

WÄRTSILÄN VUOSIKERTOMUS 2009

Sisältö

■ Liiketoiminta

1	Konsernijohtajan katsaus
2	Wärtsilä lyhyesti
6	Strategia
11	Markkinaympäristö
17	Ship Power -katsaus
21	Power Plants -katsaus
24	Services-katsaus
27	Wärtsilä Industrial Operations

■ Corporate Governance

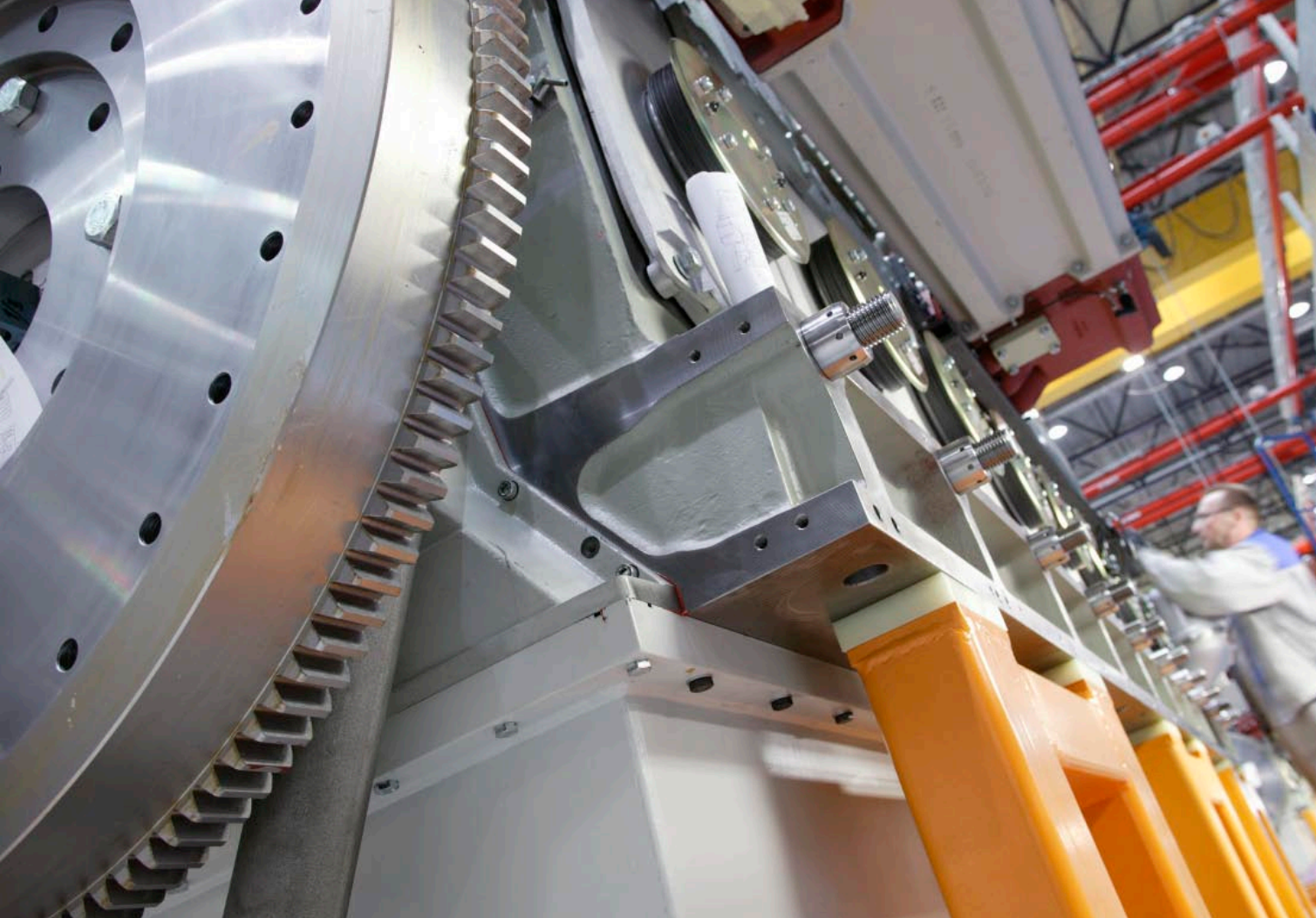
29	Corporate Governance
49	Riskit ja riskienhallinta
58	Osakkeet ja osakkeenomistajat
63	Tietoja osakkeenomistajille
64	Wärtsilä pääomamarkkinoilla 2009

■ Kestävä kehitys

68	Wärtsilä ja kestävä kehitys
81	Taloudellinen vastuu
88	Ympäristövastuu
120	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu
134	Raportoinnin laajuus ja raportointiprofiili
137	Riippumaton varmennusraportti
140	GRI sisältöindeksi

■ Tilinpäätös

147	Viisivuotiskatsaus
149	Tunnuslukujen laskentakaavat
150	Hallituksen toimintakertomus 2009
167	Konsernitilinpäätös
167	Tuloslaskelma
168	Tase
170	Rahavirtalaskelma
171	Laskelma oman pääoman muutoksista
173	Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet
181	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot
213	Emoyhtiön tilinpäätös
213	Tuloslaskelma
214	Tase
216	Rahavirtalaskelma
217	Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet
218	Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot
225	Hallituksen ehdotus
226	Tilintarkastuskertomus
228	Kvartaalitunnuslukuja 2008–2009

WÄRTSILÄN
VUOSIKERTOMUS 2009

Liiketoiminta

1	Konsernijohtajan katsaus
2	Wärtsilä lyhyesti
6	Strategia
11	Markkinaympäristö
17	Ship Power -katsaus
21	Power Plants -katsaus
24	Services-katsaus
27	Wärtsilä Industrial Operations

Konsernijohtajan katsaus

Hyvä osakkeenomistaja,

Vuoden 2008 syksy oli murroskohta Wärtsilän liiketoimintaympäristössä. Kun lähihistorian laajimman talouskriisin ensimmäiset merkit olivat näkyvissä, Wärtsilän tilauskanta oli ennätysmäisen korkea.

Vaikka osa näistä tilauksista peruuntuikin vuoden 2009 aikana, vuosi oli toimitusmäärällä mitattuna meille menestyksekkäs. Konsernin liikevaihto, 5.260 miljoonaa euroa, kasvoi 14 prosenttia verrattuna vuoteen 2008. Liikevoitto nousi ennätystasolle 638 miljoonaan euroon (525) eli 12,1 prosenttiin liikevaihdosta (11,4). Huoltotoimintamme, jonka tilauskanta on tavallisesti lyhyt, onnistui saavuttamaan edellisen vuoden volyymitason siitä huolimatta, että ennätysmäärä laivoja oli käyttämättä.

Tilauksetymään vaikutti kuitenkin heikko kysyntä varsinkin laivalaitteiden alalla. Kun 1990-luvulla tilattiin keskimäärin 1.500 laivaa vuosittain ja huippuvuosina 2003–2008 keskimäärin 4.500 laivaa vuosittain, tilattiin viime vuonna vain 400 laivaa. Tämä tietenkin vaikutti Wärtsilän Ship Power -liiketoimintaan. Uusia tilauksia saatiin vain 317 miljoonan euron arvosta (1.826), ja samalla tilauksia peruuntui 410 miljoonan euron arvosta.

Voimalkysyntä jatkui terveellä pohjalla. Syyt ovat selvät. Investointeja sähköntuotantokapasiteettiin on laiminlyöty vuosien ajan suuressa osassa maailmaa. Ympäristönäkökohdat suosivat uusiutuvia voimanlähteitä kuten tuulivoimaa, ja aktiivinen luonnonvarojen etsintä ja hyödyntäminen erityisesti Afrikassa vaativat energiaa. Wärtsilän teknologia vastaa hyvin näihin tarpeisiin. Kun taloudellinen epävarmuus vaimensi sopimushalukkuutta alkuvuodesta, loppuvuotta kohti tilauksetymä vahvistui.

Huoltotoimintamme, joka edustaa 35 prosenttia (40) konsernin liikevaihdosta, on osoittanut vahvuutensa myös taantuman aikana. Vahvan kansainvälisen verkoston, uusien huoltotuotteiden ja konseptien sekä laajan laitekannan ansiosta huoltotoiminnan liikevaihto säilyi edellisen vuoden hyvällä tasolla.

Viimeisten kahden, kolmen vuoden aikana nopeasti kasvanut kysyntä useimmilla teollisuuden aloilla on rasittanut toimitusketjuamme ja johtanut komponenttihintojen nousuun, viivästyksiin ja ajoittain jopa laatuongelmiin. Järjestelmällisillä investoinneilla ja kehitystyöllä sekä asteittain alenevan kysynnän johdosta tilanne normalisoitui vuoden aikana, ja komponenttihinnat alkoivat laskea. Uskomme tämän kehityksen jatkuvan.

Laivatilausten odotetaan laajasti ottaen pysyvän alhaisella tasolla vielä seuraavat kaksi vuotta. Ensimmäiset elpymisen merkit ovat näkyvissä Offshore-segmentillä ja joidenkin erikoisalusten segmenteillä. Laivanrakennuksen keskittyminen Aasiaan ja erityisesti Kiinaan tulee jatkumaan. Tähän perustuvat kapasiteetin uudelleenjärjestelyt, jotka käynnistettiin Ship Power- ja Industrial Operations -toimialoilla vuoden 2009 aikana. Vuoden 2010 alussa julkaisimme suunnitelman uudelleenjärjestelystä, joiden tavoitteena on vahvistaa asemaamme Kiinassa sekä potkuri- että generaattoriaggregaattituotannon alalla. Ship Power -myyntiorganisaatio on mitoitettu markkinoiden tarpeita vastaavaksi. Näillä järjestelyillä on ollut ja tulee olemaan vaikutusta työllisyyteen. Tämä on sinänsä valitettavaa, mutta väistämätöntä kilpailukyvyn ylläpitämiseksi muuttuvissa markkinaolosuhteissa. Olen vakuuttunut, että Wärtsilästä kehittyä entistä

vahvempi laivalaitteiden markkinoilla näiden järjestelyjen seurauksena. Samalla edelleen vahvistamme yrityksemme perusarvoja: energiaa, erinomaisuutta ja innostusta.

Wärtsilä on teknologiayhtiö. Olemme sitoutuneet ylläpitämään tuotekehitysinvestointimme tasolla, joka vuonna 2009 oli 2,7 (2,6) prosenttia liikevaihdosta. Velvollisuutemme on kehittää tuotteita ja palveluja, jotka vähentävät merkittävästi haitallisia päästöjä veteen ja ilmaan. Parempi laivasuunnittelu, hyötysuhteeltaan paremmat moottorit ja potkurilaitteet, kaasu polttoaineena sekä teholtaan optimoidut, joustavat voimalaratkaisut ovat kaikki välineitä, joiden avulla voimme vaikuttaa puhtaamman ympäristön hyväksi. Strategiamme on vaalia ja kehittää tätä osaamistamme ja kehittää sen ympärille yhä uusia palvelukonsepteja, samalla kun vahvistamme valmistuskapasiteettiamme lähellä päämarkkinoitamme.

Laivanrakennusmarkkinoiden heikon kysynnän vuoksi ennakoimme liikevaihtomme laskevan 10-20 prosenttia vuonna 2010. Vakaan huoltotoiminnan, hyvän voimalakysynnän ja kapasiteetin oikean mitoituksen avulla liikevoiton tulisi pysyä 9-10 prosentissa liikevaihdosta eli pitkän aikavälin kannattavuustavoitteemme ylärajoilla.

Haluan tässä yhteydessä kiittää osakkeenomistajiamme kiinnostuksestanne yhtiötämme kohtaan, asiakkaitamme siitä luottamuksesta, jota olette osoittaneet tuotteitamme ja palveluitamme kohtaan sekä erityisesti henkilöstöämme innostuksestanne ja omistautumisestanne yhtiön kehittämiseksi.

Ole Johansson

Konsernijohtaja

Wärtsilä lyhyesti

Wärtsilä on johtava elinkaariratkaisujen toimittaja merenkulku- ja energia-alalla. Wärtsilän ratkaisut tukevat asiakasyritysten liiketoimintaa tuotteen koko elinkaaren ajan. Panostamalla teknologisiin innovaatioihin ja kokonaishyötysuhteeseen Wärtsilä pystyy maksimoimaan asiakkaidensa alusten ja voimaloiden ympäristöystävällisyyden ja taloudellisuuden. Vuonna 2009 Wärtsilän liikevaihto oli 5,3 miljardia euroa ja sen palveluksessa työskenteli yli 18.000 henkeä. Yrityksellä on 160 toimipistettä 70 maassa. Wärtsilän osakkeet on listattu Helsingin pörssissä (NASDAQ OMX Helsinki).

■ Ship Power

Wärtsilä on johtava laivojen voimarakaisujen – laivasuunnittelun, moottoreiden, aggregaattien, alennusvaihteiden, propulsiolaitteistojen, automaatio- ja voimansiirtojärjestelmien sekä tiivisteratkaisujen – toimittaja. Asiakkaamme ovat maailmanlaajuisesti ja paikallisesti johtavia yrityksiä, jotka toimivat kauppa-, offshore- ja risteilyalusten ja -lauttojen, merivoimien sekä erikoisalusten segmenteillä. Meillä on vahva markkina-asema kaikilla merenkulun pääsegmenteillä arvostettuna koneistojen ja järjestelmien toimittajana.

■ Power Plants

Wärtsilä on johtava voimalaratkaisujen toimittaja hajautetun energiantuotannon markkinoilla. Ratkaisumme kattavat perusvoimantuotannon, sähköverkon vakaaseen toimintaan ja kuormitushuippujen tasaamiseen tarkoitetut voimat, teollisuuden oman energiantuotannon sekä öljy- ja kaasuteollisuuden tarpeet. Luomme ylivertaista lisäarvoa hajautetuilla,

joustavilla, tehokkailla ja ympäristömyötäisillä energiaratkaisuillamme. Teknologiamme mahdollistaa maailmanlaajuisen siirtymisen kestävämpään ja uudenaikaisempaan energiainfrastruktuuriin.

■ Services

Wärtsilä tukee asiakasta toimitetun järjestelmän koko elinkaaren ajan optimoimalla laitteiston hyötysuhdetta ja suorituskkyä. Tarjoamme alan laajimman valikoiman ja parhaat palvelut sekä laivoihin että voimaloihin. Kaikki asiakkaamme hyötyvät asiantuntevasta, merkki riippumattomasta palvelusta, jota on saatavana läheltä, nopeasti ja ympäristöystävällisesti.

Vuosi 2009 lyhyesti - vahva vuosi haasteellisessa ympäristössä

Vuosi 2009 oli monin tavoin erittäin menestyksenkäs Wärtsilälle. Konsernin liikevaihto kasvoi 5.260 miljoonaan euroon, kasvua oli 14 prosenttia vuoteen 2008 verrattuna. Liikevoitto nousi ennätystasolle 638 miljoonaan euroon (525) eli 12,1 prosenttiin liikevaihdosta (11,4). Katsauskauden rahavirta oli erittäin vahva 349 milj. euroa (278).

Samaan aikaan tilauskertymä hidastui selvästi. Tähän vaikutti heikko kysyntä varsinkin laivalaitteiden alalla. Merenkulun markkinoilla uusien laivojen tilausaktiiviteetti oli edelleen pysähdyksissä vuoden 2009 ensimmäisen kuuden kuukauden ajan. Laivakapasiteetin ylitarjonta kaikilla suurimmilla laivasegmenteillä jatkui koko vuoden. Markkinat aktivoituivat hieman vuoden toisella puoliskolla ja vaikka uusien laivatilausten pysähtyneisyyden odotetaan jatkuvan kaksi seuraavaa vuotta, ensimmäisiä elpymisen merkkejä on nähtävissä Offshore-segmentillä ja joillakin erikoisaluusten segmenteillä.

Voimalamarkkinoilla rahoituksen järjestämisen vaikeudet vaikuttivat aktiiviteettiin vuoden 2009 aikana, vaikka peruskysyntä ja tarjousaktiiviteetti säilyivät hyvällä tasolla. Talous- ja rahoitusmarkkinoiden elpyessä tilausaktiiviteetti parani neljänneksen vuosineljänneksen aikana. Investointeja sähköntuotantokapasiteettiin on laiminlyöty vuosien ajan suuressa osassa maailmaa. Ympäristönäkökohdat suosivat uusiutuvia voimanlähteitä kuten tuulivoimaa, ja aktiivinen luonnonvarojen etsintä ja hyödyntäminen erityisesti Afrikassa vaativat energiaa. Wärtsilän teknologia vastaa hyvin näihin tarpeisiin.

Huoltomarkkinoiden tilanne säilyi suhteellisen vakaana. Vaikka noin 10% laivakannasta oli poissa liikenteestä ja aktiivilaitekanta oli vajaakäytössä vuoden aikana, keskinopeiden moottoreiden aktiivista kantaa huollettiin pääsääntöisesti suunnitellun aikataulun mukaisesti. Joillakin markkinasegmenteillä suuria huoltoprojekteja kuten polttoainekonversioita ja jälkiasennuksia lykättiin ja asiakkaat keskittyivät vain välttämättömiin korjauksiin ja kunnossapitoon. Voimalahuollon kysyntä pysyi vakaana.

Katsauskaudella Wärtsilän tilauskertymä oli 3.291 milj. euroa (5.573), 41% matalampi kuin edellisvuoden vastaavana kautena. Vuoden aikana aloitettiin Ship Power -liiketoiminnan sekä tuotannon sopeuttaminen merkittävästi heikentyneeseen laivanrakennuksen markkinatilanteeseen.

- Tilauskertymä laski 41% 3.291 milj. euroon (5.573)
- Tilauskanta laski 35% 4.491 milj. euroon (6.883)
- Liikevaihto kasvoi 14% 5.260 milj. euroon (4.612). Ship Power -liiketoiminnan osuus kokonaisliikevaihdosta oli 34%, Power Plants -liiketoiminnan osuus 31% ja Services-liiketoiminnan osuus 35%.
- Kannattavuus ennätystasolla 12,1% (11,4). Liikevoitto (ennen kertaluonteisia eriä) 638 milj. euroa (525).
- Tulos per osake (ennen kertaluonteisia eriä) 4,30 euroa (3,88)

Wärtsilä jatkoi strategiansa toteuttamista laajentamalla verkostoaan. Uusia huoltoyksiköitä avattiin mm. Ukrainassa, Kamerunissa, Unkarissa, Chilessä, Dubaissa, Venäjällä ja Ruotsissa.

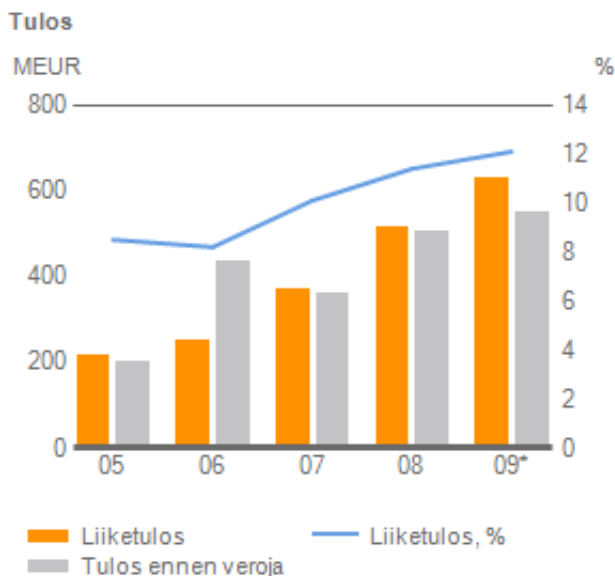
- Laivanrakennuksen keskittymisen Aasiaan, erityisesti Kiinaan, odotetaan jatkuvan. Tähän kehitykseen perustuvat Wärtsilän Ship Power -liiketoiminnan ja tuotannon sopeuttaminen, joka aloitettiin vuonna 2009 ja vuoden 2010 alussa.

Avainluvut

MEUR	2009 Q4 / 2009 Q3 / 2009 Q2 / 2009 Q1 / 2009	2008	2007
Liikevaihto	5 260 1 519 1 167 1 333 1 241	4 612	3 763
Ship Power	1 767 538 378 479 373	1 531	1 320
Power Plants	1 645 476 360 379 431	1 261	882
Services	1 830 504 424 469 434	1 830	1 550
Poistot ja alaskirjaukset	-165 -73 -31 -30 -30	-99	-78
Liiketulos	638 ¹ 219 ¹ 133 155 ¹ 130	525	380
Liiketulos, %	12,1 14,4 11,4 11,7 10,5	11,4	10,1
Tulos ennen veroja	558 170 125 141 123	516	372
Tulos/osake, EUR	3,94 1,17 0,87 1,01 0,89	3,88 ²	2,74
Taseen loppusumma	4 655 4 655 4 935 4 998 4 782	4 743	3 749
Korolliset velat, brutto	664 664 852 890 774	664	283
Rahavarat	244 244 262 118 149	197	296
ROI %	29,9 - - - -	32,4	26,0
Nettovelkaantumisaste	0,28 0,28 0,43 0,61 0,55	0,39	-0,01
Tilaukanta kauden lopussa	4 491 4 491 5 351 5 829 6 477	6 883	6 308
Tilaukertymä	3 291 823 725 785 958	5 573	5 633
Henkilöstö kauden lopussa	18 541 18 541 18 806 19 016 18 844	18 812	16 336
Osakekannan markkina-arvo tilikauden lopussa	2 768 2 768 2 700 2 262 1 567	2 072	5 023

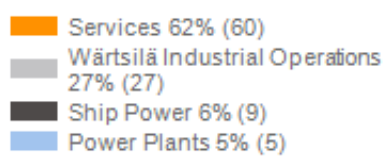
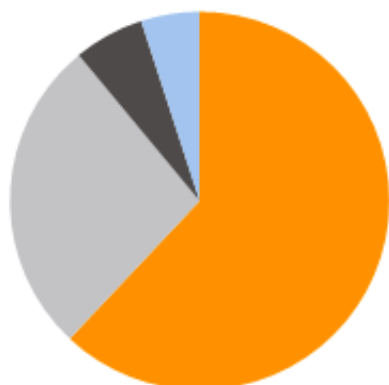
¹ Ennen kertaluonteisia sopeuttamiskustannuksia.

² 3,96 euroa ilman Wärtsilän osakelajien yhdistämisen vaikutusta.

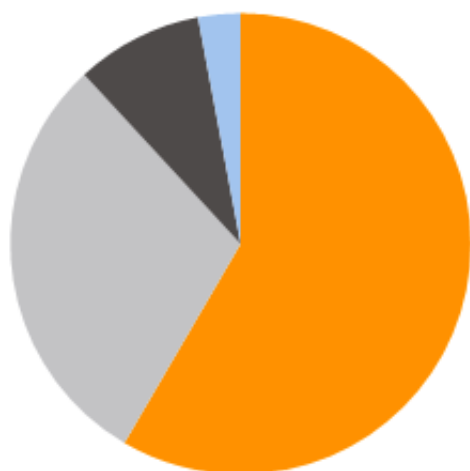

* Liiketulos ennen kertaluonteisia eriä

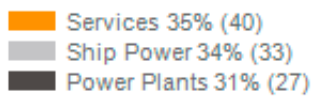
Henkilöstö liiketoiminnoittain

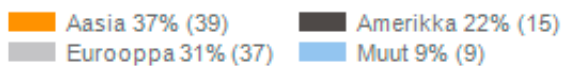
Henkilöstö markkina-alueittain

Liikevaihto liiketoiminnoittain

Liikevaihto markkina-alueittain

Strategia

Wärtsilä on edelläkävijä merenkulun ja energia-alan laitteiden, ratkaisujen sekä palvelujen toimittajana. Wärtsilän ratkaisut tukevat asiakasyritysten liiketoimintaa tuotteen koko elinkaaren ajan. Wärtsilä kehittää teknisiä sovelluksia, joista hyötyvät sekä asiakkaat että ympäristö.

Wärtsilän strategisena tavoitteena on vahvistaa johtavaa asemaansa markkinoillaan ja jatkaa kasvua tarjoamalla asiakkaille markkinoiden paras luotettavuus ja elinkaarenaikainen hyötysuhde. Tämän mahdollistaa integroitu laite- ja palvelutarjonta, joka vastaa asiakkaiden tarpeisiin kaikkialla maailmassa. Wärtsilän kilpailukyvyin perustana on jatkuva keskittyminen innovointiin ja T&K -toimintaan sekä pyrkimys teknologiajohtajuuteen omilla toimialoillaan. Wärtsilän kyky keskittyä liiketoiminnan pitkän aikavälin kysyntätekijöihin, vahva talous ja muuttuvien markkinaolosuhteiden vaatima ketteryys takaavat yritykselle hyvät edellytykset jatkaa valitsemaansa strategiaa.

ARVOT	MISSIO	VISIO
<ul style="list-style-type: none"> • Energia: Tartu tilaisuuteen ja pane toimeksi. • Erinomaisuus: Tee asiat paremmin kuin kukaan muu alalla. • Innostus: Tue avoimuutta, kunnioitusta ja luottamusta. 	<p>Toimitamme ratkaisuja, jotka tukevat asiakkaiden liiketoimintaa tuotteen koko elinkaaren ajan. Samalla kehitämme yhä parempia teknologioita, joista hyötyvät sekä asiakkaat että ympäristö.</p>	<p>Olemme kaikkien asiakkaittemme arvostetuin kumppani.</p>

Liiketoimintastrategiat

■ Ship Power

Wärtsilä Ship Powerin strategia on olla kaikkien asiakkaidemme arvostettu yhteistyökumppani koko heidän sovellustensa elinkaaren ajan. Tavoitteemme on olla toimialan merkittävin ratkaisujen toimittaja, jolla on tarjottavana toimialan laajin tuotevalikoima. Laajan tuotevalikoimamme ansiosta voimme koota tuotteista kattavia järjestelmiä ja ratkaisuja ja lujittaa siten ainutlaatuisia kilpailuasemaamme. Kartoitamme jatkuvasti mahdollisuuksia tuotevalikoimamme ja palvelutarjontamme laajentamiseen organisen kasvun, yritysostojen ja kumppanuuksien kautta. Jatkamme maantieteellisen läsnäolomme vahvistamista päämarkkinoillamme, etenkin Aasiassa. Integroiduilla huoltoratkaisuilla on tulevaisuuden liiketoiminnassamme entistäkin merkittävämpi rooli.

■ Power Plants

Wärtsilä Power Plantsin strategisena tavoitteena on markkinajohtajuus kohdesegmenteillämme, joita ovat perusvoimantuotannon joustavat ratkaisut, teollisuuden oma energiantuotanto, sähköverkon vakaaseen toimintaan ja kuormitushuippujen tasaamiseen tähtäävä energiantuotanto sekä öljy- ja kaasuteollisuuden voimaratkaisut. Tuotteemme perustuvat testattuihin ja hyväksi havaittuihin ratkaisuihin, ja niiden tarjoamia etuja ovat kilpailukykyiset kustannukset, korkea hyötysuhde, joustava käytettävyys, vähäiset ympäristövaikutukset ja poikkeuksellisen laaja ja jatkuvasti laajeneva polttoainejoustavuus. Polttoaineen saatavuus ja energiahuoltovarmuus ovat maailmanlaajuisesti keskeisiä huolenaiheita. Tämä avaa merkittäviä kasvumahdollisuuksia erityisesti kaasun ja nestemäisten biopolttoaineiden sovelluksille. Wärtsilän ratkaisut maksimoivat polttoaineesta ja markkinoista riippumatta koko voimalan hyötysuhteen. Keskitymme tuotteisiin ja projekteihin, jotka tuovat kiistattomia ympäristöetuja ja ovat taloudellisesti järkeviä. Teknologiamme luo mahdollisuuksia.

■ Services

Wärtsilän Services -liiketoiminnan strategiana on vahvistaa johtavaa asemaansa laiva- ja voimalahuollon markkinoilla sekä tukea asiakkaiden liiketoimintaa entistäkin paremmin laajentamalla palveluvalikoimaansa. Tarjoamme asiakkaillemme logistiikkapalveluja, teknistä tukea ja kenttähuoltopalveluja 24 tuntia vuorokaudessa viikon jokaisena päivänä. Kilpailuasemaamme lujittaa merkittävästi se, että olemme markkinoiden ainoa toimija, joka pystyy yksinään tarjoamaan näin laajan ratkaisuvälikoiman. Services-liiketoiminnan koko ja laajuus luo vakautta muuttuvassa markkinaympäristössä ja luo perustan tulevalle kasvuille. Toiminnan kasvattaminen on edelleen painopisteemme, mutta kiinnitämme huomiota myös ostettujen yritysten kehittämiseen ja vahvistamiseen, jotta voimme mennä vieläkin pidemmälle asiakkaiden liiketoiminnan optimoinnissa.

Tutkimus ja kehitys, tuotanto

■ Tutkimus ja kehitys

Wärtsilä suunnittelee, kehittää ja valmistaa kilpailukykyisiä moottoreita, propulsiojärjestelmiä, päästöjen käsittelyjärjestelmiä ja automaatiotuotteita sekä näihin pohjautuvia ratkaisuja. Tutkimus- ja kehitystoimintamme tavoitteena on teknologiajohtajuus erityisesti ympäristöteknologiassa, luotettavuudessa, hyötysuhteessa ja käyttökustannuksissa. Wärtsilä pyrkii kehittämään uusia ratkaisuja ennakoivasti. Tuotevalikoima sisältää sekä Wärtsilän omaan ydinsuunnitteluosaamiseen perustuvia että pitkäaikaisten strategisten yhteistyökumppaneiden kanssa suunniteltuja tuotteita.

■ Tuotanto

Wärtsilä ylläpitää tehokkaita ja joustavia tuotantorakenteita ja vastaa markkinoiden vaihteluihin käyttämällä tarpeen mukaan sisäistä ja ulkopuolista kapasiteettia. Tuotantomme on prosessilähtöistä, ja sitä ohjaavat toimituskeskukset, joiden vastuu ulottuu tilauksen vastaanotosta tuotteen suunnitteluun, tuotannon hankintoihin, kokoonpanoon ja tuotteiden toimitukseen. Teemme tiivistä yhteistyötä kumppaneiden ja toimittajien kanssa varmistaaksemme toimitusketjun erinomaisen suorituskyvyn. Keskeistä on komponenttien saatavuuden, laadun ja toimitusten täsmällisyyden varmistaminen.

Kestävä kehitys

■ Ympäristötavoitteet

Wärtsilän päätavoite on toimittaa voimaratkaisuja, joiden hyötysuhde on korkea ja ympäristökuormitus vähäinen. Pyrimme jatkuvasti parantamaan tuotteidemme ja palvelujemme ympäristösuorituskykyä sekä säilyttämään teknologiajohtajuutemme hyödyntämällä uutta tekniikkaa ja tekemällä yhteistyötä asiakkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Näin mahdollistamme osaltamme kansainvälisten ympäristövaatimusten ja -suositusten tiukentamisen.

■ Sosiaalisen vastuun tavoitteet

Wärtsilä toimii hyvänä yrityskansalaisena kaikkialla missä yhtiö toimii. Liiketoimintamme ja sidosryhmäsuhteemme perustuvat toimintaperiaatteisiimme (Code of Conduct). Wärtsilä on vastuullinen työnantaja ja pyrkii tarjoamaan henkilöstölleen mielenkiintoisen ja innostavan työpaikan, jossa vallitsevat avoimuus, kunnioitus, luottamus, tasa-arvo sekä mahdollisuudet henkilökohtaiseen kehittymiseen. Tavoitteena on myös tarjota työolosuhteiltaan turvallinen työpaikka työntekijöille ja sopimuskumppaneille sekä minimoida tuotteiden ja palvelujen käyttöön liittyvät terveys- ja turvallisuusriskit. Toimitusketjun hallinta ja kehittäminen ovat olennainen osa toimintaamme.

Taloudelliset tavoitteet

■ Pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet

Keskimääräinen vuotuinen liikevaihdon kasvutavoite on 6-7% yli suhdannesyklin. Ship Power- ja Power Plants -liiketoimintojen kasvutavoite on 4 % ja Services-liiketoiminnan 10-15%. Liikevoittotavoitteemme (EBIT%) on 8-10% +/- 2% liikevaihdosta yli suhdannesyklin. Omavaraisuustavoitteemme on 35-40%.

■ Osinkopolitiikka

Tavoittemme on jakaa 50% toiminnallisesta osakekohtaisesta tuloksesta osinkona.

■ Vuoden 2010 näkymät

Laivanrakennuksen heikon markkinatilanteen vuoksi odotamme, että liikevaihto laskee 10-20% vuonna 2010. Huollon vakaan toiminnan, voimaloiden hyvän kysynnän ja kapasiteetin sopeutusten ansiosta kannattavuutemme (EBIT% ennen kertaluonteisia eriä) odotetaan olevan noin 9-10%, joka on Wärtsilän pitkän aikavälin kannattavuustavoitteen ylärajoilla.

Osinko/osake, tulos/osake

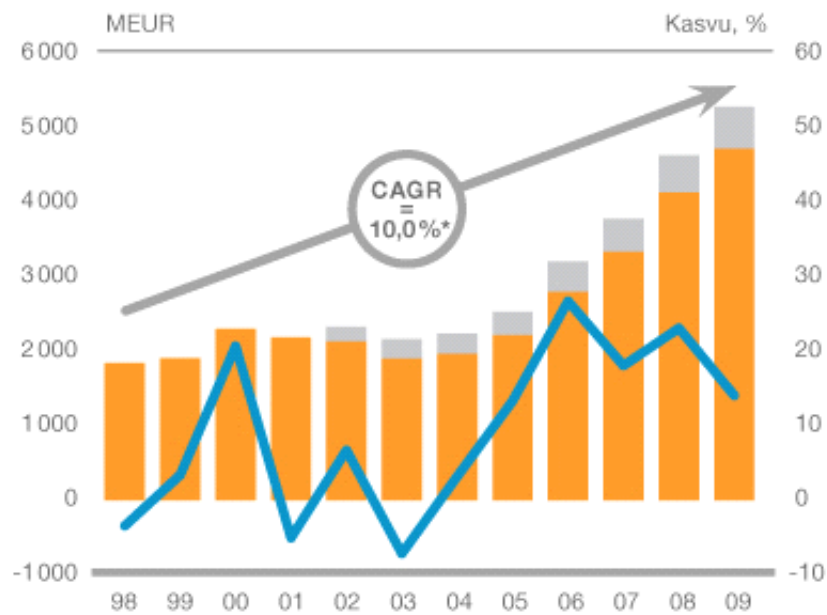
	2009	2008	2007	2006	2005
Osinko/osake	1,75 ¹	1,50	2,25	1,75	0,90
Ylimääräinen osinko/osake	-	-	2,00	-	2,10
Tulos/osake	4,30 ²	3,88	2,74	3,72 ³	1,80

¹ Hallituksen ehdotus.

² Ilman kertaluonteisia eriä.

³ Sisältää kertaluonteisia tuottoja, Assa Abloy & Ovako.

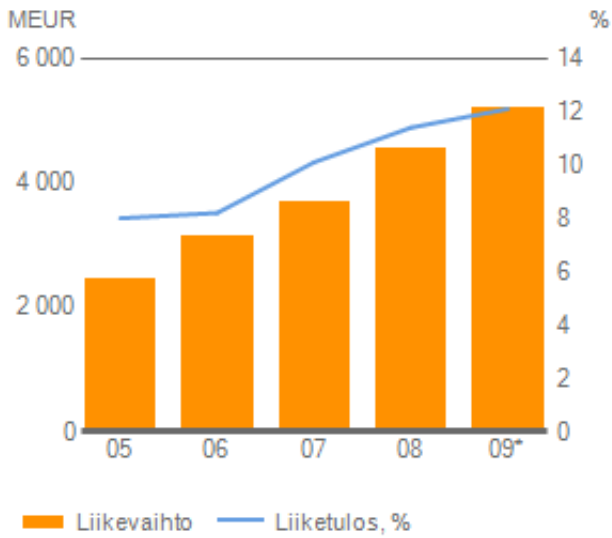
Kasvu yli suhdannesyklin

- Liikevaihto
- Kumulatiiviset uudet yritysostot
- Kasvu, % (sisältäen yritysostot)
- CAGR = Compound Annual Growth Rate

* Sisältäen yritysostot; kasvu ilman yritysostoja 8,9%
 Huom! Maailman nimellinen BKT:n kasvu 1998–2009
 kesk. 6,04% USD (lähde IMF)

Parantunut kannattavuus

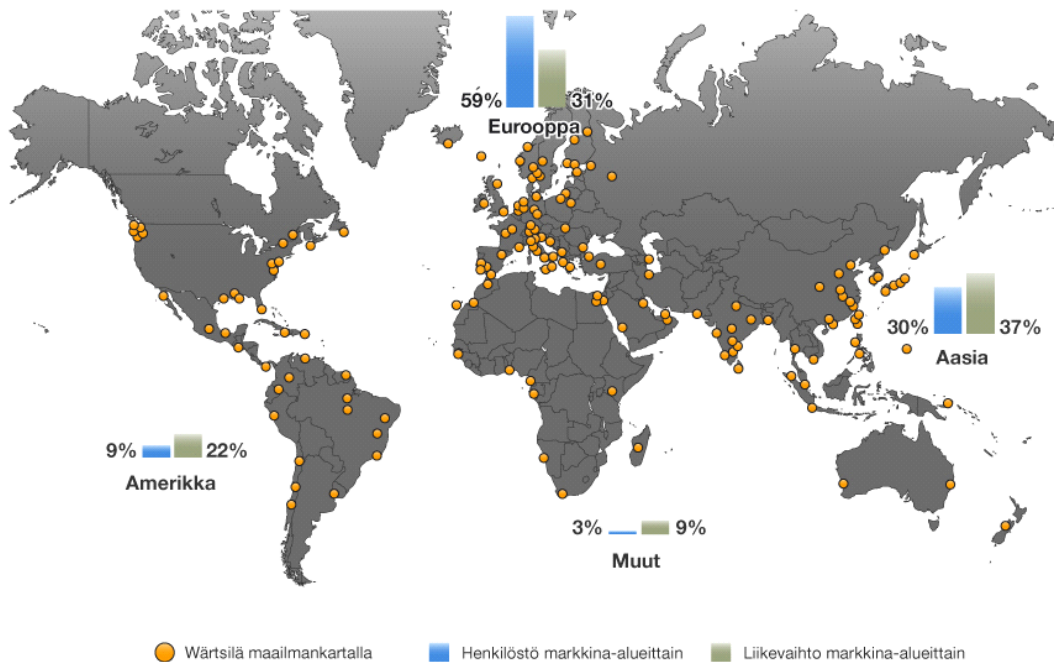

* Liiketulos ennen kertaluonteisia eriä

Markkinaympäristö

Wärtsilän markkina-alueet

Wärtsilän markkina-alueet

Ship Power -markkinat

■ Merenkulun ja laivanrakennuksen viimeaikainen kehitys

Sekä merenkulualalla että laivanrakennusmarkkinoilla alkoi vuonna 2005 kaikkien aikojen vahvin korkeasuhdanne. Vuonna 2008 kehittynyt finanssikriisi kuitenkin lisäsi maailmantalouden epävarmuutta, ja kriisin laajuus sekä sen globaalit talousvaikutukset kävivät ilmeisiksi vuoden 2008 lopulla. Uudet alus- ja telakkainvestoinnit kärsivät taantumasta raskaasti. Uusien alusten tilaukset tyrehtyivät lähes täysin, ja uusien laivojen tilausaktiviteetti oli edelleen pysähdyksissä vuoden 2009 ensimmäisen kuuden kuukauden ajan. Merenkuluala kärsii tällä hetkellä ylikapasiteetista, johon ovat syynä jo tilatut uudet alukset ja erittäin alhaiset rahtihinnat talouden kysyntätekiäjien ollessa edelleen vailla selvää suuntaa. Vaikka asteittaisen elpymisen merkkejä on näkyvässä, yleistilanne on edelleen haastava, ja joidenkin alustyyppien kysyntä pysynee heikkona vielä ainakin kahden vuoden ajan. Wärtsilän etuna on toiminta usealla eri merenkulun segmentillä, sillä aikaisemmin elpyvien segmenttien liiketoiminnalla voidaan kompensoida hitaammin elpyviä segmenttejä.

Ympäristöasiat, eritoten päästöjen ja polttoaineen kulutuksen vähentäminen, ovat nousseet myös merenkulussa yhä merkittävämmiksi sitä mukaa kuin uusia säännöksiä on tullut voimaan niin kansainvälisellä kuin paikallisellakin tasolla. Tämä aiheuttaa meriteollisuudelle paineita etsiä jatkuvasti uusia tapoja vähentää laivojen ympäristökuormitusta.

■ Laivanrakennus- ja merenkulkumarkkinoiden yleiset kysyntätekiäjät

Laivojen kysyntään ja laivanrakennukseen vaikuttavat ennen muuta maailmanlaajuinen talouskehitys ja sen vaikutus kauppaan ja kuljetuskapasiteetin tarpeeseen. Maailmantalous myös määrittää ensisijaisesti öljyn hintatason, mikä puolestaan vaikuttaa suorasti ja epäsuorasti meri- ja offshore-teollisuuteen. Muita toimialaan vaikuttavia tekijöitä ovat telakoiden kapasiteetti, uusien alusten hinnat, vanhojen alusten käytöstä poistaminen ja romuttaminen, korkotaso ja rahtihinnat sekä ympäristötekijät. Wärtsilän Ship Power -liiketoiminnan markkinoihin vaikuttaa eniten uusien alusten, varsinkin meriliikenteen rahtialusten, öljynetsintä- ja tukialusten, risteilyalusten, matkustajalauttojen sekä merivoimien alusten maailmanlaajuinen kysyntä. Laivanrakennusteollisuuden maantieteellinen painopiste on Aasiassa, eritoten Kiinassa ja Koreassa. Eurooppalaiset telakat keskittyvät pääasiassa erikoisaluksiin, matkustajalauttoihin ja risteilyaluksiin. Aasian odotetaan ottavan isomman roolin myös näissä alustyypeissä, kun markkinat alkavat laajassa mitassa elpyä.

■ Kilpailijat ja markkina-asema

Wärtsilä Ship Power on jatkuvasti laajentanut tuotevalikoimaansa moottoreista ja propulsiolaitteista sähkölaitteisiin, automaatioon sekä laivasuunnitteluun. Kilpailuetunamme on toimialan laajin tuotevalikoima, jota tukevat ympäristömyötäiset ratkaisut sekä parhaat huoltopalvelut läpi koko tuotteen elinkaaren.

Keskinopeissa päämoottoreissa keskeisimpiä kilpailijoitamme ovat muut merkittävät valmistajat MAN Diesel ja Caterpillar (MAK). Niiden oma moottorivalmistus on keskitetty pääasiassa Eurooppaan.

Hidaskäyntisten moottoreiden johtava kehittäjä on MAN Diesel ja seuraavaksi merkittävimpiä ovat Wärtsilä ja Mitsubishi Heavy Industries. Hidaskäyntiset moottorit valmistetaan koko- ja kuljetussyistä enimmäkseen lisenssillä Aasiassa, lähellä suurimpia aluksia rakentavia telakoita.

Apumoottorimarkkinat ovat pirstoutuneet, ja kilpailu niillä on kovaa. Vastatakseen kiristyvään kilpailuun Wärtsilä perusti vuonna 2006 Kiinaan apumoottoreihin keskittyvän yhteisyrityksen. Apumoottoreissa kilpailijoitamme ovat lähinnä MAN Diesel ja sen lisenssivalmistajat, Hyundai Heavy Industriesin suunnittelemat ja valmistamat HiMSEN-moottorit sekä nopeakäyntisten moottoreiden valmistajat.

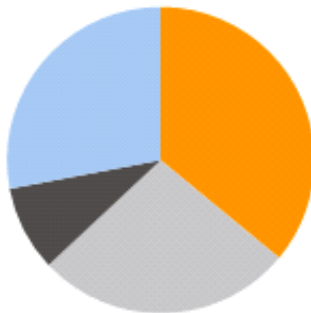
Propulsio liiketoiminnassa kilpailutilanne on hajanainen ja eri tuotesegmenteissä on eri kilpailijoita. Säätölapa- ja ohjauspotkureissa pääkilpailijoitamme ovat Rolls-Royce ja Schottel. Kiinteälapisissa potkureissa pääkilpailijoitamme ovat aasialaiset valmistajat, eritoten Hyundai Heavy Industries ja Mitsubishi Heavy Industries, sekä saksalainen Mecklenburger

Metallguss. Eri ohjauspotkurikategorioissa kilpailu on erittäin hajanaista.

Sähkölaitteiden ja automaation markkinoilla Wärtsilän erityisesti merenkulun tarpeisiin suunnitellut laitteistot ovat edustettuina pääasiassa valikoiduilla segmenteillä. Kilpailijoitamme näillä markkinoilla ovat yritykset, jotka ovat aktiivisia meriteollisuuden ohella muilla teollisuuden aloilla, ja kilpailutilanne on hyvin hajanainen.

Wärtsilä on saavuttanut merkittävän aseman sekä laivasuunnittelun kilpailutilannetta että maailmanlaajuisia markkinoita ajatellen. Tällä alalla kilpailijat ovat tyypillisesti paikallisia yrittäjiä tai telakoiden omia suunnittelutoimistoja. Wärtsilän ydinosaamisalueita ovat offshore-alukset ja -sovellukset sekä erikoisalukset.

Keskinopeiden päämoottoreiden markkina-asema

Wärtsilä 36% (37)
MAN Diesel 27% (24)
Caterpillar (MAK) 9% (20)
Muut 28% (18)

Wärtsilän oma laskelma perustuu Marine Market Databaseen. Markkinaosuudet perustuvat asennettuun tehoon.

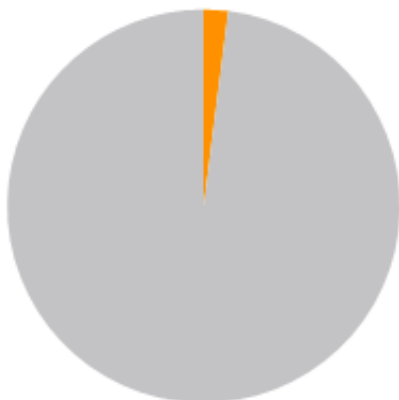
Hidaskäyntisten päämoottoreiden markkina-asema

Wärtsilä 12% (15) Mitsubishi 6% (4)
MAN Diesel 82% (81)

Wärtsilän oma laskelma perustuu Marine Market Databaseen. Markkinaosuudet perustuvat asennettuun tehoon.

Apumoottoreiden markkina-asema

Wärtsilä 2% (8) Muut 98% (92)

Wärtsilän oma laskelma perustuu Marine Market Databaseen. Markkinaosuudet perustuvat asennettuun tehoon.

Power Plants -markkinat

Voimalamarkkinoiden viimeaikainen kehitys

Investoinnit energiainfrastruktuuriin olivat pitkään vähäisiä, ja merkittävä voimalamarkkinoiden kysyntää luova tekijä on ollut energiankulutuksen kasvusta johtuva uusien voimaloiden tarve. Wärtsilän voimalaratkaisujen kysyntää on ohjannut polttoaineiden hinnannoususta ja ympäristösyistä johtuva tarve parantaa voimaloiden hyötysuhdetta ja monipuolisuutta. Maat, joilla on runsaat öljy- ja mineraalivarat, ovat viime vuosina investoineet voimakkaasti uuteen voimalainfrastruktuuriin.

Vuonna 2007 alkanut finanssikriisi on vaikuttanut voimalamarkkinoihin, sillä sähkön kysyntä riippuu talouskasvusta. Kysyntä ja tarjonta ovat yhä edellisten vuosien hyvällä tasolla, ja kysyntää luovat tekijät ovat pysyneet samoina, mutta kriisi on vaikuttanut etenkin suurprojektien rahoitukseen. Tämän seurauksena Wärtsilän kohdemarkkinat pienenivät 45% vuonna 2009. Rahoitusmarkkinoiden elpymässä tilausaktiiviteetti parani neljännen vuosineljänneksen aikana.

Power Plants -markkinoiden yleiset kysyntätekijät

Voimalakapasiteetin kysyntä riippuu ensisijassa talouden kehityksestä. Energiankulutuksen kasvu lisää samalla sekä uusien voimaloiden että vanhaa kapasiteettia korvaavan kaluston tarvetta. Ilmastonmuutos ja siitä johtuva ympäristömääräysten tiukentuminen ohjaavat investointeja uusiutuvan energian suuntaan. Uusiutuvaan energiaan, esimerkiksi tuulivoimaan, perustuvat ratkaisut tuovat uudenlaisia haasteita sähköverkon vakauden hallinnalle, mikä lisää varavoimakapasiteetin kysyntää. Uusiutuvien energialähteiden laajamittainen käyttö lisää joustavan, luotettavan ja tehokkaan voimalakapasiteetin tarvetta ja siten Wärtsilän ratkaisujen kysyntää.

Kehittyvissä maissa ja syrjäisillä alueilla raskasöljyvoimaloiden kysyntää synnyttävät sähkönkulutuksen kasvu ja öljyn hinta. Uusiutuvia polttoaineita käyttävien voimaloiden kysyntään vaikuttavat yhä valtiontuet. Kaasuvoimaloiden kysyntä kasvaa kehittyvissä maissa kaasuputkistojen rakentamisen myötä. Päästökauppa heikentää perinteisten polttoaineiden, kuten kivihien, kilpailukykyä ja lisää kaasukäyttöisten ratkaisujen kysyntää.

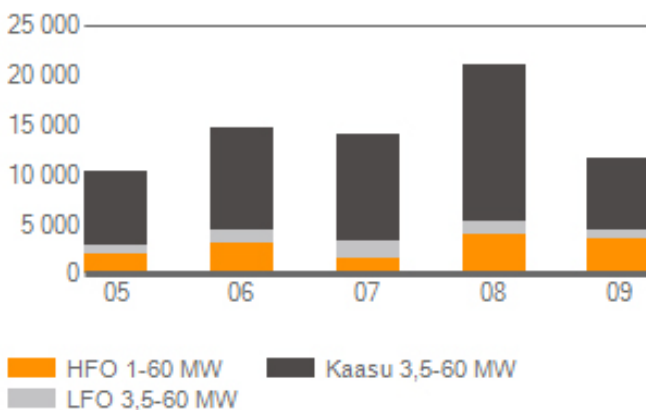
Power Plants -liiketoiminnan kilpailijat

Voimalamarkkinat ovat hyvin hajanaiset, mikä heijastuu myös kilpailutilanteeseen. Nestemäisiin polttoaineisiin tai kaasuun perustuvissa suurhankkeissa Wärtsilän kilpailijoina ovat usein kaasuturbiiniteknologia, hiilikäyttöiset höyryvoimalat sekä

muut mäntämoottorivalmistajat. Näillä markkinoilla menestyvät taloudellisesti edullisimmat ja vähiten riskialttiit ratkaisut. Raskasöljyvoimaloissa Wärtsilän pääkilpailijoita ovat muut moottorivalmistajat. Wärtsilällä on johtava asema näillä markkinoilla, mikä perustuu kykyymme tarjota sekä polttoainevalikoiman että käytettävyyden suhteen joustavia voimaloita kattavina avaimet käteen -toimituksina. Kaasuvoimaloissa kilpailijoitamme ovat sekä kaasumoottori- että kaasuturbiinitoimittajat.

Power Plants -markkinat ja markkinoiden kehitys

Kohdemarkkinat polttoaineittain 2005-2009

Huom 1: Wärtsilän kohdemarkkinat ovat muuttuneet katsauskauden 2005 jälkeen, kun Wärtsilä lopetti nopeakäyntisten moottoreiden valmistuksen ja myynnin (tehoalue alle 3,5 MW).

Huom 2: LFO-lukuihin vuoden 2006 jälkeen sisältyy nestemäiset biopolttoaineet.

Lähde: Diesel and Gas turbine worldwide.

Wärtsilän markkinaosuus Power Plants -markkinoilla

HFO 1-60 MW 46% (49)
 LFO 3,5-60 MW 30% (20)
 Kaasu 3,5-60 MW 13% (8)

Services-markkinat

■ Services-liiketoiminnan markkinoiden viimeaikainen kehitys

Aluskapasiteetin ja kysynnän epätasapaino pakotti varustamot vuoden 2009 aikana sopeuttamistoimenpiteisiin, esimerkiksi vähentämään alusten liikennöintiä ja nopeutta sekä pitämään osan aluskannastaan maissa. Voimalapalveluiden markkinat pysyivät vilkkaina, ja ympäristöteknologiapäivitysten ja polttoainekonversioiden alalta saatiin useita projekteja. Ship Power- ja Power Plants -markkinoiden yhteenlaskettu Wärtsilän asentama moottorikanta on yli 160.000 MW ja käsittää tuhansia laitoksia kaikkialla maailmassa. Molemmat loppukäyttäjämarkkinat jakautuvat useisiin asiakassegmentteihin, ja Services - liiketoiminnan palveluvalikoima on markkinoiden laajin. Nämä tekijät vähentävät riippuvuuttamme yksittäisten markkina-alueiden tai asiakassegmenttien vaihteluista.

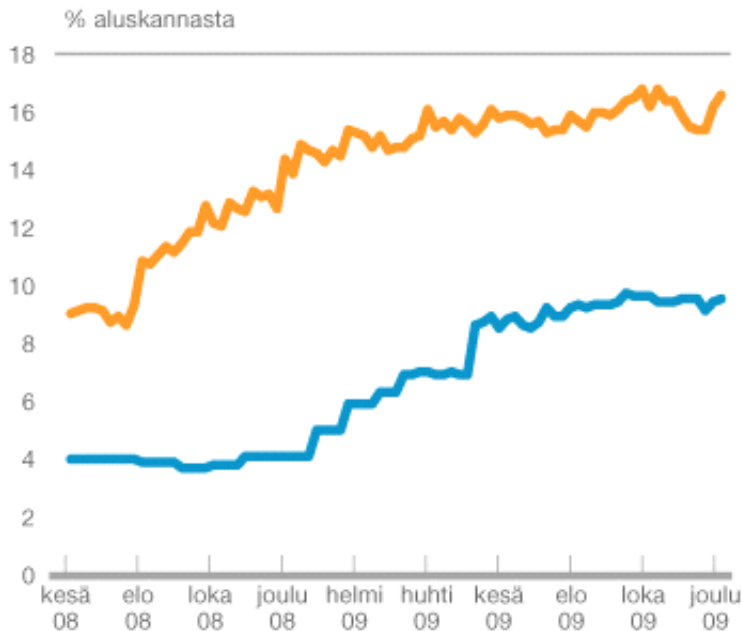
■ Services-liiketoiminnan yleiset kysyntätekijät

Wärtsilän Services-liiketoiminnan kysyntään vaikuttaa eniten laitteiston elinkaaren aikainen hyötysuhde, jonka keskeisiä tekijöitä ovat kaluston ja laitosten käytettävyyden, luotettavuuden ja taloudellisuuden. Merenkulun markkinoilla huollon kysyntään vaikuttavat voimakkaasti nykyiset ja uudet ympäristömääräykset. Muita vahvasti painottuvia kysyntätekijöitä ovat käyttökustannusten pienentämistarpeet, turvallisuuden parantaminen sekä voimalaitosten käytön ja hallinnoinnin ulkoistaminen. Wärtsilä tarjoaa näihin tarpeisiin tehostamis- ja seurantaratkaisuja.

■ Markkina- ja kilpailuasema

Yksikään kilpailija ei pysty yksinään tarjoamaan 24 tuntia vuorokaudessa 7 päivänä viikossa yhtä laajaa palveluvalikoimaa kuin Wärtsilä. Kullakin huoltotuotteella on siis omat kilpailijansa ja haasteensa. Mainittavia globaaleja toimijoita on vain muutamia, joten kilpailu on pääosin paikallista.

Ankkurissa olevat ja liikenteestä poistetut alukset

- Ankkurissa olevat alukset*
- Liikenteestä poistetut laivat**

* Ankkurissa olevat alukset. Lähde: Bloomberg (AISLive). Tieto kattaa yli 25 000 alusta (>299 GT).

** Liikenteestä poistetut laivat (konttilaivat, jotka eivät ole liikkuneet 19 päivään, muut alukset 35 päivään). Lähde: Lloyd's MIU. Tieto kattaa noin 15 000 alusta (>299 GT).

Ship Power -katsaus

Olemme johtava laivojen voimaratkaisujen toimittaja. Toimittamamme arvostetut koneistot ja järjestelmät lujittavat vahvaa asemaamme kaikilla merenkulun pääsegmenteillä. Asiakkaiden liiketoiminnan syvällisen ymmärtämisen, mittavan verkostomme ja laajan tuotevalikoimamme turvin pystymme tukemaan asiakkaitamme laitteiden koko elinkaaren ajan.

■ Tarjontamme kattaa kaikki tärkeimmät asiakassegmentit:

- Kauppalaivat – sisältää kaikki merikuljetuksiin tarkoitetut alukset, kuten konttialukset, säiliöalukset, irtolastialukset, LNG-alukset, RoRo-alukset ja muut rahtialukset.
- Offshore – öljyn ja kaasun etsinnässä, tuotannossa ja näiden tukitoiminnoissa käytettävät alukset ja lautat: porauslautat ja -alukset, ankkurinkäsittelyalukset, offshore-tutkimusalukset, kelluvat öljyntuotantolaitokset, huoltoalukset jne.
- Matkustajalaivat – risteilyalukset, matkustajalautat, matkustajarahtialukset, pikalautat ja jahdit.
- Merivoimat – erilaiset merivoimien alukset ja sukellusveneet.

- Erikoisaluokset – laaja skaala erilaisia aluksia, keskeisimpinä hinaajat, kalastusalukset, ruoppaajat ja tutkimusalukset.

Laivasuunnitteluosaamisemme ansiosta voimme tarjota asiakkaillemme optimoituja, huipputehokkaita ratkaisuja, mikä samalla luo kasvupotentiaalia elinkaaripalveluille ja tuottaa lisäarvoa asiakkaille. Osallistuminen suunnitteluvaiheeseen auttaa Wärtsilää ymmärtämään asiakkaiden tarpeita paremmin ja saavuttamaan vahvemman kilpailuaseman.

■ Kaksijakoinen asiakasrakenne

Ship Power -liiketoiminnan asiakkaita ovat sekä telakat että varustamot, ja näiden asiakasryhmien tarpeet ja vaatimukset eroavat toisistaan huomattavasti. Telakat tekevät päätöksensä yleensä tuotteiden hinnan, toimitusajan ja toimitusvarmuuden sekä projektinhallinnan ja asennuksen helppouden perusteella. Lisäksi on otettava huomioon myös joukko muita suoraan laivanrakennukseen liittyviä tekijöitä. Varustamoiden vaatimuksia ovat luotettavuus, käyttötaloudellisuus ja -tuki sekä palveluiden saatavuus. Muita päätöksiin vaikuttavia tekijöitä ovat rahtihinnat, korkotaso ja laivan hinta.

Olemme sitoutuneet vastaamaan kummankin asiakasryhmän tarpeisiin ja vaatimuksiin. Tässä meitä auttaa syvälinen perehtyneisyytemme asiakkaiden liiketoimintaan ja vaatimuksiin niin, että voimme tarjota ratkaisuja, jotka parhaiten edistävät kunkin asiakkaan liiketoimintatavoitteita .

■ Meillä on alan kattavin tuotevalikoima

Wärtsilän toimittamat laivojen voimaratkaisut ovat luotettavia, taloudellisia ja ympäristömyötäisiä. Meidät tunnetaan suunnitteluosaamisestamme, pitkistä perinteistämme ja teknologiajohtajuudestamme. Tarjontamme on alan laajin:

- Keskinopeat diesel- ja kaasumoottorit
- Hidaskäyntiset moottorit
- Propulsiolaitteet, potkurit
- Tiivisteet ja laakerit
- Automaatiojärjestelmät
- Kokonaisratkaisut
- Laivasuunnittelu
- Uudet optimoidut aluskonseptit ja muut ratkaisut

Mittava tuotetarjontamme tukee strategiaamme olla asiakkaidemme ainoa laivojen voimaratkaisujen toimittaja. Strategia luo lisäarvoa yhtäläisesti kummallekin asiakasryhmällemme, vaikka ne asettavatkin eri vaatimukset etusijalle. Telakka-asiakkaamme hyötyvät, sillä laitteistojen yhteensopivuusongelmat vähenevät, ja he voivat keskittyä omaan ydinosaamiseensa. Varustamoasiakkaamme taas hyötyvät tuntuista käyttöön ja huoltoon liittyvistä eduista.

Ship Power ja kestävä kehitys

Laivojen hyötysuhteen merkitys on korostunut talouden taantuman ja lisääntyvän ympäristötietoisuuden myötä. Kun kaikkialla maailmassa pyritään säästämään polttoainetta ja otetaan käyttöön yhä tiukempia määräyksiä, laivojen suorituskykyä on jatkuvasti optimoitava aina suunnitteluvaiheesta käyttöön ja kunnossapitoon. Wärtsilän ratkaisut takaavat laitteistolle maksimaalisen hyötysuhteen, luotettavuuden ja ympäristömyötäisyyden koko sen elinkaaren ajan.

Wärtsilä on kehittänyt useita laivojen kokonaishyötysuhdetta parantavia ja maakaasun käytön mahdollistavia konsepteja. Tavoitteenamme on johtava asema kaikissa ympäristönsuojelua ja kestävästä kehityksestä edistävissä aloitteissa. Tärkeimpiä

uusien ratkaisujen kehittämiseen kannustavia tekijöitä ovat tulevat päästömääräykset, polttoaineiden saatavuus ja hintavaihtelut sekä asiakkaiden tarve kattavammille ratkaisuille yksittäisten tuotteiden sijasta. Kehitystyössämme painottuukin hyötysuhteen parantaminen monin eri keinoin hyödyntäen monipolttoaineratkaisuja ja järjestelmäintegroitua. Kaiken tuotekehityksen itsestään selvä lähtökohta on viranomaisvaatimusten täyttäminen.

Wärtsilän päätehtävä on tukea kestävästä merenkulkusta. Tämä edellyttää, että kehitämme ja parannamme jatkuvasti ratkaisujamme, jotta vastaisimme yhä paremmin tuleviin tarpeisiin ja ympäristövaatimuksiin. Se edellyttää yhtiöltä myös vastuullista liiketoimintaa.

■ Vaatimusten noudattaminen

Wärtsilän kannalta keskeisimpiä tulevia säädöksiä ovat Kansainvälisen Merenkulkujärjestön (IMO) hyväksymän MARPOL-yleissopimuksen liitteen VI laivojen päästöjä koskevat määräykset ja Yhdysvaltain ympäristönsuojeluviraston EPA:n säädökset. Typenoksidipäästöjä (NO_x) koskevat rajat tulevat voimaan kahdessa vaiheessa. Vuonna 2011 voimaan tulevat, kaikkia merialueita koskevat päästörajat (Tier II) edellyttävät NO_x -päästöjen 20%:n leikkauksia nykyiseltä tasolta (Tier I), ja vuonna 2016 voimaan tulevat päästörajat (Tier III) edellyttävät merkittäviä 80%:n NO_x -päästöjen leikkauksia nykyiseen tasoon erityisillä NO_x -päästöjen kontrollialueilla (ECA).

Wärtsilän kaikki tuotteet täyttävät tulevat NO_x -päästöjä rajoittavat IMO Tier II -määräykset (2011) ja ovat samalla kilpailukykyisiä polttoaineen kulutukseltaan. Pääpaino on IMO:n Tier III -vaiheen (2016) määräykset täyttävien ratkaisujen kehittämisessä ja elinkaarikustannusten minimoinnissa. Elinkaarikustannuksiin vaikuttavat monet eri tekijät, kuten se, miten suuri osuus kokonaistoiminta-ajasta vietetään ECA-alueella, sekä liikennöintiprofiili ja suhteellisten polttoainekustannusten vaihtelut. Wärtsilässä kehitetään parhaillaan useita erilaisia ratkaisuja, joilla vastataan eri reunaehtoihin.

IMO ja muut sääntelyviranomaiset ovat asettaneet rajat myös polttoaineiden rikkipitoisuudelle. Wärtsilän moottorit on suunniteltu toimimaan millä tahansa polttoaineen rikkipitoisuudella. Pakokaasujen puhdistus on vaihtoehtoinen ratkaisu SO_x -päästöjen vähentämiseksi. Luokituslaitokset Det Norske Veritas ja Germanischer Lloyd ovat myöntäneet Wärtsilän rikkipesurille sertifikaatin SECA-alueiden (Sulphur Emissions Control Area) rikkipäästöjä koskevien määräysten noudattamisesta.

IMO suunnittelee parhaillaan myös toimenpiteitä laivojen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Mahdollinen kasvihuonekaasujen päästökauppajärjestelmä tai muut taloudelliset toimenpiteet tulevat vaikuttamaan laivojen käyttökustannuksiin ja tapaan, jolla niitä operoidaan.

■ Hyötysuhteen parantaminen

Laivojen kokonaishyötysuhteen parantaminen alentaa elinkaarikustannuksia ja vähentää päästöjä. CO_2 -, SO_x - ja hiukkaspäästöt ovat suoraan sidoksissa polttoaineenkulutukseen. Wärtsilällä on valikoimassaan kaikki tarvittavat ratkaisut: automaatio, koneistot, propulsiojärjestelmät ja laivasuunnittelu. Kun näihin osa-alueisiin lisätään asiakkaan toiminnan vankka tuntemus ja niitä käsitellään integroituna ratkaisuna, lopputuloksena on hyötysuhteeltaan mahdollisimman tehokas alus. Pyrimme jatkuvasti kehittämään tuotteita ja ratkaisuja, jotka parantavat koko laivakonseptin käyttö- ja kustannustehokkuutta.

Esimerkkejä ovat risteilyaluksiin kehitetty uusi W46F-moottori, joka tarjoaa luokkansa parhaan polttoainetalouden sekä sähköiseen propulsiojärjestelmään kehitetyn Low Loss -konseptin, joka vähentää sähköisen voimansiirtolinjan häviöitä 30–50%. Se vähentää merkittävästi myös tilantarvetta ja parantaa käyttövarmuutta. Vastakkain pyörivät potkurit kasvattavat hyötysuhdetta vielä entisestään. Pienten alusten osalta on jo nyt raportoitu vastaavista, pelkän runkosuunnittelun avulla saaduista säästöistä käyttökustannuksissa. Hukkalämmön talteenottotekniikka mahdollistaa päästöjen ja polttoaineen kulutuksen samanaikaisen vähentämisen.

■ Päästöjen vähentäminen

Saastuttaminen on yksi merenkulun keskeisiä ympäristövaikutuksia. Viime vuosina vähäpäästöisille ratkaisuille onkin ollut

runsaasti kysyntää. Wärtsilä pyrkii vähentämään päästöjä ilmakehään seuraavien toimenpiteiden avulla:

- Primääriset menetelmät NO_x - ja hiukkaspäästöjen vähentämiseksi, esim. polttotekniset toimenpiteet
- Sekundääriset menetelmät NO_x - ja SO_x -päästöjen vähentämiseksi, esim. SCR tai pesurit
- Hyötysuhteen parantamiseen tähtäävät toimenpiteet CO_2 -, SO_x - ja hiukkaspäästöjen vähentämiseksi
- Vaihtoehtoihin polttoaineisiin liittyvät toimenpiteet CO_2 -, NO_x -, SO_x - ja hiukkaspäästöjen vähentämiseksi, esim. kaasun käyttö.

Wärtsilän tiivistejärjestelmät tarjoavat ympäristömyötäisen tavan estää öljypäästöt laivan tiivistejärjestelmästä ja siten vähentää veteen joutuvia päästöjä. Lisäksi tarjoamme tehokkaita lietteen ja pilssiveden käsittelyjärjestelmiä.

Wärtsilällä on alan kattavin arvolupaus

CASE

“Wärtsilä myötävaikuttaa ympäristömyötäisten propulsiojärjestelmien kehittämiseen.”

Wärtsilä järjestelmäintegraattorina urauurtavassa teknologiaprojektissa

Vuonna 2009 Wärtsilälle uskottiin järjestelmäintegraation kokonaisvastuu urauurtavassa FellowSHIP-projektissa. Wärtsilän suunnittelemaa laitteistoa käytetään johtavan laivateknologian ja pitkälle kehitetyn polttokennoteknologian integrointiin ja synergioiden luomiseen niiden välille. Laitteisto on asennettu Viking Lady -huoltoalukseen mittavia meritestejä varten. Tämä innovatiivinen ratkaisu nähdään merkittävänä askeleena ympäristömyötäisten propulsiojärjestelmien kehittämisessä.

FellowSHIP-projekti on toimialan yhteinen tutkimus- ja kehityshanke, jota hallinnoi Det Norske Veritas. Sen tavoitteena on kehittää ja demonstroida polttokennoihin perustuvia, erityisesti alus- ja offshore-käyttöön soveltuvia hybriditehonlähteitä. Tehonlähdeä käytetään norjalaisen Eidesvik Offshoren omistaman Viking Lady -aluksen varavoimanlähteenä. Laiva on Wärtsilä Ship Design -yksikön suunnittelema, ja Wärtsilä on toimittanut alukseen myös päämoottorit ja voimansiirron. Wärtsilän sähkö- ja automaatioyksikkö Norjassa on räätälöinyt tarvittavan voimaelektroniikan polttokennon kytkemiseksi laivan sähköjärjestelmään, eli Wärtsilällä on siten FellowSHIP-projektissa tärkeä järjestelmäintegraattorin rooli.

FellowSHIP-projektin yhteistyökumppaneita ovat Wärtsilä, Eidesvik, Det Norske Veritas ja MTU Onsite Energy GmbH. Projektia tukevat Norjan tutkimusneuvosto, Norjan kaupallinen edustusto Innovation Norway ja Saksan talous- ja teknologiaministeriö.

Power Plants -katsaus

Wärtsilä Power Plants luo asiakkailleen yliverstaista arvoa hajautetuilla, joustavilla, tehokkailla ja ympäristömyötäisillä energiaratkaisuilla. Wärtsilän teknologia mahdollistaa maailmanlaajuisen siirtymisen kestävämpään ja uudenaikaisempaan energiainfrastruktuuriin. Voimalaratkaisumme ovat modulaarisia, testattuja ja hyväksi havaittuja sekä hyötysuhteeltaan tehokkaita.

■ Ratkaisumme ovat joustavia, tehokkaita ja ympäristömyötäisiä

Wärtsilän voimaloiden ainutlaatuisia etuja ovat korkea sähköhyötysuhde, polttoainejoustavuus, joustava käytettävyyden ja dynaamiset operointimallit. Moottorimme voivat käyttää sekä nestemäisiä polttoaineita että erilaisia kaasuja ja uusiutuvia polttoaineita. Useimmissa tuotteissa käytetään monipolttoainetekniikkaa, ja kaikissa tuotteissa polttoaine voidaan muuttaa joksikin toiseksi. Joustavan käytettävyyden ansiosta tuotteidemme etuja ovat myös hyvä kokonaishyötysuhde, tehokas operointikyky vaihtelevilla kuormilla, vähäinen vedenkulutus sekä mahdollisuus rakentaa laitos vaiheittain asiakkaan tarpeiden mukaan. Nämä edut sekä tarjoamamme kattavat elinkaarenaikaiset tukipalvelut antavat Wärtsilälle vahvan aseman voimalamarkkinoilla.

■ Toimintamme jakautuu neljään asiakassegmenttiin

Joustava perusvoimantuotanto

Wärtsilä toimittaa joustavaan perusvoimantuotantoon tarkoitettuja laitoksia lähinnä kehittyville markkinoille, saarille ja syrjäisille alueille, joiden sähkönkulutus kasvaa tasaisesti ja edellyttää uutta tuotantokapasiteettia. Tällä segmentillä Wärtsilän asiakkaita ovat enimmäkseen itsenäiset voimantuottajat (IPP) ja sähkölaitokset. Segmentin asiakkaiden tyypillisiä tarpeita ovat kilpailukykyiset elinkaarikustannukset, luotettavuus, tuotteiden huippulaatu, polttoaineen ja käytettävän joustavuus sekä käyttö- ja hallinnointipalvelut. Wärtsilän tarjonta vastaa hyvin näitä tarpeita. Joustavaan perusvoimantuotantoon käytetään sekä nestemäisiä polttoaineita että kaasuja.

Sähköverkon vakaaseen toimintaan ja kuormahuippujen tasaamiseen tarkoitettut voimat

Wärtsilän voimat antavat mahdollisuuden hyödyntää yhä laajemmin tuuli-, aurinko- ja vesivoimaa. Tarjoamme dynaamisia ratkaisuja järjestelmätukipalveluihin, varavoimaksi, kuormahuippujen tasaamiseen sekä alueille, joilla rakennetaan runsaasti uutta tuulivoimalakapasiteettia. Segmentin asiakkaat ovat lähinnä sähkölaitoksia ja itsenäisiä voimantuottajia (IPP). Wärtsilän tuotteiden vahvuuksia ovat nopea käynnistys ja kapasiteetin nosto täydelle kuormalle, kyky operoida vaihtelevilla kuormilla, kilpailukykyiset sähköntuotanto- ja kapasiteetikustannukset sekä ympärivuorokautiset huoltopalvelut viikon jokaisena päivänä. Sähköverkon vakaaseen toimintaan ja kuormahuippujen tasaamiseen tarkoitettut voimat ovat yleensä kaasukäyttöisiä, ja pääkilpailijoita ovat kaasuturbiinivalmistajat.

Teollisuuden voimantuotanto

Wärtsilä tarjoaa voimalaratkaisuja myös teollisuusasiakkaille, esimerkiksi sementti-, kaivos- ja tekstiiliteollisuudelle. Asiakkaat ovat lähinnä yksityisyhtiöitä, joiden valintakriteerejä ovat ennen muuta luotettavuus, alhaiset energiakustannukset ja riippumattomuus kantaverkosta. Teollisuusvoimaloiden polttoaineena käytetään saatavuuden mukaan joko kaasua tai nestemäisiä polttoaineita.

Öljy- ja kaasuteollisuuden ratkaisut

Wärtsilä tarjoaa öljy- ja kaasualalle moottoreita mekaanisiin käyttöihin, kaasukompressoriasemiin, tilapäiseen voimantuottoon ja pumppuasemiin. Tyypillisiä vaatimuksia ovat maksimaalinen käyntiaika, luotettavuus, pitkäjänteinen tekninen tuki ja ympärivuorokautiset huoltopalvelut viikon jokaisena päivänä. Ratkaisujemme polttoaineena käytetään maakaasua, muita kaasuja tai raakaöljyä.

Power Plants ja kestävä kehitys

Vaihtoehtoiset energiaratkaisut, kuten uusiutuvat polttoaineet, valtaavat alaa perinteisiltä energianlähteiltä. Wärtsilän energiaratkaisuille on tyypillistä korkea hyötysuhde ja mahdollisuus käyttää monenlaisia uusiutuvia polttoaineita, mikä vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä. Etsimme, kehitämme ja toimitamme jatkuvasti parempia, ajanmukaisempia ja kestävämpiä ratkaisuja. Autamme asiakkaitamme kehittämään järjestelmiään ja laitostantaansa tulevaisuuden vaatimusten ja standardien varalle.

■ Vaatimusten noudattaminen

Wärtsilän voimaloiden tuotekehityksen lähtökohtana ovat Maailmanpankin ohjeavot (World Bank Guidelines). Yhä useammat rahoittajat ja luottolaitokset ovat sitoutuneet noudattamaan näitä ohjeita, joten niiden soveltaminen voimalaprojekteihin yleistyy jatkuvasti ympäri maailmaa. Wärtsilän voimalat suunnittelevat siten, että ilmanlaadun, kansallisten määräysten tai projektikohtaisten vaatimusten edellyttämät päästörajat alittuvat.

■ Hyötysuhteen parantaminen

Tutkimme jatkuvasti uusia moottorikonsepteja ja kehitämme voimaloitamme niiden perusteella. Wärtsilän ratkaisut tarjoavat aina korkean hyötysuhteen, ja hyötysuhteen jatkuva parantaminen on meille keskeinen tavoite. Näin saadaan huomattavia ympäristöetuja: luonnonvaroja, kuten vettä, säästetään ja energiantuotannon ominaispäästöt vähenevät.

■ Joustavuus

Joustavuus on yksi Wärtsilän voimalaratkaisujen tärkeistä ominaispiirteistä. Toimitusten laajuus vaihtelee täydellisistä, avaimet käteen -voimalatoimituksista yksittäisiin laitetoimituksiin. Tuotteidemme pitkälle viedyn modulaarisuuden ansiosta asiakkaiden on helppo laajentaa tai muuttaa voimalaansa tulevien tarpeiden mukaisesti. Polttoainejoustavuus antaa asiakkaille monia etuja: energiantuotannon kustannukset voidaan optimoida käyttämällä edullisia ja kulloinkin saatavilla olevia polttoaineita sekä vaihtamalla käytettävää polttoainetta. Tekniikkamme antaa mahdollisuuden hyödyntää laajalti erilaisia kaasumaisia ja nestemäisiä polttoaineita, mukaan lukien kasviöljyt.

■ Päästöjen vähentäminen

Monipuoliset ja joustavat päästöjä vähennystekniikat ovat keskeisellä sijalla Wärtsilän kehitystoiminnassa. Koska päästörajat ja polttoaineiden ominaisuudet vaihtelevat laajalti, kilpailukykyisten ratkaisujen pohjaksi tarvitaan kattava tuotevalikoima.

Ilmastonmuutoksen torjuminen vaatii kasviuonekaasupäästöjen merkittävää vähentämistä. Suuren yleisön ja poliittisen päätöksenteon piirissä on kehittynyt huomattavia paineita päästöjen vähentämiseen, mikä on johtanut päästökauppaan ja CO₂-päästöjen kustannusten kasvuun. Tuulienergian käyttö on kasvanut nopeasti, ja markkinoilla on selvä tarve tuotteille, joiden avulla tuulivoimakapasiteettia voidaan merkittävästi lisätä vaarantamatta sähköverkon vakautta. Wärtsilä pystyy hyvin täyttämään tämän tarpeen, sillä käytettävyydeltään joustavat tuotteemme ovat helposti sovitettavissa kulloisenkin verkon vaatimuksiin.

Uskomme, että maakaasun merkitys kasvaa tulevaisuudessa, mikä kasvattaa voimalaratkaisujemme monipolttoaineominaisuuksien merkitystä kilpailuetuna – voimaloissamme voidaan hyödyntää kaikenlaisia mahdollisesti laajaan käyttöön tulevia nestemäisiä ja kaasumaisia biopolttoaineita. Wärtsilän kehitystyön painopisteenä ovat vähäpäästäiset hajautetut energiaratkaisut.

Päästöjen vähentämistekniikat

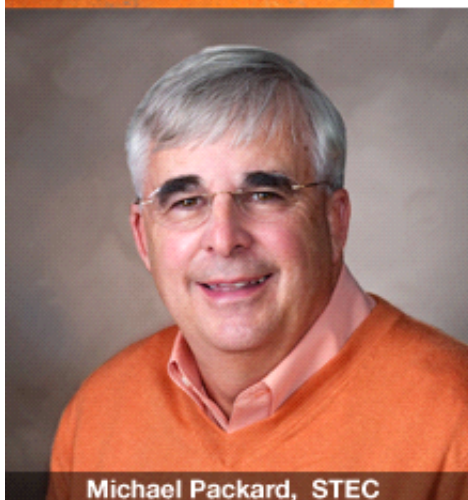
Päästö-komponentti	Tekniikka	Periaate	Hyöty	Tyypillinen käyttö
Hiukkas-päästöjen vähennys	Parempaan polttoaine-laadun valinta (tuhka / rikki)	Alhaisemman tuhka- ja rikkipitoisuuden omaavan polttoaineen käyttö vähentää poltossa syntyviä hiukkas-päästöjä.	Polttoaine-kohtainen	Dieselmoottori / raskasöljy
	Sähkösuodatin	Sähkösuodattimissa savukaasun hiukkaset varataan sähkövirralla ja varatut hiukkaset kerätään suodattimen kokoojalevyjen pinnoille. Lopputuotteena syntyy pieni määrä lentotuhkaa. Polttoaineen laatu vaikuttaa lopputulokseen.	Suodattimelta poistuvan kaasun hiukkas-pitoisuus on normaalisti 20–50 mg/nm ³ (15% O ₂).	Dieselmoottori / raskasöljy
NO _x -päästöjen vähennys	WetPac – H (kosteuden säätö)	Palamisilmaa kosteutetaan ruiskuttamalla siihen vettä, minkä ansiosta palamislämpötila laskee ja typen oksidien päästöt vähenevät. Ruiskutettavan veden tarve määritetään ilmankosteuden perusteella, mikä minimoi vedenkulutuksen.	Tyypillisesti vähennetään päästöjä noin 15–20% alhaisimmalla ilmankosteudella.	Dieselmoottori
	SCR (Selective Catalytic Reduction)	Typen oksidit (NO _x) pelkistetään ammoniakki tai urean avulla sopivassa lämpötilassa katalyytin pinnalla typeksi (N ₂) ja vesihöyryksi (H ₂ O). Reagoimattoman ammoniakkiin määrä savukaasussa pystytään pitämään alhaisena oikean prosessiohjauksen avulla.	Erotusaste 80–90%. Suuremmat erotusasteet ovat mahdollisia, mutta eivät kustannustehokkaita.	Diesel- tai kaasumoottori
SO ₂ -päästöjen vähennys	Alhaisempi rikkipitoisuus polttoaineessa	Polttoaineen rikkipitoisuuden määrä on suoraan verrannollinen syntyviin rikkidioksidipäästöihin.	Polttoaine-kohtainen	Dieselmoottori / raskasöljy
	NaOH FGD (Flue Gas Desulphurization)	Rikkidioksidi poistetaan savukaasusta pesutornissa. Natriumhydroksidia käytetään neutraloimaan pesuliuos. Laitos tuottaa lopputuotteena jätevettä, joka edellyttää käsittelyä.	Tyypillinen SO ₂ -erotusaste on noin 90%.	Dieselmoottori / matalarikkinen raskasöljy
	Kalkkikivi FGD (Flue Gas Desulphurization)	Kalkkikivipesuri perustuu märkään pesutorniin, jossa rikkidioksidia absorboidaan savukaasusta. Lopputuotteena syntyy kipsiä, jonka lopputsijoitus pitää selvittää.	Tyypillinen SO ₂ -erotusaste on noin 80–90%.	Dieselmoottori / korkearikkinen raskasöljy
CO-päästöjen vähennys	Hapetuskatalyytti	Hiilimonoksidi hapetetaan katalyytin pinnalla hiilidioksidiksi savukaasussa olevan hapen avulla.	Katalyytin määrästä riippuen poistotehokkuus on 30–90%.	Kaasumoottori
Hiilivety-päästöjen vähennys	Hapetuskatalyytti	Hiilivetyjä hapetetaan katalyytin pinnalla hiilidioksidiksi ja vesihöyryksi savukaasussa olevan hapen avulla.	Poistotehokkuus on riippuvainen sekä katalyytin valinnasta että kyseessä olevista hiilivedyistä.	Kaasumoottori

Päästöjen seuranta

Päästö-komponentti	Tekniikka	Periaate	Hyöty	Tyypillinen käyttö
Kaasumaisten päästöjen seuranta	Toisio-menetelmä – polttoaine- ja prosessi-parametrit	Toisio-menetelmä perustuu määrääjain suoritettaviin savukaasumittauksiin sekä systemaattiseen tiettyjen prosessi- ja polttoaineparametrien seurantaan ja raportointiin.	Luotettavat mittaukset, vähäinen tietotaidon tarve laitoksella, soveltuu eri markkina-alueille.	Dieselmoottori – tyypillisesti esim. SO ₂ -päästöt
	Jatkuvatoinen päästömittaus (CEMS/AMS)	Automaattisella laitteistolla päästötasoja voidaan seurata jatkuvatoimisesti. Laitteiden käyttö ja ylläpito vaatii henkilökunnalta asiantuntemusta. Raportoituihin tuloksiin voi liittyä epävarmuutta, jota voidaan vähentää esimerkiksi kalibroimalla laitteita.	Todellinen päästötaso mitataan jatkuvatoimisesti sekä mahdolliset ylitykset rekisteröidään jatkuvasti.	Diesel- tai kaasumoottori – tyypillisesti esim. NO _x -päästöt

		mikäli asiantuntemusta ei ole käytettävissä.	automaattisesti.	paastot
Hiukkas-päästöjen seuranta	Toisiomenetelmä – polttoaine- ja prosessiparametrit	Toisiomenetelmä perustuu määrääjain suoritettaviin hiukkasmittauksiin sekä systemaattiseen tiettyjen prosessi- ja polttoaineparametrien seurantaan ja raportointiin.	Luotettavat mittaukset, vähäinen tietotaidon tarve laitoksella, soveltuu eri markkina-alueille.	Dieselmoottori
	Jatkuvatoiminen päästömittaus	Jatkuvatoiminen hiukkasmittaus yleisimmin perustuu toisiomittaukseen esim. opasiteetin tai valonhajonnan mittaukseen perustuviin analysaattoreihin. Referenssimittauksiin perustuvalla kalibroinnilla saadaan korrelaatio mitattavan parametrin kanssa. Polttoaineen ja kuormitusilanteiden vaihdellessa mittaus ei välttämättä ole luotettava.	Näennäinen päästö-taso määritetään jatkuvatoimisesti sekä mahdolliset ylitykset rekisteröidään automaattisesti.	Dieselmoottori

CASE

Michael Packard, STEC

”Wärtsilän tehokkaat, taloudelliset ja innovatiiviset laitokset vastaavat jatkuvasti muuttuvien energiamarkkinoiden tarpeisiin.”

STEC

Teksasin energiamarkkinoiden muutosten vuoksi South Texas Electric Cooperative (STEC) katsoi tarpeelliseksi arvioida kilpailukykyisiä energiantuotantovaihtoehtoja. Arvioinnin tuloksena Wärtsilän voimala valittiin tukemaan STEC:n olemassa olevaa tuotantokapasiteettia. Tärkeimpiä perusteita valintaan oli, että Wärtsilän ratkaisu pystyy vastaamaan muuttuviin markkinatilanteisiin ja markkinoiden kasvuun. Kilpailukykyinen hyötysuhde, nopea tehontuotto, nopea toimitus ja käyttöönotto sekä olemassa olevan voimalatontin hyödyntämismahdollisuus vaikuttivat myös päätökseen.

”STEC tunnetaan innovatiivisesta toimintatavasta, joten Wärtsilän valitseminen uuden sukupolven voimalan toimittajaksi ei varmasti tullut kenellekään yllätyksenä. Wärtsilän tehokas, taloudellinen ja innovatiivinen voimala vastaa joustavasti muuttuvien energiamarkkinoiden tarpeisiin. Osuuskuntamme jäsenet olivat tyytyväisiä, ja ratkaisu on selvä parannus ERCOT-kantaverkon sähköntuotantojärjestelmään ja loppukädessä Texasin kuluttaja-asiakkaille”, toteaa Michael Packard, johtaja, STEC.

Services -katsaus

Wärtsilä Services tukee asiakkaitaan tarjoamalla heille toimialan laajimman valikoiman palveluja ja optimoimalla asiakasyritysten liiketoimintaa toimitettujen järjestelmien koko elinkaaren ajan. Palveluverkostomme käsittää tällä hetkellä runsaat 11.000 palveluammattilaista yli 160 toimipaikassa yli 70 maassa eri puolilla maailmaa.

■ Palvelutarjonta

Services-liiketoimintamme palvelee kaikkia Ship Power- ja Power Plants -liiketoimintojen asiakkaita. Services-liiketoiminnan

pohjana ovat perinteisesti olleet Wärtsilän toimittamat laitokset. Tarjontaa on kuitenkin laajennettu moottorien huollon lisäksi myös muihin palveluihin sekä merkki riippumattomaan huoltopalveluun. Strategisena tavoitteenamme on tulevaisuudessakin laajentaa tarjontaamme uudistamalla ja kehittämällä valikoimaamme strategisten yritysostojen ja innovaatioiden avulla.

■ Palvelumme

Moottorihuolto

Tarjoamme täyden huoltopalvelun sekä Wärtsilän omille että muiden valmistajien moottoreille. Palvelut kattavat kaiken perushuollosta hallinnointitukeen ja suorituskyvyn optimointiin tähtääviin paketteihin.

Sähkö- ja automaatiohuolto

Automaatiohuoltopalvelujen lisääminen palvelutarjontaan tukee Wärtsilän strategiaa tarjota asiakkailleen kokonaisratkaisuja. Palveluihin kuuluvat myös säätöjärjestelmien, voimayksiköiden ja ohjaustaulujen suunnittelu ja valmistus kaikille teollisuudenaloille. Tarjontaa täydentävät instrumentointijärjestelmät ja kokonaisratkaisuna toteutettavat suunnittelupaketit tai konversioprojektit.

Potkurihuolto

Tarjoamme propulsiolaitteistoille niiden koko elinkaaren kattavan täyden huoltopalvelun. Huollamme sekä Wärtsilän että muiden valmistajien laitteistoja.

Kattiloiden huoltopalvelut

Kattiloiden huoltopalvelut vahvistavat edelleen asemaamme johtavana kokonaisratkaisujen toimittajana. Palvelut kattavat kaikenkattavien kattilalaitosten ja savukaasuesilämmittimien sekä niiden ohjausjärjestelmien tarkastukset, kuntoon perustuvan huollon ja varaosat.

Käyttö- ja hallinnointipalvelut

Tehdessään asiakkaan kanssa käyttö- ja hallinnointisopimuksen Wärtsilä ottaa täyden vastuun koko ratkaisusta ja takaa laitoksen optimaalisen suorituskyvyn. Me takaamme, että laitos täyttää sen suorituskyvylle ja käyttöiälle asetetut tavoitteet, jotta laitoksen omistaja voi keskittyä ydinliiketoimintaansa. Käyttö- ja hallinnointisopimuksia tehdään yleisemmin voimala-asiakkaiden kanssa.

Koulutuspalvelut

Koulutuspalvelumme varmistavat, että henkilöstön kehittämiseen tehdyt investoinnit näkyvät liiketoiminnan vakaana kasvuna. Koulutusohjelmat räätälöidään asiakastarpeiden mukaan, ja ne voidaan toteuttaa perinteisinä käytännönläheisinä käyttöön, kunnossapitoon ja turvallisuusasioihin sekä ohjausjärjestelmiin liittyvinä koulutuksina tai nykyaikaisina etä- ja verkkokoulutuksina.

Services ja kestävä kehitys

Ilmastonmuutos, nestemäisten polttoaineiden ja kaasun saatavuus sekä tiukentuneet ympäristömääräykset luovat Services-liiketoiminnalle uusia mahdollisuuksia. Services-liiketoiminnan päätehtävä kestävä kehityksen edistämässä on tarjota monenlaisia palveluja, joiden avulla varmistetaan, että toimittamiemme tuotteiden ja ratkaisujen käyttöön ja ympäristönsuojeluun liittyvät suorituskykyvaatimukset täyttyvät. Kehitämme ja tarjoamme myös päivitys-, kunnostus-,

polttoainekonversio- ja jälkiasennuspalveluja, jotka parantavat laitteiden ympäristöystävällisyyttä, täyttävät ympäristölainsäädännön tiukat määräykset ja pidentävät sovelluksen käyttöikää.

Wärtsilä Services toimii vastuullisesti ja luo lisäarvoa toimittamalla palveluja lähellä asiakkaita sekä tarjoamalla työmahdollisuuksia sijaintipaikkakunnillaan.

Uuden teknologian jälkiasennus

Wärtsilä Services tarjoaa sekä primääristä että sekundääristä ympäristömyötäistä puhdistustekniikkaa jälkiasennuksina kaikkiin laitoksiin. Määräysten muuttuessa myös laitteistoja on päivitettävä, jotta ne täyttäisivät uuden lainsäädännön vaatimukset. Jälkiasennukset parantavat laitosten taloudellisuutta ja ympäristöystävällisyyttä sekä takaavat niiden turvallisen ja luotettavan toiminnan tuotteen koko elinkaaren ajan.

Kuntoon perustuva kunnossapito

Kuntoon perustuva ylläpito (Condition Based Maintenance, CBM) on ainutlaatuinen ratkaisu, jossa laitosten paikallisia tarkastuksia täydennetään niiden mekaanisen kunnan ja käytön kaukovalvonnalla. Järjestelmä mahdollistaa ennakoivat kunnossapitotoimenpiteet, mikä minimoi käyttökatkokset, parantaa turvallisuutta ja optimoi laitoksen suorituskyvyn. Lisäksi se mahdollistaa päästöjen mittauksen ja valvonnan. CBM-järjestelmään liitettyjä yksiköitä ei huolleta säännöllisen aikataulun mukaisesti, vaan todellisen tarpeen mukaan.

Ympäristötekniikka

Wärtsilä kehittää ja tarjoaa laajan valikoiman ratkaisuja, joiden avulla asiakkaiden laitokset täyttävät voimassa olevat ympäristövaatimukset. Näillä ratkaisuilla voidaan vähentää CO₂-, NO_x- ja SO_x-päästöjä. Lisäksi ratkaisujemme avulla useimpia moottoreita voidaan muuttaa tai säätää niin, että ne täyttävät tiukimmatkin ympäristövaatimukset. Tämä toteutetaan päivittämällä voimala tai laivamoottori soveltaen sekundääristä puhdistustekniikkaa, esimerkiksi SCR-laitteita.

Ympäristösuorituskykyä parantavat menetelmät

Ympäristösuorituskykyä parantavat menetelmät

CO ₂ -päästöjen vähentäminen	NO _x -päästöjen vähentäminen	SO _x - ja hiukkaspäästöjen vähentäminen
<ul style="list-style-type: none"> ••• Kaasukonversio •• Propulsion hyötysuhteen parantaminen • Polttoainetaloutta parantavat moottorimodifikaatiot 	<ul style="list-style-type: none"> ••• SCR-järjestelmä ••• Kaasukonversio •• Wepac DWI (suora vesiruiskutus) •• Wepac H (imuilman kostutus) • Moottorin Low NO_x-konversio • Wepac E (vesi-polttoaine-emulsio) 	<ul style="list-style-type: none"> ••• Kaasu- tai biopolttokonversio (SO_x ja hiukkaset) ••• Pesuri (SO_x) ••• Sähkösuodatin (hiukkaset) • Yhteispaineruiskutuskonversio (hiukkaset) • Wepac E (vesi-polttoaine-emulsio) (hiukkaset) • Kiillottamisenestorengas (hiukkaset) • Tribo Pack (hiukkaset) • Pulssivoitelujärjestelmä (hiukkaset)
Öljyvuootojen vähentäminen	Käynnin tehostaminen	
<ul style="list-style-type: none"> ••• Wärtsilän öljyisen veden erotin •• Muunnos saastuttamattomaan Wärtsilän tiivistejärjestelmään •• Koko potkuriakselin vaihto vesivoideltuun järjestelmään käyttämällä Wärtsilän tiiviste- ja laakeripakettia 	<ul style="list-style-type: none"> - Päästöjen mittauspalvelut - Koulutuspalvelut - O&M-sopimukset - Kuntoon perustuva ylläpito (CBM) - Sähköiset palvelut - Järjestelmäauditoinnit - Ohjausjärjestelmien päivitykset mukaan lukien käytön optimointi 	

••• Korkea potentiaali •• Huomattava potentiaali • Kohtalainen potentiaali

CASE

”Luomalla pitkäaikaisia asiakassuhteita voimme perehtyä asiakkaan tarpeisiin syvällisesti ja pystymme tarjoamaan tehokkaita ratkaisuja.”

Ratkaisuja kestävään merenkulkuun

Wärtsilän ja A.P. Moller-Maerskin välinen yhteistyö on jatkunut jo vuosia ja on nykyään niin sujuvaa, että voimme keskittyä ennakoivasti RT-flex -ratkaisujen käyttöönottoon, toimintojen optimointiin ja ympäristöratkaisuihin. Pitkäaikaista yhteistyösuhdetta vahvasti huomattavasti hiljattain toteutettu projekti, jossa Moller-Maerskin aluksiin asennettiin Wärtsilän RT-flex -moottorit sekä hukkalämmön talteenottojärjestelmät.

Wärtsilän Services liiketoiminnan ja A.P. Moller-Maerskin yhteistyö on tuonut merkittävää lisäarvoa; esimerkiksi alusten polttoaineenkulutus ja päästöt ovat pienentyneet. Toimenpiteet tukevat Maerskin ympäristötavoitetta pienentää päästöjä 20 prosenttia kymmenessä vuodessa. Hyötyä on saatu myös kustannussäästöinä.

”Yhteistyömme ansioista Wärtsilän aluksiimme asentamalla hukkalämmön talteenottojärjestelmillä (WHRS) on saatu erinomaisia tuloksia. Järjestelmän ansiosta E-luokan alustemme polttoaineenkulutus on pienentynyt merkittävät 10 prosenttia”, toteaa A.P. Moller-Maerskin osakas ja Container-liiketoiminnan toimitusjohtaja Eivind Kolding.

Wärtsilä Industrial Operations

Wärtsilän tuotannon päätehtäviä ovat tuotteiden kokoonpano, koeajo ja viimeistely. Ulkoistamiseen ja laajaan alihankkijaverkoston perustuva toimintamalli takaa tuotantokapasiteetin joustavuuden. Joustava toiminta lähellä asiakasta on tärkeää etenkin nykyisessä markkinatilanteessa.

■ Laaja toimittajaverkosto tuo Wärtsilän valmistukseen joustoa

Laaja, globaali toimittajaverkosto luo tuotantotoiminnoillemme hyvän joustokyvyn. Varmat ja nopeat komponenttitoimitukset taataan tekemällä tiivistä yhteistyötä toimittajien kanssa sekä jakamalla tietoa. Wärtsilällä on maailmanlaajuisesti noin 300 keskeistä toimittajaa, ja toimittajaverkostoa kehitetään jatkuvasti. Hankintastrategianamme on keskittää yhteistyö huolellisesti valituille, suorituskykyisille toimittajille. Tähän päästään toimittajakannan optimoinnilla, jossa pääkriteereitä ovat suorituskyky ja sijainti lähellä valmistusyksiköitämme.

■ Toimituskeskukset Euroopassa ja Aasiassa

Keskinopeiden päämoottoreiden tuotanto on keskitetty kahteen toimituskeskukseen, Vaasaan ja Italian Triesteen. Apumoottorit valmistetaan Vaasassa, Triestessä ja Kiinan Shanghaissa. Propulsiolaitteistojen komponentteja valmistetaan

lähinnä Alankomaissa, Norjassa, Isossa-Britanniassa, Kiinassa, Intiassa ja Japanissa. Hidaskäyntiset päämoottorit ovat erittäin suurikokoisia ja siksi vaikeita kuljettaa, minkä vuoksi ne valmistetaan lisenssillä lähellä telakoita eri puolilla maailmaa. Wärtsilällä on tällä hetkellä 17 hidaskäyntisten moottoreiden lisenssivalmistajaa Aasiassa, Euroopassa ja Etelä-Amerikassa. Laivanrakennustoiminnan siirtyessä yhä enemmän Aasiaan olemme käynnistäneet siellä kapasiteetin laajennuksia, jotta voimme toimia lähellä asiakkaita. Kapasiteetin laajentaminen antaa mahdollisuuden hyödyntää entistä paremmin kehittyvien markkinoiden tarjoamia mahdollisuuksia ja säästää sekä työvoima- että kuljetuskustannuksissa.

Tämänhetkinen tuotantojalanjälki

Wärtsilä Industrial Operations suunnittelee ja valmistaa integroituina toimituksina moottoreita, aggregaatteja, sähkö- ja automaatiojärjestelmiä sekä integroituja ympäristösuorituskykyä ja hyötysuhdetta parantavia tuotteita ja järjestelmiä, potkureita, vaihteistoja, tiivisteitä ja laakereita.

■ Wärtsilä suunnittelee tuotannon vähentämistä ja osittaista siirtoa Kiinaan

Vuoden 2009 aikana Wärtsilä analysoi tuotantorakennettaan ja tiedotti vuoden 2010 alussa suunnitelmistaan sopeuttaa sitä perustavanlaatuisiin markkinamuutoksiin. Suunnitelmaan kuuluu myös potkuri- ja apumoottorituotannon pääosan siirtäminen Kiinaan lähelle meriteollisuuden päämarkkinoita. Hollannin Drunenin potkurituotanto ja Zwollen DTS -yhtiön komponenttituotanto on suunniteltu lopetettavaksi. Vaasan tehtaan Wärtsilä 20 -generaattoriaggregaattien tuotanto on suunniteltu lopetettavaksi ja siirrettäväksi Kiinaan kilpailukykyyn säilyttämiseksi tällä markkinalla.

WÄRTSILÄN
VUOSIKERTOMUS 2009

Corporate Governance

29	Corporate Governance
49	Riskit ja riskienhallinta
58	Osakkeet ja osakkeenomistajat
63	Tietoja osakkeenomistajille
64	Wärtsilä pääomamarkkinoilla 2009

Corporate Governance

Wärtsilä Oyj Abp noudattaa yhtiöjärjestyksen, Suomen osakeyhtiölain sekä NASDAQ OMX:n Helsingin Pörssin antamia, listattuja yhtiöitä koskevia sääntöjä ja määräyksiä. Lisäksi Wärtsilä noudattaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance) 2008. Koodi on saatavissa julkisesti internet-osoitteessa www.cgfinland.fi.

■ Toimielimet

Wärtsilä-konsernin johtamisesta vastaavat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja, joiden tehtävät määräytyvät pääosin Suomen osakeyhtiölain mukaisesti.

Yhtiökokous

Yhtiökokous on yhtiön korkein päättävä elin. Se päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista tehtävistä, joita ovat tilinpäätöksen vahvistaminen, osingonjako, vastuuvapauden myöntäminen hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle sekä hallituksen ja tilintarkastajien valinta ja näille maksettavat palkkiot.

Wärtsilä Oyj Abp:n yhtiökokous kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Varsinainen yhtiökokous on pidettävä viimeistään kesäkuun loppuun mennessä. Yhtiöjärjestyksen mukaan kutsu yhtiökokoukseen on julkaistava vähintään kahdessa hallituksen määräämässä, Suomessa yleisesti julkaistavassa päivälehdessä aikaisintaan kaksi kuukautta ennen yhtiökokousta ja viimeistään kolme viikkoa ennen kokousta. Tämän lisäksi Wärtsilä julkaisee yhtiökokouskutsun pörssi-ilmoituksena sekä kotisivuillaan internetissä. Osakkeenomistajilla on lain mukaan oikeus saada yhtiökokoukselle kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hän kirjallisesti sitä vaatii hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

■ Varsinainen yhtiökokous 2009

11.3.2009 pidetty Wärtsilän varsinainen yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi toimitusjohtajalle ja hallituksen jäsenille vastuuvapauden tilivuodelta 2008. Kaikki yhtiökokoukseen liittyvät asiakirjat ovat saatavissa yhtiön internet-sivuilla www.wartsila.com.

Hallitus

Yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus, johon kuuluu 5–8 varsinaista jäsentä. Hallituksen jäsenen toimikausi on yksi vuosi. Hallituksen valitsee yhtiökokous. Enemmistön hallituksen jäsenistä on oltava yhtiöstä riippumattomia, ja vähintään kahden mainittua enemmistöä edustavan jäsenen on oltava myös riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista. Tietoa hallituksen kokoonpanosta ja jäsenistä ja heidän riippumattomuudestaan on osassa [Hallituksen jäsenet](#) sekä [hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevasta selvityksestä](#).

Yhtiökokouskutsussa on oltava ehdotus hallituksen kokoonpanoksi. Samoin kokouskutsuun on sisällytettävä vähintään 10%:a yhtiön osakkeiden tuomasta äänimäärästä edustavien osakkeenomistajien tekemä ehdotus hallituksen kokoonpanosta edellyttäen, että ehdotetut henkilöt ovat antaneet suostumuksensa ja että ehdotus on toimitettu yhtiölle riittävän ajoissa, jotta se voidaan sisällyttää kokouskutsuun. Vastaavalla tavalla kokouskutsun julkaisemisen jälkeen asetetut ehdokkaat julkistetaan erikseen.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimintaa, päättää keskeisistä toimintaperiaatteista, tavoitteista ja strategioista. Hallituksen käytännön työssä noudatettavat periaatteet on vahvistettu hallituksen hyväksymässä työjärjestyksessä. Hallitus on hyväksynyt myös hallituksen valiokuntien työjärjestykset, joissa määritellään valiokuntien keskeiset tehtävät ja toimintaperiaatteet.

Päätösasioiden lisäksi hallitukselle annetaan kokouksissa ajankohtaista tietoa konsernin toiminnasta, taloudesta ja riskeistä.

Hallitus arvioi vuosittain toimintaansa ja työtapojaan sisäisenä itsearviointina. Itsearviointin tarkoituksena on todeta, miten hallituksen toiminta on vuoden aikana toteutunut, sekä toimia perustana arvioitaessa hallituksen toimintatapaa.

Hallitus kokoontuu etukäteen sovitun aikataulun mukaisesti 7–10 kertaa vuodessa, minkä lisäksi hallitus kokoontuu tarvittaessa. Kaikista kokouksista pidetään pöytäkirjaa.

■ Hallitus vuonna 2009

Vuonna 2009 hallituksessa oli kuusi jäsentä: Maarit Aarni-Sirviö, Kaj-Gustaf Bergh, Kari Kauniskangas, Antti Lagerroos (puheenjohtaja), Bertel Langenskiöld ja Matti Vuoria (varapuheenjohtaja).

Wärtsilän hallitus kokoontui 9 kertaa vuonna 2009. Kaikkien jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 98%.

Hallituksen tehtävät

Hallitus käsittelee kaikki ne asiat, joista se lain, muiden säädösten ja yhtiöjärjestyksen mukaan nimenomaisesti vastaa. Näistä keskeisimpiä ovat:

- tilinpäätös ja osavuosikatsaukset
- yhtiökokoukselle esitettävät asiat
- toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen nimittäminen, mikäli sijainen nimitetään
- taloudellisen valvonnan järjestäminen.

Hallituksen tehtävänä on myös käsitellä sellaiset asiat, jotka ovat konsernin toiminnan laadun huomioon ottaen niin laajakantoisia, ettei niitä voida katsoa konsernin juoksevaan hallintoon kuuluviksi. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi:

- konsernin strategisen suunnitelman ja pitkän aikavälin tavoitteiden vahvistaminen
- konsernin vuosittaisen liiketoimintasuunnitelman ja budjetin hyväksyminen
- päättäminen investoinneista, yritysostoista sekä omaisuuden luovutuksista, jotka ovat merkittäviä tai joissa poiketaan konsernin strategiasta
- strategisesti merkittävien tuotekehityshankkeiden ja kehitysohjelmien hyväksyminen
- lainan ottaminen ja takauksen tai muun vastaavan sitoumuksen antaminen, kun vastuun määrä on merkittävä,
- riskienhallinnan periaatteiden hyväksyminen
- konsernin organisaatorakenne
- johtokunnan jäsenten nimittäminen ja palkka- ja eläke-etujen hyväksyminen
- toimitusjohtajan toiminnan seuraaminen ja arvioiminen
- hallintoperiaatteiden ja ohjausjärjestelmien hyväksyminen
- hallituksen valiokuntien nimittäminen
- avustusten myöntäminen yleishyödyllisiin tarkoituksiin.

Hallituksen valiokunnat

Hallitus asettaa vuosittain yhtiökokouksen jälkeen pidettävässä järjestäytymiskokouksessaan tarkastus-, nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan sekä tarvittaessa muita valiokuntia. Hallitus nimittää valiokuntien jäsenet ja puheenjohtajan. Hallituksella on myös oikeus erottaa valiokuntien jäseniä. Valiokuntien jäsenet nimitetään hallituksen toimikauden ajaksi. Valiokuntien jäsenten lisäksi myös muut hallituksen jäsenet voivat niin halutessaan osallistua valiokuntien kokouksiin. Valiokuntien tehtävänä on valmistella hallituksen kokouksissa päätettäväksi tulevia asioita. Valiokunnilla ei ole omaa itsenäistä päätösvaltaa.

■ Tarkastusvaliokunta

Hallitus nimittää tarkastusvaliokunnan avustamaan hallitusta sille kuuluvan valvontatehtävän hoitamisessa. Hallitus valitsee keskuudestaan tarkastusvaliokuntaan vähintään kolme jäsentä. Valiokunnan jäsenillä tulee olla tehtävään tarvittava pätevyys.

Hallitus määrittelee tarkastusvaliokunnan tehtävät vahvistamassaan työjärjestyksessä. Tarkastusvaliokunta seuraa tilinpäätösraportoinnin prosessia, valvoo taloudellista raportointiprosessia sekä seuraa sisäisen valvonnan ja tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta. Lisäksi valiokunta tarkastaa kuvauksen taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä, seuraa tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen lakisääteistä tilintarkastusta, arvioi lakisääteisen tilintarkastusyhteisön riippumattomuutta sekä valmistelee päätösehdotuksen tilintarkastajan valinnasta.

■ Tarkastusvaliokunta vuonna 2009

Puheenjohtaja Antti Lagerroos, jäsenet Maarit Aarni-Sirviö ja Bertel Langenskiöld. Kaikki jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Tarkastusvaliokunta kokoontui 4 kertaa vuonna 2009. Kaikkien jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 92%. Yksi jäsen ei osallistunut yhteen kokoukseen.

■ Nimitysvaliokunta

Hallitus nimittää nimitysvaliokunnan avustamaan hallitusta. Hallitus nimittää keskuudestaan valiokuntaan vähintään kolme jäsentä. Enemmistön valiokunnan jäsenistä tulee olla riippumattomia yhtiöstä.

Hallitus määrittelee nimitysvaliokunnan tehtävät vahvistamassaan työjärjestyksessä. Nimitysvaliokunta on tarpeen mukaan yhteydessä merkittäviin osakkeenomistajiin hallituksen jäsenten valintaan liittyvissä asioissa. Nimitysvaliokunta voi myös tarvittaessa valmistella yhtiökokouksen käsiteltäväksi tulevia, hallituksen jäsenten nimityksiä koskevia ehdotuksia. Nimitysvaliokunta valmistelee hallituksen jäsenten palkitsemista koskevia asioita.

Nimitysvaliokunnan puheenjohtaja kutsuu valiokunnan koolle tarvittaessa. Hän myös esittelee valiokunnan ehdotukset hallitukselle ja raportoi tarvittaessa hallitukselle valiokunnan kokouksista.

■ Nimitysvaliokunta vuonna 2009

Puheenjohtaja Antti Lagerroos, jäsenet Matti Vuoria ja Kaj-Gustaf Bergh. Kaksi jäsentä on yhtiöstä riippumattomia ja kaksi on riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista. Nimitysvaliokunta kokoontui 2 kertaa vuonna 2009. Kaikkien jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 100%.

■ Palkitsemisvaliokunta

Hallitus nimittää palkitsemisvaliokunnan avustamaan hallitusta. Hallitus nimittää keskuudestaan valiokuntaan vähintään

kolme jäsentä. Enemmistön valiokunnan jäsenistä tulee olla riippumattomia yhtiöstä.

Hallitus määrittelee palkitsemisvaliokunnan tehtävät vahvistamassaan työjärjestyksessä. Palkitsemisvaliokunta valmistelee tarvittaessa toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muiden johtokunnan jäsenten nimitysasiat ennen hallituksen käsittelyä. Palkitsemisvaliokunta valmistelee hallituksen käsiteltäväksi toimitusjohtajan ja ylimmän johdon kannustinjärjestelmiä sekä näiden palkitsemista koskevia ehdotuksia.

Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja kutsuu valiokunnan koolle tarvittaessa. Hän myös esittelee valiokunnan ehdotukset hallitukselle ja raportoi tarvittaessa hallitukselle valiokunnan kokouksista.

■ Palkitsemisvaliokunta vuonna 2009

Puheenjohtaja Antti Lagerroos, jäsenet Matti Vuoria ja Bertel Langenskiöld. Kaksi jäsentä on yhtiöstä riippumattomia ja kaikki ovat riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista. Palkitsemisvaliokunta kokoontui yhden kerran vuonna 2009. Kaikkien jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 100%.

Hallituksen jäsenet

Antti Lagerroos

Matti Vuoria

Maarit Aarni-Sirviö

Kaj-Gustaf Bergh

Kari Kauniskangas

Bertel Langenskiöld

■ Mr Antti Lagerroos

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Hallituksen puheenjohtaja. Syntynyt 1945, oikeustiet. lis., merenkulkuneuvos. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2002.

Keskeinen työkokemus: Turun yliopisto, vt. prosessi- ja rikosoikeuden assistentti sekä julkisoikeuden assistentti 1971–78; Vaasan kauppakorkeakoulu, vero-oikeuden vt. apulaisprofessori 1973–79; Hollming Oy, johtaja, laki- ja finanssiasiat 1979–81; Salora Oy, toimitusjohtaja 1981–84; Salora-Luxor teollisuusryhmä, toimitusjohtaja 1984–86; Nokia-yhtymä, johtokunnan jäsen 1984–86; Nokia-yhtymä, hallituksen jäsen 1986–90; Nokia Matkapuhelimet, toimitusjohtaja 1989–90; Finnlines Oyj, toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen 1990–2007.

Muut luottamustehtävät: Cargotec Oyj Abp, hallituksen jäsen.

■ Mr Matti Vuoria

Ei-riippumaton yhtiöstä ja riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista. Wärtsilän hallituksen varapuheenjohtaja. Syntynyt 1951, varatuomari, hum. kand. Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön Varman toimitusjohtaja. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2005.

Keskeinen työkokemus: Kauppa- ja teollisuusministeriö, kansliapäällikkö 1992–98; Fortum Oyj, hallituksen päätoiminen puheenjohtaja 1998–2003.

Muut luottamustehtävät: Sampo Oyj, hallituksen varapuheenjohtaja; Stora Enso Oyj, hallituksen jäsen; Finanssialan Keskusliitto ry ja Työeläkevakuuttajat TELA ry, hallitusten jäsen; Arvopaperimarkkinayhdistys ry ja Suomalais-Venäläinen kauppakamariyhdistys, hallitusten puheenjohtaja.

■ Ms Maarit Aarni-Sirviö

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Syntynyt 1953, dipl.ins., MBA. Rahapaja Oy, toimitusjohtaja. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2007.

Keskeinen työkokemus: Erilaisissa ylimmän johdon tehtävissä Borealis Groupissa 1994–2008, viimeksi Fenoli-liiketoimintayksikön johtajana; ja Neste Oyj:ssä 1977–94.

Muut luottamustehtävät: Oy Nordic Moneta Ab ja Det Norske Myntverket, hallitusten puheenjohtaja; Rautaruukki Oyj ja Ponsse Oyj, hallitusten jäsen.

■ Mr Kaj-Gustaf Bergh

Riippumaton yhtiöstä, ei-riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista. Syntynyt 1955. Diplomiekonomi, oikeustieteen kandidaatti. Föreningen Konstsamfundet r.f.:n toimitusjohtaja. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2008.

Keskeinen työkokemus: Ky von Konow & Co, hallintopäällikkö 1982–83; Ane Gyllenberg Ab, hallintopäällikkö 1984–85; Oy Bensow Ab, johtaja, varatoimitusjohtaja 1985–86; Ane Gyllenberg Ab, toimitusjohtaja 1986–98; SEB Asset Management, johtaja 1998–2000; Skandinaviska Enskilda Banken, johtoryhmän jäsen 2000– 9/2001; Föreningen Konstsamfundet r.f., toimitusjohtaja, 5/2006–.

Muut luottamustehtävät: hallitusten puheenjohtajuudet: Aktia Pankki Oyj; Finaref Group Ab; Fiskars Oyj Abp ja KSF Media Holding Ab. Hallitusjäsenyydet: Ab Forum Capita Oy; Julius Tallberg Oy Ab; Ramirent Oyj ja Stockmann Oyj Abp.

■ Mr Kari Kauniskangas

Riippumaton yhtiöstä ja ei-riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista. Syntynyt 1962, kauppatieteiden maisteri. Fiskars Oyj Abp:n toimitusjohtaja. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2008.

Keskeinen työkokemus: useita eri vastuualueita Amer Sports Oyj:ssä vuodesta 1984; Amer Sports Europe GmbH, Saksa, toimitusjohtaja, 1999–2004; myynti- ja jakelujohtaja, 2004–07; Talvi- ja ulkoilu -liiketoimintayksikön vetäjä, 2007.

■ Mr Bertel Langenskiöld

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Syntynyt 1950, dipl.ins. Metso Paper Oy:n toimitusjohtaja. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2002.

Keskeinen työkokemus: Tampella Power Oy/Kvaerner Pulping, Power Divisionin toimitusjohtaja 1994–2000; Fiskars Oyj Abp, toimitusjohtaja 2001–03. Metso Minerals Oy:n toimitusjohtaja 2003–06, Metso Paper Oy:n Kuidut-liiketoimintalinjan toimitusjohtaja 8/2006–3/2007.

Muut luottamustehtävät: Luvata Oy:n hallituksen jäsen.

Johtokunta

Yhtiön johtokunnan muodostavat toimitusjohtaja, Ship Power-, Power Plants- ja Services-liiketoimintojen johtajat, Wärtsilä Industrial Operationsin johtaja, talous- ja rahoitusjohtaja, laki- ja henkilöstöasioista vastaava johtaja sekä viestintäjohtaja. Yhtiön hallitus nimittää johtokunnan jäsenet ja vahvistaa heidän palkka- ja muut sopimusehtonsa.

Johtokunnan puheenjohtajana toimii yhtiön toimitusjohtaja. Johtokunta käsittelee konsernin ja liiketoimintojen strategia-asioita, investointeja, tuotepoliittikkaa, konsernirakennetta ja ohjausjärjestelmiä sekä valvoo yhtiön toimintaa.

Liiketoimintojen johtajat vastaavat kukin oman globaalien toimialansa myyntivolyymista ja kannattavuudesta apunaan konsernin eri maissa toimivat tytäryhtiöt. Johtokunnan jäsenten henkilötiedot, vastualueet ja omistukset on esitetty osassa [Johtokunta](#) ja [hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevassa selvityksessä](#).

■ Johtokunta vuonna 2009

Johtokunta kokoontui 13 kertaa vuonna 2009. Keskeisiä johtokunnan käsittelemiä asioita olivat markkinoiden kehittyminen, yhtiön kasvu ja kannattavuus, henkilöstön kehittäminen, liiketoimintastrategia, kilpailukyvyyn kehittäminen ja kustannukset. Johtokunta kiinnitti erityistä huomiota myös markkinoiden, tilauskertymän, tuotantokapasiteetin ja tuotantotoiminnan kehitykseen sekä alihankintasuhteisiin haasteellisessa maailmantalouden tilanteessa. Muita tärkeitä asioita johtokunnan asialistalla olivat henkilöstön ja johtoresurssien kehittäminen maailmanlaajuisesti sekä sisäisten globaalien prosessien ja toimintatapojen kehittäminen.

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja

Yhtiön hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan, joka on samalla konsernijohtaja. Toimitusjohtaja johtaa konsernin liiketoimintaa ja hallintoa yhtiöjärjestyksen, Suomen osakeyhtiölain ja hallituksen ohjeiden mukaan. Toimitusjohtajan tukena konsernin johtamisessa on johtokunta. Yhtiön toimitusjohtaja on vuorineuvos, diplomiekonomi Ole Johansson. Hallitus nimittää tarvittaessa yhden tai useamman varatoimitusjohtajan. Yhtiön varatoimitusjohtajana toimii talous- ja rahoitusjohtaja KTM Raimo Lind. Hän toimii myös toimitusjohtajan sijaisena.

Johtokunnan jäsenet

Ole Johansson

Raimo Lind

Jaakko Eskola

Lars Hellberg

Kari Hietanen

Atte Palomäki

Vesa Riihimäki

Christoph Vitzthum

■ Ole Johansson

Konsernijohtaja vuodesta 2000. Syntynyt 1951, dipl.ekon., vuorineuvos. Yhtiön palveluksessa 1975–79 ja jälleen vuodesta 1981.

Keskeinen työkokemus: Wärtsilä-konserni 1975–79 ja jälleen vuodesta 1981; Wärtsilä Diesel Inc, johtaja 1984–86; Wärtsilä Diesel -ryhmä, talousjohtaja 1986–94; Metra Oyj Abp, talous- ja rahoitusjohtaja 1994–96; Metra Oyj Abp, varatoimitusjohtaja ja talous- ja rahoitusjohtaja 1996–98; Wärtsilä NSD Oy Ab, toimitusjohtaja 1998–2000.

Luottamustehtävät: Outokumpu Oyj, hallituksen puheenjohtaja; Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, hallituksen varapuheenjohtaja; Teknologiateollisuus ry, hallituksen jäsen; Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA, jäsen.

■ Raimo Lind

Varatoimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen vuodesta 2005. Talous- ja rahoitusjohtaja vuodesta 1998. Syntynyt 1953, KTM. Yhtiön palveluksessa vuodesta 1998 ja sitä ennen 1976–89.

Keskeinen työkokemus: Wärtsilä-konserni, talous-, rahoitus-, kehitys- ja kansainvälistymistehtävät 1976–80; Wärtsilä Diesel -ryhmä, talousjohtaja 1980–84; Wärtsilä Singapore, toimitusjohtaja ja aluejohtaja 1984–88; Wärtsilä Huolto-

liiketoiminta, apulaisjohtaja 1988–89; Scantrailer Ajoneuvoteollisuus Oy, toimitusjohtaja 1990–92; Tamrock Oy, talous- ja rahoitusjohtaja 1992–93; Tamrock Huoltoliiketoiminta, johtaja 1994–96; Tamrock Coal-liiketoiminta, johtaja 1996–97.

Luottamustehtävät: Sato Oyj, hallituksen varapuheenjohtaja; Elisa Oyj, hallituksen jäsen 2009–.

■ Jaakko Eskola

Ship Power -liiketoiminnan johtaja vuodesta 2006. Syntynyt 1958, dipl.ins. Yhtiön palveluksessa vuodesta 1998.

Keskeinen työkokemus: VTT, tutkija 1983–84; Teollistamisrahasto, yritystutkija 1984–86; Kansallis-Osake-Pankki, kansainvälisen rahoituksen johtotehtävät 1986–97; PCA Corporate Finance, johtaja 1997–98; Wärtsilä Development & Financial Services Oy, toimitusjohtaja 1998–2005; Wärtsilä Oyj Abp, Power Plants, myynti- ja markkinointijohtaja 2005–06.

Luottamustehtävät: EMEC, puheenjohtaja; Finpro ry, hallintoneuvoston jäsen.

■ Lars Hellberg

Johtaja, Industrial Operations, vuodesta 2004. Syntynyt 1959, koneenrakennusinsinööri. Yhtiön palveluksessa vuodesta 2004.

Keskeinen työkokemus: Volvo Cars AB, tutkimusinsinööri moottorien kehitysohjelmassa; projektipäällikkö ajoneuvojen kehitysohjelmissa; johtaja, Industrial Operations -yksikkö; maailmanlaajuisesta myynnistä ja määrien optimoinnista vastaava johtaja; Volvo Car Operations BV, toimitusjohtaja 1979–2001; Saab Automotive AB, asiakastytyväisyys- ja laatudivisioonan johtaja sekä yhtiön johtokunnan jäsen 2001–04.

■ Kari Hietanen

Johtaja, lakiasiat ja henkilöstö, hallituksen sihteeri vuodesta 2002. Syntynyt 1963, oik. kand. Yhtiön palveluksessa vuodesta 1989.

Keskeinen työkokemus: Metra Oyj Abp ja Wärtsilä Diesel -ryhmä, lakimies 1989–94; Wärtsilä Diesel -ryhmä, päälakimies 1994–99; Wärtsilän Power-toimialat, päälakimies 2000–01; Wärtsilä Oyj Abp, lakiasiaintoiminnan johtaja 2002–.

Luottamustehtävät: Saksalais-Suomalainen kauppakamari, hallituksen varapuheenjohtaja.

■ Atte Palomäki

Viestintäjohtaja vuodesta 2008. Syntynyt 1965, valt. maist. Yhtiön palveluksessa vuodesta 2008.

Keskeinen työkokemus: MTV3, uutistoimittaja/uutisankkuri 1993–95; uutispäällikkö 1995–2000; erikoistoimittaja/talous 2000–02; Kauppalehti, taloustoimittaja 2002–05; Nordea Bank AB (publ.), Suomen viestinnän johtaja 2005–06; viestintäjohtaja 2007–08.

Luottamustehtävät: Talentum Oyj, hallituksen jäsen, Finfacts, hallituksen jäsen.

■ Vesa Riihimäki

Power Plants -liiketoiminnan johtaja elokuusta 2009. Syntynyt 1966, dipl.ins. Yhtiön palveluksessa vuodesta 1992.

Keskeinen työkokemus: Wärtsilä Diesel Oy, suunnitteluinsinööri, projektiosasto 1992–1993; pääsuunnitteluinsinööri, projektiosasto 1993–1997; Wärtsilä NSD Finland Oy, suunnittelupäällikkö, sähköjärjestelmät 1997–2000; Wärtsilä Finland Oy, suunnittelupäällikkö, voimantuotantojärjestelmät 2000–2002; johtaja, sähkö- ja automaatiojärjestelmät 2002–2003, voimalateknologian johtaja 2004–2009.

■ Christoph Vitzthum

Services-liiketoiminnan johtaja vuodesta 2009. Syntynyt 1969, KTM. Yhtiön palveluksessa vuodesta 1995.

Keskeinen työkokemus: Metra Finance, valuuttadealeri 1995–97; Wärtsilä NSD Corporation, Power Plants, talouspäällikkö 1997–99; Wärtsilä Oyj Abp, Ship Power, talous- ja rahoitusjohtaja 1999–2002; Wärtsilä Propulsion, toimitusjohtaja 2002–06, Wärtsilä Oyj Abp, Power Plants -liiketoiminnan johtaja 2006–2009.

Luottamustehtävät: CLEEN Oy, hallituksen jäsen; Tamfelt Oyj Abp, hallituksen jäsen; WADE (World Alliance for Decentralized Energy), puheenjohtaja.

Muu johto

■ Johtajisto

Yhtiön johtajistoon kuuluvat johtokunnan jäsenten lisäksi seuraavat konsernihallinnon eri toiminnoista vastaavat johtajat:

Yngve Bårgård

Johtaja, hankintatoiminnot.
Syntynyt 1958, insinööri.

Päivi Castrén

Henkilöstöjohtaja.
Syntynyt 1958, psyk. maist.

Maj-Len Ek

Talousjohtaja.
Syntynyt 1948, dipl.ekon.

Per Hansson

Yrityssuunnittelujohtaja.
Syntynyt 1967, dipl.ins.

Johan Jägerroos

Sisäisen tarkastuksen johtaja.
Syntynyt 1965, KTM.

Esa Kivineva

Tietohallintojohtaja.
Syntynyt 1961, TkT.

Markus Pietikäinen

Rahoitusjohtaja (1.1.2010 lähtien).
Syntynyt 1975, KTM.

Liiketoimintojen johtoryhmät

Kunkin liiketoiminnon johtajan tukena on johtoryhmä, jonka tehtävänä on käsitellä kyseisen liiketoiminnon strategiaa ja toimintaa.

■ Ship Power

Jaakko Eskola

Ship Power -liiketoiminnan johtaja.
Syntynyt 1958, dipl.ins.

Lars Anderson

Johtaja, kauppalaivat.
Syntynyt 1968, koneinsinööri.

Arne Birkeland

Johtaja, Ship Design.
Syntynyt 1966, KTM.

Carl-Henrik Björk

Johtaja, erikoisalukset.
Syntynyt 1947, meritekniikan insinööri.

Juhani Hupli

Johtaja, teknologia.
Syntynyt 1966, koneinsinööri.

Timo Koponen

Talous- ja rahoitusjohtaja.
Syntynyt 1969, KTM.

Magnus Miemois

Johtaja, offshore.
Syntynyt 1970, dipl. ins.

Henrik Wilhelms

Johtaja, liiketoiminnan kehittäminen.
Syntynyt 1965, koneinsinööri.

■ Power Plants

Vesa Riihimäki

Power Plants -liiketoiminnan johtaja.
Syntynyt 1966, dipl.ins.

Tore Björkman

Johtaja, myynti, Eurooppa ja Afrikka.
Syntynyt 1957, koneinsinööri.

Frank Donnelly

Johtaja, myynti, Amerikka.
Syntynyt 1953, insinööri.

Thomas Hägglund

Johtaja, voimalateknologia.
Syntynyt 1962, dipl.ins.

Osmo Härkönen

Johtaja, projektien toimitus.
Syntynyt 1949, dipl.ins.

Caj Malmsten

Talous- ja rahoitusjohtaja.
Syntynyt 1972, KTM.

Markus Pietikäinen

Johtaja, Development & Financial Services (1.1.2010 alkaen myös Rahoitusjohtaja).
Syntynyt 1975, KTM.

Rakesh Sarin

Johtaja, myynti, Lähi-itä ja Aasia.
Syntynyt 1955, insinööri.

■ Services (1.2.2010 lähtien)

Christoph Vitzthum

Services-liiketoiminnan johtaja.
Syntynyt 1969, KTM.

Pierpaolo Barbone

Johtaja, Lähi-itä ja Aasia.
Syntynyt 1957, kaivosinsinööri.

Fred van Beers

Johtaja, Pohjois-Eurooppa.
Syntynyt 1962, insinööri.

Stefan Fant

Johtaja, Etelä-Eurooppa ja Afrikka.
Syntynyt 1955, insinööri.

Tomas Hakala

Johtaja, Amerikka
Syntynyt 1968, insinööri.

Roger Holm

Johtaja, huoltoratkaisut.
Syntynyt 1972, KTM.

Stefan Nysjö

Johtaja, huoltotoimitukset.
Syntynyt 1970, insinööri.

Mikko Ruohisto

Henkilöstöjohtaja.
Syntynyt 1954, dipl.ins.

Eva-Stina Rönholm

Talous- ja rahoitusjohtaja.
Syntynyt 1967, KTM.

■ Industrial Operations**Lars Hellberg**

Johtaja, Wärtsilä Industrial Operations.
Syntynyt 1959, insinööri.

Stefan Damlin

Talousjohtaja, Business and Finance Centre.
Syntynyt 1968, KTM.

Klaus Heim

Johtaja, tutkimus ja kehitys.
Syntynyt 1962, dipl.ins.

Juha Kytölä

Johtaja, toimituskeskus Ecotech.
Toimitusjohtaja, Wärtsilä Finland Oy.
Syntynyt 1964, dipl.ins.

Erik Pettersson

Johtaja, strategiset projektit.
Syntynyt 1953, insinööri.

Sergio Razeto

Johtaja, 4-tahtimoottoreiden toimitusyksikkö.
Toimitusjohtaja, Wärtsilä Italia S.p.A.
Syntynyt 1950, dipl.ins.

Arto Lehtinen

Johtaja, propulsiolaitteiden toimitusyksikkö.
Syntynyt 1971, dipl.ins.

Paolo Tonon

Johtaja, automaatio.

Syntynyt 1970, dipl.ins.

Martin Wernli

Johtaja, 2-tahtimoottoreiden toimitusyksikkö.

Toimitusjohtaja, Wärtsilä Switzerland Ltd.

Syntynyt 1960, OTT.

Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat

Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat vastaavat siitä, että paikalliset huolto-, myynti- ja valmistusresurssit ovat oikeassa suhteessa toimialojen tarpeisiin, että henkilöstöä kehitetään asianmukaisesti, että toiminta täyttää konsernin laatujärjestelmän edellyttämät vaatimukset, että toiminnassa noudatetaan soveltuvia lakeja ja kauppatapoja ja että tytäryhtiön viestintä vastaa konsernin tavoitteita.

Sisäpiirihallinto

Wärtsilä noudattaa lakimääräisen sisäpiirisääntelyn lisäksi NASDAQ OMX:n Helsingin Pörssin hyväksymää listayhtiöiden sisäpiiriohjetta sekä Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita.

Wärtsilän pysyvään sisäpiiriin kuuluvat lakimääräiset sisäpiiriläiset eli hallitus, toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja ja päävastuullinen tilintarkastaja. Näiden lisäksi pysyviä, ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä ovat johtokunnan jäsenet.

Yrityskohtaiseen ei-julkiseen sisäpiirirekisteriin kuuluu lisäksi osa muusta johtajistosta ja toimihenkilöstöstä toimenkuvansa mukaisesti. Merkittävien projektien valmisteluvaiheessa yhtiö pitää myös hankekohtaista sisäpiirirekisteriä. Sisäpiiriläisille annetaan kirjallinen ilmoitus sisäpiiriin kuulumisesta sekä ohjeet sisäpiiriläisen velvollisuuksista.

Yhtiön sisäpiiriläiset eivät saa käydä kauppaa yhtiön osakkeilla 14 päivän (Wärtsilän suositus 30 päivän) aikana ennen osavuositarkastusten ja tilinpäätöstiedotteiden julkaisemista.

Wärtsilän sisäpiirirekisteriä ylläpitää emoyhtiön lakiasiantointi, joka huolehtii tietojen päivittämisestä. Yhtiön ilmoitusvelvollisten pysyvien sisäpiiriläisten sekä näiden lähipiirin omistustiedot ovat saatavissa Suomen Arvopaperikeskuksen SIRE-järjestelmästä. Tiedot ovat myös Wärtsilän internet-sivuilla.

Tarkastus

■ Sisäinen tarkastus

Konsernin sisäisen tarkastuksen hoitaa yhtiön sisäinen tarkastusyksikkö, joka raportoi toimitusjohtajalle. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on analysoida liiketoimintaa ja sen prosesseja ja valvonnan tehokkuutta sekä laatua. Lisäksi sisäinen tarkastus osallistuu tarvittaessa yritysostoihin liittyviin tarkastuksiin sekä hoitaa johtokunnan antamia erityistehtäviä.

Sisäisen tarkastuksen toimialaan kuuluvat kaikki organisaatiotasot ja tytäryhtiöt. Merkittävimmässä tytäryhtiössä sisäinen

tarkastus suoritetaan vuosittain ja verkostoyhtiöissä kolmen vuoden välein. Sisäinen tarkastus laatii vuosiohjelman, jonka mukaan se tekee itsenäisesti tarkastuksia eri puolilla konsernia, mutta se voi suorittaa myös erikoistarkastuksia.

Vuosiohjelman hyväksyy tarkastusvaliokunta, jolle sisäinen tarkastus myös raportoi säännöllisesti. Lisäksi tarkastajilla on aina mahdollisuus ottaa tarvittaessa suoraan yhteyttä tarkastusvaliokunnan tai hallituksen jäseniin.

■ Tilintarkastus

Yhtiöllä on yksi tilintarkastaja, jonka tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Yhtiökokous valitsee tilintarkastajan tarkastamaan kuluvaan tilikauden tilit. Tilintarkastajan tehtävät päättyvät seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa konsernin ja emoyhtiön tilinpäätös ja kirjanpito sekä emoyhtiön hallinto.

Yhtiön tilintarkastaja antaa vuositilinpäätöksen yhteydessä osakkeenomistajille lain edellyttämän tilintarkastuskertomuksen ja raportoi säännöllisesti havainnoistaan hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Tilintarkastajan on yleisten kelpoisuusedellytysten lisäksi täytettävä tietyt lainmukaiset esteettömyysvaatimukset, jotka ovat takeena riippumattoman ja luotettavan tilintarkastuksen toimittamiselle.

■ Tilintarkastaja vuonna 2009

Vuonna 2009 yhtiökokous valitsi Wärtsilä Oyj Abp:n tilintarkastajaksi KHT-yhteisö KPMG Oy Ab:n. Kaikkien konserniyhtiöiden tilintarkastajille maksettiin vuonna 2009 palkkioina yhteensä 2,0 milj. euroa. Tilintarkastuksiin liittymättömiä konsulttipalkkioita maksettiin yhteensä 2,0 milj. euroa. Nämä palkkiot liittyvät yrityskauppoihin ja verokonsultointiin.

Sisäinen valvonta

■ Wärtsilän sisäisen valvonnan osatekijät

Wärtsilän sisäisen valvonnan tavoitteet perustuvat kansainväliseen COSO-malliin. Wärtsilän määritelmän mukaan sisäinen valvonta on prosessi, johon osallistuvat Wärtsilän hallitus, johto, konserniyhtiöiden hallitukset ja muu henkilöstö ja jonka tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta.

Sisäisen valvonnan piiriin kuuluvat Wärtsilän kaikki politiikat, prosessit, käytännöt ja organisaatorakenteet, jotka auttavat johtoa ja viime kädessä hallitusta varmistamaan, että Wärtsilän asettamat tavoitteet täyttyvät, että liiketoimintaa hoidetaan eettisesti ja kaikkien soveltuvien lakien ja määräysten mukaisesti, että yhtiön omaisuutta, brändi mukaan lukien, hoidetaan vastuullisesti ja että taloudellinen raportointi on asianmukaista. Sisäinen valvonta ei ole erillinen prosessi tai toimintakokonaisuus vaan olennainen osa Wärtsilän kaikkea toimintaa. Sisäisen valvonnan järjestelmä toimii konsernin kaikilla tasoilla. Sisäisen valvonnan järjestelmän ylläpidossa ja kehittämisessä päämääränä on entistä tuloksellisempi liiketoiminta ja samalla lakien ja määräysten noudattaminen kaikissa maissa, joissa Wärtsilällä on toimintaa.

■ Arvot ja valvontaympäristö

Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmän perustana ovat yhtiön arvot: energia, innostus ja erinomaisuus. Arvot heijastuvat päivittäiseen kanssakäymiseen toimittajien, asiakkaiden ja sijoittajien kanssa sekä myös Wärtsilän sisäisiin ohjeistuksiin, politiikkoihin, käsikirjoihin, prosesseihin ja käytäntöihin. Sisäinen valvontaympäristö määrää sisäisen valvonnan ilmapiirin Wärtsilässä ja vaikuttaa henkilöstön tietoisuuteen valvonnasta. Valvontaympäristö tuo kurinalaisuutta ja luo rakennetta kaikille muille sisäisen valvonnan komponenteille. Wärtsilän valvontaympäristön elementtejä ovat yrityskulttuuri, eli henkilöstön rehellisyys, eettiset arvot ja ammattitaito, sekä henkilöstön hallitukselta saama huomio ja ohjaus. Wärtsilän arvot ja valvontaympäristö antavat hallitukselle ja johdolle kohtuullisen varmuuden siitä, että sisäisen valvonnan tavoitteet saavutetaan. Toimitusjohtaja ja johtokunta määrittelevät Wärtsilän arvot ja eettiset periaatteet (joita toimintaperiaatteet, Code of Conduct, heijastavat) ja näyttävät esimerkkiä asianmukaisesta yrityskulttuurista, joka luo pohjan sisäiselle

valvonnalle. Toimitusjohtaja ja johtokunta vastaavat myös yhdessä Ship Power-, Power Plants- ja Services-liiketoimintojen (jäljempänä liiketoiminnot) ja Wärtsilä Industrial Operationsin (jäljempänä WIO) johdon kanssa Wärtsilän arvojen välittämisestä koko organisaatioon.

■ Tavoitejohtaminen

Suunnittelu ja tavoitteiden asettaminen ovat kiinteä osa tavoitejohtamista Wärtsilässä. Ne ovat normaalia johtamistoimintaa eivätkä kuulu Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmään. Tavoitteiden asettaminen on kuitenkin sisäisen valvonnan tärkeä edellytys. Tavoitejohtamisprosessin kautta asetetaan vuosittain Wärtsilän konsernitason taloudelliset ja muut tavoitteet. Konsernitason tavoitteista johdetaan liiketoimintojen ja WIO:n, konserniyhtiöiden ja lopulta yksittäisten työntekijöiden tavoitteet.

Vuositavoitteiden saavuttamista seurataan kuukausittaisessa johdon raportoinnissa. Liiketoimintojen ja WIO:n tuloksia ja vuositavoitteiden saavuttamista tarkastellaan kuukausittain näiden johtoryhmien kokouksissa. Johtokunta seuraa konsernin, liiketoimintojen ja WIO:n tuloksia ja tavoitteiden saavuttamista kuukausittain. Johtoryhmät ja johtokunta valvovat myös Wärtsilän taloudellisen raportoinnin luotettavuutta.

Wärtsilän taloudellista raportointia hoidetaan yhtenäisin menetelmin kaikissa konserniyhtiöissä hyödyntäen esim. toiminnanohjausjärjestelmää (ERP) ja yhteistä tilikarttaa. Koko konsernissa sovelletaan kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (IFRS). Wärtsilän tilinpäätös- ja valvontaprosessilla on sisäisen valvonnan toimivuudelle oleellisen tärkeä merkitys. Taloudellisen raportoinnin luotettavuus edellyttää taloushallinnon ja laskentatoimen prosessien asianmukaista valvontaa.

Hallitus arvioi säännöllisesti Wärtsilän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja tehokkuutta. Hallituksen vastuulla on myös varmistaa, että taloushallinnon ja laskentatoimen sisäinen valvonta on järjestetty asianmukaisesti. Taloudellisen raportointiprosessin valvonnasta vastaa Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen tarkastusvaliokunta. Konsernin taloushallinnon ja laskentatoimen vastuulla on tiedottaa asiaankuuluville johdon jäsenille, jos tulokset poikkeavat suunnitelmista, analysoida poikkeamien syyt ja ehdottaa korjaavia toimenpiteitä. Taloushallinto ja laskentatoimi tukevat liiketoimintoja ja WIO:a taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen edellyttämässä päätöksenteossa ja analyyseissä. Taloushallinto ja laskentatoimi vastaavat myös yhtiön tavoitejohtamisprosessien ylläpidosta ja kehittämisestä niin, että eri organisaatiosojen johto saa ajoissa luotettavaa ja käyttökelpoista tietoa organisaation tavoitteiden saavuttamisesta. Taloushallinto ja laskentatoimi vastaavat lisäksi taloudellisen raportointiprosessin ja siihen liittyvien valvontajärjestelyiden kehittämisestä.

■ Henkilöstöjohtaminen

Henkilöstöjohtamisen käytännöillä ja prosesseilla on keskeinen merkitys Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmässä. Henkilöstöjohtamisen mekanismit ovat pääasiallisin tapa, jonka kautta voidaan vaikuttaa henkilöstön asenteisiin sisäistä valvontaa kohtaan, esim. taloudellisen raportoinnin luotettavuuden varmistamiseksi tarkoitettuun valvontaan ja valvontatietoisuuteen, ts. kuinka hyvin henkilöstö tuntee Wärtsilässä käytössä olevat valvontajärjestelmät.

Sisäisen valvonnan kannalta tärkeimmät henkilöstöjohtamisen prosessit koskevat palkkausta ja työsuhte-etuja, henkilöstön kehittämistä, rekrytointia, resurssoinnin hallintaa ja henkilökohtaista tavoitejohtamista sekä henkilöstön palauteprosesseja. Nämä prosessit varmistavat osaltaan Wärtsilän sisäisen valvonnan tehokkuuden. Henkilöstötoiminto vastaa yhtiön henkilöstöjohtamisen prosessien ylläpidosta ja kehittämisestä niin, että ne tukevat tehokasta sisäistä valvontaa myös työntekijätasolla.

■ Muut johtamisjärjestelmät

Johtokunta on vastuussa Wärtsilän johtamisjärjestelmän kehittämisestä ja soveltamisesta, järjestelmän toiminnan jatkuvasta parantamisesta sekä järjestelmän tehokkaan toiminnan varmistamisesta. Wärtsilän johtamisjärjestelmä kattaa yhtiön kaikki globaalit prosessit ja johtamiskäytännöt, joiden tarkoituksena on varmistaa, että asiakkaiden odotukset täyttyvät. Johtamisjärjestelmän kaiken puolin moitteeton toiminta eri osa-alueilla, joita kuvataan seuraavassa, varmistaa osaltaan Wärtsilän sisäisen valvonnan tavoitteiden saavuttamisen.

Laatu

Wärtsilän ratkaisujen laatu, ja siten laatujohtamisen tuloksellisuus, on yhtiölle ensiarvoisen tärkeää. Wärtsilän ISO 9001:2000 -laatujohtamisjärjestelmän noudattamista edellytetään kaikessa konsernin toiminnassa ja sitä myös valvotaan kurinalaisesti.

Kestävä kehitys

Wärtsilä on sitoutunut vahvasti kestävään kehitykseen. Wärtsilän toiminnan kestävä kehitys mukaisuus perustuu yhtiön visioon, missioon ja arvoihin sekä taloudelliseen kannattavuuteen. Kaikkien soveltuvien lakien ja määräysten noudattaminen kaikissa maissa, joissa yhtiö toimii, mukaan lukien taloudellista raportointia koskevat määräykset, on keskeinen osa Wärtsilän kestävä kehitystä.

Riskienhallinta

Wärtsilän sisäisen valvonnan tarkoituksena on tukea yhtiön tavoitteiden saavuttamista. Tavoitteiden saavuttamista uhkaavat riskit on tunnistettava ja arvioitava, jotta niitä voidaan hallita. Riskien tunnistaminen ja arviointi ovat siis sisäisen valvonnan perusedellytyksiä. Wärtsilän sisäisen valvonnan mekanismit ja käytännöt antavat johdolle varmuuden siitä, että riskienhallintaa toteutetaan suunnitellulla tavalla.

Wärtsilä on määritellyt ja toteuttanut yksikkö- ja prosessitasojen sekä tietojärjestelmien valvontaa. Eri tasojen valvontatoimenpiteitä tarvitaan, jotta kaikenlaisia riskejä voidaan suoraan torjua. Wärtsilän riskienhallinnan prosessit käsittävät konsernitason riskitarkastukset ja riskienhallintaprosessit sekä projektikohtaiset riskitarkastukset ja projektien riskienhallinnan. Konsernitason riskitarkastusprosessin tuloksena syntyy toimintasuunnitelmia tunnistettujen ja ensisijaisiksi katsottujen riskien varalta.

Kukin liiketoiminto ja WIO raportoivat tärkeimmistä riskeistään johtokunnalle. Johtokunta myös seuraa säännöllisesti määriteltujen riskienhallintasuunnitelmien toteutusta. Wärtsilä Oyj Abp:n hallitus on vastuussa konsernin kokonaissietokyvyn määrittelystä eri riskien suhteen. Tarkoituksena on varmistaa, että Wärtsilällä on riittävät välineet ja resurssit riskienhallintaan. Toimitusjohtaja on johtokunnan avustuksella vastuussa Wärtsilän koko toiminnan riskienhallinnan organisoinnista ja sen asianmukaisuuden varmistamisesta. Liiketoimintojen ja WIO:n johdon vastuulla on laatia toimintasuunnitelmat tärkeimpien riskiensä varalta.

Wärtsilän keskeisimmät strategiset ja operatiiviset riskit ja rahoitusriskit on esitetty osassa [Riskit ja riskienhallinta](#).

Tietohallinto

Tietohallinnolla on keskeinen merkitys Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmässä. Tietojärjestelmät ovat tehokkaan sisäisen valvonnan kannalta kriittisen tärkeitä, sillä monet valvontatoimenpiteet perustuvat tietotekniikkaan.

■ Liiketoimintaprosessit

Wärtsilän liiketoimintaprosesseihin nivotut valvontamekanismit ovat sisäisen valvonnan tehokkuuden kannalta keskeisen tärkeitä. Liiketoimintaprosessien valvonta auttaa varmistamaan, että kaikki Wärtsilän sisäisen valvonnan tavoitteet saavutetaan. Tämä pätee erityisesti toiminnan tehokkuuden ja Wärtsilän kannattavuuden ja maineen turvaamiseen. Liiketoimintojen ja WIO:n johto on velvollinen varmistamaan, että määritellyt konsernitason prosessit ja valvontamekanismit ovat käytössä heidän vastuualueellaan ja että niitä noudatetaan. Jos konsernitason prosesseja tai valvontamekanismeja ei ole, liiketoimintojen ja WIO:n johto on velvollinen varmistamaan, että ko. tarkoitusta varten on määritelty ja otettu käyttöön liiketoiminnon tai WIO:n omat prosessit, jotka takaavat riittävän valvonnan.

■ Ohjeet ja käsikirjat

Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmän, eli esim. hallinnointijärjestelmän, johtamisjärjestelmän, tavoitejohtamisprosessin ja muiden liiketoiminta-, ym. prosessien, osa-alueet on kuvattu erilaisissa ohjeissa ja käsikirjoissa. Tärkeimmät konsernitason politiikat ja ohjeet on koottu Wärtsilän konsernikäsikirjaan. Konsernin laskentatoimen käsikirja sisältää kaikissa konserniyhtiöissä noudatettavat laskentatoimen ja taloudellisen raportoinnin ohjeet ja neuvot. Käsikirja tukee Wärtsilän taloudelliselle raportoinnille asetettujen luotettavuustavoitteiden saavuttamista. Wärtsilän johtokunta hyväksyy konsernitason politiikat ja niiden muutokset.

Konsernitason ohjeiden ja käsikirjojen lisäksi liiketoiminnoilla ja WIO:lla on kunkin tarpeita vastaavia omia ohjeistuksia. Liiketoimintojen ja WIO:n ohjeet ja käsikirjat ovat yhdenmukaisia konsernin ohjeiden ja käsikirjojen kanssa siten, että ristiriitaisuuksia ei ole.

■ Tiedotus ja viestintä

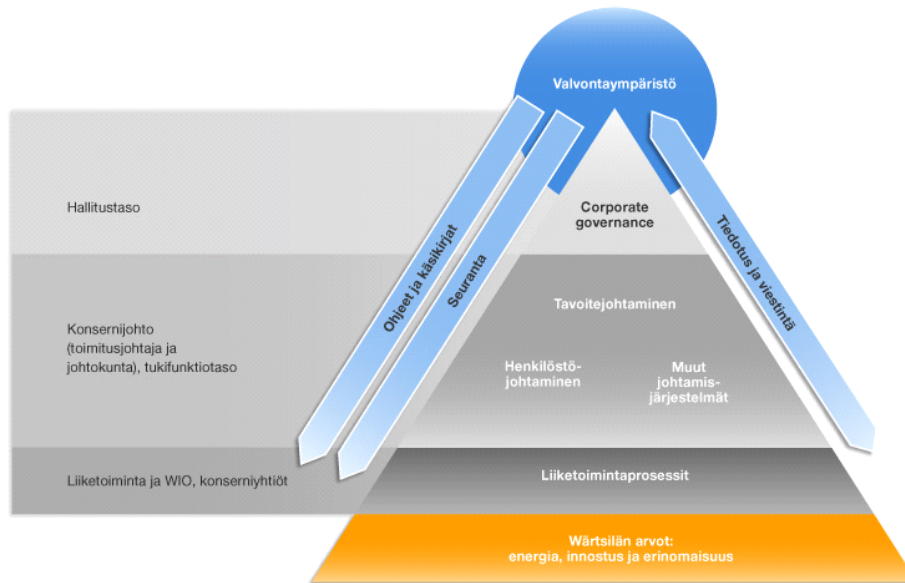
Tehokas sisäisen valvonnan järjestelmä vaatii riittävää, oikea-aikaista ja luotettavaa tietoa, jotta johto pystyy seuraamaan yhtiön tavoitteiden saavuttamista. Tarvitaan sekä taloudellista että muuta tietoa niin yhtiön sisäisistä kuin ulkoisistakin tapahtumista ja toiminnasta. Henkilöstöllä on jatkuvasti mahdollisuus antaa johdolle (esim. suoraan sisäiselle tarkastukselle) palautetta ja kertoa havaitsemastaan kyseenalaisesta toiminnasta. Kaikki ulkoinen viestintä hoidetaan konsernin tiedotuspolitiikan mukaisesti.

■ Seuranta

Seurannalla tarkoitetaan prosessia, jonka avulla Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmää ja sen suorituskykyä arvioidaan pitkällä aikavälillä. Omaa toimintaa seurataan Wärtsilässä toisaalta jatkuvasti ja toisaalta erillisten arviointien, kuten sisäisten tarkastusten, tilintarkastusten ja laatuauditointien avulla. Liiketoimintojen ja WIO:n johdon vastuulla on varmistaa, että kunkin vastuualueella noudatetaan soveltuvia lakeja ja määräyksiä. Wärtsilän johto seuraa sisäistä valvontaa osana normaalia johtamistyötä. Hallituksen tarkastusvaliokunta arvioi ja varmentaa Wärtsilän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuuden ja tehokkuuden.

Sisäinen tarkastus avustaa tarkastusvaliokuntaa Wärtsilän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuuden ja tehokkuuden arvioinnissa ja varmentamisessa tekemällä vuosisuunnitelmansa mukaisesti säännöllisiä sisäisiä tarkastuksia konsernin tukitoiminnoissa ja juridisesti itsenäisissä yksiköissä. Wärtsilän sisäistä valvontaa arvioivat myös yhtiön tilintarkastaja ja muut varmentavat tahot, mm. laatuauditointien suorittajat. Konsernin taloushallinto ja laskentatoimi seuraavat taloudellisen raportoinnin prosessien ja valvonnan noudattamista. Taloushallinto ja laskentatoiminto seuraavat myös ulkoisen ja sisäisen talousraportoinnin oikeellisuutta. Yhtiökokouksen valitsema tilintarkastaja tarkastaa tilipäätösraportoinnin oikeellisuuden.

Wärtsilän sisäisen valvonnan osatekijät

Palkat ja palkitseminen 2009

Hallituksen jäsenten palkkiot

Varsinainen yhtiökokous päättää vuosittain hallituksen jäsenten palkkioista toimikaudeksi kerrallaan.

Yhtiökokous hyväksyi seuraavat hallitusten jäsenten palkkiot:

- jäsenet 55.000 euroa/vuosi
- varapuheenjohtaja 82.500 euroa/vuosi
- puheenjohtaja 110.000 euroa/vuosi.

Lisäksi kullekin jäsenelle maksetaan kokouspalkkiota 400 euroa/kokous. Puheenjohtajan kokouspalkkio maksetaan kaksinkertaisena. Vuospalkkiosta noin 40% maksetaan Wärtsilän osakkeina.

Wärtsilän hallituksen jäsenille (6 henkilöä), joista kukaan ei ole yhtiön palveluksessa, maksettiin 31.12.2009 päättyneeltä tilikaudelta palkkioita yhteensä 454.580 euroa. Hallituksen jäsenet eivät olleet yhtiön optio-ohjelman eivätkä bonusjärjestelmän piirissä.

Toimitusjohtajan ja johtokunnan palkitseminen

Hallitus päättää toimitusjohtajan ja johtokunnan jäsenten palkitsemisesta ja sen perusteista. Toimitusjohtajan ja johtokunnan jäsenten palkka muodostuu kuukausipalkasta ja bonuksesta. Bonuspalkkion ehdot päättää yhtiön hallitus. Toimitusjohtajan ja johtokunnan bonuspalkkiot maksetaan tulostavoitteiden saavuttamisen perusteella. Kuukausittain päivitettävät tiedot toimitusjohtajan ja johtokunnan jäsenten omistamista osakkeista löytyvät myös yhtiön internetsivuilta www.wartsila.com.

Toimitusjohtajan eläkeikä on 60 vuotta ja eläke on 60% eläkepalkasta (TyEL). Yhtiön toimesta tapahtuvan irtisanomisen yhteydessä 6 kuukauden irtisanomispalkan lisäksi maksettavan korvauksen määrä vastaa 24 kuukauden palkkaa.

Joidenkin johtokunnan jäsenten eläkeikä on 60 vuotta.

Toimitusjohtaja Ole Johanssonin taloudelliset edut:

- Palkka 2009: 649 tuhatta euroa
- Bonukset 2009: 177 tuhatta euroa *)
- Palkkiona myönnetyt osakkeet ja osakeoikeudet: -
- Eläkeikä: 60
- Irtisanomisaika: 6 kuukautta
- Yhtiön toimesta tapahtuvan irtisanomisen yhteydessä maksettava korvaus: 24 kuukauden palkka + 6 kuukauden irtisanomispalkka.

* Tämän lisäksi on varattu 396 tuhatta euroa pitkäaikaisille bonusohjelmille jotka perustuvat osakkeen kurssikehitykseen.

Konsernitilinpäätöksen liite 29: Lähipiiritapahtumat

■ Johdon kannustinjärjestelmät

Toimitusjohtajan ja johtokunnan jäsenten kannustinjärjestelmistä ja niiden perusteista päättää yhtiön hallitus. Hallitus päättää myös mahdollisista ylimmän johdon pitkäaikaisista kannustinohjelmista, elleivät ne lain mukaan kuulu yhtiökokouksen päätettäviksi. Muiden johtajien ja päälliköiden bonusjärjestelmistä päättää johtokunta.

Konsernissa on globaalisti kaikissa liiketoiminnoissa käytössä oleva bonusjärjestelmä. Bonus perustuu konsernin kannattavuuteen ja sovituihin henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Bonusjärjestelmän piirissä on noin 1.700 johtajaa ja päällikköä.

Hallitus on päättänyt pitkäaikaisesta, yhtiön B-osakkeen kurssikehitykseen sidotusta bonusohjelmasta konsernin ylimmälle johdolle. Bonusohjelman piirissä on noin 50 johtajaa.

Konsernin toimihenkilöt ja työntekijät kuuluvat erilaisten bonus- tai voittopalkkiojärjestelmien piiriin. Kussakin maassa toimitaan asianomaisen maan palkkiojärjestelmistä säädettyjen lakien tai sopimusten mukaisesti. Konsernin bonusjärjestelmien ja muiden voittopalkkiojärjestelmien piiriin kuuluu yhteensä noin 60% konsernin henkilöstöstä.

Konsernitilinpäätöksen liite 6: Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Vuonna 2009 Wärtsilän osakkeina maksetut palkkiot

Hallitus	Osakkeita, kpl
Puheenjohtaja Antti Lagerroos	1 652
Varapuheenjohtaja Matti Vuoria	1 239
Maarit Aarni-Sirviö	827
Kaj-Gustaf Bergh	827
Kari Kauniskangas	827
Bertel Langenskiöld	827

Hallituksen jäsenten Wärtsilä-osakkeiden omistus 31.12.2009

Hallitus	Osakkeita, kpl
Puheenjohtaja Antti Lagerroos	26 951
Muutos 2009	+11 652
Varapuheenjohtaja Matti Vuoria	3 301
Muutos 2009	+1 239
Maarit Aarni-Sirviö	2 001
Muutos 2009	+827

Kaj-Gustaf Bergh	1 297
Muutos 2009	+827
Kari Kauniskangas	2 297
Muutos 2009	+827
Bertel Langenskiöld	5 822
Muutos 2009	+827

Johtokunnan jäsenten Wärtsilä-osakkeiden omistus 31.12.2009

Johtokunta	Osakkeita, kpl
Ole Johansson	24 533
Muutos 2009	-
Raimo Lind	3 383
Muutos 2009	-
Jaakko Eskola	5
Muutos 2009	-
Lars Hellberg	0
Muutos 2009	-
Kari Hietanen	72
Muutos 2009	-
Atte Palomäki	300
Muutos 2009	-
Vesa Riihimäki	0
Muutos 2009	-
Christoph Vitzthum	466
Muutos 2009	-

Riskit ja riskienhallinta

■ Riskienhallinnan periaatteet

Riskienhallinnan tehtävä on arvioida ja hallinnoida jatkuvasti kaikkia yritystoiminnassa esiintyviä mahdollisuuksia, uhkia ja riskejä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi. Riskienhallinnan perusta on Wärtsilän toimintojen ja tuotteiden koko elinkaaren aikainen korkea laatu sekä jatkuva, systemaattinen työ vahinkojen ennaltaehkäisemiseksi kaikilla organisaatiotasolla periaatteena ”jokainen on vastuunkantaja”. Pitkällä aikavälillä vain näin menetellen voidaan riskikustannuksia alentaa.

Wärtsilän keskeisimmät riskit on jaettu neljään kategoriaan: strategiset, operatiiviset sekä vahinko- ja rahoitusriskit. Riski määritellään tapahtuman todennäköisyyden ja siitä todennäköisesti aiheutuvien vahinkojen tuloksena. Todennäköiset vahingot ovat suurimmat strategisissa ja operatiivisissa riskeissä ja pienimmät vahinko- ja rahoitusriskeissä.

■ Riskienhallintaprosessi

Hallitus ja johtokunta tekevät päätökset ja antavat ohjeet strategisissa asioissa. Liiketoiminnot vastaavat omien strategisten tavoitteidensa saavuttamisesta sekä kaikkien riskiensä hallinnasta ja torjunnasta. Riskienhallintatoiminto on osa rahoitustoimintoa, joka raportoi talous- ja rahoitusjohtajalle (CFO). Riskienhallintatoiminto kartoittaa eri liiketoiminta-alueiden riskit, valmistelee riskienhallintapolitiikan, tekee liiketoiminta-alueiden kanssa yhteistyötä käytännön riskientorjunnassa ja kehittää yhdessä vakuutusyhtiöiden ja meklareiden kanssa tarvittavat globaalit ja paikalliset vakuutusratkaisut. Tarkastusvaliokunta tarkastaa ja arvioi riskienhallinnan riittävyyden. Wärtsilän hallitus on hyväksynyt yhtiön riskienhallintapolitiikan.

■ Riskiraportointi

Wärtsilä on vahvistanut riskiraportointiaan vuonna 2009. Johtoryhmän kokouksissa käydään läpi vuosittain kunkin liiketoiminnan johdon katselmus, joka käsittää myös riskit ja riskientorjunnan. Syksyllä ennen budjetoitinkerrosta esitetään

talouskatsaus, jossa esitellään konsernin ja kaikkien liiketoimintojen riskikartta. Riskit kvantifioidaan euromääräisiksi, niiden todennäköisyys arvioidaan ja riskien torjunnasta, esimerkiksi mahdollisista investoinneista, päätetään tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä. Tuloksena syntyvä konsernin riskiraportti esitellään hallitukselle.

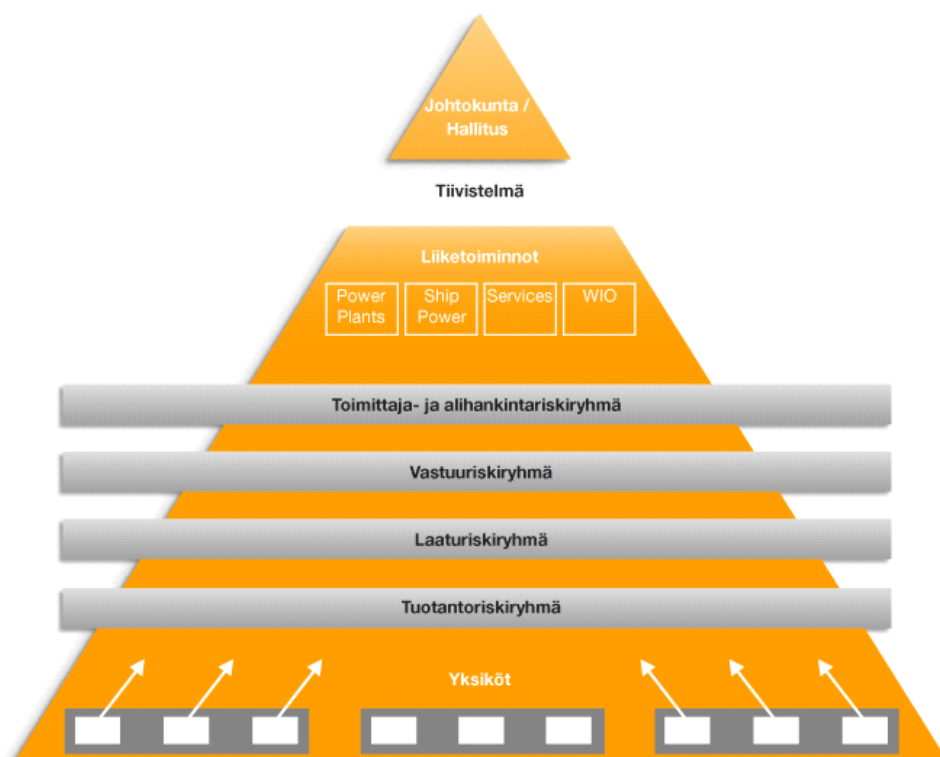
Yksi liiketoimintojen johtoryhmien nimetyistä tehtävistä on riskienhallinta. Liiketoiminnot ovat vastuussa niihin kuuluvien yksiköiden riskienhallinnan organisoinnista, seurannasta ja raportoinnista. Liiketoimintakohtaisen riskiraportoinnin ohella Wärtsilässä on neljä liiketoimintarajat ylittävää riskiryhmää (tuotanto, toimitusketju, laatu ja tuotevastuu). Näissä keskitytään riskien tunnistamiseen ja torjumiseen konsernitasolla. Ryhmät kokoontuvat noin neljä kertaa vuodessa.

Konsernin riskienhallintatoiminto koordinoi konsernitason riskienhallintaa ja riskiraportointia.

Riskienhallintaprosessi

Riskiraportointi

Strategiset riskit

Wärtsilässä tehtiin erityinen strategisten riskien kartoitus vuonna 2009 osana konsernin strategista suunnitteluprosessia.

■ Liiketoimintaympäristöön liittyvät riskit

Maailmantalouden ja omien asiakastoimialojemme syklisyys vaikuttaa tuotteidemme kysyntään sekä rahoitusasemaamme ja liiketulokseemme. Wärtsilän asemaa syklisillä markkinoilla vakauttavat tietyssä määrin kapasiteetin ulkoistamiseen perustuva joustava tuotantomalli sekä vakaa liiketoimintarakenne, jossa suuri osa liikevaihdosta tulee Services-liiketoiminnasta. Vuonna 2009 suurimpia Wärtsilän tulevaan menestykseen vaikuttavia riskejä olivat rahoitusmarkkinoiden kuohunta ja siitä seurannut maailmanlaajuinen taloustaantuma. Tärkeitä Wärtsilään ja sen asiakkaisiin ja toimittajiin epäsuorasti vaikuttavia taloudellisia seikkoja ovat mm. rahoituslaitosten likviditeetti ja omavaraisuus, ja näin ollen niiden mahdollisuus ja halukkuus myöntää luottoja, valtiolliset elvytysohjelmat varsinkin energia- ja infrastruktuurisektoreilla, monenkeskisten instituutioiden kuten IFC:n (International Finance Corporation) toiminnan tehostuminen sekä vientiluottojen ja -takuiden saatavuus. Wärtsilän suhteellisen suuri tilauskanta antaa kuitenkin jonkin verran aikaa sopeuttaville toimenpiteille.

■ Markkina- ja asiakasriski

Uusien laivatalausten määrä romahti vuonna 2009. Maailmantalouden hitaan elpymisen merkeistä huolimatta merenkulkualalla on yhä ylikapasiteettiongelmia, ja iso osa merkittävimpien alustyyppien kapasiteetista seisoo ankkuroituna satamissa. Kun elpyminen alkaa laajalti, Aasian laivanrakennusmarkkinat tulevat vahvistamaan asemaansa entisestään. Wärtsilä on valmistautunut kehitykseen perustamalla yhteisyrityksiä paikallisten toimijoiden kanssa Kiinaan, Koreaan ja Japaniin, ja sijoittamalla Ship Power -liiketoiminnan ylimmän johdon Shanghaihin. Wärtsilällä on hyvä asema kaikilla laivanrakentamisen päämarkkinoilla ja kaikissa merkittävässä alustyypeissä, mikä pienentää yksittäiseen asiakkaaseen tai maantieteelliseen alueeseen liittyviä riskejä. Eräiden asiakkaiden taloudellinen tilanne on kuitenkin heikentynyt, minkä vuoksi Wärtsilä seuraa jatkuvasti asiakkaidensa taloudellista tilaa. Heikoin tilanne on irtolasti- ja konttialuksissa, joiden markkinoiden odotetaan pysyvän erittäin hiljaisina seuraavat pari vuotta. Muut alussegmentit toipunevat aiemmin. Useita Ship Power -liiketoiminnan tilauksia peruutettiin vuoden aikana. Uusien peruutusten riski pieneni vuoden mittaan, mutta sen sijaan on odotettavissa, että tilauksia lykätään ja aikataulutetaan uudelleen, ja näin on jo tapahtunutkin.

Voimalaliiketoiminnassa uusien projektitarjousten määrä pysyi hyvällä tasolla, mutta sopimusten lukkoon lyömistä lykättiin usein rahoitusmarkkinoiden kuohunnan vuoksi. Eritoten suurprojekteista oli hankala saada lopullisia päätöksiä, kun taas pienten voimaloiden markkinat kärsivät vähemmän. Jo saatuihin tilauksiin tilanne ei vaikuttanut, eikä siis liikevaihtoonkaan. Aktiivisimpia alueita olivat Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka. Wärtsilällä on neljän tyyppisiä voimalaitosasiakkaita: teollisuusasiakkaat, itsenäiset voimantuottajat, sähkölaitokset sekä öljy- ja kaasuteollisuuden asiakkaat. Itsenäisten voimantuottajien asiakassegmentti on tällä hetkellä haasteellinen, mutta markkinoiden uskotaan toipuvan, kunhan asiakkaiden rahoitusmahdollisuudet paranevat. Power Plants -liiketoiminnan strateginen tavoite on tukea asiakkaiden toimintaa tarjoamalla energiatehokkaita, joustavasti eri polttoaineita hyödyntäviä ja käytettävyydeltään joustavia ratkaisuja, jotka soveltuvat optimaalisesti sähköverkon kuormaprofiilin vaihteluiden hallintaan. Wärtsilän ratkaisut antavat myös mahdollisuuden lisätä uusiutuvien energianlähteiden käyttöä, mikä vaatii kapasiteetin jatkuvan saatavuuden turvaavaa varavoimaa.

Services-liiketoiminta on laajentunut sekä yritysostoin että orgaanisesti. Wärtsilä on viime vuosina hankkinut uutta osaamista potkuri-, automaatio- ja kattilahuoltoon. Uutta osaamista monistetaan maailmanlaajuisesti Wärtsilän muihin toimipaikkoihin. Wärtsilällä on yli 14.000 asiakasta ja lähes 170.000 MW:n aktiivinen moottorikanta, joten riippuvuutta yksittäisistä asiakkaista tai asiakassegmenteistä ei juuri ole. Services-liiketoiminnan nopea kasvu on tasoittunut, mutta pitkän aikavälin volyymin uskotaan yhä kasvavan laitemyyntiä nopeammin. Lama luo Services-liiketoiminnalle myös mahdollisuuksia, koska asiakkaat haluavat pienentää kiinteitä kustannuksiaan ulkoistamalla toimintojaan. Wärtsilän on kehitettävä palvelutarjontaansa vastaavasti.

■ Kilpailutilanne- ja hintariski

Ship Power -liiketoiminnan kysyntä oli taluskriisin vuoksi vuonna 2009 heikkoa. Markkinoiden ylikapasiteetin odotetaan tulevaisuudessa lisäävän kilpailua ja hintapaineita. Ship Power -liiketoiminnan suurimmat kilpailijat päämoottoreissa ovat MAN Diesel ja Caterpillar (MAK). Kilpailutilanne ei oleellisesti muuttunut vuonna 2009. Propulsio-liiketoiminnan kilpailutilanne on hajanainen, ja eri tuotesegmenteissä on eri kilpailijoita. Kokonaisratkaisujen myynti pelkkien komponenttien sijaan vähentää hintavaihteluita. Wärtsilän toimintamalli järjestelmäintegraattorina, jolla on laivasuunnitteluosaamista, tulee olemaan tulevaisuudessa entistäkin tärkeämpi.

Voimalamarkkinoilla Wärtsilän pääkilpailijat ovat samat moottorivalmistajat kuin Ship Power -liiketoiminnassa, ja lisäksi kilpailutilanteeseen vaikuttavat eräissä tapauksissa myös muut teknologiat, varsinkin kaasuturbiinit. Wärtsilä onnistui säilyttämään osuutensa voimalamarkkinoilla vuoden 2009 haastavissa olosuhteissa.

Services-liiketoiminnalla ei ole suoranaista kilpailijoita, joilla olisi vastaavanlainen laaja yhden toimittajan palvelutarjonta. Näin ollen kullakin huoltokategoriolla on omat kilpailijansa. Muiden moottoritoimittajien huoltoverkostoa lukuun ottamatta huoltomarkkinoilla on vain harvoja globaaleja toimijoita. Asiakasrajapinnan konsolidoituminen ja voimistuva kustannustietoisuus parantavat Wärtsilän mahdollisuuksia tarjota laajaa palveluratkaisujen valikoimaa eritoten varustamoille.

■ Poliittiset ja lainsäädännölliset riskit

Wärtsilä on läsnä 160 paikkakunnalla yli 70 maassa, ja voimalaitoksia on toimitettu 160 maahan. Poliittisen ympäristön sekä lainsäädännön kehityksellä voi olla merkittäviä vaikutuksia Wärtsilän liiketoimintaan. Wärtsilä seuraa aktiivisesti eri markkina-alueiden poliittista kehitystä ja lainsäädäntöä ja on vuorovaikutuksessa eri toimielimien kanssa konsernin liiketoiminnalle merkittävissä hankkeissa. Merkittävä osa vaikuttamisesta tapahtuu etu- ja toimialajärjestöjen kautta. Lainsäädännön kehitystä seurataan sekä konsernitason että tytäryhtiöissä.

■ Ilmastonmuutokseen ja kestävään kehitykseen liittyvät riskit

Ilmastonmuutokseen ja Wärtsilän tuotteisiin liittyvät mahdolliset liiketoimintariskit liittyvät päästörajoituksiin ja asiakkaiden asennemuutoksiin polttomoottoreiden käytön osalta.

Kansainvälinen Merenkulkujärjestö (IMO) on hyväksynyt uudistetun MARPOL-yleissopimuksen liitteen VI, joka rajoittaa laivojen päästöjä. Rajoitukset asettavat aiempaa tiukemmat rajat moottoreiden typenoksidipäästöille (NO_x) sekä polttoaineen rikkipitoisuudelle. Uudet vaatimukset tulevat voimaan vaiheittain vuosina 2010–2020. NO_x-päästöjen osalta Wärtsilä on jo esitellyt ratkaisuja, joiden avulla vaatimukset voidaan täyttää. Wärtsilän moottorit on suunniteltu toimimaan millä tahansa polttoaineen rikkipitoisuudella. Wärtsilä reagoi tiukkeneviin SO_x-päästörajoihin kehittämällä pesuriteknologiaa, jolla pakokaasut voidaan puhdistaa määräysten vaatimalle tasolle. Lisäksi Wärtsilällä on monitahoinen kaasumoottoristrategia ja Wärtsilä voi tarjota aluskäyttöön soveltuvia kaasumoottoreita. Wärtsilän asema teknologiajohtajana luo monenlaisia mahdollisuuksia ympäristövaatimusten tiukentuessa. Merenkulun hiilijalanjälkeä voidaan pienentää laivasuunnittelun, hyötysuhteeltaan parempien moottoreiden ja optimaalisten propulsioratkaisujen avulla.

Maailmanpankki/IFC (International Finance Corporation) julkaisivat vuonna 2008 lämpövoimalaitosten EHS-ohjeiden (ympäristö-, terveys- ja turvallisuusohjeet) lopullisen version ja saattoivat samalla päätökseen Maailmanpankki-ryhmän EHS-ohjeiston tarkistuksen ja päivityksen. Ohjeisto käsittää yhteensä 62 toimialakohtaista EHS-ohjetta ja yleiset EHS-ohjeet. EHS-ohjeet ovat teknisiä viiteasiakirjoja, joissa esitetään yleisiä ja toimialakohtaisia esimerkkejä hyvistä kansainvälisistä teollisuuskäytännöistä. Johtavat kansainväliset pankit ovat sopineet IFC:n kanssa soveltavansa IFC:n ympäristö- ja yhteiskuntavastuunormeihin perustuvia ns. Equator-periaatteita. Monet muutkin rahoituslaitokset, esimerkiksi vientiluottolaitokset, soveltavat projekteissaan kansallisten vaatimusten lisäksi Maailmanpankki-ryhmän ohjeistoa. Maailmanpankin/IFC:n EHS-ohjeet asettavat näin ollen maailmanlaajuisesti voimalaitosprojektien ympäristövaikutusten nykyisen minimivaatimustason. Arviolta yli 70% kehittyvien markkinoiden projektirahoitustoiminnasta hoidetaan nykyisin Equator-periaatteiden mukaisesti.

EU laatii parhaillaan teollisuuspäästöjä koskevaa direktiiviä. UNECE:n Göteborgin pöytäkirjan uudistustyö on myös meneillään, ja sen uskotaan valmistuvan keväällä 2010. Eri sidosryhmät ovat nykyisin vilkkaassa vuorovaikutuksessa keskenään. Wärtsilä osallistuu aktiivisesti viranomaisten, järjestöjen, teollisuuden ja asiakkaiden väliseen vuoropuheluun, jotta voisimme löytää markkinoiden tarpeisiin parhaiten sopivat ratkaisut.

Tiukkenevat määräykset luovat Wärtsilälle uusia mahdollisuuksia. Wärtsilä on voimalaitosteknologian edelläkävijä ja pystyy edistämään alan kehitystä edelleen esimerkiksi parantamalla moottoreiden hyötysuhdetta ja polttoainejoustavuutta (esim. biopolttoaineet ja maakaasu) sekä kehittämällä kokonaishyötysuhteeltaan erittäin tehokkaita laitoksia yhdistettyyn sähkön ja lämmön tuotantoon (CHP). Services-liiketoiminta pystyy tarjoamaan monenlaisia päästöjä vähentäviä ja hyötysuhdetta parantavia jälkiasennusratkaisuja. Lisäksi Wärtsilä tarjoaa ympäristömyötäisiä ratkaisuja esim. pilssi- ja painolastiveden käsittelyyn.

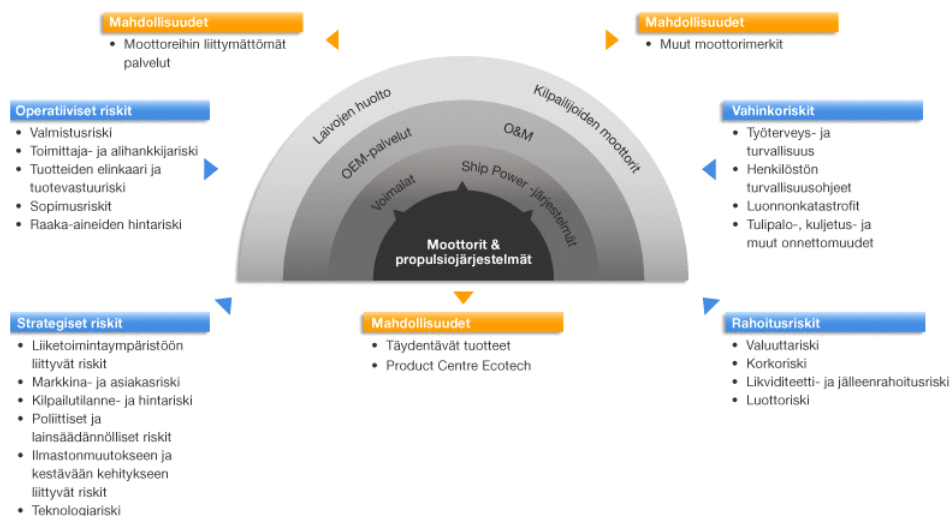
Ympäristölainsäädännön muutoksista johtuvat riskit liittyvät erilaisten päästöjen muodostamaan monimutkaiseen kokonaisuuteen, saatavissa olevien polttoaineiden ja päästöjen väliseen tasapainoon, käytettävissä olevaan ympäristötekniikkaan, sen vaikutukseen laitosten kokonaishyötysuhteeseen sekä tuloksena olevaan taloudelliseen kannattavuuteen. Wärtsilä on perustanut uuden, Toimituskeskus Ecotech -nimisen yksikön, johon keskitetään muihin kuin itse moottoreihin liittyvän ympäristötekniikan osaaminen. Yksikkö aloitti toimintansa vuonna 2009. Tavoitteena on kyky reagoida nopeasti markkinoiden ja asiakkaiden tarpeisiin integroiduilla ja suorituskyvyltään koetelluilla ratkaisuilla.

Wärtsilä on arvioinut laajoja kestävään kehitykseen liittyviä riskejä sekä strategisissa että operatiivisissa riskikartoituksissa. Riskienmerkitys arvioitiin kuitenkin vähäiseksi. Lisätietoja on vuosikertomukseen liitettyssä erillisessä kestävään kehityksen raportissa.

■ Teknologiariskit

Teknologijahtajana Wärtsilän on säilytettävä kustannustehokkuutensa painottaen erityisesti moottoreiden hyötysuhdetta ja päästöjen torjuntaa. Uusien tuotteiden kehitystyössä otetaan huomioon tuotteen koko elinkaari hyödyntämällä esim. laivasuunnittelua, sähkö- ja automaatio-osaamista sekä ympäristötekniikkaa. Wärtsilä pyrkii kasvattamaan ratkaisujensa kilpailukykyä vankalla T&K-työllä.

Liiketoiminta, riskit ja mahdollisuudet

Operatiiviset riskit

Operatiivisten riskien hallinta on osa liiketoiminta-alueiden päivittäistä työtä. Tämän tavanomaisen riskienhallinnan lisäksi on perustettu kaikkien liiketoiminta-alueiden edustajista koostuvia operatiivisia riskinhallintaryhmiä, jotka aloittivat toimintansa vuoden 2009 alusta. Niiden tarkoituksena on toiminnan jatkuva parantaminen.

■ Valmistusriski

Vuonna 2009 vakuutusyhtiöiden kanssa tehtiin riskitarkastukset suurimmissa toimituskeskuksissa Vaasassa ja Triestessä. Tarkastuksia tehtiin myös isoimmissa propulsiojärjestelmätehtaissa Alankomaissa ja Isossa-Britanniassa. Triestessä saatettiin päätökseen merkittäviä turvallisuuteen ja riskien torjuntaan liittyviä investointeja. Wärtsilällä on käytössä tuottavuutta ja turvallisuutta edistävät laatu-, ympäristö- ja työterveys- ja turvallisuusjärjestelmät. Wärtsilä on myös aloittanut kattavan toiminnan jatkuvuuden suunnittelun kaikissa tärkeimmissä toimitusyksiköissä.

Koska Ship Power -liiketoiminnan markkinat ovat edelleen heikot ja suurin osa laivanrakentamisesta on jo siirtynyt Aasiaan, Wärtsilän on jatkuvasti analysoitava tuotantoaan ja koko toimitusketjun kapasiteetikustannuksia. Analyysi koskee kaikkia tuotantoyksiköitä, joskin päähuomio on tuotantokapasiteetin sopeuttamisessa Euroopan yksiköissä, jotka toimittavat tuotteita merenkulun markkinoille.

■ Toimittaja- ja alihankkijariski

Wärtsilän keskitetty hankintatoiminto (Corporate Supply Management, CSM) johtaa ja valvoo konsernin toimittajaverkostoa ja varmistaa, että toimittajien suorituskyky vastaa odotuksia. Toimittajien suorituskykyä mitataan näin ollen jatkuvasti. Toimittajien kanssa on käynnistetty jatkuva ja entistä tiiviimpi yhteistyö, joka kattaa keskeytysriskit sekä tiedonvaihdon riskienhallinta-asioista ja toiminnan jatkuvuuden suunnittelusta. Tätä tarkoitusta varten tehtiin vuonna 2009 useita toimittaja-auditointeja yhteistyössä vakuutusyhtiön kanssa. Auditoinnit ovat nykyisin kiinteä osa hankintatoiminnon ja riskienhallintatoiminnon työtä.

Myös toimittajien luottokelpoisuutta seurataan finanssikriisin takia entistä kattavammin. Hankintatoiminto on kehittänyt toimintaansa pyrkimällä tiiviimpään yhteistoimintaan tärkeimpien toimittajien kanssa, kiinnittämällä huomiota laatuun, kustannustasoon ja läpäisyaikoihin, solmimalla pitkäaikaisia toimitussopimuksia sekä jakamalla tietoa innovatiivisista ratkaisuista kustannusten pienentämiseksi. Lisäksi Wärtsilä ostaa eräitä kriittisiä komponentteja entistä useammilta toimittajilta ja on lisännyt ostoja kehittyviltä markkinoilta. Wärtsilän näkemyksen mukaan markkinoiden ylikapasiteetti ja hintapaineet tarjoavat mahdollisuuksia toimitusketjun kustannusten pienentämiseen.

■ Tuotteiden elinkaari ja tuotevastuuriski

Uusien tuotteiden lanseeraus sisältää aina riskejä, joita pyritään hallitsemaan T&K -prosessissa eri tavoin, esimerkiksi soveltamalla FMEA-menetelmää ja muita riskien eliminointivälineitä, riskien luokittelua (ns. single issue list) ja sisäistä validointitestausta. Lisäksi Wärtsilä hallitsee laaturiskejä huolellisella suunnittelulla ja valmistuksella sekä valvomalla toimitusketjun laaduntuottokykyä. Wärtsilä soveltaa tuotekehitysprosessin ohjauksessa ns. porttimallia: uusi tuote päästetään markkinoille aluksi vain rajoitetusti ja täysimittaisesti vasta testien ja jatkovalidoinnin jälkeen. Kaikki tuotantoyksiköt soveltavat laadun parantamiseksi ja lean-toimintamallin vahvistamiseksi 5S-periaatetta (englanninkielisistä sanoista sort, shine, set, standardise and sustain). Services-liiketoiminta pitää huolta asiakkaan laitteista koko niiden elinkaaren ajan ja hoitaa samalla kaikki takuuasiat, muodostaen näin palautekanavan kentältä tuotantoon ja T&K -toimintaan. Yhtiö tekee luovutettuja tuotteita koskevan takuuvarauksen, jota rasietaan toteutuneilla takuukustannuksilla. Odottamattomia vahinkoja katetaan tuotevastuuvakuutuksella.

■ Sopimusriskit

Muu kuin Services-liiketoiminnan myynti koostuu eri kokoisista projektitoimituksista. Isoimmat toimitukset ovat avaimet käteen -periaatteella rakennettavia, yli 100 MW:n voimalaitoksia. Yksittäisten projektien riskit eivät kuitenkaan nouse koko

liiketoiminnan volyyymiin nähden merkittäviksi. Wärtsilään kohdistuu ajoittain tuotevastuuseen perustuvia vaatimuksia. Tuotteiden ja työn koko elinkaaren kattava laatu, suunnittelusta aina kenttähuoltoon, sekä vakiomuotoisten myyntisopimusten käyttö pienentävät näitä riskejä. Wärtsilä ei tällä hetkellä ole osallisena merkittävässä oikeudenkäynneissä.

Raaka-aineiden hintariski

Öljy

Öljyn hintamuutosten suoranainen vaikutus Wärtsilän tuotantotoimintaan on erittäin rajallinen. Öljyn hintavaihtelut vaikuttavat asiakkaan päätöksentekoon vähemmän kuin investointien pitkä taloudellinen käyttöikä, polttoainetehokkaat teknologiat ja vaihtoehtoisten polttoaineiden saatavuus.

Metallit

Metallien hinnoilla on epäsuora vaikutus alihankkijoiden toimittamiin osiin. Tätä riskiä ei ole erikseen suojattu, mutta vuotuiset sopimukset tasoittavat lyhytaikaisten heilahtelujen vaikutusta. Joidenkin avainkomponenttien osalta on tehty pitkäaikaiset hankintasopimukset, jotka yleisesti ottaen tasoittavat raaka-aineiden hintaheilahtelut. Propulsioliiketoiminta suojaa eri metalleihin, kuten kupariin, nikkeliin ja alumiiniin liittyvät hintariskinsä. Nämä riskit ovat konsernin näkökulmasta pieniä.

Sähkö

Sähkön hinnalla ei ole olennaista vaikutusta Wärtsilän tuotantokustannuksiin.

Millainen on liiketoimintamme vakuutusturva?

Millainen on liiketoimintamme vakuutusturva?

Wärtsilän tuotteiden elinkaaren kattava riskientorjunta ja vakuutusturva vahinkojen varalta.

Vahinkoriskit

Wärtsilän henkilöstön turvallisuus pyritään takaamaan työterveys- ja turvallisuusjärjestelmillä, matkustamista koskevilla turvallisuusohjeilla sekä kriisitilanteita koskevalla ohjeistuksella. Wärtsilä on vakuuttanut henkilöstönsä asianmukaisesti. Ympäristövahinkoihin liittyviä riskejä torjutaan ympäristöjärjestelmillä. Wärtsilän kiinteistöyksikkö ylläpitää kiinteistörekisteriä kaikista yhtiön käytössä olevista kiinteistöistä. Yksiköstä on saatavissa neuvoja kiinteistöjen ostoon, myyntiin, vuokraamiseen ja turvallisuuteen liittyvissä asioissa. Kiinteistöjen ympäristöauditointeihin käytetään ulkopuolisia

asiantuntijoita. Mikään Wärtsilän isoista tuotantoyksiköistä ei sijaitse luonnonkatastrofeille alttiilla alueilla.

Riskit, joihin ei voida vaikuttaa omin toimenpitein, siirretään mahdollisuuksien mukaan vakuutusyhtiöille. Tavoitteena on, että henkilöstöön, omaisuuteen, toiminnan keskeytymiseen sekä toiminta- ja tuotevastuisiin liittyvät vahinkoriskit on katettu asianmukaisin vakuutuksin. Wärtsilällä on riskienhallintaa varten oma jälleenvakuutusyhtiö Vulcan Insurance PCC Ltd.

Riskiluotain

Rahoitusriskit

Rahoitusriskit on esitetty konsernitilinpäätöksen [liitetiedossa 33](#).

Wärtsilän riskiprofiilit ja vastuut

Riski	Riskiprofiili	Politiikka tai muu ohje	Vastuullinen taho
Strategiset riskit		Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Wärtsilän hallitus, johtokunta ja liiketoiminnot
Liiketoimintaympäristöön liittyvät riskit	●●●●●●●●	Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Johtokunta ja liiketoiminnot
Markkina- ja asiakasriski	●●●●●●●●	Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Johtokunta ja liiketoiminnot
Kilpailutilanne- ja hintariski	●●●●●●●●	Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Johtokunta ja liiketoiminnot
Politiittiset ja lainsäädännölliset riskit	●●●●●●	Erlaiset ohjeet ja riskienhallintapolitiikka	Liiketoiminnot ja T&K-, riskienhallinta- ja lakiasiantoinnot
Ilmastonmuutokseen ja kestävään kehitykseen liittyvät riskit	●●●●●●	Laatu-, työterveys- ja turvallisuus- ja ympäristöpolitiikka, Toimintaperiaatteet, Johtamisjärjestelmät (ISO 14001 & OHSAS 18001)	Liiketoiminnot, T&K- ja kestävä kehityksen hallinnan toiminto
Teknologiariski	●●●●●●	Patentit ja teollisoikeudet, tuotetakuut	Liiketoiminnot ja T&K-toiminto
Operatiiviset riskit		Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Johtokunta ja liiketoiminnot
Valmistusriski	●●●●●●	Tuotantojärjestelmät, Liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmat (BCP)	Wärtsilä Industrial Operations (WIO) ja liiketoiminnot, tuotantoriskiryhmä
Toimittaja- ja alihankkijariski	●●●●●●	Toimittajavaatimukset ja hallintajärjestelmä, Liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmat (BCP)	Liiketoiminnot ja hankintatoiminto (CSM), toimittaja- ja alihankintariskiryhmä
Tuotteiden elinkaari- ja tuotevastuuriski	●●●●●●	Johtamisjärjestelmä (ISO 9001), turvallisuusohjeet ja -käsikirjat, riskienhallintapolitiikka, T&K:n riskientorjuntaohjeet	WIO, T&K-toiminto, liiketoiminnot sekä riskienhallinta- ja lakiasiantoinnot, laaturiskiryhmä
Sopimusriskit	●●●●●●●●	Vakiosopimukset	Lakiasiantointi ja liiketoiminnot, vastuuriskiryhmä
Raaka-aineiden hintariski	●●●●●●	Tuotantokustannusten hallinta	Liiketoiminnot ja rahoitustoiminto
Tietoturvariski	●●●●●●	Tietoturvan periaatteet	Liiketoiminnot ja IM-toiminto
Vahinkoriskit		Riskienhallintapolitiikka ja ohjeet	Liiketoiminnot ja riskienhallintatoiminto
Henkilöstöriskit	●●●●●●	Johtamisjärjestelmä (OHSAS 18001), matkustusturvaohjeet, kriisiohjeet ja kiinteistöjen turvallisuussuunnitelmat	Liiketoiminnot, henkilöstö- ja riskienhallintatoiminnat
Luonnonkatastrofit	●●●●●●	Kriisienhallintaohjeet, Liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmat (BCP)	Liiketoiminnot ja riskienhallintatoiminto
Tulipalot, kuljetusvahingot ym.	●●●●●●	Johtamisjärjestelmät (ISO 14001 & OHSAS 18001), kiinteistöjen turvallisuussuunnitelmat	Liiketoiminnot, riskienhallintatoiminto ja kiinteistöyksikkö
Rahoitusriskit		Rahoituspolitiikka	Liiketoiminnot ja rahoitustoiminto
Valuuttakurssiriski	●●●●●●	Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Liiketoiminnot ja rahoitustoiminto
Korkoriski	●●●●●●	Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Liiketoiminnot ja rahoitustoiminto
Likviditeetti- ja jälleenuhoitusriski	●●●●●●	Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Liiketoiminnot ja rahoitustoiminto
Luottoriski	●●●●●●	Luottopolitiikka	Liiketoiminnot ja rahoitustoiminto

Matala Keskimääräinen Korkea

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Wärtsilä Oyj Abp:n osakkeet noteerataan Nasdaq OMX:n Large Cap -listalla Helsingin Pörssissä. Wärtsilän osakkeiden lukumäärä oli katsauskauden lopussa 98.620.565.

Wärtsilän osake Helsingin Pörssissä

		2009	2008	2007	2006	2005
Pörssivaihto	MEUR					
Sarja A ¹		-	13,5	665,7	55,6	72,2
WRT1V ²		3 215,8	5 220,5	6 018,1	2 963,2	1 796,6
Yhteensä		3 215,8	5 234,0	6 683,8	3 018,8	1 868,8
Vaihdettu määrä	1 000 kpl					
Sarja A ¹		-	289	13 412	1 716	3 160
WRT1V ²		137 102	147 205	125 257	92 322	79 635
Yhteensä		137 102	147 595	138 669	94 038	82 795
Vaihtuvuus	%					
Sarja A ¹		-	4,5	56,8	7,2	13,4
WRT1V ²		139,0	149,3	173,0	128,2	112,9
Yhteensä		139,0	149,3	144,4	98,4	88,0
Keskikurssi	EUR					
Sarja A ¹		-	46,79	49,63	32,52	22,73
WRT1V ²		23,46	35,41	48,04	32,07	22,46
Alin/Ylin kurssi	EUR					
Sarja A ¹	alin	-	33,05	38,05	24,60	15,31
	ylin	-	53,00	58,00	40,99	26,70
WRT1V ²	alin	15,81	15,50	38,44	24,80	15,68
	ylin	30,91	52,40	58,89	41,20	27,09
Pörssikurssi tilikauden lopussa	EUR					
Sarja A ¹		-	-	53,09	40,75	24,84
WRT1V ²		28,07	21,01	52,09	40,81	25,00
Osakekannan markkina-arvo tilikauden lopussa yhteensä	MEUR	2 768	2 072	5 023	3 898	2 349

¹ A-osake 26.3.08 asti.

² B-osake 26.3.08 asti jonka jälkeen WRT1V.

Osakekohtaisia tunnuslukuja

		2009	2008	2007	2006	2005
Tulos/osake (EPS)	EUR	3,94	3,88 ²	2,74	3,72	1,80
Oma pääoma/osake	EUR	15,17	12,01	13,70	12,74	12,25
Osinko/osake	EUR	1,75 ¹	1,50	4,25	1,75	3,00
Osinko/tulos	%	44,40 ¹	38,70	155,10	47,00	166,70
Efektiivinen osinkotuotto	%					
Sarja A		-	-	8,01	4,29	12,08
WRT1V ³		6,23 ¹	7,14	8,16	4,29	12,00
Osakekurssi/osakekohtainen tulos (P/E)						
Sarja A		-	-	19,4	11,0	13,8
WRT1V ³		7,12	5,41	19,0	11,0	13,9
Osakekurssi/osakekohtainen oma pääoma (P/BV)						
Sarja A		-	-	3,9	3,2	2,0
WRT1V ³		1,9	1,7	3,8	3,2	2,0
Osakkeiden oikaistu lukumäärä	1 000 kpl					
tilikauden lopussa		98 621	98 621	95 970	95 554	94 107
keskimäärin		98 621	97 944	95 751	94 429	93 010

¹ Hallituksen ehdotus.

² 3,96 euroa ilman Wärtsilän osakelajien yhdistämisen vaikutusta.

³ B-osake 26.3.2008 asti jonka jälkeen WRT1V.

Osakkeenomistajat

Wärtsilällä on noin 42.400 osakkeenomistajaa. Vuoden lopussa noin 45% osakekannasta oli ulkomaalaisomistuksessa. Vuoden 2008 lopussa ulkomaalaisomistuksen osuus oli 46%.

Omistajaryhmät 31.12.2009

Ryhmä	Osakkaita	%	Osakkeita	%
Yksityiset yritykset	1 974	4,7	3 807 547	3,9
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	87	0,2	1 660 092	1,7
Julkisyhteisöt	52	0,1	10 006 204	10,1
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	830	2,0	12 558 156	12,7
Kotitaloudet	39 131	92,3	25 800 286	26,2
Ulkomaat	314	0,7	18 151 295	18,4
Hallintarekisteröidyt			26 636 985	27,0
Yhteensä	42 402	100,0	98 620 565	100,0

Osakemäärien jakauma 31.12.2009

Osakkeet	Osakkaita	%	Osakkeita	%
1-50	7 325	17,3	230 462	0,2
51-100	6 628	15,6	576 287	0,6
101-1 000	22 506	53,1	8 480 418	8,6
1 001-5 000	4 888	11,5	10 220 446	10,4
5 001-10 000	575	1,4	4 069 891	4,1
10 001-100 000	426	1,0	10 608 441	10,8
100 001-500 000	41	0,1	9 094 133	9,2
500 001-1 000 000	6	0,0	3 847 626	3,9
1 000 001- Hallintarekisteröidyt	4	0,0	24 855 876	25,2
Yhteensä	42 402	100,0	98 620 565	100,0

Wärtsilän 50 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2009

	Omistaja	Osakkeita	Omistus %
1	Avlis AB (Fiskars Oyj Abp:n tytäryhtiö)	16 846 301	17,08
2	Varma Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö	5 130 087	5,20
3	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 850 309	1,88
4	Svenska Litteratursällskapet	1 761 416	1,79
5	Kansaneläkelaitos	967 955	0,98
6	Sigrid Juselius Stiftelse	665 398	0,67
7	Jenny ja Antti Wihurin Rahasto	631 608	0,64
8	Suomen Kulttuurirahasto	540 000	0,55
9	Valtion Eläkerahasto	531 148	0,54
10	Inez och Julius Polins Fond	511 517	0,52
11	Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne	438 550	0,44
12	Livränteanstalten Hereditas	427 749	0,43
13	Ella och Georg Ehrnrooths Stiftelse	421 465	0,43
14	Singe och Ane Gyllenbergs Stiftelse	414 444	0,42
15	Samfundet Folkhälsan i Svenska Finland rf	408 825	0,41
16	Savox Investments S.A.	365 000	0,37
17	Stiftelsen för Åbo Akademi	300 555	0,30
18	Svenska Kulturfonden i Björneborg	277 505	0,28
19	Sijoitusrahasto Alfred Berg Finland	260 500	0,26
20	Pensionsförsäkringsaktiebolaget	255 986	0,26
21	Keskinäinen Vakuutusyhtiö Eläke-Fennia	250 000	0,25
22	Magnus Ehrnrooths Stiftelse	246 222	0,25
23	Willian Thuring's Stiftelse	242 222	0,25
24	Rantanen Tuula Anneli	241 333	0,24
25	Folkhälsans Forskningsstiftelse - Kansanterveyden tutkimussäätiö	240 489	0,24
26	Odin Finland	223 667	0,23
27	Kuntien Eläkevakuutus	221 652	0,22
28	Blåberg Meeri	220 000	0,22
29	Oy Ingman Finance Ab	210 000	0,21
30	Svenska Folkskolans Vänner	206 218	0,21
31	Louise och Göran Ehrnrooths Stiftelse	188 815	0,19
32	Folketrygdfondet	177 000	0,18
33	SR Danske Invest Suomi Osake	161 532	0,16
34	Fromond Elsa	155 478	0,16
35	Von Fieandt Johan	154 246	0,16
36	Relander Harald Bertel	150 000	0,15
37	Emil Aaltosen Säätiö	146 000	0,15
38	Oy H. Kuningas & Co Ab	145 000	0,15
39	Tallberg Carl Johan	143 341	0,15

40	Riihimäen Konepajakoulun Säätiö	141 293	0,14
41	Stockmann Marita	135 613	0,14
42	Neste Oil Eläkesäätiö	128 700	0,13
43	Etera	125 000	0,13
44	Petter och Margit Forsströms Stiftelse	115 000	0,12
45	Blomberg Anne-Sofie	111 752	0,11
46	Maanpuolustuksen Kannatussäätiö	107 708	0,11
47	Liikesivistysrahasto	103 918	0,11
48	Bergsr. Dr H.C. Marcus Wallenbergs Stiftelse	103 300	0,10
49	SR Danske Invest Suomi Yhteisosake	101 853	0,10
50	Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	100 000	0,10
Kaikki yhteensä		38 003 670	38,54

■ Johdon osakkeenomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen sekä näiden määräysvalta-yhteisöt omistavat Wärtsilä Oyj Abp:n osakkeita yhteensä 69.585 kpl eli 0,07% koko osakekannasta ja äänivallasta.

[Hallituksen jäsenten Wärtsilä-osakkeiden omistus 31.12.2009](#)

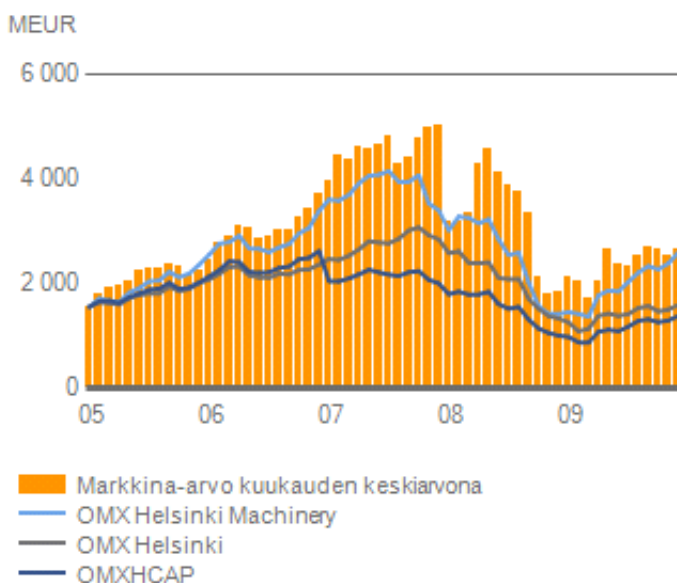
■ Valtuutukset

Yhtiökokouksen (11.3.2009) jälkeen ei ole voimassa olevia valtuutuksia.

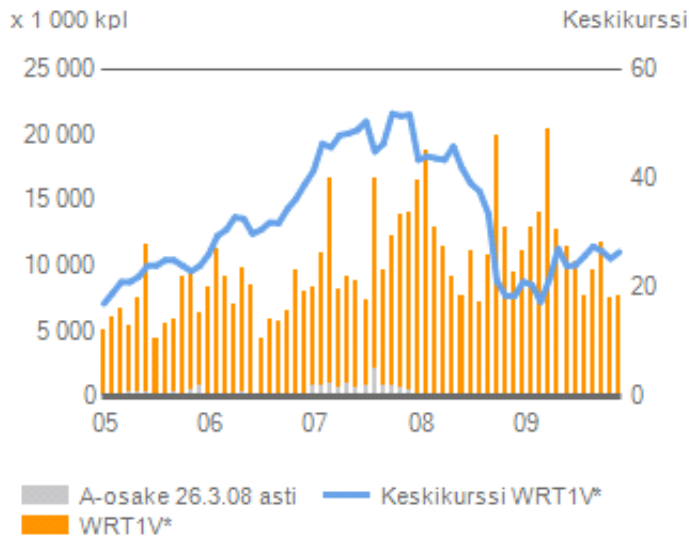
■ Hallituksen voitonjakoesitys

Hallitus esittää, että 31.12.2009 päättyneeltä tilikaudelta maksetaan osinkona 1,75 euroa osakkeelta.

Markkina-arvo 2005-2009

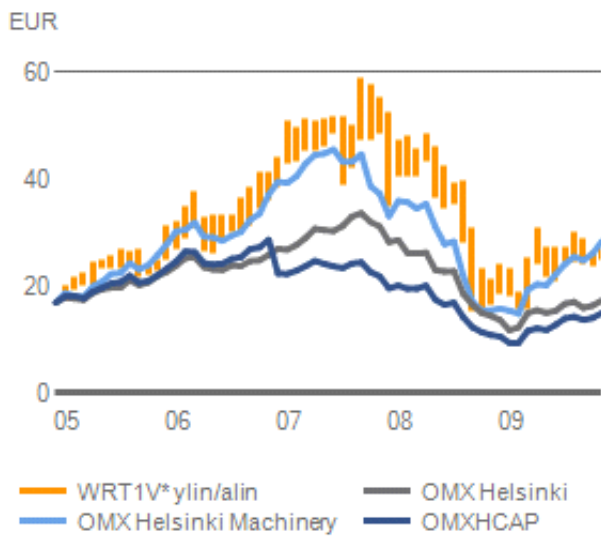

Osakevaihto/kk 2005-2009

*B-osake 26.3.08 asti, jonka jälkeen WRT1V.

WRT1V*-osakkeiden kurssikehitys 2005-2009

*B-osake 26.3.08 asti, jonka jälkeen WRT1V.

Omistajat osakeomistuksen mukaan 31.12.2009

■ Hallintarekisteröidyt 27,0% (27,5)
■ Kotitaloudet 26,2% (24,5)
■ Ulkomaat 18,4% (18,0)
■ Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt 12,7% (13,1)
■ Julkisyhteisöt 10,1% (11,2)
■ Yksityiset yritykset 3,9% (3,4)
■ Rahoitus- ja vakuutuslaitokset 1,7% (2,3)

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Wärtsilä Oyj Abp:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 4.3.2010 kello 16.00 alkaen Helsingissä, Messukeskuksen kongressisiivessä, osoitteessa Messuaukio 1, 00520 Helsinki.

Osallistumisoikeus

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka viimeistään 22.2.2010 on merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Ilmoittautuminen

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoitauduttava viimeistään 1.3.2010 klo 16.00 mennessä joko kirjallisesti, sähköpostitse, telefaxilla tai puhelimitse.

Ilmoittautumisosoitteet:

Wärtsilä Oyj Abp

Osakasrekisteri

PL 196

00531 Helsinki

puh. 010 709 5282, arkipäivisin klo 9.00-12.00

faksi: 010 709 5283

sähköposti: yk@wartsila.com

Internet: www.wartsila.com/yk_ilmoittautuminen

Kirjallisesti, sähköpostitse tai telefaxilla ilmoitauduttaessa ilmoittautumisen tulee olla perillä ennen ilmoittautumisajan päättymistä 1.3.2010 klo 16.00. Valtakirja, jonka nojalla valtuutettu haluaa käyttää osakkeenomistajan äänivaltaa kokouksessa, pyydetään toimittamaan yhtiölle ennen ilmoittautumisajan päättymistä.

■ Osingonmaksu

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2009 maksetaan osinkona 1,75 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan osakkaalle, joka täsmäytyspäivänä 9.3.2010 on merkitty Arvopaperikeskus Oy:n pitämään osakasluetteloon. Osingonmaksupäiväksi hallitus ehdottaa 16.3.2010.

■ Talousinformaatio 2010

Vuosikertomus 2009

Sähköinen vuosikertomus 2009 ja painettu tiivistelmä ovat saatavissa myös ruotsin- ja englanninkielisenä. Vuosikertomus julkaistaan myös Wärtsilän internet-sivuilla www.wartsila.com.

Osavuositarkastukset 2010

- Tammi-maaliskuu perjantaina 23.4.2010
- Tammi-kesäkuu keskiviikkona 21.7.2010
- Tammi-syyskuu keskiviikkona 20.10.2010

Osavuositarkastukset julkaistaan englanniksi, suomeksi ja ruotsiksi Wärtsilän internet-sivuilla.

Pörssitiedotteet

Pörssitiedotteet ovat heti julkistamisen jälkeen luettavissa Wärtsilän internet-sivuilla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Viestintämateriaalin tilaukset

Wärtsilän vuosikertomuksen 2009 tiivistelmä, vuosikertomukset ja osavuositarkastukset, jotka on julkaistu ennen vuotta 2010, sekä esitteet ja tiedotteet ovat saatavissa yhtiön viestintäosastolta, puh. 010 709 0000, faksi 010 709 5219, sähköposti corporate.communications@wartsila.com. Tilauksen voi tehdä myös internet-osoitteessa www.wartsila.com, Yhteys-osiossa.

Wärtsilä pääomamarkkinoilla 2009

Wärtsilän osakkeet noteerataan NASDAQ OMX:n Large Cap -listalla Helsingin Pörssissä kaupankäyntitunnuksella WRT1V. Kaikilla osakkeilla on sama äänimäärä, ja ne oikeuttavat samansuuruiseen osinkoon.

■ Sijoittajasuhdetoiminta vuonna 2009

Vuoden 2009 aikana Wärtsilällä oli 200 sijoittajatapaamista Helsingissä, Lontoossa, Edinburghissa, Pariisissa, Frankfurtissa, Tukholmassa, Kööpenhaminassa, Oslossa, Bostonissa, New Yorkissa ja Shanghaissa. Henkilökohtaisten tapaamisten lisäksi Wärtsilän toimipisteissä vieraili vuoden mittaan useita sijoittajaryhmiä. IR-tiimi osallistui myös useaan kotimaiseen ja kansainväliseen sijoittajakonferenssiin.

■ Wärtsilän sijoittajasuhdepolitiikka

Wärtsilän sijoittajasuhdetoiminnan tavoitteena on antaa rahoitusmarkkinoille oikeaa, riittävää ja ajantasaista tietoa yhtiön strategiasta, toiminnoista, liiketoimintaympäristöstä ja taloudellisesta asemasta siten, että yhtiöstä sijoituskohteena

muodostuu mahdollisimman oikea kuva. Tavoitteen saavuttamiseksi Wärtsilä julkaisee vuosittain kolme osavuositiedotusta, tilinpäätöstiedotteen, vuosikertomuksen ja pörssitiedotteita. Tämän lisäksi yhtiön johto keskustelee säännöllisesti analyytikoiden ja sijoittajien kanssa sekä Suomessa että ulkomailla. Yhtiön internet-sivut toimivat kaiken osakekurssiin vaikuttavan ajankohtaisen ja aiempaa toimintaa koskevan tiedon arkistona.

■ Näkymät

Tietoa Wärtsilän näkymistä ja tilikauden tulosenusteesta julkaistaan tilinpäätöstiedotteessa (ja toistetaan vuosikertomuksessa) ja osavuositiedotuksissa. Hallitus hyväksyy näkymiä koskevat lausunnot.

Wärtsilä ei julkaise kvartaalikohtaisia tulosenusteita. Jos liiketoimintaolosuhteet muuttuvat niin, että muutos vaikuttaa näkymiin, Wärtsilä ilmoittaa näkymien muuttumisesta säännösten vaatimalla tavalla.

■ Markkinaennusteet

Yhtiö tarkistaa pyydettyä analyytikon laatiman analyysin tai raportin tietojen oikeellisuuden jo julkaistujen tietojen perusteella. Wärtsilä ei kommentoi tai ota vastuuta pääomamarkkinatahojen julkaisemista ennusteista tai odotuksista.

■ Hiljainen kausi

Wärtsilä soveltaa kolmen viikon pituista hiljaista jaksoa tulosjulkistustensa edellä. Edustajamme eivät tänä aikana tapaa sijoittajia tai analyytikoita eivätkä kommentoi yhtiön taloudellista tilaa.

■ Viestintäpolitiikka ja talousviestintä

Wärtsilä tiedottaa yhtiön tavoitteista, taloudellisesta asemasta ja liiketoiminnasta avoimesti, oikea-aikaisesti, totuudenmukaisesti ja johdonmukaisesti, jotta yhtiön sidosryhmät voivat muodostaa oikeisiin ja riittäviin tietoihin perustuvan käsityksen yhtiöstä. Viestintätoimintamme käsittää konsernin sisäisen ja ulkoisen viestinnän sekä sijoittajasuhdetoiminnan. Wärtsilä julkaisee pörssitiedotteita, yleisiä lehdistötiedotteita ja ammattilehdistö-tiedotteita. Lisäksi tytäryhtiömme julkaisevat lehdistötiedotteita, joilla on paikallista merkitystä.

Pörssitiedotteilla julkaistaan uutisia, joilla on tai saattaa olla merkitystä osakkeen arvon kannalta. Lehdistötiedotteilla kerrotaan liiketoiminnan tapahtumista, joilla on uutisarvoa tai muutoin yleistä mielenkiintoa sidosryhmien keskuudessa. Ammattilehdistötiedotteilla tiedotetaan alan lehdistölle tuotteistamme ja teknologiastamme yksityiskohtaisemmin. Tiedotteet julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi lukuun ottamatta ammattilehdistötiedotteita, jotka julkaistaan ainoastaan englanniksi. Pörssi- ja lehdistötiedotteet ovat välittömästi julkistamisen jälkeen luettavissa yhtiön internet-sivuilla.

■ Yhteystiedot

Sijoittaja- ja analyytikkosuhteiden hoitamisesta vastaa sijoittajasuhdejohtaja Joséphine Mickwitz.

Joséphine Mickwitz
Sijoittajasuhdejohtaja
Puh. 010 709 5216
GSM 0400 784 889
Sähköposti: josephine.mickwitz@wartsila.com

Wärtsilän viestinnästä ja lehdistösuhteista vastaa viestintäjohtaja Atte Palomäki.

Pörssitiedotteiden vuosikooste

22.10.2009 Osavuositiedote tammi–syyskuu 2009

22.07.2009 Osavuositiedote tammi–kesäkuu 2009

25.06.2009 Wärtsilä Ship Powerin uudelleenjärjestelyt etenevät – neuvottelut päättyneet Suomessa ja eräissä muissa maissa

26.05.2009 Nimityksiä Wärtsilän johtokunnassa

14.05.2009 Wärtsilä sopeuttaa Ship Power -liiketoimintaa markkinatilannetta vastaavaksi

24.04.2009 Osavuositiedote tammi–maaliskuu 2009

23.03.2009 Wärtsilä toimittaa jälleen suuren voimalan Pakistaniin – tilauksen arvo on 137 milj. euroa

11.03.2009 Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen järjestäytyminen

11.03.2009 Wärtsilän varsinaisen yhtiökokouksen päätökset 11.3.2009

12.02.2009 Wärtsilä Oyj Abp on julkaissut vuosikertomuksen ja pörssitiedotteiden vuosikoosteen vuodelta 2008

30.01.2009 Kutsu Wärtsilä Oyj Abp:n varsinaiseen yhtiökokoukseen

30.01.2009 Korjaus Wärtsilän tilinpäätöstiedotteeseen 2008

30.01.2009 Wärtsilän tilinpäätöstiedote 2008

Sijoitusanalyytikot

Tietojemme mukaan ainakin seuraavat analyytikot ovat omasta aloitteestaan seuranneet Wärtsilän kehitystä viimeisten 12 kuukauden aikana. He ovat analysoineet yhtiötämme sekä laatineet kirjallisia raportteja ja kommentteja ja pystyvät luonnehtimaan Wärtsilää sijoituskohteena. Wärtsilä ei vastaa analyseissä esitetystä arvioista.

CA Cheuvreux	Patrik Sjöblom	+46 8 723 5115
Carnegie Investment Bank AB, Finland Branch	Sasu Ristimäki	+358 (0)9 618 711
Danske Bank A/S, Helsinki Branch	Antti Suttelin	+358 (0)10 236 4708
Deutsche Bank AG, Helsinki Branch	Timo Pirskanen	+358 (0)9 2525 2553
Evli Bank	Jussi Kallasvuo	+358 (0)9 4766 9197
E. Öhman J:or Securities	Jari Harjunpää	+358 (0)9 8866 6021
Fearnley Fonds ASA	Richard Vabo	+47 2293 6000
FIM	Mark Mattila	+358 (0)9 6134 6430
Goldman Sachs International	Maty Ndiaye	+44 (0)20 7552 9374
	Samson Edmunds	+44 (0)20 7552 3724
Handelsbanken Capital Markets	Tom Skogman	+358 (0)10 444 2752
HSBC Bank plc	Tarun Bhatnagar	+91 80 30013726
	Colin Gibson	+44 (0)20 7991 6592
Jefferies International Ltd	John Dean	+44 (0)20 7029 8682
Nordea Markets	Jan Kaijala	+358 (0)9 1655 9706
Pohjola Pankki Oyj	Pekka Spolander	+358 (0)10 252 4351
SEB Enskilda	Tomi Railo	+358 (0)9 6162 8727
Sofia Pankki	Lauri Saarela	+358 (0)10 241 5157
Standard & Poor's	Jawahar Hingorani	+44 (0)20 7176 7847
UBS Deutschland AG	Sven Weier	+49 (0)69 1369 8278
Ålandsbanken Equities	Johan Lindh	+358 (0)20 429 3762

WÄRTSILÄN
VUOSIKERTOMUS 2009

Kestävä kehitys

68	Wärtsilä ja kestävä kehitys
81	Taloudellinen vastuu
88	Ympäristövastuu
120	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu
134	Raportoinnin laajuus ja raportointiprofiili
137	Riippumaton varmennusraportti
140	GRI sisältöindeksi

Wärtsilä ja kestävä kehitys

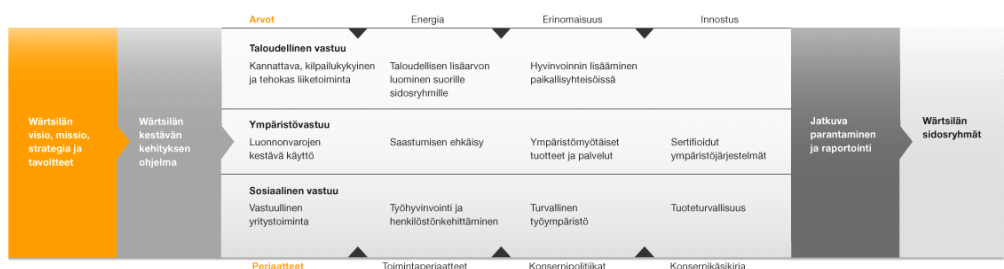
Wärtsilällä on merkittävä rooli maailman kasvavan energiantarpeen tyydyttämisessä kestävällä tavalla. Tämä muodostaa pohjan sitoutumisellemme kestäväan kehitykseen.

Sitoumuksemme kestäväan kehitykseen ja vastuulliseen liiketoimintaan perustuu missioomme, visioomme ja strategiaamme, jotka kestäväan kehityksen tavoitteineen luovat perustan yhtiön toimintojen ja tuotteiden kehittämislle. Johtamisjärjestelmämme ja muut kestäväan kehityksen työkalut tarjoavat meille keinot arvioida toimintamme tuloksellisuutta ja jatkuvasti parantaa toimintaamme ja tuotteitamme.

Wärtsilän noudattamat maailmanlaajuiset periaatteet, kuten laatu-, ympäristö- ja työterveys- ja työturvallisuuspolitiikka (QHSE) sekä liiketoimintaperiaatteet yhdenmukaistavat yhdessä yhtiön arvojen kanssa kestäväan kehityksen mukaiset toimintatavat. Wärtsilän sisäinen konsernikäsikirja sisältää edellä mainittujen lisäksi kuvauksen toimintatavoista ja vastuista sekä johtamisjärjestelmän rakenteesta. Wärtsilän hallinnointi- ja riskienhallintaperiaatteet sekä tärkeimmät kestäväan kehitykseen liittyvät riskit on esitetty Corporate Governance -katsauksessa.

■ Wärtsilä ja kestävä kehitys

Wärtsilä ja kestävä kehitys

Wärtsilän kestäväan kehityksen painopiste

Wärtsilän kestäväan kehityksen mukaiseen toimintaan kuuluu kolme toisiinsa läheisesti liittyvää elementtiä: taloudellinen ja sosiaalinen vastuu ja ympäristövastuu. Kestäväan kehityksen alueella Wärtsilän pääpainopisteet ovat:

- taloudellisesta näkökulmasta kannattavuus
- ympäristön näkökulmasta ympäristöystävälliset tuotteet ja palvelut
- sosiaalisesta näkökulmasta vastuullinen liiketoiminta.

Muut kestäväan kehityksen tärkeät osa-alueet esitetään kuviossa [Wärtsilä ja kestävä kehitys](#). Wärtsilän ympäristövastuun ja sosiaalisen vastuun tavoitteet esitetään [Strategia-osassa](#). Wärtsilän toiminnalle asetetut keskeiset kestäväan kehityksen tavoitteet liittyvät energiatehokkuuden parantamiseen ja nolla tapaturmaa -tavoitteeseen.

Kestäväan kehityksen näkökulmasta Wärtsilälle merkittävimmät ympäristökysymykset liittyvät tuotteisiimme. Wärtsilän tuotteiden käyttö vaikuttaa ympäristöön sekä paikallisesti että maailmanlaajuisesti. Muiden kestäväan kehityksen näkökohtien osalta vaikutukset ovat lähinnä paikallisia.

Kestävän kehityksen vaikutusalueet		
	Paikallisesti	Maailmanlaajuisesti
Taloudellinen vastuu	X	
Ympäristövastuu		
- Tuotteisiin liittyvä	X	X
- Toimintaan liittyvä	X	
Sosiaalinen vastuu	X	

■ Taloudellinen vastuu

Taloudellinen vastuu tarkoittaa osakkeenomistajien odotusten täyttämistä ja yhteiskunnan hyvinvoinnin edistämistä. Tämä edellyttää yhtiöltä kannattavaa ja kilpailukykyistä toimintaa. Tuotamme taloudellista lisäarvoa sidosryhmille, minkä lisäksi taloudelliseen vastuuseen kuuluu hyvinvoinnin edistäminen niillä paikkakunnilla, joilla yritys toimii. Hyvä taloudellinen tulos luo perustan muille kestävän kehityksen osatekijöille ja turvaa yrityksen toimintaedellytykset myös tulevaisuudessa.

■ Ympäristövastuu

Ympäristönsuojelu edellyttää luonnonvarojen järkevää käyttöä ja ympäristön ehdoilla toimimista. Ilman, maaperän ja vesien suojelu, ilmastonmuutoksen torjunta ja luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen ovat keskeisiä tavoitteita, liittyivätpä ne Wärtsilän omiin toimintoihin tai valmistamiemme tuotteiden käyttöön. Ympäristövastuu edellyttää myös tuotteiden elinkaarenaikaisten ympäristövaikutusten tunnistamista sekä näiden vaikutusten vähentämistä ennakoivan tutkimuksen ja tuotekehityksen avulla.

Ympäristösuorituskyvyn jatkuva parantaminen on sekä haaste että mahdollisuus. Wärtsilän toimintaa kehitetään ja parannetaan jatkuvasti sertifioitujen ympäristöjärjestelmien avulla. Ympäristöasioiden voimakas painottaminen tutkimuksessa ja tuotekehityksessä vähentää tuotteiden ympäristövaikutuksia. Ilmastonmuutos ja muut ympäristöongelmat lisäävät ympäristömyönteisten tuotteiden kysyntää.

■ Sosiaalinen vastuu

Vastuulliseen yritystoimintaan kuuluu hyvien toimintatapojen noudattaminen sidosryhmäsuhteissa. Se edellyttää jatkuvaa yhteistyötä toimittajien, yhteistyökumppaneiden sekä paikallisyhteisöjen kanssa.

Wärtsilän toimintaperiaatteet määrittävät reunaehdot liiketoiminnalle ja sen kehittämiselle strategian mukaisesti. Vastuulliseen yritystoimintaan sisältyvät keskeisesti myös turvallisen työympäristön ja toimintatavan luominen sekä henkilöstön hyvinvointi ja osaamisen kehittäminen.

Nämä ylläpitävät henkilöstön työkykyä, parantavat tehokkuutta sekä lisäävät Wärtsilän kiinnostavuutta mahdollisena työnantajana. Tuoteturvallisuus on vastuullisuutta asiakkaita ja omaa henkilöstöä kohtaan.

Turvallisuusvaatimusten täyttämisen lisäksi tuoteturvallisuuteen kuuluvat olennaisesti tuotetuki ja koulutus. Sosiaalisen vastuullisuuden edistäminen edellyttää konsernin sisäistä saumatonta yhteistyötä.

Yhteenveto avainlukuista

Suorituskykymittari	2009 ⁵	2008 ⁴	2007 ³	2006 ²	2005 ¹
Talous (milj. euroa)					
Liikevaihto	5 260	4 612	3 763	3 190	2 639
Ostetut tuotteet, materiaalit ja palvelut	-3 593	-3 134	-2 576	-2 034	-1 791
Sidosryhmille tuotettu lisäarvo	1 667	1 479	1 187	1 156	847
Palkat	735	693	592	511	434
Verot ja sosiaalimaksut	337	288	242	213	150
Nettorahoituskulut	34	9	8	7	23
Osinko	173	148	408	167	283
Jakamaton voitto liiketoiminnan kehittämiseen	388	340	-64	257	-43
Tutkimus- ja tuotekehityksen kustannukset	141	121	122	85	70
Ympäristö					
Kokonaisenergiankulutus (TJ)	2 194	2 383	2 595	1 837	1 881
Sähkönkulutus (MWh)	164 022	151 169	134 543	120 782	123 857
Lämmönkulutus (MWh)	37 060	50 193	40 085	104 381	102 265
Kevyt polttoöljy (t)	5 662	5 432	5 816	6 825	5 232
Raskas polttoöljy (t)	15 652	22 145	16 237	8 147	10 743
Maakaasu (t)	11 792	11 160	22 379	10 300	10 079
Muut polttoaineet (t)	3 326	1 711	1 380	145	135
Kokonaisvedenkulutus (1 000 m ³)	8 128	11 712	11 160	5 794	7 328
Talousveden kulutus (1 000 m ³)	808	622	634	739	626
Jäähdytysveden kulutus (1 000 m ³)	7 320	11 090	10 526	5 055	6 702
Typen oksidien päästöt (t)	1 290	1 633	1 348	945	859
Hiilidioksidipäästöt (t)	96 749	122 669	101 705	71 092	70 771
Rikin oksidien päästöt (t)	595	840	471	206	260
Hiukkaspäästöt (t)	28	65	30	13	15
VOC (t)	170	152	79	97	57
Tavanomainen jäte (t)	49 946	35 055	32 142	29 513	22 845
Ongelmajäte (t)	5 857	5 154	7 472	5 308	4 296
Yhteiskunta					
Koulutuspäivät (päivää/työntekijä)	3,7	3,3	3,3	3,3	2,9
Poissaoloja aiheuttavat tapaturmat (lukumäärä)	470	548	444	435	370
Poissaoloja aiheuttavat tapaturmat (lukumäärä/milj. työtuntia)	12,9	16,3	14,6	18,0	16,8
Poissaolot (% tehdyistä työtunneista)	2,6	2,4	2,3	2,7	2,6

¹ Vuoden 2005 tiedot sisältävät kaikki Wärtsilän yhtiöt, lukuun ottamatta yhtiöitä, jotka on mainittu vuoden 2005 kestävän kehityksen raportin Raportoinnin laajuus -kappaleessa.

² Vuoden 2006 tiedot sisältävät kaikki Wärtsilän yhtiöt, lukuun ottamatta yhtiöitä, jotka on mainittu vuoden 2006 kestävän kehityksen raportin Raportoinnin laajuus -kappaleessa.

³ Vuoden 2007 tiedot sisältävät kaikki Wärtsilän yhtiöt, lukuun ottamatta yhtiöitä, jotka on mainittu vuoden 2007 kestävän kehityksen raportin Raportoinnin laajuus -kappaleessa.

⁴ Vuoden 2008 tiedot sisältävät kaikki Wärtsilän yhtiöt, lukuun ottamatta yhtiöitä, jotka on mainittu vuoden 2008 kestävän kehityksen raportin Raportoinnin laajuus -kappaleessa.

⁵ Vuoden 2009 tiedot sisältävät kaikki Wärtsilän yhtiöt, lukuun ottamatta yhtiöitä, jotka on mainittu tämän raportin Raportoinnin laajuus -kappaleessa.

Toiminnallista suorituskykyä kuvaava tieto on kerätty tähän raporttiin Wärtsilä-yhtiöiden taloudellisista, ympäristö- ja sosiaalisista tiedoista. Vaikka tiedon kattavuuden ja virheettömyyden varmistamiseksi on tehty kovasti työtä, tietoa ei kuitenkaan voida pitää yhtä luotettavana kuin tilinpäätöksessä julkaistua tietoa.

Kestävän kehityksen mukaisen toiminnan johtaminen

Wärtsilän johtokunta on vastuussa yhtiön kestävän kehityksen mukaisesta toiminnasta. Johtokunta hyväksyy toimintaperiaatteet ja tarkistaa niiden sisällön säännöllisesti. Johtokunta määrittelee kestävän kehityksen tavoitteet ja valvoo asetettujen tavoitteiden täyttymistä. Toiminnan tuloksellisuutta seurataan sekä johtokunnan että liiketoimintojen johtoryhmien katselmuksissa.

Wärtsilän kestävän kehityksen toiminto vastaa tarvittavan tiedon hankkimisesta johdolle, kehittämistarpeiden tunnistamisesta ja kestävän kehityksen ohjelmien koordinoinnista sekä ohjeiden laadinnasta.

Vastuut on määritelty tarkkaan, ja niiden tukena on tarvittava ohjeistus ja koulutus. Koulutuksessa käsiteltäviä aiheita ovat mm. ympäristöasiat, toimintaperiaatteet, korruption vastaiset periaatteet sekä työterveys- ja työturvallisuusasiat. Wärtsilä seuraa kestävään kehitykseen liittyvän toiminnan tuloksellisuutta hyödyntämällä eri työkalujen ja toimintojen, kuten sisäisten auditointien, tuottamaa tietoa.

■ Vapaaehtoiset sitoumukset

Wärtsilä liittyi YK:n Global Compact -aloitteeseen vuonna 2009. Wärtsilä on myös allekirjoittanut vuonna 2008 sopimuksen, jossa Suomen teollisuus vapaaehtoisesti sitoutuu energiatehokkuuden parantamiseen. Wärtsilä North America Inc. sitoutui vuonna 2003 tulli- ja rajavartiolaitoksen sekä liikemaailman vapaaehtoiseen kumppanuussopimukseen terrorismia vastaan.

■ Wärtsilän kestävän kehityksen työkalut

Perusperiaatteet	Järjestelmät ja prosessit	Muut
Visio, missio ja strategia	Laatujärjestelmä	Kestävän kehityksen tavoitteiden asettaminen
Corporate Governance	Ympäristöjärjestelmä	Johdon katselmuksot
Konsernin politiikat ja periaatteet: laatu-, työterveys- ja turvallisuus- ja ympäristöpolitiikka sekä toimintaperiaatteet	Työterveys- ja työturvallisuusjärjestelmä	Liiketoiminnan kehittämisen työkalut: Due diligence, ympäristötutkimukset
Konsernikäsikirja	Toimittajahallintajärjestelmä	Sidosryhmävuoropuhelu
Toimittajavaatimukset	Riskienhallintaprosessi	Kestävää kehitystä koskeva raportointi

Jatkuvan parantamisen prosessi: suorituskyvyn mittaaminen, tavoitteenasetanta, toimenpiteet ja tulosten arviointi

Toimintaperiaatteet

■ Yleistä

Wärtsilän kestävä kehitys perustuu konsernin visioon, missioon ja arvoihin sekä hyvään taloudelliseen suoriutuskykyyn. Konsernin johtokunta on sitoutunut vastuulliseen toimintaan ja kestävään kehitykseen laatimalla kestävänsä kehityksen strategian ja määrittelemällä sille tavoitteet.

Edistääkseen konsernin ja sen sidosryhmien pitkän aikavälin etuja, Wärtsilä pyrkii liiketoiminnassaan ylläpitämään näissä ohjeissa kuvattuja juridisia ja eettisiä normeja.

■ Lainmukaisuus

Wärtsilä sitoutuu kaikessa liike- ja muussa toiminnassaan noudattamaan soveltuvaa lainsäädäntöä ja toimimaan hyvänä yrityskansalaisena kaikkialla missä yritys toimii. Tämä sisältää lait ja säädökset, jotka liittyvät kilpailuun, hyvään hallintotapaan, verotukseen, rahoitustietojen julkistamiseen, työntekijöiden oikeuksiin ja ympäristönsuojeluun mutta kuitenkin niihin rajoittumatta. Kunkin liiketoimen rehelliseen suorittamiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

■ Avoimuus

Osana sosiaaliseen vastuullisuuteen liittyvää sitoutumistaan Wärtsilä edistää avoimuutta, läpinäkyvyyttä ja jatkuvaa vuoropuhelua sidosryhmiensä kanssa asiakkaat, osakkaat, henkilöstö, toimittajat, tiedotusvälineet, opiskelijat ja yhteiskunta mukaan luettuina. Näitä suhteita parannetaan säännöllisen sidosryhmäpalautteen sekä erilaisten selvitysten avulla. Pörssisäännöt ja kilpailunäkökohdat saattavat kuitenkin tietyillä tavoilla rajoittaa tätä avoimuutta.

Wärtsilä ylläpitää rakentavaa yhteistyötä viranomaisten ja sääntelyelinten kanssa sekä paikallisella että kansainvälisellä tasolla esim. uusien ympäristötekniikoiden kehittämiseksi.

■ Ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Wärtsilä tukee ja kunnioittaa kansainvälisesti julistettuja ihmisoikeuksia perustuen YK:n Ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen. Wärtsilä edistää tasapuolista kohtelua rodusta, kansallisuudesta, sukupuolesta, uskonnosta tai iästä riippumatta ja pyrkii tasa-arvoon kaikkialla konsernissa. Työntekijät valitaan työn edellyttämän henkilökohtaisen osaamisen perusteella.

Wärtsilä tukee Kansainvälisen työjärjestön (ILO) määrittelemiä työntekijöiden perusoikeuksia ja huolehtii näin ollen yhdistymisvapauden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden ylläpitämisestä. Mikäli paikallinen lainsäädäntö rajoittaa näitä oikeuksia, yhtiö pyrkii tarjoamaan henkilöstölle vaihtoehtoisia menetelmiä näkemystensä esittämiseen. Wärtsilä ei hyväksy minkäänlaisia pakkotyötä eikä lapsityövoiman käyttöä.

■ Eturistiriidat

Wärtsilä edellyttää kaikilta työntekijöiltään luotettavuutta ja eturistiriitojen välttämistä. Näin ollen Wärtsilän työntekijöiden tulee välttää tilanteita, joissa heidän henkilökohtaiset etunsa saattavat olla ristiriidassa Wärtsilän tai Wärtsilän sidosryhmien etujen kanssa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että työntekijöiden ei ole sallittua hyväksyä sidosryhmiltä tai tarjota sidosryhmille henkilökohtaista lahjaa tai vieraanvaraisuutta lukuun ottamatta satunnaista, arvoltaan nimellistä vieraanvaraisuutta tai lahjaa. Jokaiseen poikkeamaan on saatava esimiehen hyväksyntä, jota ei saa antaa, mikäli poikkeama aiheuttaa luotettavuusrikkomuksen tai eturistiriidan.

Yksikään Wärtsilän yhtiö tai sen työntekijä ei saa pyytää, vastaanottaa tai tarjota minkäänlaisia lahjuksia. Tämä kattaa rahan, edut, palvelut tai minkä tahansa hyödyn, jolla on arvoa. Tällaiset maksut ja edut voidaan katsoa lahjonnaksi, joka

rikkoo paikallista lainsäädäntöä ja kansainvälisesti tunnustettuja periaatteita korruption ja lahjonnan estämiseksi.

■ Ympäristö

Wärtsilän tavoitteena on kehittää ja tuottaa asiakkailleen edistyksellisiä ja ympäristöä säästäviä ratkaisuja ja palveluita, jotka täyttävät kaikki tärkeimmät vaatimukset. Painopistealueena on päästöarvoiltaan alhaisten, hyötysuhteeltaan tehokkaiden ratkaisujen ja palvelujen kehittäminen. Kestävän kehityksen mukaisessa toiminnassa pyritään raaka-aineiden, prosessien, tuotteiden, jätteiden ja päästöjen osalta hyödyntämään uusinta tekniikkaa. Wärtsilän käyttämät sertifioidut ympäristöjärjestelmät perustuvat ISO 14001 -standardiin.

■ Työterveys ja turvallisuus

Wärtsilä pyrkii tarjoamaan työntekijöilleen kiinnostavan työpaikan ja innostavan työilmapiirin, jossa vallitsevat avoimuus, kunnioitus, luottamus ja tasa-arvoiset mahdollisuudet, sekä luomaan turvallisen työpaikan työntekijöilleen, aliurakoitsijoilleen sekä muille organisaatiossa työskenteleville soveltamalla korkeita työterveys- ja työturvallisuusnormeja. Wärtsilä soveltaa myös sellaisia tuotekehitys- ja valmistusprosesseja sekä laadunvarmistusmenetelmiä, jotka minimoivat tuotteiden ja palveluiden käyttöön liittyviä terveys- ja turvallisuusriskejä.

■ Toimittajat

Toimittajat ovat tärkeä ja olennainen osa konsernin toimitusketjua, ja niiden edellytetään toimivan samojen korkeiden juridisten, eettisten sekä ympäristö- ja työntekijäkysymyksiin liittyvien normien mukaisesti, joita Wärtsilä itsekkin noudattaa. Wärtsilä edistää näiden normien soveltamista alihankkijoidensa keskuudessa ja pyrkii valvomaan niiden toimintaa tässä suhteessa.

■ Täytäntöönpano

Liiketoimintaperiaatteiden tarkoituksena on määritellä Wärtsilälle eettiset menettelytavat konsernin kaikkea toimintaa varten. Yhtiö odottaa sekä johtonsa että työntekijöidensä noudattavan näissä periaatteissa määriteltyjä normeja. Periaatteissa käsitellään tärkeimpiä kysymyksiä, jotka saattavat johtaa juridisiin tai eettisiin ongelmiin, mutta joita ei voida pitää kaikenkattavina.

Wärtsilä soveltaa näitä periaatteita aktiivisesti, edistää niiden täytäntöönpanoa viestittämällä niiden sisällöstä työntekijöilleen tehokkaasti ja valvoo niiden noudattamista yhtiön sisällä. Yhtiö on esim. laatinut seurantaohjelmia tietyille periaatteiden osa-alueille.

Näiden periaatteiden tulkintaan tai noudattamiseen liittyvissä kysymyksissä on otettava yhteyttä vastuulliseen johtajaan tai asianomaisen Wärtsilä-yhtiön toimitusjohtajaan.

Konsernin johtokunta katselmoi liiketoimintaperiaatteiden soveltuvuutta aika ajoin ja päättää tarvittaessa muutoksista tai tulkinnosta.

Wärtsilän johtamisjärjestelmä

Wärtsilän johtamisjärjestelmän tavoitteena on luoda lisäarvoa yhtiön sidosryhmille, saavuttaa yhtiön strategiset tavoitteet, tukea kestävän kehityksen mukaista toimintaa, hallita toimintaan liittyviä riskejä sekä parantaa yhtiön suorituskykyä jatkuvan parantamisen periaatetta noudattamalla. Johtamisjärjestelmä sisältää erilaisia työkaluja, kuten järjestelmät laadun, ympäristön ja työterveyden ja -turvallisuuden hallintaan. Eri organisaatiotasolla suoritettavissa johdon katselmuksissa seurataan järjestelmän toimivuutta, tavoitteiden toteutumista sekä avaintunnuslukujen kehittymistä.

Wärtsilän johtokunta vastaa keskeisten strategioiden, periaatteiden ja politiikkojen määrittämisestä ja itse johtamisjärjestelmästä. Johtokunta seuraa säännöllisesti johtamisjärjestelmän toimivuutta ja tuloksia. Vastuut on jaettu linjaorganisaatioon kaikilla organisaatiotasoilla, ja jokaiselle wärtsiläläiselle on määritetty oma vastuualue johtamisjärjestelmässä. Sekä konsernitasolla että useimmissa tytäryhtiöissä on erilliset työryhmät johtamisjärjestelmän kehittämiseksi. Konsernitasolla seuraavat työryhmät koordinoivat tuotteisiin ja toimintaan liittyvää kehitystyötä:

Työryhmä	Painopiste	Päätehtävät
Wärtsilän laatujohtoryhmä	Laatu	Laatustrategia ja laatuohjeistus
Wärtsilän EHS-johtoryhmä	Ympäristö, työterveys ja - turvallisuus	Johtamisjärjestelmien kehittäminen, konsernitason mittaukset ja tavoitteiden asettaminen sekä lainsäädännön kehityksen seuraaminen
Wärtsilän ympäristöfoorumi	Wärtsilän tuotteisiin liittyvät ympäristönäkökohdat	Wärtsilän ympäristöstrategian luominen ja ylläpito, ympäristötekniikan kehittämisen koordinointi ja lainsäädännön kehityksen seuraaminen

■ Johtamisjärjestelmät

Sertifioitujen yhtiöiden osuus	
ISO 14001	62%
ISO 9001	73%
OHSAS 18001	49%

■ Liiketoimintaprosessien johtaminen

Asiakaspalvelun laatua ja tehokkuutta parannetaan jatkuvasti kehittämällä liiketoimintaprosesseja sekä liiketoiminnan tukitoimintoja ja tiedonhankintaa. Toiminnan jatkuva, yhdenmukainen kehittäminen strategian mukaisesti on varmistettu määrittämällä ja ottamalla käyttöön prosessijohtamisen rakenne, joka sisältää Quality and Process -johtoryhmän.

Tuotevastuu

Wärtsilä pyrkii kehittämään ympäristömyötäisiä, luotettavia ja turvallisia tuotteita. Wärtsilä tukee asiakkaitaan tuotteiden koko käyttöiän ajan kehittämällä ympäristömyötäisiä ratkaisuja ja tarjoamalla niitä myös jo käytössä oleviin tuotteisiin. Moottoreiden ja komponenttien kunnostuksella pidennetään tuotteiden käyttöikää ja moottoreiden modernisoinneilla laitojen suorituskyky nostetaan tasolle, joka vastaa niin nykyisiä kuin tulevaisuudenkin vaatimuksia.

Moottorit on suunniteltu Euroopan komission konedirektiivin, SOLAKSEN ja muiden keskeisten turvallisuusvaatimusten

mukaisesti. Propulsiotuotteet on suunniteltu SOLAKSEN ja muiden keskeisten luokituslaitosten turvallisuusvaatimusten mukaisesti. Uusien moottorityyppien tulee täyttää myös kansainväliset turvallisuusvaatimukset. Ennen markkinoille tuloa uusille tuotteille hankitaan tyyppihyväksyntä luokituslaitoksilta. Wärtsilän tuotteiden mukana toimitetaan asianmukaiset käyttöoppaat, jotka sisältävät muun muassa tarvittavat tuotteiden perustiedot ja kattavat käyttöohjeet.

Toimitusketjun hallinta

Wärtsilän toimittajavaatimukset kattavat sekä yleiset asiat että laatuun, tuotekohtaisiin vaatimuksiin, ympäristöasioiden hoitoon, työterveyteen ja työturvallisuuteen, sosiaaliseen vastuuseen ja lainsäädännön noudattamiseen liittyvät näkökohdat. Nämä vaatimukset sisältyvät vakiotoimitussopimuksiin. Vaatimusten noudattamista valvotaan jatkuvasti suorituskykymittareilla ja auditoinneilla. Toimittajien tulee noudattaa asetettuja vaatimuksia saavuttaakseen hyväksytyn toimittajan aseman. Wärtsilän toimittaja-arviointien painopisteet liittyvät toimittajien valintaan, vaatimustenmukaisuuteen sekä suorituskyvyn katselmointiin.

Sidosryhmäsuhteet

Wärtsilän tavoitteena on rakentava ja avoin vuorovaikutus sidosryhmien kanssa. Wärtsilä ylläpitää sidosryhmäsuhteitaan aktiivisesti ja kehittää toimintaansa, tuotteitaan sekä palveluitaan sidosryhmiltä saadun palautteen perusteella. Konsernitasolla yhtiö on määritellyt merkittävimiksi sidosryhmikseen asiakkaat, omistajat, toimittajat, henkilöstön ja yhteiskunnan. Tytäryhtiöt määrittävät itse merkittävimmät sidosryhmänsä, joita ovat edellä mainittujen lisäksi mm. tehtaiden naapurusto, oppilaitokset ja viranomaiset. Painotukset vaihtelevat yhtiöittäin. Wärtsilä kehittää jatkuvasti raportointiaan sekä omaehtoisesti että sidosryhmiltä saamansa palautteen perusteella.

Wärtsilän sidosryhmien keskeiset odotukset ja Wärtsilän tavoitteet

Vuorovaikutuskanavat ja sidosryhmäsuhteiden arviointi

Sidosryhmä	Vuorovaikutuskanavat	Arviointi
Asiakkaat	Säännölliset asiakaskontaktit, tuotteiden elinkaarenaikainen asiakastuki, asiakastilaisuudet ja -seminaarit, asiakaslehdet, internet, konferenssit ja messut, tuotodokumentit, asiakaspalauttejärjestelmä, asiakastytyväisyyden mittausjärjestelmä (CROL [®])	Asiakas- ja laatu-tyytyväisyyden mittausjärjestelmä
Henkilöstö	Avoin ja jatkuva kommunikointi johdon ja henkilöstön välillä, vuotuiset kehityskeskustelut, tiedotustilaisuudet ja sisäinen viestintä (intranet), henkilöstölehdet, koulutukset, kansalliset yt-toimikunnat ja Eurooppa-toimikunta, työsuojelutoimikunnat, aloite- ja jatkuvan parantamisen toiminta (CIP), teknologia- ja innovaatiopalkinto, asiakassuhteen hoito -palkinto	Henkilöstön tyytyväisyyden tutkimukset (My Voice)
Omistajat, sijoittajat	Johdon tapaamiset sijoittajien, rahoittajien ja analyytikkojen kanssa, sidosryhmälehdet, yhtiökokoukset, tiedotustilaisuudet, pörssi- ja lehdistötiedotteet, vuosikertomukset ja osavuositarkastukset, pääomamarkkinapäivät, internet, sijoittajaviestintätutkimukset, kestävä kehitystä koskevat kyselytutkimukset	Sijoittajaviestintätutkimukset, kestävä kehityksen tutkimukset ja indeksit
Tavarantoimittajat	Avoin ja aktiivinen vuorovaikutus hankintaorganisaation ja toimittajien välillä, toimittajaportaali, toimittajien kehittäminen, toimittajahallintajärjestelmä, toimittajapäivät, Vuoden toimittaja -palkinto	Toimittaja-arvioinnit
Yhteiskunta	Viranomaisyhteistyö ja -raportointi mm. ympäristö-, työsuojelu- ja turvallisuuskysymyksiin liittyen, avointen ovien päivät, kestävä kehityksen raportit, yritysesittelyt, paikallistason viestintä, internet	Sidosryhmäpalautte, yrityskuvatutkimukset
Järjestöt	Jäsenyys, säännöllinen yhteydenpito, osallistuminen paikallisten toimiala- ja teollisuusjärjestöjen toimintaan, toimiminen aktiivijäsenenä työryhmissä, yhteydenpito eri toimielinten kanssa mm. ministeriöiden kautta, raportit	
Yliopistot	Harjoittelupaikkojen ja loppuytömahdollisuuksien tarjoaminen, tutkimus- ja kehitysprojektit, osallistuminen rekrytointimessuille ja seminaareihin, opiskelijatoiminnan sponsorointi	Suosituimmat työnantajat -tutkimukset
Media	Kansalliset ja kansainväliset talous- ja aikausjulkaisut, alan ammattijulkaisut, haastattelut ja tiedotteet, keskeiset vuosittaiset julkaisut, tapaamiset, vierailut, tutustumiskäynnit	Taloustoimittajien tutkimukset, mediaseurannat, raportointiverbaalit

Wärtsilä osallistuu seuraavien järjestöjen toimintaan:

Sidosryhmä	Järjestö	Toiminnan luonne
Etujärjestöt (Suomi)	Elinkeinoelämän keskusliitto, kauppakamarit ja Teknologiateollisuus	Aktiivijäsenyys
Teollisuus- ja toimialajärjestöt	Euroopan polttomoottoriteollisuuden liitto (Euromot), Euroopan laivavarusteneuvosto (EMEC), Moottorivalmistajien yhdistys (EMA), Cogen Europe ja VDMA	Toimintaan osallistuminen Puheenjohtajuus (EMEC)
Standardisoimisjärjestöt	Euroopan standardisoimisjärjestö CEN, Kansainvälinen standardisoimisjärjestö ISO	Toimintaan osallistuminen
Kansainväliset järjestöt	Kansainvälinen merenkulkujärjestö (IMO) Polttomoottoritekniikan kansainvälinen järjestö (CIMAC)	Toimintaan osallistuminen Hallituksen jäsenyys ja osallistuminen toimintaan
Muut	WADE (World Alliance for Decentralized Energy), Euroopan laatujohtamissäätö (EFQM)	Puheenjohtajuus Toimintaan osallistuminen

CASE

”Korostamme vastuullisen liiketoiminnan merkitystä ja kestävän kehityksen toiminnan parantamista.”

Wärtsilä mukaan YK:n Global Compact -aloitteeseen

Wärtsilä allekirjoitti vuonna 2009 Yhdistyneiden kansakuntien Global Compact -aloitteen, ja YK:n Global Compact on rekisteröinyt yhtiön verkoston jäseneksi. Verkostoon liittyminen vahvistaa edelleen Wärtsilän sitoutumista kestävän liiketoiminnan käytäntöihin sekä aloitteen ihmisoikeuksia, työvoimaa, ympäristöä ja korruption torjuntaa koskeviin peruseriaatteisiin.

Wärtsilän toimintaperiaatteet ja kestävän kehityksen ohjelmat ovat hyvin pitkälle samanlaiset YK:n Global Compact -aloitteen kymmenen periaatteen kanssa. Kestävä kehitys on jo pitkään ollut Wärtsilän liiketoiminnan ohjenuorana niin tuotekehityksessä kuin yhtiön toimintatavoissa. Liittymällä aloitteeseen Wärtsilä painottaa liiketoiminnan vastuullisuuden merkitystä ja sitoutuu entistä tiiviimmin kestävän kehityksen ja siihen liittyvän toiminnan aktiiviseen parantamiseen.

YK:n Global Compact on maailman laajin yritysten yhteiskuntavastuuta koskeva aloite, johon on liittynyt yli 5000 yritystä 135 maassa.

Wärtsilän energiaskenaariot: vaihtoehtoiset tulevaisuudenkuvat

■ Miltä sähköntuotanto ja -kulutus näyttävät vuonna 2023?

Maailman talous-, yhteiskunta- ja ympäristökeskustelua hallitsee tällä hetkellä kaksi globaalia kysymystä. Miten voidaan tuottaa riittävästi sähköä ja torjua ilmastonmuutosta? Energia-ala on ratkaisevassa roolissa näiden haasteiden ratkaisemisessa.

Tukeakseen strategiatyötään ja ymmärtääkseen monitahoista toimintaympäristöä sekä asiakkaidensa tulevia tarpeita Wärtsilä on analysoinut vuoden 2023 sähköntuotantoa ja -käyttöä. Projektissa otettiin huomioon akateemikkojen, kansalaisjärjestöjen, yritysjohtajien, hallitusten edustajien ja muiden asiantuntijoiden näkemyksiä.

■ Mitä skenaariot ovat?

Skenaariot ovat tosiasioihin pohjautuvia, kyseenalaistavia, mahdollisia mutta kuitenkin kuvitteellisia kuvauksia tulevaisuudesta. Ne tarjoavat vaihtoehtoisia tulevaisuudenkuvia. Niissä otetaan huomioon merkittävät kehityssuuntaukset, tapahtumat ja tekijät, ja pyritään mallintamaan niiden erilaisia vuorovaikutussuhteita.

Valtioiden, yritysten ja yksittäisten ihmisten valinnat vaikuttavat yhteiseen tulevaisuuteemme. Rajat ylittävä keskustelu kuuluu olennaisena osana skenaarioiden luonteeseen. Skenaarioiden laadinnan aikana käydyt keskustelut eri asiantuntijoiden kanssa olivat niin kiehtovia, että Wärtsilä halusi julkaista niiden tulokset. Toivomme skenaarioiden olevan hyödyksi energia-alan tulevaisuudesta käytävässä maailmanlaajuisessa keskustelussa.

■ Onko maailma vihreä, sininen vai harmaa?

Wärtsilän skenaariotyön tuloksena syntyi kolme mahdollista tulevaisuutta, joille annettiin nimet vihreä maa (Green Earth), sininen maapallo (Blue Globe) ja harmaa maailma (Grey World).

Vihreä maa -skenaarioiden tulevaisuutta muokkaavat yksilöt, jotka ovat päättäneet tarttua ilmastonmuutoksen asettamaan haasteeseen. Maailmantalous kasvaa hitaasti, ja uusiutuvien energialähteiden käyttö lisääntyy. Ihmiset hyväksyvät luonnonvarojen niukkuuden ja elävät kestävästi mukaisesti.

Kukoistava sininen maapallo toimii markkinalähtöisesti, ja energiantuotannosta vastaavat isot laitokset. Poliittisten linjausten päävaikuttimina ovat tarve edistää talouskasvua ja torjua päästöjä. Hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin ansiosta hiilen käyttöä voidaan jatkaa.

Harmaata maailmaa hallitsevat hallitukset. Luonnonvarojen niukkuus ja energihuollon varmuus ovat merkittäviä asioita – ilmastonmuutos ei ole. Niukkuus johtaa merkittäviin muutoksiin yhteiskunnassa, ja poliittiset jännitteet ovat suuria epätasaisesti jakautuneiden energiavarojen vuoksi.

Voitte tutustua skenaarioihin lähemmin, kertoa mielipiteenne, kyseenalaistaa meidän mielipiteemme ja antaa palautetta osoitteessa www.wartsila.com/scenarios, Facebookissa tai sähköpostitse osoitteessa powerscenarios@wartsila.com.

CASE

”Sidosryhmä-palaute tukee kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistä.”

Wärtsilä parantaa kestävän kehityksen raportointiaan keräämällä sidosryhmäpalautetta

Wärtsilä tarkasteli vuonna 2009 kestävää kehitystä koskevaa raporttiaan yhteistyössä ulkopuolisten sidosryhmien kanssa. Wärtsilä toteutti tutkimuksen, johon osallistui kestävän kehityksen analyttikoja, vastuullisia sijoittajia, asiakkaita sekä sidosryhmiä laajasti edustavan vertaisryhmän edustajia, joilla on asiantuntemusta ympäristönäkökohtiin ja sosiaalisiin kysymyksiin sekä hallinnointitapaan liittyvistä asioista. Ryhmä tarkasteli raporttia arvioimalla, raportoiko yritys riittävästi kestävän kehityksen mukaisesta toiminnastaan ja toimintansa tärkeimmistä vaikutuksista, mukaan lukien tavoitteet, järjestelmät, tiedot ja aloitteet. Wärtsilä sai prosessista runsaasti palautetta, joka otettiin huomioon tämän vuoden raporttia laadittaessa. Alla on lueteltu tärkeimmät palautteet ja Wärtsilän vastaus niihin.

■ Palaute: Enemmän mitattavia tavoitteita sekä ympäristösuorituskykyyn että sosiaaliseen vastuuseen tähtäävälle toiminnalle

Wärtsilän vastaus: Tavoiteasetanta on tärkeä väline kestävän kehityksen mukaisen toiminnan kehittämässä. Tuotteiden suorituskyvyn parantaminen ja ympäristömyötäisten tuotteiden kehittäminen ovat tärkeimpiä kestävän kehityksen tavoitteitamme. Wärtsilä on asettanut monia varsin yksityiskohtaisia ja mitattavia tuotteisiin liittyviä tavoitteita, jotka ovat liikesalaisuuksia. Olemme asettaneet konsernitason tavoitteita sekä ympäristövastuuta että sosiaalista vastuuta koskevalle toiminnalle. Mitattavia tavoitteita ovat esim. energiatehokkuus ja nolla tapaturmaa -tavoite, ja ne ovat tällä hetkellä Wärtsilässä keskeisiä huomion kohteita. Wärtsilän tytäryhtiöt ovat varsin erilaisia niin rakenteiltaan kuin toiminnaltaankin, joten suurin osa tavoitteista on asetettu paikallisella tasolla osana yritysten sertifioituja ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuusjärjestelmiä.

■ Palaute: Käyrissä ja luvuissa tapahtuneiden muutosten syyt eriteltävä tarkemmin

Wärtsilän vastaus: Yleisesti ottaen osa Wärtsilän toimintaa ja ympäristösuorituskykyä kuvaavista luvuista vaihtelee huomattavasti vuodesta toiseen T&K -toiminnan laajuuden mukaan. Siksi näiden muutosten selittäminen vuositason ei ole kovin mielekästä. Joissakin tapauksissa selityksistä olisi kuitenkin ollut hyötyä sidosryhmillemme. Tältä osin raportoinnissamme on kehittämisen varaa.

■ Palaute: Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu; enemmän tietoa naisjohtajien osuudesta

Wärtsilän vastaus: Wärtsilä on julkistanut hallituksen, johtokunnan, liiketoimintojen johtoryhmien ja johtajiston sukupuolijakauman ja kokoonpanon. Tämä ei kuitenkaan täysin kata kaikkia naisjohtajia. Tältä osin raportoinnissamme on kehittämisen varaa.

Palaute: Enemmän tietoa siitä, miten Wärtsilän kestävän kehityksen mukainen toiminta sijoittuu kilpailijavertailussa

Wärtsilän vastaus: Wärtsilä pyrkii julkistamaan kestävän kehityksen mukaista toimintaansa koskevat tiedot avoimesti, rehellisesti ja tasapuolisesti. Niiden perusteella sidosryhmien pitäisi pystyä vertaamaan meidän toimintaamme muiden yritysten toimintaan. Sidosryhmiemme käsitykset osoittavat, miten hyvin olemme siinä onnistuneet.

Taloudellinen vastuu

Wärtsilän tavoitteena on täyttää osakkeenomistajien odotukset ja edistää yhteiskunnan hyvinvointia. Tämä edellyttää, että yhtiön toiminta on tehokasta, kannattavaa ja kilpailukykyistä. Hyvä taloudellinen tulos luo perustan muille kestävän kehityksen osa-alueille – sosiaaliselle vastuulle ja ympäristövastuulle.

Taloudellisen lisäarvon luominen

Wärtsilän päämääränä on luoda lisäarvoa eri sidosryhmilleen. Painopisteitä ovat hyvä kannattavuus ja omistaja-arvon kasvattaminen. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi Wärtsilän tulee täyttää muidenkin sidosryhmien odotukset, kuten kehittää ja toimittaa asiakkaille korkealaatuisia ja ympäristömyötäisiä tuotteita, ratkaisuja ja palveluja, rakentaa pitkäaikaisia kumppanuussuhteita toimittajiin, tarjota työntekijöille kilpailukykyinen palkkaus ja hyvät työolosuhteet sekä edistää paikallisyhteisöjen hyvinvointia Wärtsilän toimipaikoilla. Epävarmasta markkinatilanteesta huolimatta menestyksemme tuki kannattavan kasvun strategiamme toteuttamista. Vuotuinen liikevaihdon kasvutavoitteemme on 6–7% suhdannesyklin yli. Liikevoittotavoitteemme (EBIT) on 8–10% +/-2 % liikevaihdosta yli suhdannesyklin. Vuonna 2009 Wärtsilän liikevaihto kasvoi 14% 5.260 milj. euroon. Euroopan osuus liikevaihdosta oli 31%, Aasian 37%, Amerikan 22% ja muiden 9%. Kannattavuus parani merkittävästi 21% 638 milj. euroon.

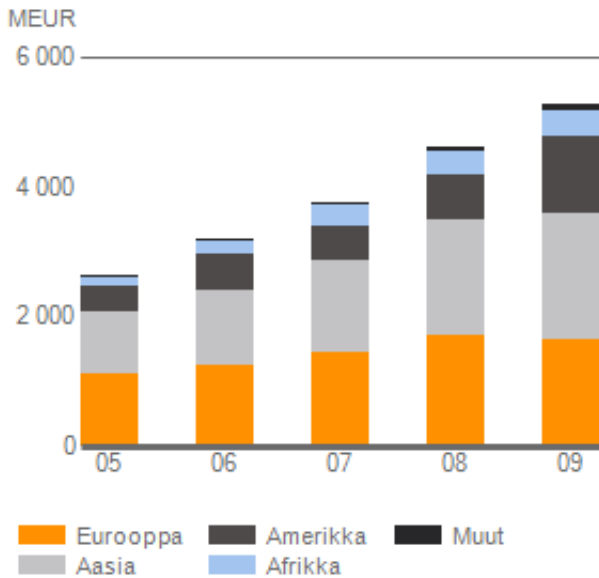
Taloudellisen lisäarvon luominen sidosryhmille

MEUR		2009	2008	2007	2006	2005
Asiakkaat	Liikevaihto	5 260	4 612	3 763	3 190	2 639
Toimittajat	Ostetut tavarat, materiaalit ja palvelut	-3 593	-3 134	-2 576	-2 034	-1 791
	Luotu lisäarvo	1 667	1 479	1 187	1 156	847
Lisäarvon jakaminen	Jaettu sidosryhmille					
Työntekijät	Palkat	735	693	592	511	434
Julkinen sektori	Verot ja sosiaalimaksut	337	288	242	213	150
Luotonantajat	Nettorahoituskulut	34	9	8	7	23
Omistajat	Osinko	173	148	408	167	283
Yhteisöt	Lahjoitukset	1	1	1	1	
Liiketoiminnan kehittämiseen		388	340	-64	257	-43

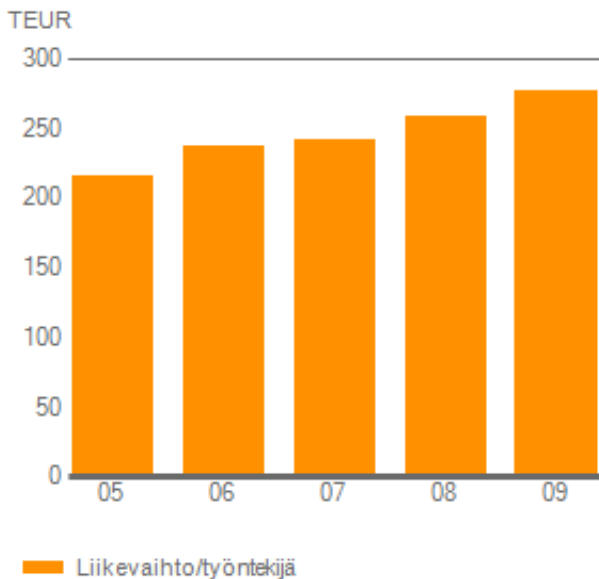
Asiakkaat

Wärtsilä luo asiakkailleen lisäarvoa toimittamalla näiden tarpeita ja odotuksia vastaavia tuotteita, ratkaisuja ja palveluja. Korkealaatuisten, luotettavien ja ympäristömyötäisten ratkaisujen ja palvelujen kehittäminen edellyttää pitkäjänteistä työtä ja jatkuvaa vuorovaikutusta asiakkaiden kanssa. Tarjoamamme huoltopalvelu ylläpitää tuotteiden suorituskykyä läpi koko niiden elinkaaren. Lisäksi vanhojen tuotteiden käyttöikä voidaan pidentää modernisoinnilla.

Liikevaihdon kehitys markkina-alueittain

Liikevaihto/työntekijä

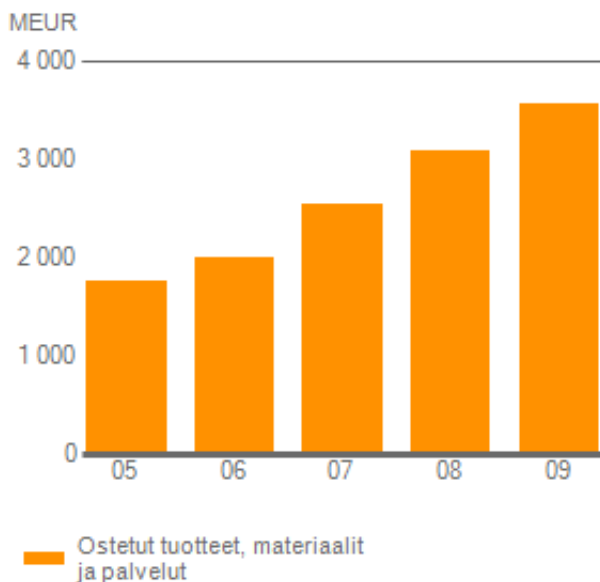

Toimittajat

Toimittajilla on merkittävä rooli Wärtsilän toimitusprosesseissa. Pyrimme tiiviisiin kumppanuussuhteisiin tärkeimpien toimittajiemme kanssa ja siten varmistamaan, että molemmat osapuolet ymmärtävät hyvin toisiaan ja pystyvät vastaamaan tiukkoihin vaatimuksiin niin prosessien kuin tuotteidenkin suhteen. Taloudellisen hyödyn lisäksi toimiva kumppanuus tuo toimittajille lisäarvoa Wärtsilän tarjoamana osaamis- ja kehitystukena, ja vastaavasti Wärtsilä hyötyy toimittajien osaamisesta. Onnistunut kumppanuus voi myös johtaa paikallisen toimittajan kansainvälistymiseen tämän päästessä osaksi maailmanlaajuisia toimitusketjujamme. Wärtsilän vuonna 2009 ostamien tuotteiden, materiaalien ja palveluiden arvo oli 3.593 milj. euroa. Wärtsilän yli 3.700 aktiivisesta tavarantoimittajasta suurin osa toimii Euroopassa,

jossa ovat myös suurimmat tuotantoyksikkömme. Panostamme jatkuvasti myös vahvan toimitusketjuverkoston kehittämiseen Aasiassa.

Ostetut tuotteet, materiaalit ja palvelut

Henkilöstö

Wärtsilän henkilöstön kokonaismäärä oli vuoden 2009 lopussa yhteensä 18.541. Lisäksi toimittajaketjumme työllisti epäsuorasti tuhansia ihmisiä. Tavoitteemme on tarjota työntekijöille kilpailukykyiset palkat, mahdollisuudet jatkuvaan henkilökohtaiseen kehitykseen sekä hyvät työolosuhteet. Näihin nojautuen pyrimme palkkaamaan osaavia ja motivoituneita työntekijöitä. Työntekijöiden taitojen ja pätevyyden kehittäminen on erityisen tärkeää sekä liiketoiminnallemme että yhtiön henkilöstön kehitykselle. Wärtsilä maksoi vuonna 2009 palkkoja yhteensä 735 milj. euroa. Luku sisältää peruspalkkojen lisäksi erilaisiin voittopalkkio- ja kannustinjärjestelmiin perustuvat maksut. Näiden järjestelmien piirissä on noin 60% henkilöstöstä.

Eläketurva

Wärtsilän työntekijöiden eläketurva perustuu kunkin maan lainsäädäntöön ja voimassa oleviin sopimuksiin. Suomessa valtaosa eläkevelvoitteista hoidetaan työeläkejärjestelmän (TyEL) kautta. Suurimmat etuusperusteiset eläkejärjestelmät ovat Alankomaissa, Sveitsissä ja Isossa-Britanniassa. Suurin osa etuusperusteisista eläkejärjestelmistä on eläkesäätiöiden hallussa, eivätkä niiden varat sisälly konsernin varoihin. Wärtsilän tytäryhtiöiden maksut eläkesäätiöille suoritetaan kunkin maan lainsäädännön ja käytännön mukaisesti. Valtuutetut aktuaarit ovat kussakin maassa suorittaneet etuusperusteisiin eläkejärjestelmiin liittyvät vakuutuslaskelmat. Lisätietoja konsernin eläkevelvoitteista on tilinpäätöksen [liitetiedossa 21 Eläkevelvoitteet](#).

Palkkataso

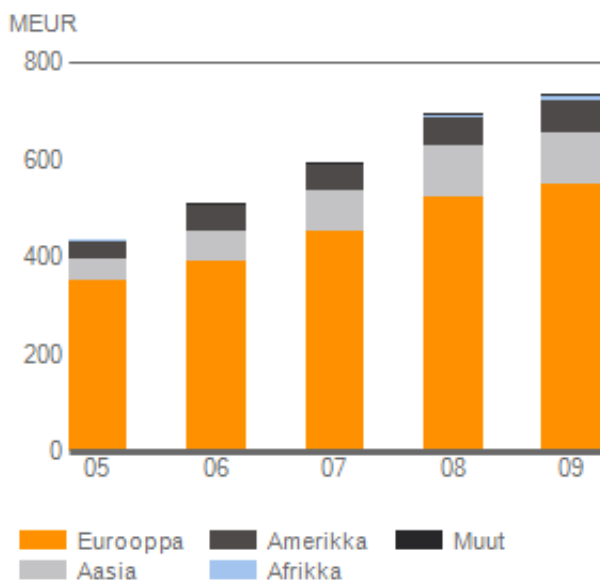
Wärtsilä soveltaa ja noudattaa kaikissa maissa paikallista työlainsäädäntöä sekä työehtosopimuksia, joissa useimmiten määritellään minimipalkka. Lisäksi alkupalkkoja verrataan tehtäväkohtaisesti ja koulutuksen mukaan alan yleiseen palkkatasoon. Laki ja muut määräykset asettavat minimitason, mutta todelliset palkat ovat usein tätä suurempia. Kokonaispalkkaus ja palkitseminen perustuvat Wärtsilän palkitsemispolitiikkaan ja -ohjeisiin sekä maakohtaisiin käytäntöihin.

Peruspalkka määräytyy paikallisten olosuhteiden, työn vaativuuden ja työntekijän pätevyyden ja työsuorituksen mukaan.

■ Rekrytointiperiaatteet

Periaatteessa kaikista avoinna olevista tehtävistä ilmoitetaan sekä sisäisesti että ulkoisesti, jotta varmistetaan, että kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet hakea Wärtsilässä avoimeen tehtävään. Rekrytoinnissa otetaan huomioon ensisijaisesti paikalliset hakijat, jollei ole nimenomaista syytä palkata tehtävään ulkomaista työntekijää, esimerkiksi tarvittaessa osaamisen siirtoa toisesta maasta. Tämä periaate pätee myös ylempään johtoon. Ylempään johtoon luetaan globaalien toimialojen johto, konsernin johtajisto ja paikallisten tytäryhtiöiden johtotehtävät.

Palkat ja palkkiot markkina-alueittain

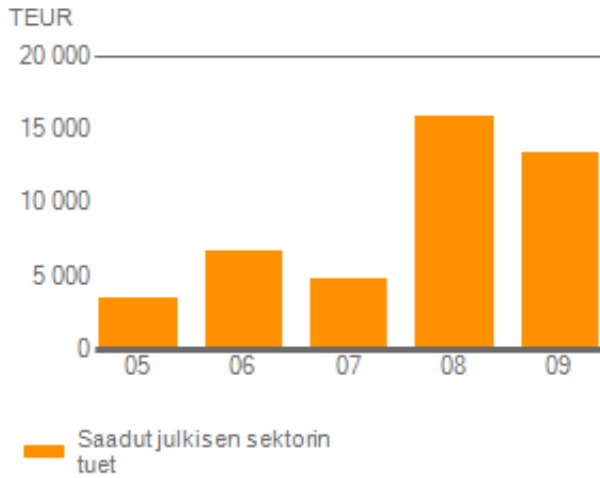

Julkinen sektori

Wärtsilä maksaa erilaisia sosiaalimaksuja ja veroja useille eri valtioille. Vuoden 2009 talousjaksolla tuloverot ja sosiaalimaksut olivat 337 milj. euroa. Työntekijöiden sosiaalimaksuilla rahoitetaan eläkkeet, työttömyysturva ja muut sosiaaliset edut, jotka luovat turvallisuutta ja parantavat yhtiön työntekijöiden ja heidän perheidensä elämänlaatua.

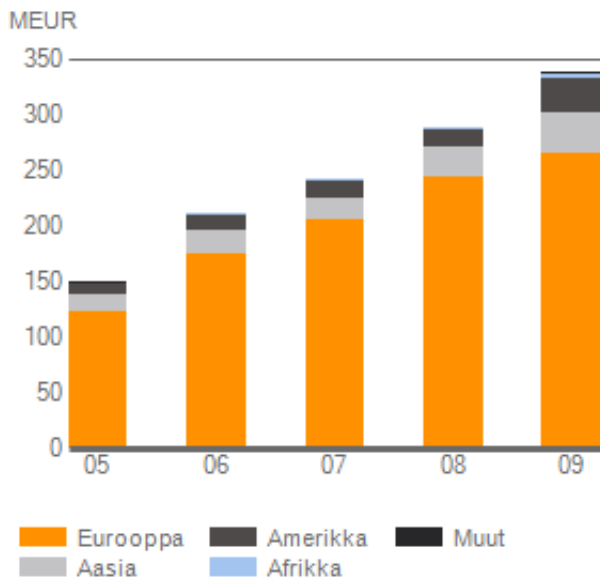
Wärtsilän yhtiöt saavat myös tukia julkiselta sektorilta. Julkisen sektorin tukien määrä vuonna 2009 oli 14 milj. euroa, ja ne liittyivät muun muassa tutkimus- ja tuotekehitysprojekteihin, esimerkiksi mittavaan HERCULES-tutkimusyhteistyöprojektiin.

Saadut julkisen sektorin tuet

2005-2006 sisältää kahdentoista suurimman, 2007-2008 neljäntoista suurimman ja 2009 viidentoista suurimman yhtiön sekä emoyhtiön tiedot.

Verot ja sosiaalikulut markkina-alueittain

Rahoittajat ja omistajat

Rahoittajat

Vuonna 2009 Wärtsilän nettorahoituskulut olivat 34 milj. euroa. Vuoden lopussa Wärtsilän nettomääräinen korollinen lainapääoma oli 414 milj. euroa sekä omavaraisuusaste 40,0% ja nettovelkaantumisaste 0,28.

■ Omistaja-arvo

Osakkeenomistajille esitetään jaettavaksi osinkona 173 milj. euroa. Wärtsilän tavoitteena on jakaa osinkopolitiikkansa mukaisesti osinkona 50% toiminnallisesta osakekohtaisesta tuloksesta. Osakekohtainen osingonjako on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa. Osakekohtainen tulos (EPS) oli 3,94 euroa ja yhtiön markkina-arvo oli vuoden 2009 lopussa 2.768 milj. euroa.

Yhteiskuntatuki

Wärtsilä tukee kansallisella tasolla kansalaistoimintaa, kulttuuria ja hyvinvointia. Wärtsilän hallitus on tukenut lapsi- ja nuorisotyötä, maanpuolustustyötä, sotainvalideja sekä lääketieteellistä ja teknistä tutkimusta. Hallitus lahjoitti näihin tarkoituksiin vuonna 2009 yhteensä 70.000 euroa.

Hallituksen myöntämät lahjoitukset

TEUR	2009	2008	2007	2006	2005
Yhteensä	70	70	70	70	70

Lahjoitukset paikallisyhteisöjen toimintaan¹

TEUR	2009	2008	2007	2006	2005
Yhteensä	527	463	485	614	344

¹ 2005-2006 sisältää kahdentoista suurimman ja 2007-2008 14 suurimman yhtiön tiedot. 2009 sisältää viidentoista suurimman yhtiön sekä emoyhtiön tiedot.

Wärtsilä ja ilmastonmuutos

Wärtsilä Italia S.p.A on ainoa EU:n päästökaupan (ETS) piiriin kuuluva tytäryhtiö. Syynä on tehtaan lämpövoimala. Päästökauppa ei ole vaikuttanut yhtiön kannattavuuteen. Ilmastonmuutoksen kannalta Wärtsilän tärkein vastuu on kehittää ja toimittaa tuotteita, ratkaisuja ja palveluja, joiden avulla asiakkaat voivat vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä. Lisäksi tuemme asiakkaita näiden soveltaessa Kioton joustomekanismeja (JI ja CDM) voimalaprojekteissaan. Lisätietoa ilmastonmuutokseen liittyvistä Wärtsilän ratkaisuista on [Ympäristövastuu](#)-osiossa. Ilmastonmuutokseen ja Wärtsilän tuotteisiin liittyvät liiketoimintariskit käsitellään [Corporate Governance](#) -katsauksen Riskienhallinta-osan kohdassa Ilmastonmuutokseen ja kestävään kehitykseen liittyvät riskit.

Wärtsilä kestävän kehityksen indekseissä

Wärtsilä on valittu Ethibel Investment -rekisteriin sekä Ethibel Pioneer Sustainability-, ASPI Eurozone®- ja FSTE4Good-indekseihin.

FTSE4Good

FTSE4Good Index on sosiaalisesti vastuullisten sijoittajien vertailutyöväline. Indeksiin pääsyn kriteerit on suunniteltu

auttamaan sijoittajia minimoimaan ympäristöriskit sekä sosiaaliset ja eettiset riskit. Kriteerit keskittyvät yritysvastuuseen, ihmisoikeuksiin, ympäristönsuojeluun, sosiaalisiin ja sidosryhmäsuhteisiin sekä lahjonnan torjumiseen.

Yritysten yhteiskuntavastuuasioihin erikoistunut eurooppalainen luokituslaitos www.vigeo.com

ASPI EurozoneIndex®

Ympäristö- ja yhteiskuntavastuuasioita mittaavaan indeksiin valitaan vuosittain 120 parhaiten suoriutunutta yritystä. Osakkeet valitaan Vigeon luokitusten perusteella.

Ethibel Pioneer Index® & Ethibel Excellence Index®

Wärtsilä on ollut mukana Ethibel Pioneer- ja Ethibel Excellence -investointirekistereissä (ks. www.ethibel.org) 28.1.2005 lähtien, ja Wärtsilän vastuullisuustyötä on arvioitu siitä lähtien. Viimeisin arviointi suoritettiin 12.6.2009.

Ethibel Pioneer- ja Excellence-laatu- ja eettisyysluokituksia käytetään eettisten sijoitustuotteiden ja rahastojen pohjana.

Virtuaalikokoukset säästävät ympäristöä ja parantavat elämänlaatua

Wärtsilän keskeisenä tavoitteena on ympäristövaikutusten ja kustannusten pienentäminen. Tästä syystä vuoden 2009 alussa koko konsernissa otettiin käyttöön useita virtuaalikokoustyökaluja. Työkaluista kolme tärkeintä ovat Office Communicator, joka mahdollistaa kahden tai useamman henkilön välisen reaaliaikaisen yhteydenpidon; Live Meeting, jonka avulla useat henkilöt voivat kokoontua verkossa ja jakaa esitysmateriaalin, sekä Telepresence-videokokousjärjestelmä. Telepresence-ratkaisun tekniikka tuo eri puolilla maailmaa sijaitsevat osapuolet virtuaalisesti kasvokkain lähes aidon tuntuiseksi.

Vuoden 2009 lopussa videokokoustiloja oli yhteensä 18 eri puolilla maailmaa Shanghaista Brasiliaan ja lisäksi useita uusia tiloja oli rakenteilla. Vuoden loppuun mennessä virtuaalikokousten määrä oli noussut 300–500:aan päivässä, ja videokokouslaitteita käytettiin keskimäärin 7 tuntia päivässä. Virtuaalikokousten määrä nousee entisestään, kun sovelluksia asennetaan useampiin Wärtsilän toimipaikkoihin.

Wärtsilän uusi työskentelytapa on pienentänyt huomattavasti matkakulumme sekä ekologista jalanjälkeämme. Se on myös kohentanut työntekijöidemme elämänlaatua vähentämällä matkustuspäiviä ja tukenut toimipaikkojen välistä tiimityöskentelyä.

Ympäristövastuu

Kestävään kehitykseen tähtäävässä toiminnassaan Wärtsilä korostaa ympäristövastuuta. Meille ympäristövastuulla on kaksi ulottuvuutta: tuotteet ja toiminta. Ympäristösuorituskykymme parantaminen tapahtuu – myös toimintamme osalta – pitkälti tuotekehityksen ja tuotteiden jatkuvan parantamisen avulla. Työtä tukee myös operatiivisen toiminnan kehittäminen, joka perustuu tiukkoihin ympäristövaatimuksiin ja jatkuvan parantamisen periaatteeseen.

Yhtiön toiminnan ympäristösuorituskyvyn jatkuva parantaminen vaatii organisaatioltamme jatkuvaa järjestelmällistä työtä. Työtä ohjaavat yhtiön strategia, ympäristötavoitteet, toimintaperiaatteet (Code of Conduct) sekä laatu-, ympäristö- ja työterveys- ja turvallisuuspolitiikka, ja sitä koordinoivat ja valvovat Wärtsilän ympäristöfoorumi ja EHS-johtoryhmä. Toimintamme, prosessiemme ja tuotteidemme kehittämisessä sovelletaan uusinta saatavilla olevaa tekniikkaa ja

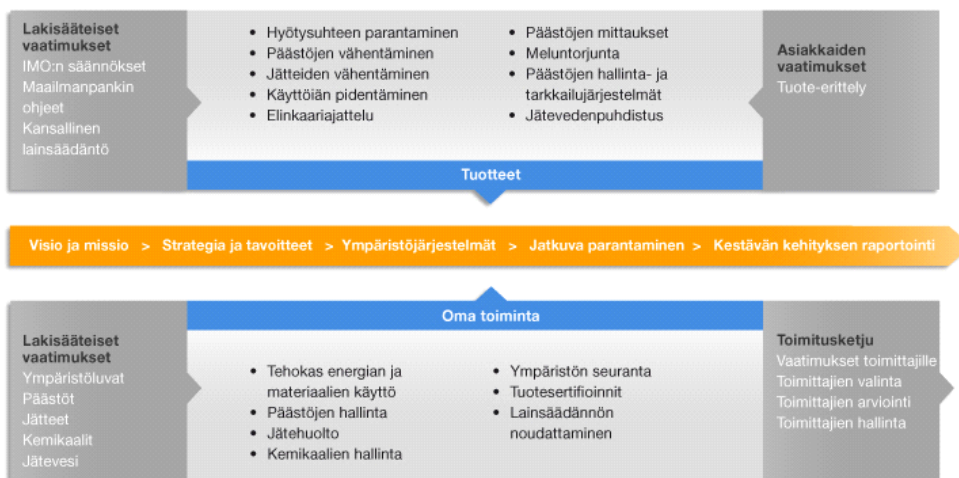
pienennetään siten materiaalien ja energian kulutusta sekä vähennetään ja hallitaan syntyviä päästöjä ja jätteitä.

Operatiivisia toimintoja ja tuotteita kehitetään ja parannetaan jatkuvasti sertifioitujen ympäristöjärjestelmien avulla. Periaatteenamme on noudattaa sertifioituja ISO 14001- ja OHSAS 18001 -ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuusjärjestelmiä (EHS-johtamisjärjestelmiä) kaikkialla konsernissa. Tämä ei kuitenkaan koske puhtaasti myyntiin keskittyviä yhtiöitä, joissa sovelletaan Wärtsilän sisäistä EHS-mallia. EHS-johtamisjärjestelmämme kattavat kaikki tytäryhtiöidemme toiminnot, mikä osaltaan edistää ympäristönsuojelua ja pienentää kattavasti toiminnan haitallisia ympäristövaikutuksia.

Wärtsilän ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuusjärjestelmässä kiinnitetään huomiota erityisesti lakimääräisten vaatimusten täyttämiseen, toiminnan ympäristönäkökohtien tunnistamiseen ja ympäristövaikutusten ja -riskien torjuntaan, henkilöstön koulutukseen ja selkeästi määriteltyihin vastuisiin, toiminnan ja menettelytapojen kattavaan dokumentointiin, toimintaan poikkeustilanteissa sekä ympäristösuorituskyvyn jatkuvaan parantamiseen. Tytäryhtiöt asettavat omat tavoitteensa, joissa otetaan kattavasti huomioon toiminnan merkittävät ympäristönäkökohdat. Ne myös seuraavat johtamisjärjestelmiensä toiminnan tuloksellisuutta. Vuoden 2009 lopussa 39:llä Wärtsilän yhtiöllä oli sertifioitu ympäristöjärjestelmä. Sertifioitujen ympäristöjärjestelmien piirissä on noin 87% Wärtsilän koko henkilöstöstä.

■ Wärtsilän ympäristöjohtaminen

Wärtsilän ympäristöjohtaminen

Ympäristötavoitteet

Tavoite	Tilanne
Energiakulutuksen vähentäminen vuoteen 2016 mennessä vähintään 10% absoluuttisesta kulutuksesta (GWh) vuoden 2005 keskimääräiseen kulutukseen verrattuna.	Wärtsilä teki vuonna 2009 alustavan energiakartoituksen, jonka pohjalta annetaan suosituksia kaikille kartoitukseen osallistuneille yhtiöille. Wärtsilä tekee energia-auditoinnit yhtiöissä, joissa on suurin energiankulutus ja energian säästöpotentiaali. Energiasäästötoimia tarkastellaan vuosittain.
T&K: 710 ppm NOx-päästötason voimalamoottoreiden rajoittamaton myynti ja merimoottoreiden päästövaatimusten täyttäminen tulevien Yhdysvaltojen ja EU:n vaatimusten osalta.	Voimalamoottoreiden päästötasot on saavutettu, ja eri moottorityypit on vapautettu myyntiin eri vaiheissa. Moottorityyppien rajoittamaton myynti edellyttää riittävää palautetta käytössä olevista installaatioista. Wärtsilä 26 -merimoottorille saatiin EPA-sertifiointi vuonna 2007.
T&K: Diesel- ja kaasumoottoreiden polttoaineenkulutuksen vähentäminen, 2-tahtimoottoreiden polttoaineenkulutuksen ja päästöjen vähentäminen sekä yhteispaineruiskutusmoottoreiden päästöjen vähentäminen.	Wärtsilän kaikki uudet moottorit ovat IMO:n Tier II -päästösäännösten mukaisia. Merimoottoreiden kehitystyö on keskittynyt parantamaan moottorin hyötysuhdetta (vähentämällä CO ₂ -päästöjä) Tier II:n mukaisissa moottoreissa. Wärtsilä on kehittänyt teknologiaa, jolla Tier I:n mukainen moottorin hyötysuhde on saavutettu Tier II:n NOx-päästötasoilla (-20%), ja sitä validoidaan parhaillaan. Kaasumoottoreiden paremman tehon ja hyötysuhteen kysyntä on johtanut kaasumoottorituotteiden parantamiseen. Ensimmäiset tuotteet, joissa on parempi teho ja hyötysuhde, on kehitetty menestyksekkäästi ja ne ovat nyt validoitavina.
Ship Power: Kaasukonseptin laajentaminen, ympäristömyötäisten tiivisteiden myynnin kasvattaminen sekä alusten propulsiiohyötysuhteen parantaminen.	Kaasukäyttöisten ratkaisujen tuonti LNG-kuljetusalusten lisäksi muiden alustyyppien markkinoille. Näitä uusia ratkaisuja ovat pienet kaasumoottorit, suurempien kaasumoottoreiden mekaaninen propulsio ja LNGPac-niminen laivassa oleva polttoaineensyöttöjärjestelmä. Kaasukonseptin laajentamistavoite on saavutettu. Tiivisteisiin liittyvä tavoite on jo saavutettu. Tiettyjen laivatyyppien osalta on osoitettu, että hyötysuhdetavoitteet on selvästi ylitetty. Aluksen kokonaishyötysuhteen edelleen parantamiseen tähtääviä projekteja on käynnissä.
Services: Dieselmoottoreiden kaasukonversioiden lisääminen, savukaasupesureiden myynti, sekä CBM-järjestelmään liitettyjen moottoreiden ja O&M-sopimusten määrän lisääminen.	CBM-tavoite (5.000 MW) on saavutettu. Useita kaasukonversioprojekteja rekisteröitiin vuonna 2009. Wärtsilän pesuriratkaisut ovat ensimmäiset, jotka IMO on sertifioinut, mikä tarjoaa mahdollisuuden markkinoille pääsyyn. Huoltosopimukset ovat edenneet suunnitelman mukaan tilauskertymän ollessa

	ennätysellinen vuonna 2009.
Power Plants: Erilaisten jätevesien käsittelyyn tarkoitettun yhdistetyn jätevesienkäsittely-yksikön, sekä NO _x -päästö- ja polttoainekulutusoptimoitun märkätekniikan tuonti markkinoille sekä uusiutuvia polttoaineita käyttävien voimalatekniikoiden markkinointi ja myynti.	NO _x -päästö- ja polttoainekulutusoptimoitu märkätekniikka on kehitetty ja validoitu. Ratkaisun jatkokehitys on keskeytetty toistaiseksi, koska kysyntä markkinoilla on ollut vähäistä. Muut tavoitteet on jo saavutettu.

Wärtsilän laatu-, ympäristö- ja työterveys- ja turvallisuuspolitiikka

Voimaratkaisumme ja palvelumme täyttävät tai ylittävät asiakkaidemme ja muiden sidosryhmiemme odotukset ollen:

- luotettavia ja turvallisia
- tehokkaita ja ympäristömyötäisiä
- asiaankuuluvien lakien ja säännösten mukaisia.

Parannamme jatkuvasti suorituskykyämme ja vähennämme haitallisia ympäristövaikutuksia johdon asettamilla päämäärillä tyydyttääksemme asiakkaitamme ja muita sidosryhmiämme. Työtilamme luovat turvallisen ja terveellisen työympäristön työntekijöillemme ja kumppaneillemme. Osaava organisaatiomme toimii hyvän yrityskansalaisen periaatteita noudattaen.

Wärtsilän johtokunta hyväksyi politiikan tammikuussa 2007.

Tavoitteena entistä kestävämmät ratkaisut

Wärtsilän tärkeimpänä tehtävänä kestävä kehityksen edistämiseksi on tuottaa ympäristömyötäisiä ratkaisuja ja palveluja, joiden avulla asiakkaat pystyvät kehittämään omaa liiketoimintaansa kestäväan suuntaan. Tämä edellyttää jatkuvia investointeja teknologian kehittämiseen ja uusien ratkaisujen etsimiseen.

Wärtsilä panostaa erityisesti tuotteidensa ympäristövaikutuksia vähentävien teknologioiden kehittämiseen ja soveltamiseen. Asiakkaiden tarpeiden täyttäminen, tuleviin vaatimuksiin vastaaminen ja alan kehityksen kärjessä pysyminen edellyttää Wärtsilän tuotekehitykseltä jatkuvaa innovatiivisuutta, määrätietoisuutta ja halua tutkia uutta tekniikkaa. Pyrimme kehittämään ympäristömyötäisiä tuotteita ja ratkaisuja monin eri tavoin, mm. parantamalla hyötysuhdetta, vähentämällä kaasumaisia ja nestemäisiä päästöjä sekä jätteiden määrää, torjumalla melua sekä panostamalla jätevedenpuhdistukseen. Varautuakseen tuleviin vaatimuksiin Wärtsilä on kehittänyt sekä primääristä että sekundääristä puhdistustekniikkaa ja laajentanut polttoainevalikoimaa.

Wärtsilän ympäristömyönteisten ratkaisujen keskeisimpiin ominaisuuksiin kuuluvat

- luotettavuus, turvallisuus ja pitkä käyttöikä
- päästöjä vähentävät ratkaisut
- raskaalle polttoöljylle vaihtoehtoiset polttoaineet
- polttoaineiden joustava käyttö

- maksimaalisen hyötysuhteen ja alhaisimmat elinkaarikustannukset tarjoavat ratkaisut
- vedenkulutuksen minimoivat ratkaisut
- alusten suunnittelun ja käytön optimointi.

Panostus tutkimukseen ja tuotekehitykseen hyödyttää sekä Wärtsilän asiakkaita että ympäristöä niin lyhyellä kuin pidemmälläkin aikavälillä. Energian kysynnän maailmanlaajuinen kasvu sekä jatkuvasti kiristyvät ympäristövaatimukset tekevät alan toimintaympäristöstä haastavan. Wärtsilä on vastannut näihin haasteisiin parantamalla tuotteidensa energiatehokkuutta ja pienentämällä samanaikaisesti niiden päästöjä.

Kestävän kehityksen ajurit

Ympäristölainsäädäntö ja -aloitteet

Merkittävimpiä Wärtsilän tuotteisiin liittyviä kansainvälisiä ympäristövaatimuksia ovat Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) ja Maailmanpankin säännökset. Muita tuotteidemme kannalta keskeisiä säädöksiä ovat Yhdysvaltain ympäristönsuojeluviraston EPA:n vaatimukset, kaasumoottoreihin yleisesti sovellettavat saksalaiset TA-Luft -säädökset sekä Intian ja Japanin päästörajat dieselmoottoreille.

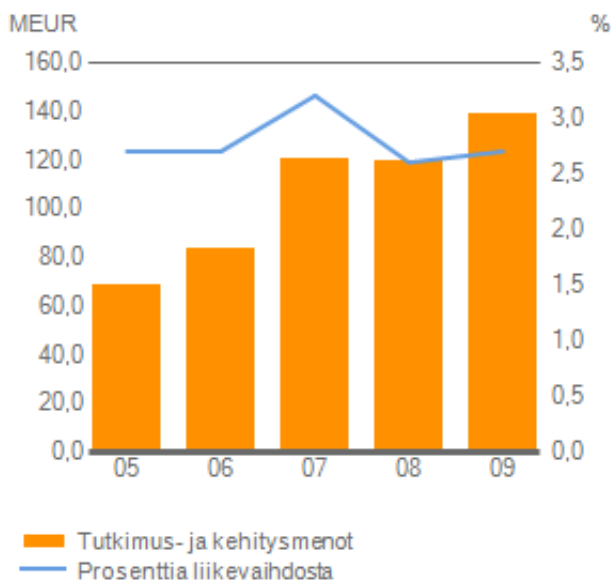
Wärtsilä seuraa aktiivisesti lainsäädäntöaloitteita ja ympäristölainsäädännönmuutoksia. Tämä luo yhtiölle edellytykset valmistautua sen toiminnalle tulevaisuudessa asetettaviin rajoituksiin. Wärtsilän tuotekehityksessä otetaan huomioon muuttuvan toimintaympäristön vaatimukset ja kehitetään tuotteita, jotka tarjoavat kilpailuetuja ja täyttävät tiukentuvat ympäristövaatimukset.

Wärtsilän T&K -toiminnan painopiste

Wärtsilä kehittää tehokkaita ja kustannuksiltaan kilpailukykyisiä tuotteita ja ratkaisuja asiakastarpeiden pohjalta yhdistämällä innovatiivisia teknologioita. Tuotteiden ja ratkaisujen kehittämisessä periaatteena on hallita työprosessia niin, että asetetut tavoitteet saavutetaan. Tuotteiden suorituskyky ja ominaisuudet todennetaan simuloinnein, koekäyttöön ja pidemmän aikavälin seurannoin. Wärtsilä kehittää aktiivisesti tuotteidensa yhdenmukaisuutta ja modulaarisuutta. Suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota valmistuksen helppouteen. Merkittävä osa tuotekehitysinvestoinneista käytetään tuotteiden ympäristövaikutusten vähentämiseen.

Wärtsilän tuotekehitys- ja tutkimustoiminnan tavoitteena ovat tuotteet ja ratkaisut, jotka ovat koko elinkaarensa ajan polttoainetehokkaita, luotettavia ja turvallisia, itsediagnostisoivia, edullisia käyttää ja ympäristökuormitukseltaan vähäisiä. Innovaatio- ja teollisoikeuksien hallinnassa toimitaan ennakoivasti kannustamalla henkilöstöä innovatiivisuuteen ja aloitteellisuuteen erilaisten kannustinjärjestelmien avulla. Wärtsilän tuotekehitys- ja tutkimustoiminnan keskeinen tavoite on turvata yhtiön tärkeimmät osaamisalueet ja kehittää niitä.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Luotettavuuden ja turvallisuuden varmistus

Luotettavuuden ja turvallisuuden merkitys korostuu, kun otetaan huomioon tuotteidemme pitkä käyttöikä sekä niiden käyttökohteet. Wärtsilän kehittämisprosessi on suunniteltu varmistamaan lopputuotteen luotettavuus- ja turvallisuusominaisuudet. Tuotteemme läpäisevät kattavat validointi- ja testausvaiheet ennen niiden lopullista lanseerausta.

Etupainoisen kehittämisprosessin avulla uudet ratkaisut saadaan markkinoille nopeammin tinkimättä niiden luotettavuudesta ja turvallisuudesta. Yksittäiset komponentit testataan suunnitteluvaiheessa käyttämällä kehittyneitä laskentamenetelmiä ja simulointityökaluja. Näin Wärtsilä havaitsee parantamista kaipaavat alueet jo prosessin alkuvaiheessa, mikä vähentää komponenttien testausstarvetta. Varsinainen komponenttien testaus mahdollistaa järjestelmien nopean validoinnin, mikä nopeuttaa kehitysprosessia ja uudet tuotteet saadaan markkinoille ripeämmässä aikataulussa.

Wärtsilä etsii aina uusia, yhä parempia ratkaisuja ja tekee toiminnassa olevien laitosten validointitestejä yhteistyössä

asiakkaiden kanssa. Asiakas hyötyy saadessaan ensikäden tuntumaa uuteen tekniikkaan, ja Wärtsilä saa pitkäaikaista kokemusta valvotuissa olosuhteissa. Tyypillinen kenttälaitteisto käy 6.000 tuntia vuodessa.

Tuote tuodaan markkinoille vasta, kun se on läpäissyt prosessin kaikki vaiheet ja sen suorituskyky täyttää Wärtsilän korkeat vaatimukset.

Tuotekehitysprosessi

Hyötysuhteen parantaminen

Tuotteiden ja ratkaisujen energiatehokkuus on aina ollut Wärtsilälle tärkeä tavoite, jossa on vuosien mittaan saavutettu huomattavaa edistystä. Esimerkiksi parhaiden moottoreiden 52%:n hyötysuhde huippukuormituksella lukeutuu nykyisten voimakoneiden parhaimmiston. Yksittäisen komponentin hyötysuhteen parantaminen ei kuitenkaan välttämättä takaa parasta mahdollista kokonaistulosta. Esimerkiksi kattavalla alussuunnittelulla, järjestelmäintegroinnilla ja koneiden optimoinnilla voidaan päästä pidemmälle. Vastaavasti voimalaitoksissa voidaan eri teknologioita yhdistämällä saavuttaa 90%:n kokonaishyötysuhde.

■ Moottorien hyötysuhde

Moottoreiden kehitystyössä hyötysuhteen nostaminen on aina ollut yksi tärkeimmistä painopisteistämme. Suoritusarvojen parantaminen käy kuitenkin koko ajan haastavammaksi päästömääräysten tiukentuessa. Menestykseemme ovat merkittävästi vaikuttaneet moottoreiden hyötysuhteen optimoivat ja päästöt minimoivat integroidut tekniset ratkaisut. Tuloilmaa ja polttoaineensyöttöä säätelevä automatisoitu järjestelmä takaa optimaalisen palamistapahtuman kaikissa käyttöolosuhteissa.

Komponenttien suunnittelusta kertyneen laajan kokemuksensa turvin Wärtsilä on kehittänyt polttokammiot, jotka kestävät kovia sylinteripaineita ja korkeita lämpötiloja, mikä parantaa moottorin hyötysuhdetta välittömästi.

Wärtsilä on käynnistänyt useita ohjelmia, joiden tavoitteena on moottoreiden korkean hyötysuhteen säilyttäminen samalla kun niiden aiheuttamat päästöt merkittävästi alenevat. Tavoitteen saavuttamiseen ovat merkittävästi vaikuttaneet innovatiiviset teknologiat, kuten kaksivaiheinen turboahtaminen, imu- ja pakoventtiilien muuttuva ajoitus sekä elektronisesti ohjattu polttoaineen ruiskutus, esimerkiksi yhteispaineruiskutus.

■ Lämmön talteenotto ja energiakonversiot

Polttoaineen sisältämää energiaa voidaan hyödyntää entistä tehokkaammin käyttämällä lämmön talteenottokonsepteja ja toisiokiertoa. Kombikytkentöjä käytetään laajalti kiinteästi asennetuissa moottorisovelluksissa, ja ne ovat tulevana vuosina kehitys- ja kaupallistamistyön painopisteenä myös merenkulun markkinoilla. Sovelluksissa tullaan käyttämään sekä perinteistä höyryyn perustuvaa että ORC-prosessia. Lisää parannuksia voidaan saada aikaan suunnittelemalla moottoreihin toisiokiertoja.

■ Alusten kokonaishyötysuhde

Laivojen kokonaishyötysuhteen parantaminen alentaa elinkaarikustannuksia ja vähentää päästöjä. Yhdistämällä automaatio-, kone-, propulsio- ja laivasuunnitteluosaamisemme ja käsittelemällä niitä kokonaisratkaisuna voimme taata hyötysuhteeltaan mahdollisimman tehokkaan aluksen. Pidemmällä aikavälillä energiatehokkuuden parannuspotentiaaliksi on arvioitu 30–50%. Tämä saavutetaan optimoimalla komponenttien suorituskyky, alusten suunnittelu, hukkalämmön ja muiden häviöiden talteenotto ja sää- ja matkareititys sekä hyödyntämällä uusia potentiaalisia teknologioita.

Laivan hyötysuhdetta voidaan parantaa myös esimerkiksi seuraavilla konsepteilla:

- Low Loss -konsepti, joka alentaa sähköisen voimalinjan häviöitä 30–50%
- Vastakkain pyörivät potkurit
- Runkosuunnittelun optimointi.

Asiakkaiden kanssa on meneillään useita yhteisiä kehitysohjelmia, joiden tavoitteena on käyttökustannusten merkittävä alentaminen.

Järjestelmäintegrointi parantaa hyötysuhdetta, ja asiakkaat hyötyvät saadessaan samalta toimittajalta testatut ja hyväiksi todetut ratkaisut. Telakat voivat optimoida rakennusaikataulunsa ja varustamot saavat luotettavat, helpommin hallinnoitavat ratkaisut, joilla on niiden koko elinkaaren kattava tuki.

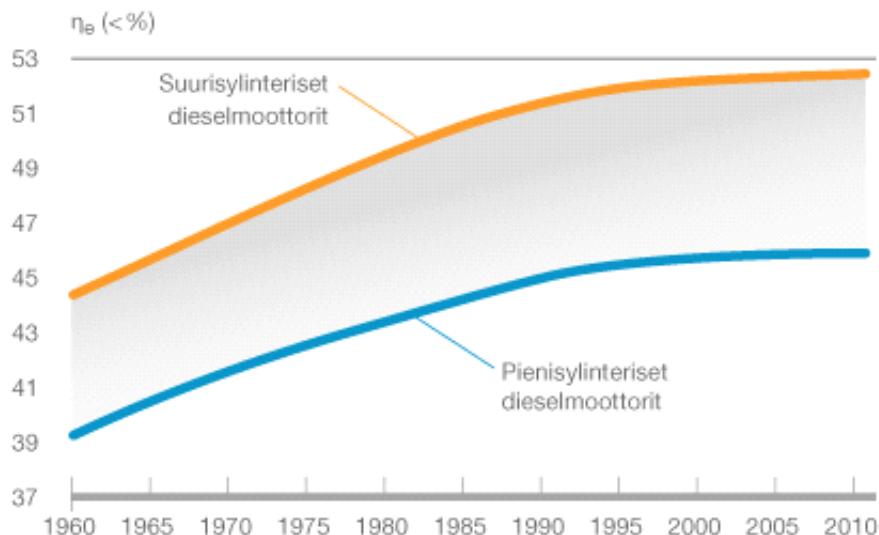
■ Potkurien hyötysuhteen parantaminen

Eri alustyyppien markkinoilla, kuten ruoppaajissa, lautoissa, kalastusaluksissa ja tankkereissa, voidaan potkurikonversioiden avulla potkurin hyötysuhdetta parantaa jopa 10% vaihtamalla rakenteeltaan avoin potkuri suulakkeelliseen malliin. Projektin tavoitteena on tuottaa lisäksi yksityiskohtaista tietoa potkurin ja laivan rungon välisestä vuorovaikutuksesta, jotta vastuksen kasvamiselta voidaan välttyä.

Potkurin hyötysuhde on tärkeä tekijä alusten taloudellisen liikennöinnin kannalta. Potkurin likaantuminen, pinnan karheneminen ja johtoreunan vaurioituminen käytössä voivat alentaa hyötysuhdetta 3–7%. Esimerkiksi öljytankkereissa ja säiliöaluksissa, joiden vuosittaiset polttoainekustannukset ovat yli viisi miljoonaa euroa, potkurin kunnon heikentyminen voi helposti tulla maksamaan useita satoja tuhansia euroja vuodessa. Meneillään olevissa projekteissa tutkitaan potkurien käytön aikaisia hyötysuhdehäviöitä. Tavoitteena on laivojen potkurien käytön mukainen kunnossapito, joka parantaa aluksen kokonaishyötysuhdetta sen koko elinkaaren ajan.

Wärtsilän moottorien polttoaineen hyötysuhteen kehitys

Wärtsilän meridieselmoottorit 1960–2010 – η_e tuotantomoottorit, 5 %:n toleranssi

Rikinoksidipäästöjen vähentäminen

■ Pesuri merimoottoreihin

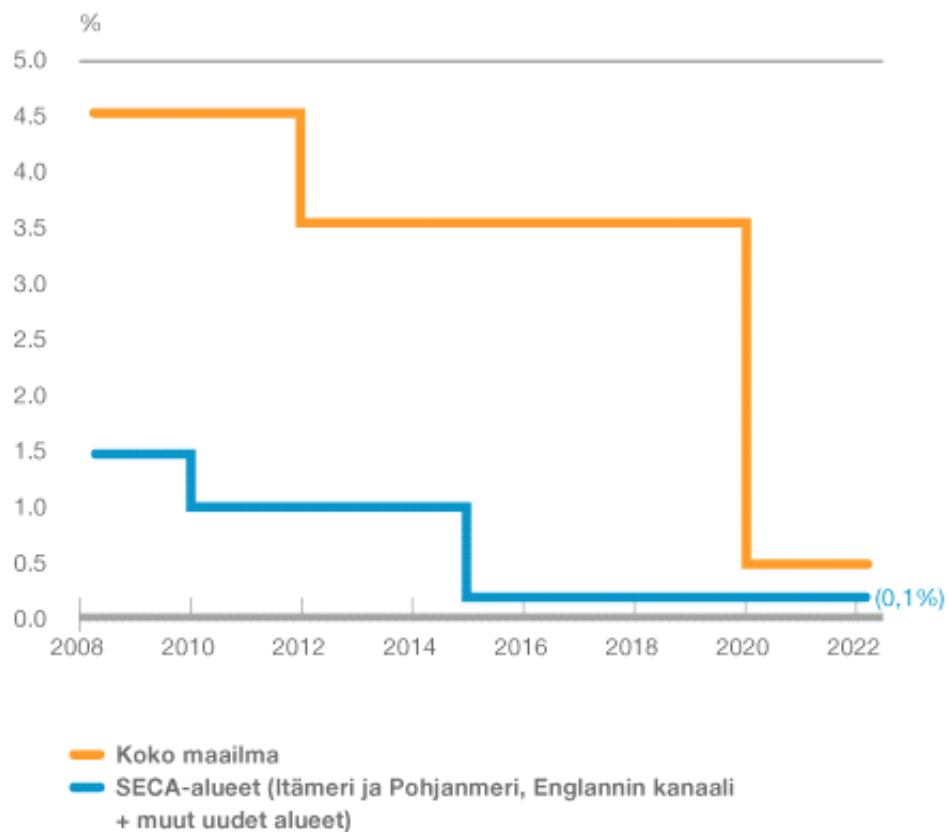
Wärtsilän voimalasovelluksissa on käytössä useita eri rikinpoistotekniikoita. Pesurit voivat olla myös merenkulussa taloudellisesti erittäin kannattavia ratkaisuja, joilla voidaan vastata IMO:n tuleviin rikki- ja hiilipäästöjä koskeviin määräyksiin. Wärtsilässä parhaillaan käynnissä oleva makeavesikäyttöisen merimoottoripesurin kehitys- ja kaupallistamisprojekti etenee hyvin. Wärtsilän kehittämä teknologia sai kesällä 2009 kahden merkittävän luokituslaitoksen hyväksynnän ja on lajissaan maailman ensimmäinen sertifioitu ratkaisu. Seuraavaksi yhtiön on tarkoitus käynnistää uutta, sekä makea- että merivettä käyttävää hybridipesuria koskeva kehitysprojekti.

■ Vähärikkiset polttoaineet

Tulevat laivapolttoaineiden rikkipitoisuuksia rajoittavat määräykset tulevat vääjäämättä asettamaan asiakkaillemme uusia haasteita. Vähärikkisten polttoaineiden viskositeetti on useimmiten alempi kuin tavanomaisen polttoaineen, mikä vaikuttaa dieselmoottoareiden polttoaineenruiskutusjärjestelmiin. Siksi muutoksia suositellaan usein tehtäväksi paitsi moottoreihin myös kattiloihin. Wärtsilä pystyy tarjoamaan asiakkailleen tukea tulevaisuuden vähärikkisiin polttoainelaatuihin siirryttäessä.

Päästömääräykset – IMO:n enimmäisraja polttoaineen rikkipitoisuudelle

Polttoaineen rikkipitoisuus

Rikkipitoisuuden kontrollialueet

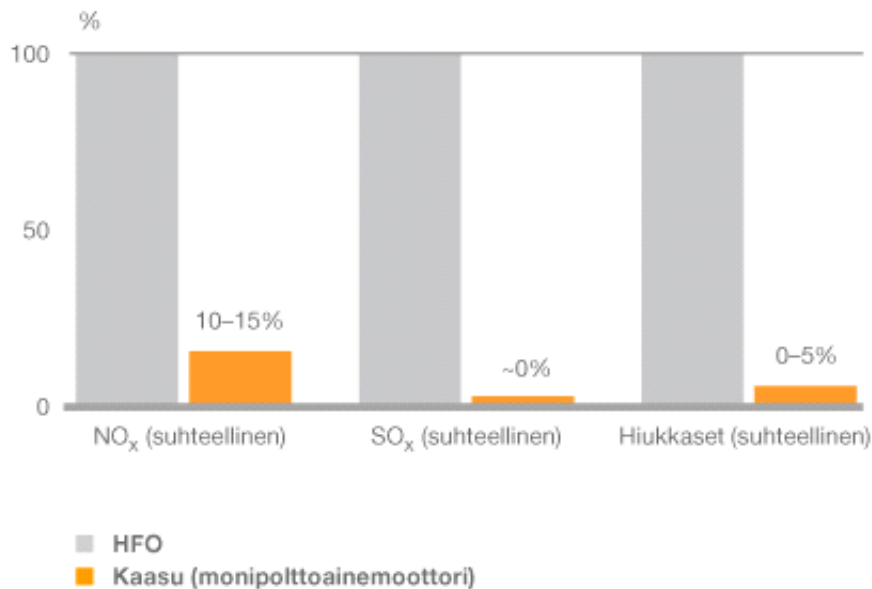

Ehdotetut tulevat rikin ja typen oksidien kontrollialueet (SECA/NECA)

Yhdysvaltojen ympäristönsuojeluvirasto, liikenne- ja ilmanlaatuosasto, EPA-420-F-09-Q15, 'Proposal of Emission Control Area Designation for Geographic Control of Emissions from Ships', huhtikuu 2009, www.epa.gov/otaq/oceanvessels.htm

Tavanomaisten NO_x:n, SO_x:n ja hiukkasten ominaispäästöjen vertailu eri polttoaineilla

Typenoksidipäästöjen vähentäminen

Uudet IMO Tier II -määräykset tulevat voimaan vuonna 2011. Ne edellyttävät NO_x-päästöjen vähennystä 20% nykyisestä tasosta. Lisäksi maailmanlaajuisesti polttoaineiden rikkipitoisuusrajaksi kaavallaan 3,5%. Rikin oksidipäästöjen valvonta-alueilla (SECA) rikkipitoisuuden enimmäisraja tulee olemaan 1%. Kaikki Wärtsilän valikoimaan kuuluvat tuotteet täyttävät Tier II -vaatimukset.

Seuraavan vaiheen päästörajoitukset (IMO Tier III) tulevat voimaan vuoden 2016 alusta. Ne edellyttävät nykytasoon verrattuna 80%:n leikkausta NO_x-päästöihin. 80%:n leikkaus NO_x-päästöihin vaatii rajua muutosta moottoritekologiaan ja tuotevalikoimaan. Wärtsilä tutkii eri ratkaisuja, joita ovat mm.

- moottorin sisäiset teknologiat
- jälkikäsittelyteknologiat
- polttoaineeseen (kaasuun) liittyvät teknologiat.

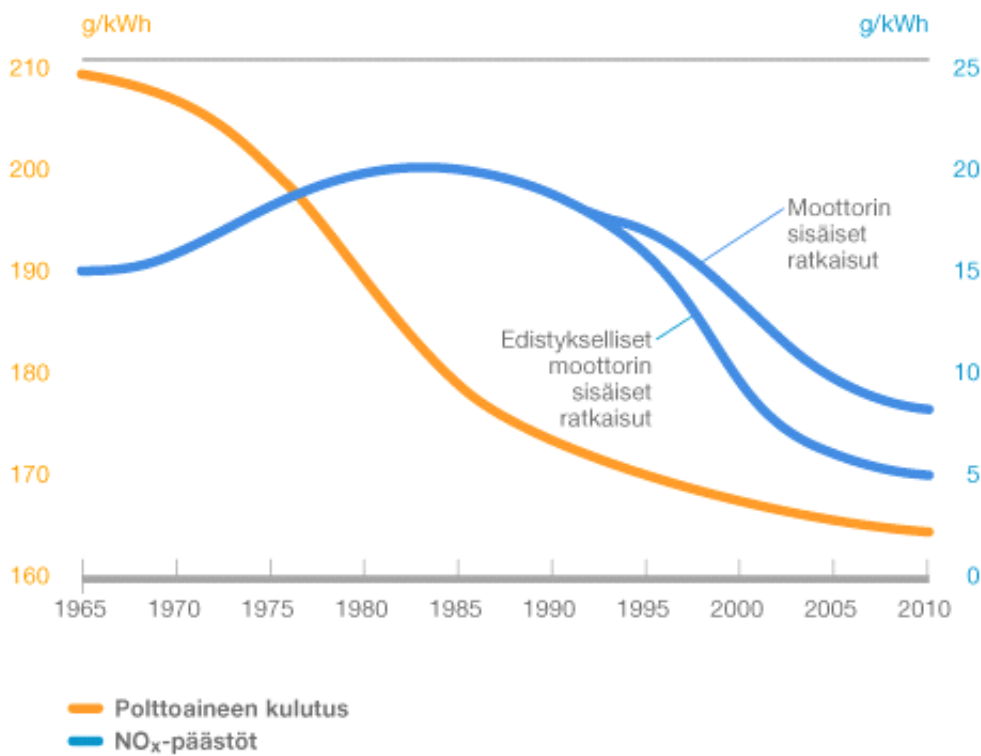
Kaikkia näitä teknologioita on kehitettävä, ja ne on integroitava toisiinsa. Ratkaisujen elinkaarikustannukset tulevat olemaan keskeinen tekijä tässä työssä. Koska vuoden 2016 elinkaarikustannuksia on tänään vaikea ennustaa, Wärtsilä työstää monia eri ratkaisuja tulevien päästörajoitusten noudattamiseksi. Wärtsilä aikoo täyttää siihen ensisijaisena toimittajana kohdistuvat odotukset tarjoamalla kilpailukykyisen tuotteen, oli asiakkaan suosima teknologia mikä tahansa.

SCR (Selective Catalytic Reduction) -katalysaattoreiden merkityksen odotetaan kasvavan tulevaisuudessa. On olennaisen tärkeää varmistaa, että SCR-tekniikkaa ja pesureita voidaan soveltaa yhdessä. Wärtsilä on kehittänyt paikallaan oleviin sovelluksiin tarkoitetun SCR-järjestelmän, jota voidaan käyttää korkeilla rikkitasoilla. Kehitystyötä jatketaan

optimoimalla järjestelmä laajemmalle sovellusalueelle ottaen huomioon eri sivuvaikutukset ja reunaehdot.

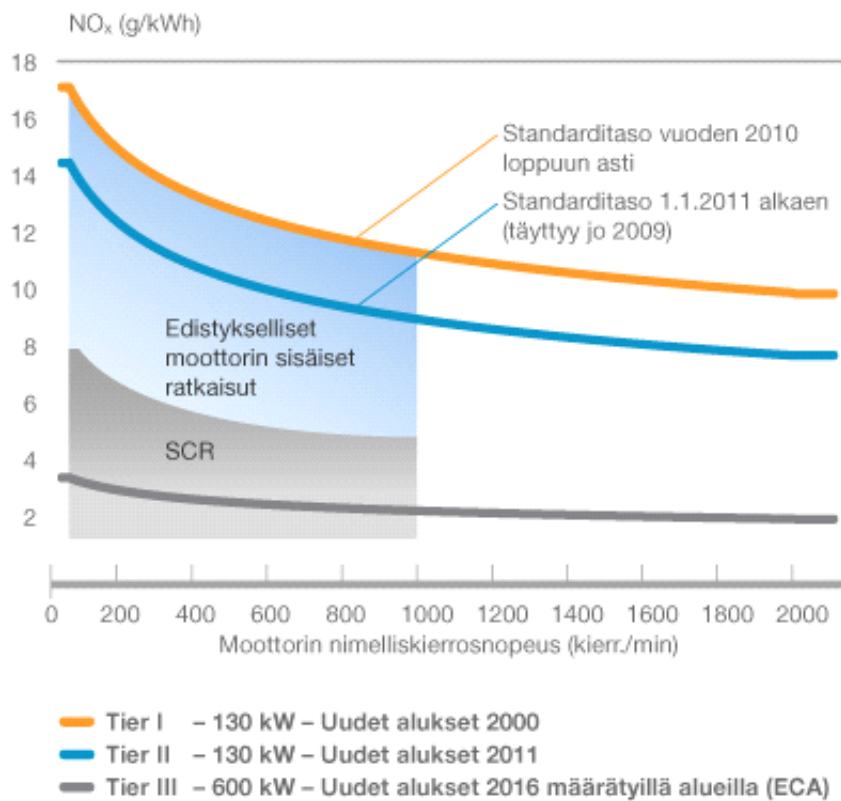
Tuleva IMO:n päästölainsäädäntö koskee uusien alusten lisäksi myös osaa jo toimitetuista aluksista. Lainsäädäntö pätee takautuvasti vuosina 1990–2000 toimitettuihin aluksiin, joiden moottoreilla on tietty vähimmäisteho ja vähimmäissyinteritilavuus, eli ne on varustettava jälkikäteen NO_x-päästöjä vähentävillä laitteilla, jos niitä on saatavilla. Wärtsilä pystyy tarjoamaan näitä päivitysratkaisuja moniin kaksitahtimoottoreihin.

Dieselmoottorien polttoaineen ominaiskulutuksen ja NO_x-päästöjen kehitys

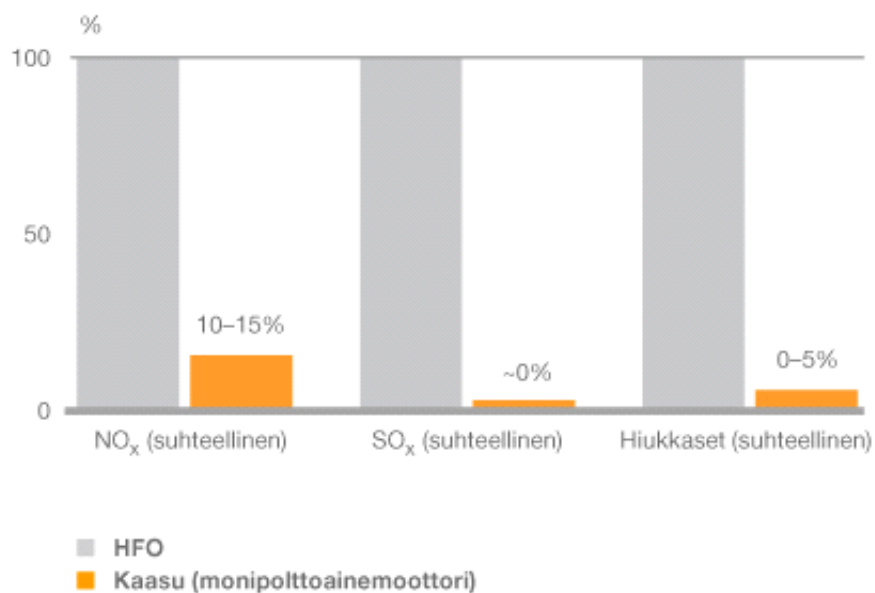

Päästömääräykset – laivasovellukset (IMO)

Uudistettu MARPOL, liite VI

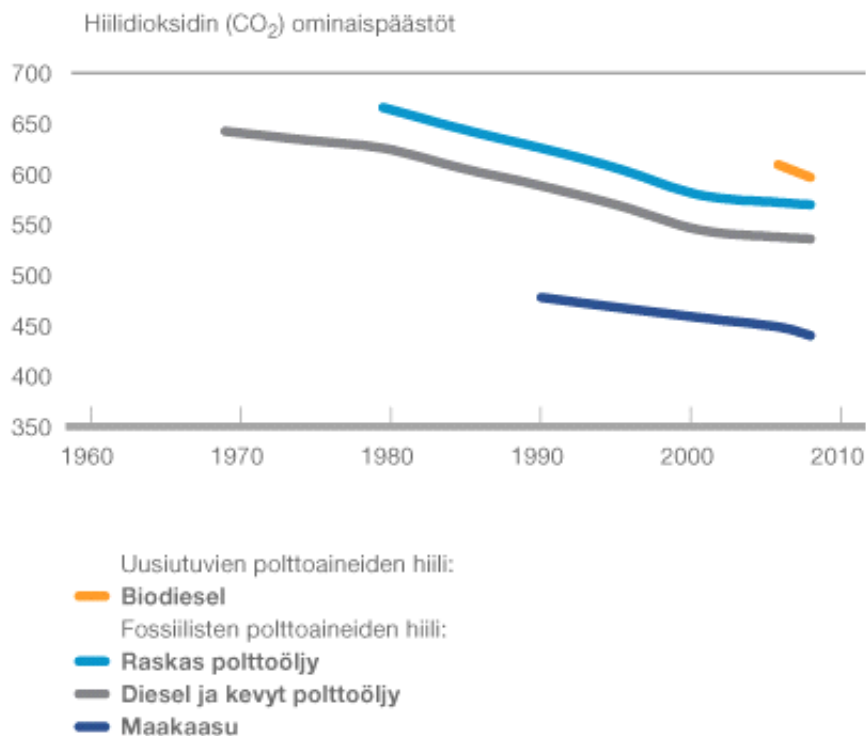
Tavanomaisten NO_x:n, SO_x:n ja hiukkasten ominaispäästöjen vertailu eri polttoaineilla

Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen

Ratkaisujensa hyötysuhteen parantamisen ohella Wärtsilä kehittää jatkuvasti teknologioita sekä diesel- että kaasumootorien CO₂- ja kokonaishiilivetyypäästöjen (THC) alentamiseksi. Kaasumootoreihin Wärtsilä on kehittänyt konseptin, joka vähentää THC-päästöjä 20% (palamaton metaani). Ensimmäiset pilottilaitteistot ovat jo toiminnassa hyvin tuloksin. Puhtaan moottorin kehitystyötä täydentää meneillään oleva projekti, jonka tavoitteena on yhdistetyn katalysaattoripohjaisen metaaninvähennysjärjestelmän suunnittelu, testaus ja validointi.

Wärtsilän moottoreiden hiilidioksidin ominaispäästöjen kehitys

Uusien ratkaisujen luominen

■ Advanced Diesel Generating set (GENSET)

Nelivuotinen GENSET-projekti päättyi kesäkuussa 2009. Yhteensä 6,5 miljoonaa euroa maksaneen projektin rahoitukseen osallistui teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus Tekes. Projekti oli osa ohjelmaa, jossa pyrittiin tutkimaan läpimurtoteknologioita ja radikaaleja sovelluksia, joilla saattaa olla laajamittaista kaupallista potentiaalia.

Projektin koordinoinnista vastasi Wärtsilä, ja tutkimustoiminta ostettiin pääasiassa alihankintana teknillisiltä yliopistoilta ja korkeakouluilta Suomessa. Wärtsilän panos projektiin oli 37.000 työtuntia, mikä vastaa 20 henkilötyövuotta. Wärtsilän 4L20-laboratoriotestimoottori kävi yli 2.600 tuntia.

Suurimpia saavutuksia ovat olleet ruiskutusjärjestelmät, uusi turboahdinkonsepti, muuttuva-ajoitukselliset venttiilikoneistot ja moottorin käyntiääntä vaimentavan koteloinnin prototyyppi. Kestomagneettia hyödyntävällä generaattoriprototyypillä saatiin erittäin mielenkiintoisia tuloksia. Projektin pohjalta syntyi yli kymmenen lopputyötä sekä noin 15 esitelmää ja tieteellistä artikkelia. Projektiin osallistui useita tohtorinväitöskirjaansa valmistelevia jatko-opiskelijoita. Teollisoikeudet suojattiin tekemällä 28 keksintöilmoitusta ja yli 10 patenttihakemusta.

■ Polttokennoteknologian kehittäminen

Polttokenno on puhdas, tehokas ja luotettava tapa tuottaa energiaa, mikä tarjoaa kaupallisesti erittäin mielenkiintoisia mahdollisuuksia hajautetun energiantuotannon sovelluksiin. Wärtsilä on kehittänyt polttokennoteknologiaa hajautettuun energiantuotantoon ja laivasovelluksiin vuodesta 2000 lähtien. Tuotekehitys keskittyy kiinteäoksidipolttokennojärjestelmän (SOFC) kehittämiseen, suunnitteluun ja valmistukseen. Kehitystyössä hyödynnetään Wärtsilän laajaa yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon osaamista sekä merimoottorisovellusten asiakastarpeiden tuntemusta.

Yhtenä osana ohjelmaa Wärtsilä on kehittänyt 20 kW:n ja 50 kW:n kiinteäoksidipolttokennoyksiköt WFC20 ja WFC50. Ensimmäisen demonstraatioyksikön käyttöä on jatkettu Vaasassa, jossa kennon polttoaineena käytetään kaatopaikkakaasua. Myös isommissa yksiköissä on edistytty hyvin, ja kahden WFC50-yksikön valmistus etenee suunnitellusti Vaasan pilottitehtaassa. Polttokennoyksiköiden kaupallistaminen voimala- ja laivasovelluksissa käynnistyy seuraavan vuosikymmenen alussa.

■ Kaasun käyttö laivojen polttoaineena

Wärtsilän monipolttoaineteknologian (DF) avulla voidaan hyödyntää kaasumoottoreihin liitettuja ympäristöetuja. Se takaa alhaiset CO₂-, NO_x-, SO_x- ja hiukkaspäästöt ja riittävän käyttövarmuuden, sillä teknologia sallii myös nestemäisten polttoaineiden käytön, jos kaasua ei ole saatavilla. DF-teknologian myötä optimaalinen polttoaine, joko kaasu tai nestemäinen polttoaine, voidaan valita kustannusten ja saatavuuden mukaan. Kaasun käyttö DF-moottoreiden polttoaineena on optimaalinen ratkaisu aluksiin, jotka liikennöivät suuren osan ajasta ECA-alueilla, sekä kaasua kuljettaviin aluksiin, eli LNG-tankkereihin.

Wärtsilä kehittää parhaillaan kattavaa 4-tahtisten kaasumoottoreiden valikoimaa ja niihin liittyvää polttoaineenkäsittelyjärjestelmää voidakseen tarjota ratkaisuja LNG-tankkereihin ja ylipäänsä kaasukäyttöisiin aluksiin.

■ Polttoainejoustavuuden laajentaminen

Wärtsilä kohdentaa entistä enemmän voimavaroja vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttöön osana ennakoivaa strategiaansa tarjota kustannustehokkaita, joustavia ja ympäristömyötäisiä ratkaisuja asiakkailleen. Osa tätä työtä on uusi polttoainelaboratorio, jossa tutkitaan polttoaineiden raaka-aineita, kuten kasviöljyjä, eläinrasvoja ja emulsioita. Tämän vuoden aikana olemme testanneet moottoreita, joiden polttoaineena käytetään jatrofaöljyä, kalaöljyä, kanaöljyä ja erilaisia synteettisiä bioöljyjä.

■ Hallittu siirtyminen kestävämpään sähköinfrastruktuuriin

Wärtsilä kehittää tuotteitaan ja markkinakonseptiaan toimittaakseen korkeaa lisäarvoa tarjoavia ratkaisuja, jotka mahdollistavat ajanmukaisemman ja kestävämmän energiainfrastruktuurin. Wärtsilän dynaamiset sähköverkon vakaan toiminnan turvaamiseen tarkoitetut ratkaisut merkitsevät sitä, että sähköverkkoon voidaan asentaa paljon suurempia määriä ei-säädettävissä olevaa tuulivoimaa ilman että verkon vakaus kärsii. Tämä edellyttää suurta joustavuutta dynaamisilta ominaisuuksilta, kuten lyhyiltä käynnistys-, kuormitus- ja pysäytysajoilta, korkeaa hyötysuhdetta laajalla kuormitusalueella,

mahdollisuutta käyttää monenlaisia polttoaineita ja mahdollisuutta sijoittaa voimantuotantolaitos kuormituskeskittyisiin eli kaupunkiin ilman kaupunkikuva-, melu-, vesi- ja päästöongelmia. Tuulivoiman ja Wärtsilän dynaamisten voimaloiden yhdistelmä tarjoaa runsaasti potentiaalia CO₂-päästöjen merkittävälle vähentämiselle maailmanlaajuisesti.

Pitkän aikavälin tutkimustoiminta

■ HERCULES β -projekti

HERCULES Beta -projekti käynnistettiin syyskuussa 2008 osana EU:n 7-puiteohjelmaa. Kahden johtavan moottoreiden kehittäjän ja valmistajan, Wärtsilän ja MAN Dieselin ohjaama, 36 kuukautta kestävä ja budjetiltaan 26 milj. euron suuruinen projekti tuo saman pöydän ääreen 32 kumppania kaikkialta Euroopasta. Jatkotutkimuksilla varmistetaan, että ensimmäisen HERCULES-projektin tuloksena syntyneistä yhteistyösuhteista ja tuloksista saadaan täysi hyöty ja että niitä voidaan soveltaa myös uusilla alueilla. Yksi projektin tavoitteista on kehittää uusia teknologioita merimoottoreiden kaasu- ja hiukkaspäästöjen vähentämiseksi. Lisäksi tavoitteena on parantaa moottoreiden hyötysuhdetta ja luotettavuutta ja alentaa siten niiden polttoaineen ominaiskulutusta, hiilidioksidipäästöjä ja elinkaarenaikaisia kustannuksia. Päämääränä on vähentää vuoteen 2020 mennessä NO_x-päästöjä yli 70% (verrattuna v. 2000 tasoon) ja polttoaineenkulutusta 10%.

■ Cleen

Future Combustion Engine Power Plant -tutkimusohjelman (FCEP) keskeisiä tutkimus- ja kehitysalueita ovat mäntämoottoritekniikat ja niihin liittyvät voimalatekniikat. Tutkimus painottuu palamisprosessin, energiatehokkuuden, päästöjen vähentämismenetelmien, lämmön talteenottojärjestelmien sekä sähkön muuntoteknologioiden parantamiseen. Keskeisiä tutkimusalueita ovat lisäksi polttoainejoustavuus ja uusiutuvien polttoaineiden käyttö polttomoottoreissa.

Teollisuus ja tutkimuslaitokset ovat yhdessä määritelleet ohjelman tavoitteet ja laajuuden, joten ohjelma on voitu toteuttaa tiiviissä yhteistyössä ja saavutettuja läpimurtoinnovaatioita on pystytty markkinoimaan laajasti.

FCEP-ohjelman kokonaiskustannukset ovat 38 milj. euroa. Osan rahoituksesta kattavat ohjelmaan osallistuvat yritykset (10,2 milj. euroa) ja tutkimuslaitokset (5,0 milj. euroa). Loppurahoitus eli 22,7 milj. euroa on haettu Tekesiltä. Kolmevuotinen ohjelma käynnistyy 1.1.2010 ja päättyy 31.12.2012.

Konsortio koostuu johtavista polttomoottori- ja voimalaitteistovalmistajista, joiden tukena on paikallisia tutkimuslaitoksia ja korkeakouluja. Konsortion muodostavat 17 kumppania edustavat erittäin korkeatasoista teknistä ja tieteellistä asiantuntemusta.

Yhteistyö sidosryhmien kanssa

Koko arvoketjun kattava yhteistyö on yhä tärkeämpää. Se on välttämätöntä loppuasiakkaan vaatimusten ymmärtämiseksi, arvoketjun suorituskyvyn ymmärtämiseksi ja optimoimiseksi sekä tarvittavan osaamisen turvaamiseksi.

Wärtsilän tutkimusorganisaatio tekee pitkäjänteistä yhteistyötä tutkimuslaitosten, insinööritoimistojen, lisenssivalmistajien ja partneriyritysten kanssa yhteiskunnan ja ympäristön hyvinvoinnin kannalta keskeisillä alueilla. Lisäksi Wärtsilä osallistuu useiden johtavien eurooppalaisten korkeakoulujen kanssa moottoritekniikan tutkimusprojekteihin.

Yhteistyö asiakkaiden ja toimittajien kanssa luo lisäarvoa koko toimitusketjulle sekä loppuasiakkaalle. Yhteisten päämäärien tunnistaminen ja saavuttaminen onnistuu parhaiten toimitusketjun kaikkien osapuolten välisellä yhteistyöllä. Wärtsilän tiivis yhteistyö eri sidosryhmien kanssa on tuonut lupaavia tuloksia ratkaisujen luotettavuuden, kokonaisuhyötysuhteen ja ympäristösuorituskyvyn parantamisessa.

Wärtsilä tekee tuotekehitys-, valmistus- sekä jakeluyhteistyötä Mitsubishi Heavy Industriesin ja Hyundai Heavy Industriesin kanssa. Lisäksi Wärtsilä tekee Becker Marine Systemsin kanssa yhteistyötä, jonka tarkoituksena on laivojen potkuri-peräsinjärjestelmien jatkokehitys.

Wärtsilä tekee nykyisin yhteistyötä myös yhä useamman asiakkaan kanssa. Hankkeiden päämääränä on tutkia innovatiivisia ratkaisuja hyötysuhteeltaan entistä tehokkaamman laivasukupolven kehittämiseksi.

Elinkaarivaikutusten ymmärtämisen merkitys

Wärtsilän tuotteiden pitkän käyttöiän vuoksi laitteiden elinkaaren aikaisten vaikutusten tunnistaminen on kokonaisympäristövaikutusten ymmärtämisen kannalta keskeistä. Tehtyjen elinkaariarviointien tulokset osoittavat, että dieselmoottorin elinkaaren aikaisista ympäristövaikutuksista valtaosa syntyy moottorin käytön aikana. Niistä suurin osa johtuu moottorin käytön aikaisista päästöistä ilmaan sekä käyttöön liittyvästä polttoaineen toimitusketjusta. Wärtsilä hallitsee tuotteidensa elinkaarta tuotesuunnittelulla, toimittajien valinnalla, valmistusmenetelmillä, kuljetusten optimoinnilla, käytön aikaisella huollolla sekä asiakkaiden koulutuksella ja opastuksella.

Wärtsilän tuotteiden ympäristönäkökohdat ja ratkaisut

Ympäristönäkökohta ja tuote	Ympäristövaikutus ja komponentti	Wärtsilän ratkaisu	Asiakkaan vaikutusmahdollisuudet
Päästöt ilmaan	Ilman saastuminen		
Moottorit ja voimalat	Ilmaston lämpeneminen: Hiilidioksidi (CO ₂) Happamoituminen: Rikin oksidit (SO _x) Happamoituminen, rehevöityminen, alailmakehän otsonin muodostuminen: Typen oksidit (NO _x) Terveysvaikutukset ihmisille, visuaalinen haitta: Hiukkaset, savu (PM) Huonontaa keuhkojen hapensidontakykyä: Hiilimonoksidi (CO) Ilmaston lämpeneminen (CH ₄), alailmakehän otsonin muodostuminen, osa yhdisteistä karsinogeenisiä: Hiilivedyt (THC, VOC)	Moottorin hyötysuhteen nosto, monipolttoainemoottorit Moottorin hyötysuhteen nosto, useat päästöjen vähentämisteknologiat, monipolttoainemoottorit Low NO _x -poltto, ilmankosteutustekniikat, SCR, monipolttoainemoottorit Palamistapahtuman optimointi, yhteispaineruiskutus, sähkösuodatin Ruiskituksen, puristuksen ja palotilan muodon optimointi, hapetuskatalyysaattori (kaasumoottori) Kaasumoottorissa hapetuskatalyysaattori VOC-päästöille, palamistapahtuman optimointi	- Polttoaineen vaihto - Vähärikkisemmän polttoaineen käyttö - Investointi sekundaariseen puhdistuslaitteistoon - Suunnitelmallinen/optimoitu huolto ja oikea käyttötapa
Raaka-aineiden kulutus	Luonnonvarojen käyttö		
Moottorit	Valurauta, seos- ja rakenneteräs, alumiiniseokset. Moottorin merkittävimmät alkuaineet: Fe 90,8%, Al 2,7%, C 2,2%	Tuotteiden pitkäikäisyys, kierrätysmateriaalin käyttö, materiaalihokkuus, automaattisuodatin, moottoareiden modernisointi, komponenttien kunnostus ja uusiokäyttö	- Suunnitelmallinen/optimoitu huolto ja oikea käyttötapa - Henkilökunnan koulutus - Kunnostettujen komponenttien käyttö
Propulsiojärjestelmät ja tiivisteet	Metallit, pronssi, kumi. Propulsiojärjestelmän merkittävimmät alkuaineet: Cu 80,1%, Al 9,3%, Ni 4,9%	Tuotteiden pitkäikäisyys, kierrätysmateriaalin käyttö, materiaalihokkuus	- Komponenttien kierrätys - Katalyyttien kierrätys
Voimalat	Useat eri materiaalit, kuten teräs, betoni, eristemateriaalit, vesi	Esivalmistetut moduulit, materiaalihokkuus	- Prosessiparametrien optimointi
Sekundääriset puhdistuslaitteistot	Rakenne- ja seosteräs, erityyppiset katalyyttimateriaalit, reagenssit (esim. ammoniakki, urea), vesi	Primääritekologioiden kehittäminen, sekundaaristen puhdistusteknologioiden kehitys yhteistyössä laitevalmistajien kanssa	
Polttoaineiden ja voiteluöljyjen käyttö	Luonnonvarojen käyttö		
Moottorit ja voimalat	Nestemäiset öljypohjaiset polttoaineet (esim. LFO, HFO, Orimulsion®), kaasumaiset polttoaineet (esim. LNG, NG, CNG) ja biopolttoaineet (esim. rypsi- ja palmuöljy, biomassat), voiteluöljy	Energiätehokkuuden parantaminen, voiteluöljyn kulutuksen pienentäminen, monipolttoainemoottorit, biopolttoaineiden ja vaihtoehtoisten polttoaineiden hyödyntäminen energiantuotannossa	- Suunnitelmallinen/optimoitu huolto ja oikea käyttötapa - Henkilökunnan koulutus - Ympäristömyötäisten polttoaineiden käyttö
Propulsiojärjestelmät	Voiteluöljy, hydraulikkaöljy	Laivojen kokonaishyötysuhteen parantaminen, voiteluöljyn käyttöiän pidentäminen ja kulutuksen pienentäminen, öljyvuojojen ehkäisy	- Ympäristömyötäisten voiteluöljyjen käyttö - Ympäristömyötäisten tiivisteiden käyttö
Kiinteät ja nestemäiset jätteet	Jättemäärän lisääntyminen kaatopaikalla		
Moottorit	Käytetty voiteluöljy, suodattimet ja varaosat, öljyjäte	Materiaalien kierrätettävyyden ja käytön optimointi, automaattisuodattimet, pitkät huoltovälit, komponenttien kunnostus, polttoaineen kulutuksen vähentäminen	- Suunnitelmallinen/optimoitu huolto ja oikea käyttötapa - Henkilökunnan koulutus - Asiamukainen jätteiden hävitys
Voimalat	Rakennusjäte, tuhka, jätevesi, öljyjäte, toimistojäte	Esivalmistetut asennusvalmiit moduulit	- Selvitykset lopputuotteen hyödyntämismahdollisuuksista
Sekundääriset puhdistuslaitteistot	Savukaasun puhdistuksen lopputuotteet ja katalyytit	Selvitykset lopputuotteen hyödyntämismahdollisuuksista, kuivien primääritekologioiden kehittäminen	- Prosessiparametrien optimointi
Melu ja värinät	Viihtyvyyshaitta		
Moottorit ja voimalat	Rakennemelu, savukaasumelu, ilmamelu	Tehokkaat meluntorjuntaratkaisut ja vaimennusjärjestelmät, kuten seinärakenne ja melua tuottavien kohteiden uudelleensijoittelu	- Voimalan suunnitelmallinen huolto ja oikea käyttötapa
Lämpöpäästöt	Ilmakehän lämpeneminen		
Moottorit ja voimalat	Pakokaasujen hukkalämpö	Lämmöntalteenottojärjestelmät	- Prosessiparametrien optimointi

CASE

”Wärtsilä vähentää sekä asiakkaidensa että oman toimintansa kasvihuonepäästöjä edistyksellisten ympäristöratkaisujen avulla.”

Ratkaisuja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen

■ Wärtsilä ja ilmastonmuutos

Wärtsilä on kehittänyt monenlaisia ratkaisuja, joiden avulla voidaan vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä. Pitkäjänteisen kehitystyön tuloksena on syntynyt moottorivalikoima, jonka vahuuksia ovat erittäin hyvä hyötysuhde ja pienet päästöt.

Moottorit soveltuvat sekä laiva- että voimalakäyttöön. Hyvä hyötysuhde on ilmastonmuutoksen torjumisen kannalta tärkeä ominaisuus, ja pienillä päästöillä täytetään tuotteitamme koskevat ympäristövaatimukset. Wärtsilän diesel- ja kaasumoottoreiden hyötysuhde vaihtelee moottorityypeittäin 42–52%:iin.

Wärtsilän monipolttoainemoottori (DF) on innovaatio, jolla on merkittävä rooli ilmastonmuutoksen torjumisessa. Tämän Wärtsilän kehittämän tekniikan ansiosta asiakas pystyy käyttämään joustavasti eri polttoaineita samassa moottorissa sekä pienentämään laitoksen ympäristövaikutuksia.

DF-moottoreita voidaan käyttää voimaloiden lisäksi myös LNG-tankkereiden ja tulevaisuudessa muunkin tyyppisten alusten voimanlähteenä. Pelkästään tällä ratkaisulla kaikkien nykyisten asiakkaidemme tuotteiden yhteenlaskettuja CO₂-päästöjä voidaan pienentää miljoonilla tonneilla verrattuna perinteisiin LNG:n kuljetusratkaisuihin. Samalla kaasun saatavuus paranee ja kuljetusten ympäristövaikutukset pienenevät. CO₂-päästöjä voidaan vähentää vieläkin tehokkaammin uusiutuvilla energianlähteillä, esimerkiksi nestemäisillä biopolttoaineilla.

Wärtsilä soveltaa uusia teknologioita myös nykyisiin tuotteisiinsa, minkä ansiosta niidenkin ympäristövaikutuksia voidaan pienentää. Huoltopalvelumme avulla pystymme parantamaan vanhojen moottoreiden hyötysuhdetta ja pienentämään niiden päästöt uusien tuotteiden tasolle. Voimme myös muuttaa öljykäyttöisiä moottoreita kaasu- tai biopolttoainekäyttöisiksi.

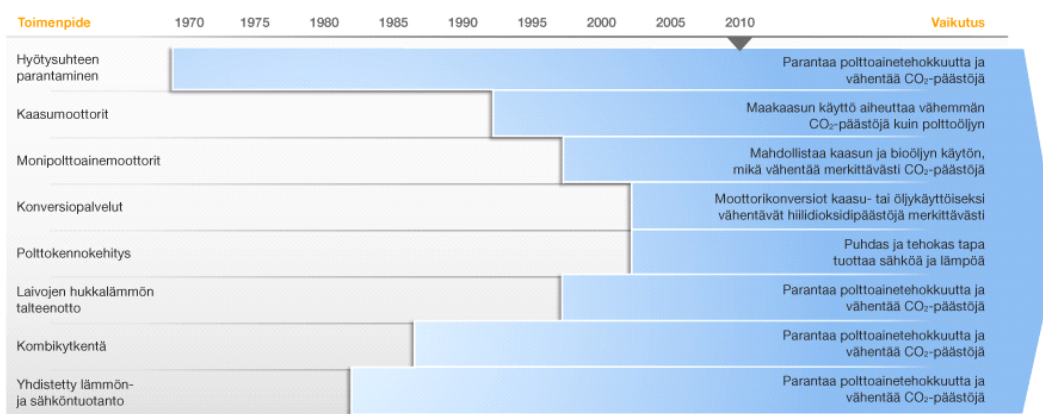
Wärtsilällä on alan edelläkävijänä vastuu kehittää ja toimittaa edistyneitä ratkaisuja, joiden avulla asiakkaiden toiminnan ympäristövaikutuksia voidaan vähentää. Tämä on Wärtsilän tärkein tehtävä ilmastonmuutoksen torjumisessa.

Kasvihuonekaasujen vähennyspotentiaaleja

Ratkaisu	Teho (MW)	Poltto- aine	CO ₂ vähennys vuodessa (t)	Referenssinä käytetty teknologia ja polttoaine
Moottorivoimala (yksinkertainen kiertoprosessi)	50	Raskas- öljy	58 871	Kattilalaitos /Hiili
Moottorivoimala (yksinkertainen kiertoprosessi)	50	Raskas- öljy	43 687	Kaasuturbiini/Kevytöljy
Moottorivoimala (yksinkertainen kiertoprosessi)	50	Kaasu	26 342	Kaasuturbiini (yksinkertainen kiertoprosessi)/Kaasu
Moottorivoimala (yhdistetty sähkön ja lämmöntuotanto, kokonaishyötysuhde 90%)	30 + 30 (Lämpö)	Kaasu	83 552	Kattilalaitos/Hiili (sähkö) + Kattilalaitos/Kevytöljy (Lämpö)
LNG tankkeri (DF-moottorit)	40	Kaasu	41 000	Höyrykattila
Ristelyalus (DF-moottorit)	68	Kaasu	43 000	Risteilyalus/Raskasöljy
Kaasumoottorikonversio	50	Kaasu	57 200	Dieselmoottori/Raskasöljy

Wärtsilän toimenpiteet kasvihuonekaasujen vähentämiseksi

Wärtsilän toimenpiteet kasvihuonekaasujen vähentämiseksi

Ympäristövastuun tunnuslukuja

Wärtsilän toiminnan ympäristövaikutuksista merkittävä osa aiheutuu valmistustoiminnasta. Valmistuksen merkittävimmät ympäristönäkökohdat liittyvät energian ja luonnonvarojen käyttöön ja näin ollen myös toiminnasta aiheutuviin päästöihin.

Valmistuksen lisäksi ympäristöä kuormittaa tuotekehityksen edellyttämä tuotteiden ja komponenttien testaustoiminta. Tuotteiden ympäristösuorituskyvyn parantamisen myönteiset vaikutukset ovat kuitenkin merkittävästi suuremmat kuin testauksen aiheuttama ympäristökuormitus, kun otetaan huomioon tuotteiden koko elinkaari.

Tärkeimmät syyt joidenkin raportissa esitettyjen ympäristövastuun tunnuslukujen huomattaviin vuosittaisiin vaihteluihin ovat:

- muutokset tuotantomäärissä
- muutokset T&K -testausohjelmissa
- muutokset raportoinnin laajuudessa ja kattavuudessa.

Tunnuslukujen yhteydessä käytetyt ympäristöindeksit ovat sidoksissa liikevaihdon kehitykseen. T&K -investointien suurempi määrä jonakin vuonna ei siis vaikuta liikevaihtoon mutta kasvattaa silti tunnusluvun absoluuttista arvoa.

Materiaalit, energia ja vesi

■ Materiaalit

Tärkeimmät Wärtsilän tuotteissa käytetyt materiaalit ovat metalleja: valurauta, seos- ja rakenneteräkset, alumiiniseokset ja pronssi. Kierrätysmateriaalin osuus vaihtelee metallin ja toimittajan mukaan. Kierrätysmateriaalia, kuten loppuun kuluneita kolikoita ja pronssipotkureita, käytetään esim. uusien potkureiden valamiseen. Vuonna 2009 materiaalien kokonaiskulutus oli 129.320 tonnia (113.772). Tärkeimmät materiaalityypit olivat eri metallit 66% (83), hiekka 21% (11) ja eri kemikaalit 10% (4).

■ Energia

Kokonaisenergiankulutus

Kokonaisenergiankulutus (terajouleina, TJ) kattaa Wärtsilän yhtiöiden viime vuosina kuluttaman sähkön, lämmön ja polttoaineet.

Sähkö

Sähköä käytetään valmistustoiminnassa, esimerkiksi komponenttien koneistuksessa, sekä huoltoverstailla ja toimistoissa. Moottoreiden koeajoissa syntyvää sähkö- ja lämpöenergiaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan. Wärtsilän tavoitteena on käyttää tuotettu sähköenergia omiin tarkoituksiinsa ja mahdollisesti myydä osa paikalliselle energiayhtiölle. Moottoreiden koeajotoiminnan luonteen vuoksi sähköntuotanto ja yhtiön sähkön tarve eivät ole tasapainossa, minkä vuoksi ylijäämäenergiaa voidaan myydä paikalliselle energiayhtiölle.

Lämpö

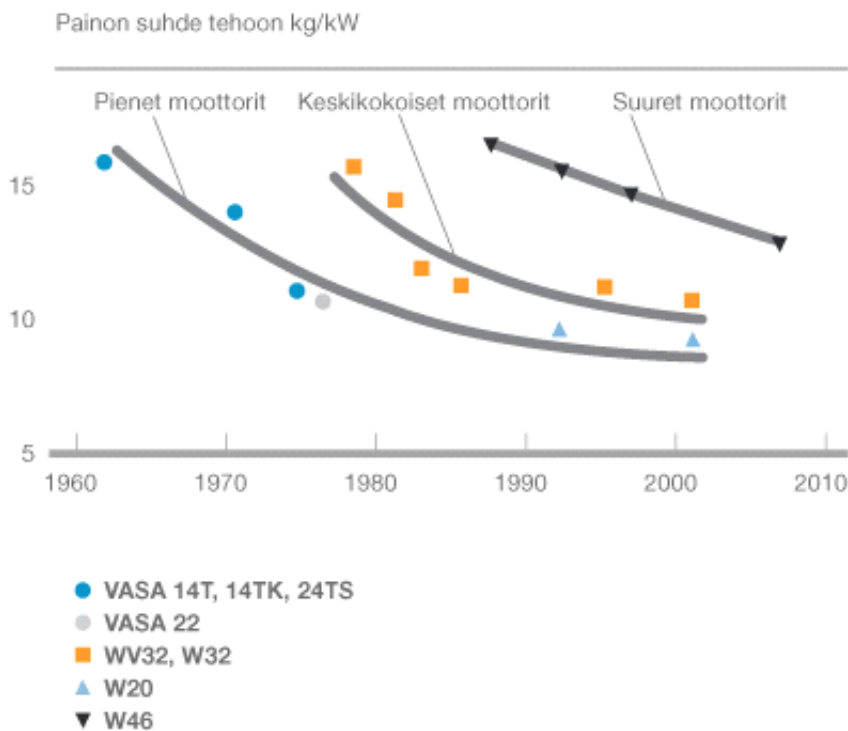
Wärtsilä kuluttaa lämpöä lähinnä kiinteistöjen lämmitykseen. Koeajoissa tuotettua lämpöä pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään lämmityksessä. Osa kiinteistöistä kuuluu kaukolämpöverkkoon, osalla on oma lämpökeskus ja osa on sähkölämmitteisiä.

■ Vesi

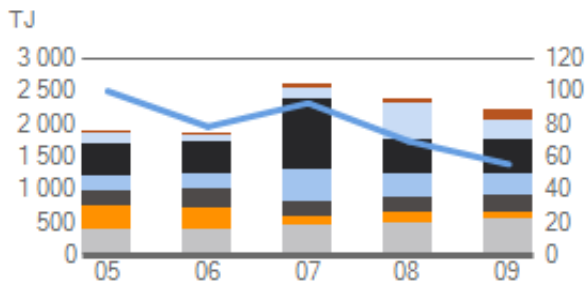
Wärtsilän käyttämä vesi voidaan jakaa kahteen kategoriaan: talousvesi ja jäähdytysvesi. Talousvettä käytetään

pääasiassa valmistustoiminnoissa, kuten osavalmistuksen työstö- ja pesukoneissa, ja muutamilla tehtailla myös valumuottien tuotannossa sekä saniteettitarkoituksiin. Moottoreiden jäähtytys ja prosessien jäähtytysvesi aiheuttavat lämpöpäästöjä vesistöihin. Wärtsilän tehtaat käyttävät jäähtytysvetenä paikallisten vesistöjen pintavettä. Tällöin jäähtytysvesijärjestelmä on erillinen järjestelmä, jossa lämpö on ainoa luonnonvesistöön vapautuva päästö. Jätevedet viemäroidään ja johdetaan paikallisille jätevesien puhdistamoille. Mikäli jätevedet eivät ole viemärintikelpoisia, ne toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn, esimerkiksi ongelmajätelaitokselle.

Wärtsilän keskinopeiden moottoreiden paino/teho-suhde 6-sylinterisille rivimoottoreille

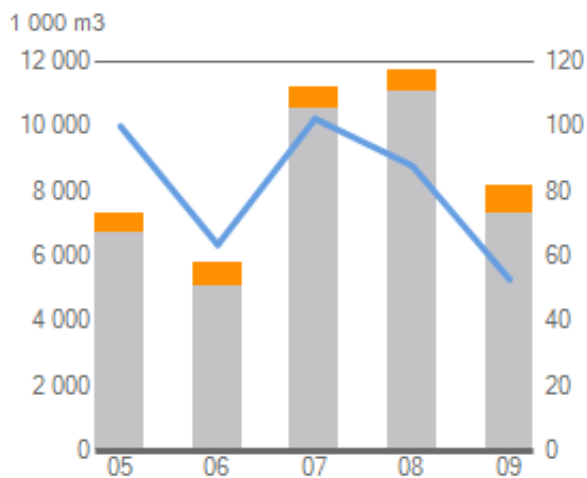

Vuosittainen kokonaisenergian kulutus

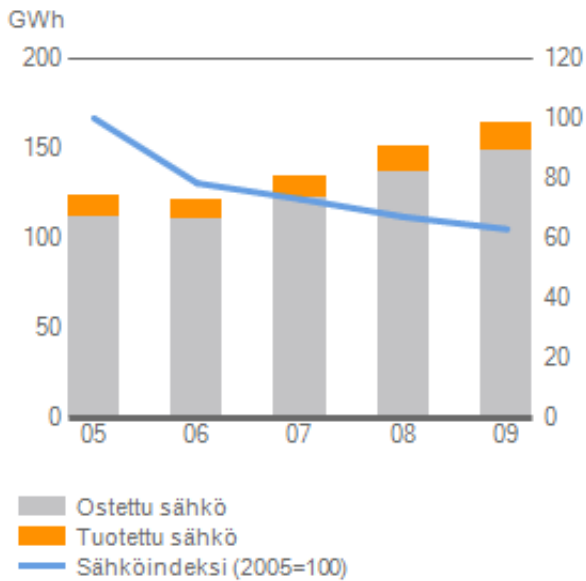
- Sähkönkulutus
- Lämmönkulutus
- Kevyt polttoöljy
- Raskas polttoöljy (matala tuhkapitoisuus)
- Maakaasu
- Raskas polttoöljy (korkea tuhkapitoisuus)
- Muut polttoaineet
- Energiaindeksi (2005=100)

Vuosittainen vedenkulutus

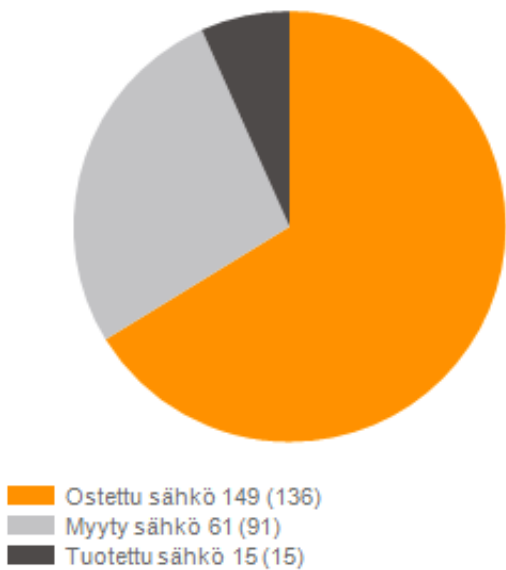

- Jäähdytysvesi
- Vesijohtovesi
- Vesi-indeksi (2005=100)

Vuosittainen sähkönkulutus

Sähkötase 2009, GWh

Päästöt ja jätteet

■ Päästöt ilmaan

Valmistusprosessista aiheutuva melu syntyy pääasiassa moottoreiden koeajoista ja tuotantolaitosten katolla olevista ilmanvaihtolaitteista. Melu on pääasiassa matalataajuisia ja siten ihmiskorvalla heikosti havaittavissa. Wärtsilä on panostanut meluntorjuntaan käyttämällä asianmukaisia teknisiä ratkaisuja ja onnistunut alentamaan melutasoja huomattavasti. Meluntorjuntatyö on kuitenkin jatkuvaa ja edellyttää säännöllistä seurantaa.

Ilmaan vapautuvat päästöt aiheutuvat pääasiassa moottoreiden koeajoista ja valmiiden moottoreiden tai muiden tuotteiden maalaamisesta. Koeajojen päästöt muodostuvat typen oksideista (NO_x), rikkidioksidista (SO₂), hiilidioksidista (CO₂) ja hiukkasista sekä vähäisemmässä määrin muista päästökomponenteista. Moottoreiden ja muiden tuotteiden maalauksessa syntyy haihtuvia orgaanisia yhdisteitä eli VOC-päästöjä.

Suorien CO₂-päästöjen lisäksi Wärtsilän toiminnasta aiheutuu epäsuoria CO₂-päästöjä. Vuonna 2009 laskennalliset sekundääriset CO₂-päästöt (ostosähköstä ja lämmöstä) olivat 62.211 tonnia (54.112) ja lentämisestä aiheutuneet CO₂-päästöt olivat 37.882 tonnia (45.014) .

■ Ympäristövaikutusten tarkkailu

Wärtsilän toiminnan ympäristövaikutuksia tarkkaillaan seuraavasti:

- ilmanlaatutarkkailuun osallistuminen muiden paikallisten sidosryhmien kanssa
- ilmaan vapautuvien päästöjen mittaaminen
- melutasojen kartoittaminen
- säännölliset jätevesianalyysit
- maaperäanalyysit
- leviämiselvitykset ja bioindikaattoritutkimukset.

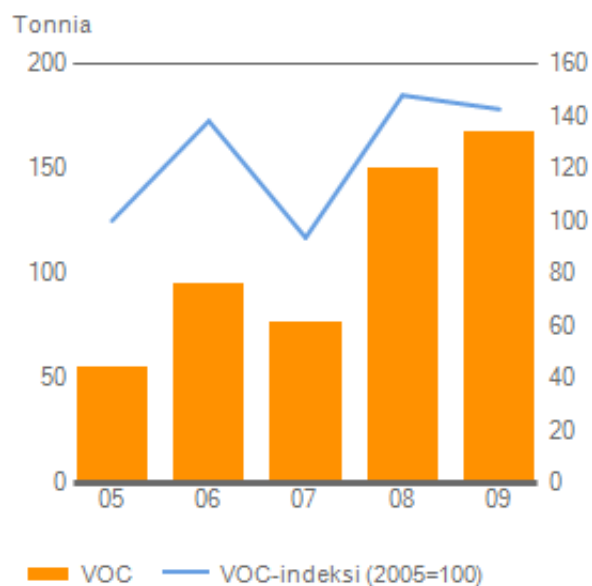
■ Jätehuolto

Tuotantotoiminta synnyttää monenlaista jätettä, joka voidaan jakaa kahteen pääluokkaan: ongelmajätteet ja tavanomaiset jätteet. Ongelmajätteet sisältävät lastuamismesteet, erilaiset jäteöljyt, maali- ja liuotinjätteet, öljyiset jätteet, kiinteät jätteet jne. Ongelmajätteet toimitetaan ongelmajätelaitokselle, jossa ne käsitellään asianmukaisesti. Kaikki Wärtsilän yhtiöt lajittelevat jätteensä paikallisten jätehuoltomääräysten mukaisesti. Yleisesti ottaen voidaan puhua seuraavista jäteluokista: poltettava jäte, kaatopaikalle loppusijoitettava karkea jäte, puhdas kartonki ja jätepaperi. Lisäksi puujäte, romumetalli ja metallilastut kerätään talteen. Ainoastaan karkea jäte ja joissain tapauksissa puujäte toimitetaan kaatopaikalle loppusijoitettavaksi. Muut jätteet hyödynnetään joko raaka-aineena tai energianlähteenä.

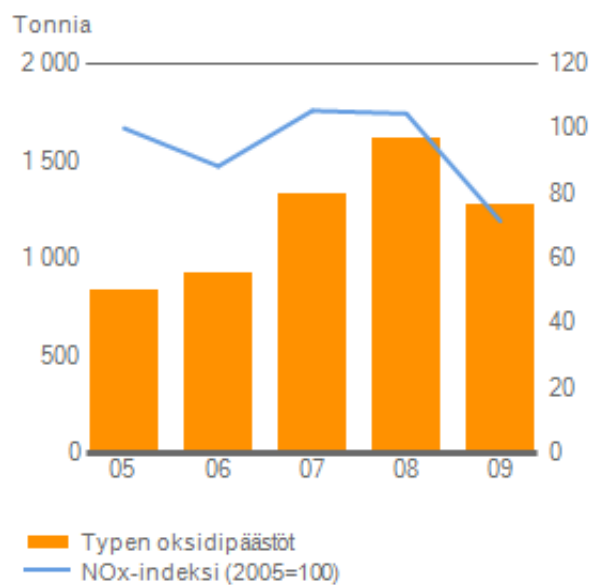
Wärtsilällä on neljä jätehuoltoon liittyvää päämäärää:

- vähentää prosesseissa syntyvän jätteen määrää
- hyödyntää jäte raaka-aineena
- hyödyntää jäte energianlähteenä
- hävittää jäte ympäristöä säästävällä tavalla.

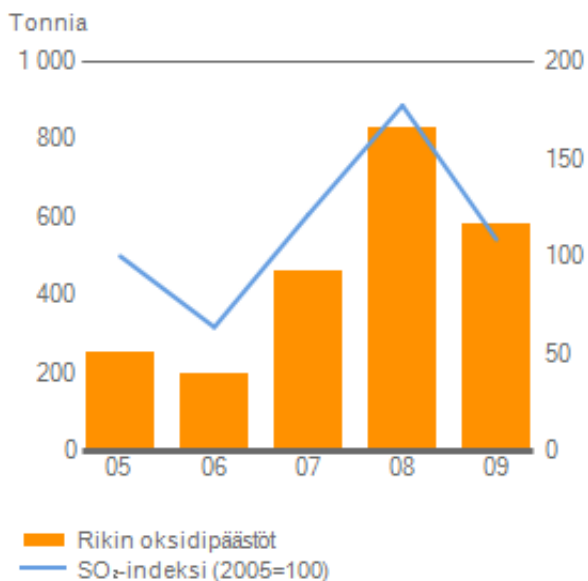
Vuosittaiset VOC-päästöt

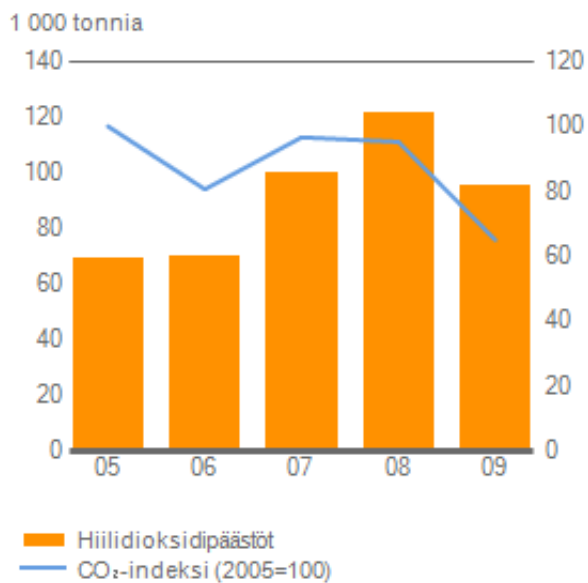
Vuosittaiset typen oksidipäästöt

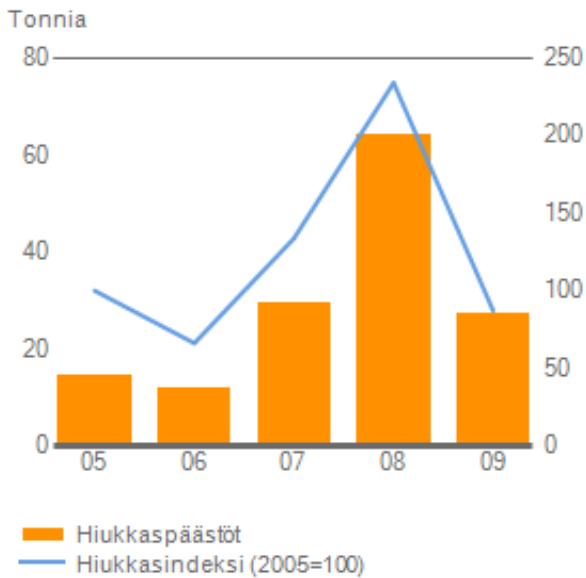
Vuosittaiset rikin oksidipäästöt

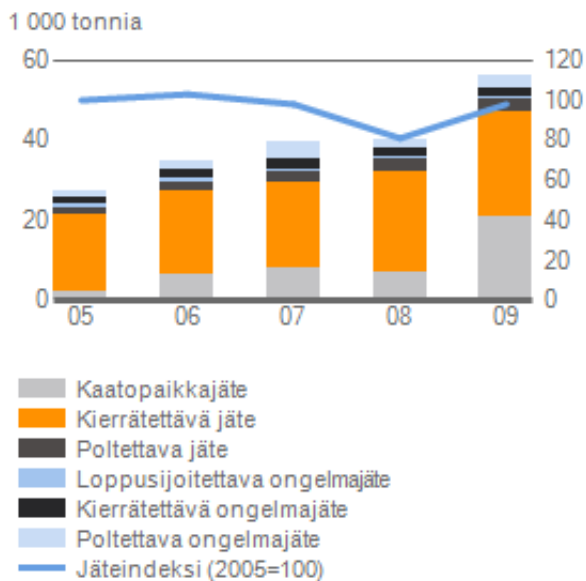
Vuosittaiset hiilidioksidipäästöt

Vuosittaiset hiukkaspäästöt

Vuosittaiset jätemäärät

Lainsäädännön noudattaminen

Wärtsilän yhtiöt noudattavat paikallista ympäristölainsäädäntöä. Wärtsilän tuotantoyhtiöiden toiminta edellyttää voimassa olevia ympäristölupia. Wärtsilän yhtiöillä on vaaditut ympäristöluvat, joiden ehdot yleisesti ottaen täytetään. Poikkeamat on kuvattu seuraavissa kappaleissa.

Ympäristöhäiriöt ja valitukset

Häiriötilanteiden, valitusten ja poikkeamien lukumäärä on esitetty kuvassa. Raportoidut häiriötilanteet kattavat tapahtumat, joissa Wärtsilän yhtiö on pääsääntöisesti ollut velvollinen raportoimaan tilanteesta viranomaisille. Seuraavat merkittävät ympäristöhäiriöt tapahtuivat Wärtsilän toimipaikoissa vuonna 2009:

- 1 meluhaitta
- 1 lietevuoto
- 2 tulipaloa
- 2 polttoöljyvuotoa
- 1 öljyisen veden vuoto
- 1 hallitsematon hajupäästö.

Kaikki yllä esitetyt häiriötilanteet tutkittiin, ja asiaankuuluvat korjaavat toimenpiteet toteutettiin. Naapureiden tekemien ympäristövalitusten syinä olivat lähinnä melu, haju ja savu. Kaikki valitukset tutkittiin, ja asiaankuuluvat korjaavat toimenpiteet toteutettiin tarvittaessa.

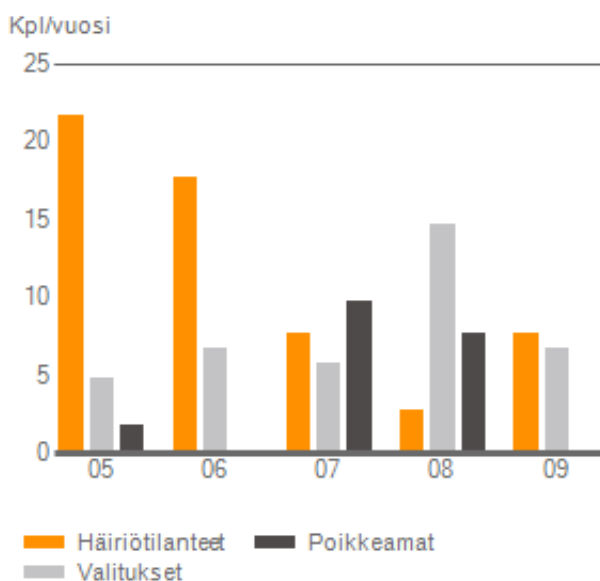
Poikkeamat

Katsauskaudella ei esiintynyt poikkeamia.

Edellisessä raportissa esitetyt poikkeamat

Wärtsilä Guatemala S.A. on toteuttanut kaikki teknisen selvityksen perusteella esitetyt korjaavat toimenpiteet. Wärtsilä France S.A:n esittämä ratkaisu osoittautui toteuttamiskelvottomaksi, ja vaihtoehtoisia ratkaisuja tutkitaan. Wärtsilä Denmark A/S on löytänyt väliaikaisen ratkaisun, jonka avulla vaatimukset täytetään. Wärtsilä Denmark A/S etsii kuitenkin vielä pysyvää ratkaisua jätevesiongelmaan. Wärtsilä Iberica S.A. ja Wärtsilä Singapore ovat kumpikin toteuttaneet tapausten edellyttämät toimenpiteet.

Häiriötilanteet, valitukset ja poikkeamat

Ympäristökustannukset ja -vastuut

Wärtsilän toimintaan liittyvät kustannukset on määritelty ympäristökustannuksiksi, jos ne liittyvät ilman-, maaperän- tai vesiensuojeluun, jätehuoltoon, ympäristöasioiden hallintaan tai meluntorjuntaan.

■ Wärtsilän kiinteistöt ja ympäristövastuut

Wärtsilän omistamat tai vuokraamat kiinteistöt sijaitsevat pääsääntöisesti taajama-alueilla. Yhtiön tiedossa ei ole kiinteistöjä, jotka sijaitsevat luonnon monimuotoisuuden kannalta herkillä alueilla. Ympäristöriskit ja -vastuut on tunnistettu ja selvitetty osana yleistä riskienhallintaa. Wärtsilän toiminnasta johtuvat mahdolliset vastuut liittyvät ensisijaisesti yhtiön kiinteistöihin. Ympäristövastuut tutkitaan järjestelmällisesti jokaisen kiinteistökaupan yhteydessä. Wärtsilä on tunnistanut joitakin tapauksia, joihin saattaa tulevaisuudessa liittyä ympäristövastuita, mutta niillä ei oleteta olevan merkittävää taloudellista vaikutusta Wärtsilälle.

Ympäristöinvestoinnit ja ympäristökäyttökustannukset

MEUR	2009	2008	2007	2006	2005
Ympäristöinvestoinnit	1,1	2,6	2,5	1,8	2,5
Ympäristökäyttökustannukset	4,2	5,4	4,1	3,5	3,0

CASE

”Wärtsilän energiakartoitus osoittaa sitoutumistamme energiatehokkuuden parantamiseen.”

Alustava energiakartoitus

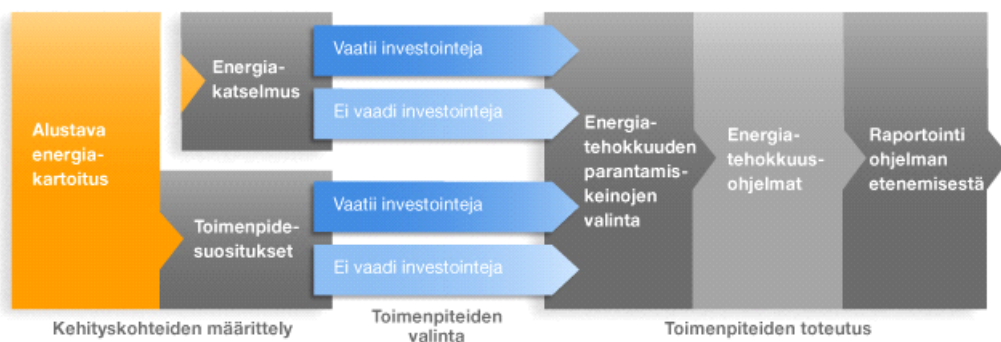
Wärtsilä teki vuonna 2009 alustavan energiakartoituksen saavuttaakseen energiatehokkuuden parantamista koskevat tavoitteensa. Kartoituksen tavoitteina oli selvittää nykyinen energiatehokkuuden ja -tietoisuuden taso, kerätä jatkosuunnittelua varten tarvittavaa perustietoa, arvioida todellinen ja potentiaalinen tarve perusteelliseen energia-analyysiin kussakin maassa ja/tai toimipaikassa sekä määritellä toimenpiteitä, joiden avulla energiatehokkuutta voidaan parantaa. Kartoituksen toteutti ulkopuolinen yritys yhteensä 143:ssa Wärtsilän toimipaikassa 60 maassa.

Kartoituksen perusteella annettiin yritys- ja/tai toimipaikkakohtaisia toimenpidesuosituksia. Tulokset osoittivat, että kymmenen vuonna 2008 eniten energiaa käyttäneen yrityksen osuus sähkön kulutuksesta oli 85%, polttoaineiden kulutuksesta 98% ja lämmön kulutuksesta 95%. Vuoden 2010 aikana Wärtsilä toteuttaa energia-analyysejä ainakin Kiinassa, Espanjassa ja Italiassa. Suomessa on jo tehty energiakatselmuksia ja laadittu yksityiskohtainen suunnitelma energiatehokkuuden parantamiseksi.

Tavoitellun energiansäästön absoluuttinen määrä on 47 GWh vuoteen 2016 mennessä.

Energiatehokkuuden parantamiseen tähtäävä prosessi

Energiatehokkuuden parantamiseen tähtäävä prosessi

Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu

Wärtsilän strategiassa esitetyt sosiaalisen vastuun tavoitteet osoittavat, mitkä ovat Wärtsilän sosiaalisen vastuun keskeiset painopisteet. Wärtsilän tavoitteena on, että sen työntekijät ovat tarmokkaita, osaavia ja motivoituneita ja työskentelevät innostavissa, mielekkäissä ja etenemismahdollisuuksia tarjoavissa tehtävissä erinomaisten esimiesten johdolla.

Hyvä yrityskansalaisuus voidaan saavuttaa avoimella viestinnällä ja hyvillä suhteilla olennaisiin sidosryhmiin. Wärtsilän liiketoiminta ja sidosryhmäsuhteet perustuvat yhtiön toimintaperiaatteisiin (Code of Conduct), joita jokainen wärtsiläläinen on velvollinen noudattamaan.

Wärtsilän tavoitteena on myös tarjota työntekijöilleen, aliurakoitsijoilleen sekä muille eri puolilla konsernia työskenteleville henkilöille turvalliset työolosuhteet asettamalla toiminnalle korkeatasoiset työterveys- ja turvallisuusvaatimukset.

Wärtsilä aloitti Ship Power -liiketoiminnan resurssien ja organisaation sopeuttamistoimet maailmantalouden kriisin romahduttua merenkulku- ja laivanrakennusmarkkinat pitkään vahvana jatkuneen kysynnän jälkeen. Paikallisten sopeuttamissuunnitelmien yhteydessä Wärtsilä on tukenut esimiehiä vaikeiden tilanteiden käsittelyssä ja erityisesti työpaikkansa menettäneitä työntekijöitä auttamalla heitä työllistymään sekä tarjoamalla heille terveydenhuoltopalveluja ja muita HR-tukitoimia.

Wärtsilän johtokunnan hyväksymien sosiaalisen vastuun tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Tilanne
Tasa-arvoa koskevan ohjeen laatiminen.	Konsernin tasa-arvoa koskeva ohjeisto valmistui vuonna 2009, ja se tullaan kommunikoidaan vuoden 2010 ensimmäisen kvartaalin loppuun mennessä.

<p>95% keskeisistä alihankkijoista toimittaja-arviointien piirissä vuoteen 2010 mennessä. Kaikkien arvioitujen alihankkijoiden tulee läpäistä arviointi hyväksytysti ja 50%:n tulee saavuttaa korkein hyväksymistaso.</p>	<p>Tavoitteen on määrä toteutua vuonna 2010. Toimittaja-arviointeja valvoo Wärtsilän hankintatoiminto. Vuoden 2009 lopussa toimittaja-arvioinnit kattoivat 90% avaintoimittajista, joista 67% saavutti korkeimman hyväksyntätason.</p>
<p>Kehityskeskustelut kattavat koko organisaation vuoden 2009 loppuun mennessä.</p>	<p>Kehityskeskustelujen toteuma vuoden 2009 lopussa oli 78%. 100% kattavuus tulee säilymään yleisenä tavoitteena ja toimihenkilöiden osalta periaatteena. Työntekijöiden kehityskeskusteluja koskevat yhtenäiset ohjeet laadittiin joulukuussa 2009.</p>
<p>Ympäristö- ja työterveys- ja turvallisuusjärjestelmät käyttöön tytäryhtiöissä.</p>	<p>Tytäryhtiöt ovat ottaneet johtamisjärjestelmät käyttöön toimintasuunnitelmiansa mukaisesti. Vuoden 2009 lopussa 39 Wärtsilän tytäryhtiöllä oli ISO 14001 sertifioitu johtamisjärjestelmä (kattaen 87% Wärtsilän henkilöstöstä) sekä 31 tytäryhtiöllä sertifioitu OHSAS 18001 johtamisjärjestelmä (kattaen 72% Wärtsilän henkilöstöstä).</p>
<p>Pitkän aikavälin tavoite on nolla poissaoloon johtanutta tapaturmaa.</p>	<p>Tytäryhtiöt ovat toteuttaneet toimintasuunnitelmiaan tavoitteen saavuttamiseksi. Saavutetut tulokset ovat olleet jo myönteisiä. Vuonna 2009 tapaturmataajuus oli 12,9. Edellisen vuoden tapaturmataajuus oli 16,3.</p>
<p>Työturvallisuuskortti kaikille kenttähuollossa työskenteleville.</p>	<p>Wärtsilä Land & Sea Academy on valmistellut konsernin työturvallisuusopasta ja sähköistä työsuojelukoulutusohjelmaa. Molemmat otetaan käyttöön vuoden 2010 huhtikuuhun mennessä. Työturvallisuuskortit jaetaan kaikille työsuojelukurssin hyväksytysti läpäiseille osallistujille.</p>

Henkilöstö

■ Henkilöstön ja rakenteiden muutokset 2009

Henkilöstön määrä pysyi samalla tasolla koko vuoden 2009. Uusien työntekijöiden palkkaamista on harkittu erittäin huolellisesti, ja etusijalla ovat olleet työkierto sekä yhtiön sisäiset ja toimintojen väliset siirrot.

Wärtsilä ja Metso saattoivat päätöksen hankkeen, jolla yhdistettiin Metson Heat & Power -liiketoiminta ja Wärtsilän Biopower-liiketoiminta yhteisyritykseksi nimeltä MW Power Oy. Yritysjärjestely saatettiin päätökseen 1.1.2009. Wärtsilästä siirtyi 44 työntekijää uuden yhteisyrityksen palvelukseen.

Toukokuussa 2009 Wärtsilä osti loput 60 prosenttia italialaisen Wärtsilä Navim Dieselin osakekannasta ja kasvatti siten

omistusosuutensa yhtiössä sataan prosenttiin. Italian Genovassa toimivan Wärtsilä Navim Dieselin henkilöstömäärä on 88. Sen toiminta on yhdistetty Wärtsilä Services-liiketoimintaan Italiassa, ja kaikki työntekijät jatkavat Wärtsilän palveluksessa.

Wärtsilä jatkoi myös laivasuunnitteluyhtiöiden hankkimista ja integrointia. Huhtikuussa Wärtsilä osti Serbiasta 40 henkilöä työllistävän Vik-Sandvik Albatross d.o.o:n, lokakuussa se osti Venäjältä 11 henkilöä työllistävän CJSC Vik-Sandvik Ruslandin ja toukokuussa Bulgariasta Vik-Sandvik IHB Design AD:n, joka raportoidaan Wärtsilän 50-prosenttisesti omistamana osakkuusyhtiönä.

Suoran työllistämisen lisäksi Wärtsilän toimipaikoilla toimi aliurakoitsijoita, joiden yhteenlaskettu työllisyysvaikutus oli 2.730 henkilötyövuotta. Suomen yksiköissä työskenteli 3.469 työntekijää.

Ship Power -liiketoiminta aloitti organisaation ja resurssien sopeuttamisen vastaamaan meriteollisuuden merkittävästi heikentynyttä maailmanlaajuista markkinatilannetta. Toimenpiteet koskevat Wärtsilän Ship Power -liiketoiminnan kaikkia toimintoja maailmanlaajuisesti, ja työpaikkojen vähennystarve on yhteensä 400–450. Wärtsilä tavoittelee toimenpiteillä noin 30 miljoonan euron vuosittaisia säästöjä. Säästöt alkoivat toteutua asteittain vuoden 2009 toisella puoliskolla ja vaikuttavat täysimääräisesti vuoden 2010 loppuun mennessä. Ship Power -liiketoiminnan henkilöstövähennysten lisäksi kustannustehokkuutta on pyritty parantamaan muilla mahdollisilla keinoilla: matkustamista on pyritty vähentämään käyttämällä virtuaalokokous- ja neuvottelujärjestelmiä ja palkankorotuksista on pidättäydytty konsernin ohjeen mukaisesti.

Samanaikaisesti Ship Power pyrkii saamaan aikaan merkittävän muutoksen ottamalla käyttöön yhdenmukaisen toimintatavan, mutta säilyttämään vahvan paikallisen läsnäolomme tuomat edut. Tämä tapahtuu parantamalla työtapoja projektien myynnissä, suunnittelussa ja toteutuksessa sekä kehittämällä operatiivisia taitoja ja valmiuksia sekä kannustamalla koko Ship Power -tiimiä toiminnan jatkuvaan parantamiseen.

Toimialojen henkilöstömäärä

	Henkilöstömäärä	Muutos
Services	11 219	208
Ship Power	1 140	-461
Power Plants	835	-69
Industrial Operations	4 911	28
Muut	436	23

■ Henkilöstöjohtaminen vuonna 2009

Wärtsilän henkilöstöstrategian päätavoitteena on tukea liiketoiminnan tavoitteiden toteutumista varmistamalla, että liiketoiminnoilla on käytettävissään riittävästi resursseja, osaavaa ja motivoitunutta henkilöstöä. Tavoitteita ovat organisaatiosuunnittelu ja -muutosten tukeminen, osaamisen jatkuva kehittäminen, tavoitejohtaminen ja hyvästä suorituksesta palkitseminen sekä johtamis- ja esimiestaitojen vahvistaminen.

Wärtsilän henkilöstötoiminto jatkoi yhtenäisten henkilöstöjohtamisen prosessien ja työkalujen sekä yhteisten toimintatapojen kehittämistä yli maa- ja yksikkörajojen. Wärtsilä on ottanut merkittävän edistysaskeleen ottamalla käyttöön uusia virtuaalisyhteistyön ja -kokoukset mahdollistavia tekniikoita ja työkaluja, jotka tuovat kustannus-säästöjä, mutta ennen kaikkea tehostavat toimintaa ja parantavat työn ja yksityiselämän tasapainoa vähentämällä matkustamiseen kuluva aikaa.

Vuonna 2009 Wärtsilä jatkoi tärkeimpien henkilöstöjohtamisprosessiensä kehittämistä ja tehosti työkaluja, joita esimiehet ja työntekijät tarvitsevat prosessien läpiviemiseksi. Vuosittaisen kehityskeskusteluprosessin tukena käytetään kehityskeskustelutyökalua, ja Wärtsilässä on käytössä yksi yhteinen globaali henkilöstötietojärjestelmä. Laadukkaat ja tarkat henkilöstötiedot antavat hyvät edellytykset erilaisten työkalujen tukemien henkilöjohtamisprosessien, resurssisuunnittelun, raportoinnin ja analysoinnin kehittämiseksi.

■ Tavoitejohtaminen

Tavoitejohtamisprosessi tukee Wärtsilää liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamisessa jalkauttamalla liiketoimintastrategiat käytännön henkilöstöjohtamiseen ja yksilö- sekä tiimitason tavoitteisiin. Jokaisen wärtsiläläisen on tunnettava ja ymmärrettävä paitsi Wärtsilän liiketoiminnan strategiset tavoitteet, myös ja ennen kaikkea oman yksikkönsä tavoitteet sekä oman työnsä päättävöitteet. Tavoitejohtamisella oli edelleen korostettu asema Wärtsilässä.

Vuonna 2009 sekä tavoiteasetantaan että kauden lopussa tapahtuvaan yleisarviointiin sisällytettiin kahdeksan Wärtsilän arvoihin perustuvaa käyttäytymismallia. Käyttäytymistä koskevista odotuksista keskustellaan kehityskeskusteluissa. Kehityskeskusteluja käydään vähintään kerran vuodessa joko henkilökohtaisesti tai ryhmissä. Tavoitteena oli, että vuosittaiset kehityskeskustelut kattavat koko organisaation vuoden 2009 loppuun mennessä. Monissa yksiköissä 100 prosentin tavoite saavutettiin, mutta keskimäärin prosentti on 78.

Osana tavoitejohtamis- ja osaamisen johtamisprosesseja Wärtsilä on määritellyt 15 globaalia tehtäväperhettä, jotka sisältävät kehukset tehtävien vaatavuudelle ja arvosteluasteikolle sekä yleiset tehtäväkuvaukset. Näin saadaan perusteet organisaatorakenteiden analysointiin, tärkeimmät osaamisvaatimukset ja palkkakehitys yhdenmukaistuvat ja Wärtsilän tietoja voidaan verrata toimialan yleisiin tilastoihin.

■ Johtamistaitojen kehittäminen

Wärtsilä jatkoi johtamistaitojen kehittämistä monilla alueilla. Marraskuussa järjestettiin vuosittainen ylimmän johdon kehittämisohjelma. Johtotehtävissä toimiville on järjestetty kolme uutta globaalia johtamisen kehittämisohjelmaa, jotka aiotaan toteuttaa samassa laajuudessa myös vuoden 2010 aikana. Toteutuneita koulutuspäiviä seurataan säännöllisesti yhtenä HR-tunnuslukuna johtamiskoulutuksen osalta.

Työssäoppiminen, itseoppiminen, mentorointi, valmentava johtaminen sekä tehtävien jakaminen siten, että osaamista saadaan siirrettyä kokeneilta tekijöiltä nuoremmille, ovat olennainen osa oppimista ja osaamisen kehittämistä yrityksessä. Työntekijöille annetaan muodollista koulutusta organisaation kaikilla tasoilla uusien tulokkaiden perehdytyksestä aina yrityksen ylimpään johtoon. Wärtsiläläiset osallistuvat koulutukseen keskimäärin 3,7 päivänä vuodessa. Toiminnan laajuudesta kertovat vuoden aikana toteutuneet 67.834 koulutuspäivää. Suuri osa koulutuksesta räätälöidään osastojen erityistarpeisiin.

Koulutuspäivät henkilöstöryhmittäin jaoteltuna

Päivää/työntekijä	2009	2008	2007	2006	2005
Johto	3,9	2,7	5,3	3,3	3,0
Muut toimihenkilöt	3,8	3,3	2,9	3,9	3,3
Työntekijät	3,5	3,5	2,8	2,4	2,3

■ Tulevat osaajat kansainvälisten harjoitteluohjelmien kautta

Wärtsilä on järjestänyt kolme kansainvälistä huipputason harjoitteluohjelmaa turvatakseen tulevan johtaja- ja asiantuntijareservinsä taloushallinnon, tutkimuksen ja kehityksen sekä tietohallinnon aloilla. Yhteensä 26 nuorella toimihenkilöllä on ollut työtehtävien, projektityön ja koulutusten kautta mahdollisuus sekä tutustua Wärtsilän toimintatapoihin että syventää omien erikoisalojensa osaamista. Ohjelmat ovat kiinteä osa Wärtsilän henkilöstön kehittämistä. Ohjelmien aikana osallistujat toimivat erilaisissa rooleissa ja työskentelevät monipuolisten tehtävien parissa eri puolilla Wärtsilän kansainvälistä organisaatiota. Kaikki kolme ohjelmaa päättyivät tammikuussa 2010.

■ Henkilöstöjohtamisen haasteet ja painopisteet vuonna 2010

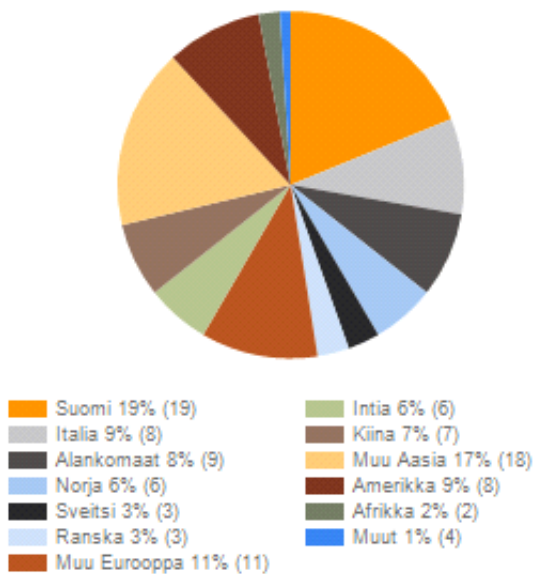
Wärtsilä valmistautuu optimoimaan tuotantonsa vastatakseen muuttuvaan liiketoimintaympäristöön. Wärtsilän on jatkuvasti

kehitettävä ja muokattava organisaatiotaan vastaamaan sekä lyhyen että pitkän aikavälin muutoksia markkinoilla ja luodakseen edellytykset tulevaisuuden kestäväälle kasvulle ja kannattavuudelle. Tämä tuo mukanaan erilaisia haasteita, ja Wärtsilä pyrkii kohtelemaan henkilöstöä mahdollisimman reilusti ja antamaan muuttuvissa tilanteissa täyden tukensa sekä esimiehille että työntekijöille.

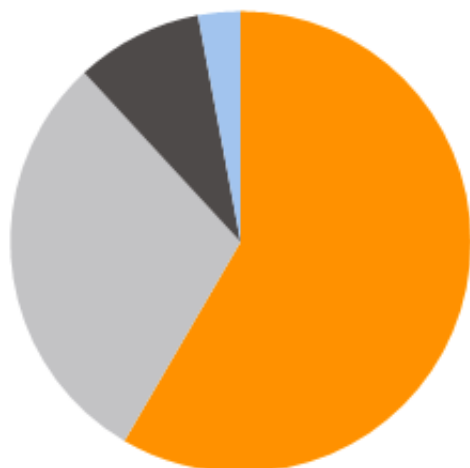
Wärtsilä haluaa olla varteenotettava työnantaja sekä uusille tulokkaille että kokeneille ammattilaisille ja samanaikaisesti tarjota kehitymis- ja etenemismahdollisuuksia nykyiselle henkilöstölle.

Johtamistaitojen kehittäminen on kaikilla alueilla edelleen keskeinen kehitystavoite. Erityistä huomiota kiinnitetään myös tavoitejohtamisprosessien toteuttamiseen, johon kuuluu oikeanlainen tavoiteasetanta, valmentava johtaminen, suorituksen ja tulosten säännöllinen arviointi sekä hyvien ja erinomaisten suoritusten palkitseminen.

Henkilöstö maittain

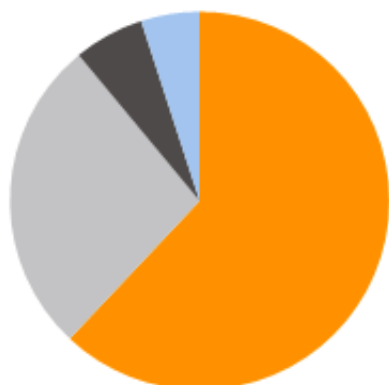

Henkilöstö markkina-alueittain

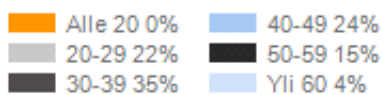
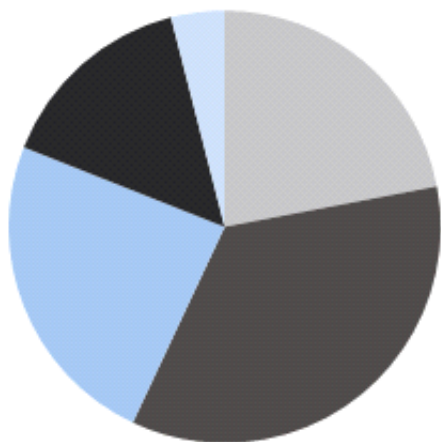
■ Eurooppa 59% (59) ■ Amerikka 9% (8)
■ Aasia 30% (30) ■ Muut 3% (2)

Henkilöstö liiketoiminnoittain

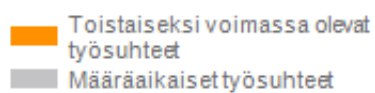
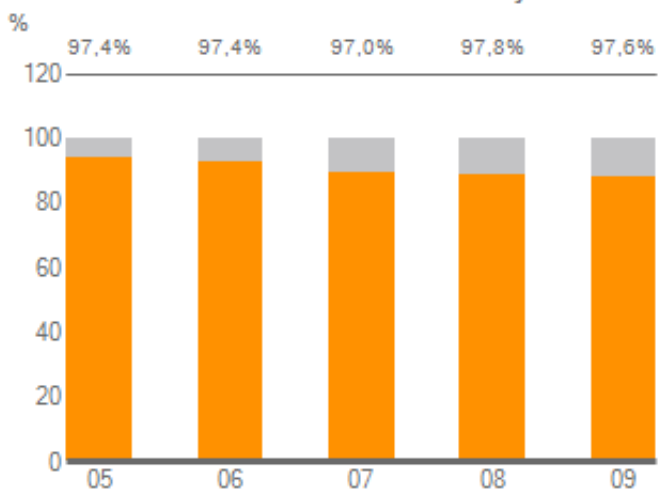

■ Services 62% (60)
■ Wärtsilä Industrial Operations
27% (27)
■ Ship Power 6% (9)
■ Power Plants 5% (5)

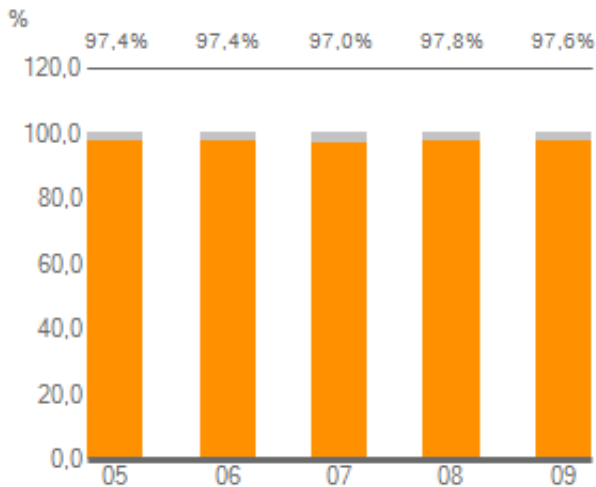
Ikärakenne

Toistaiseksi voimassa olevat / määräaikaiset työsuhteet

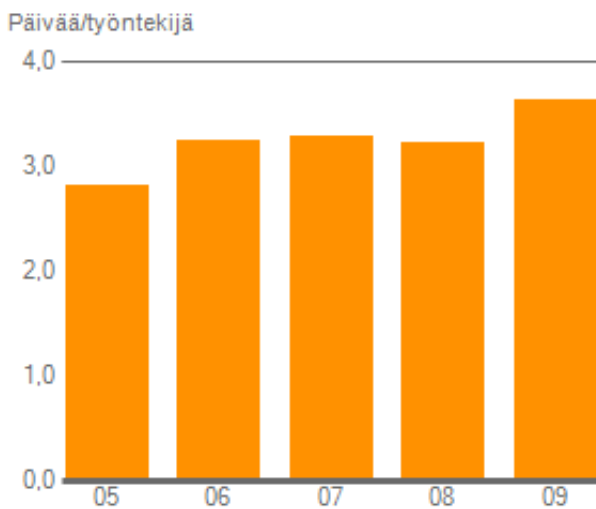

Kokopäiväiset/osapäiväiset työsuhteet

■ Kokopäiväiset työsuhteet
■ Osapäiväiset työsuhteet

Koulutuspäivät

■ Koulutuspäivät

Henkilöstökäytännöt

■ Henkilöstön etuudet ja palkitseminen

Määräaikaisessa ja osapäiväisessä työsuhteessa oleville tarjotaan yleisesti ottaen samat etuudet kuin toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa oleville. Joissakin maissa oikeus etuuksiin riippuu palvelukuukausista tai -vuosista. Tällaiset erot johtuvat yleensä paikallisen lainsäädännön mukaisista työehtosopimuksista.

Henkilökohtaiset palkat tarkistetaan vuosittain kehityskeskustelun yhteydessä ja vuosittaisten palkankorotusohjeiden mukaisesti. Yhtiö voi maksaa henkilöstölle vuosittaisen bonuksen yhtiön sääntöjen mukaisesti erillisten bonussopimusten perusteella. Taloudellinen tulos arvioidaan ja bonus määritellään kerran vuodessa. Henkilöstölle voidaan maksaa erityisbonuksia poikkeuksellisen hyvästä suorituksesta. Etuudet, kuten työsuhdeauto, palvelusvuosipalkkiot ja hyvinvointi-

kuntoilu- ja terveydenhuoltopalvelut, suunnitellaan ja toteutetaan paikallisesti sekä yhtiön ohjeistuksen että paikallisten käytäntöjen mukaan.

Palkkauksen peruseriaatteena on, että yhtiössä maksetaan samaa palkkaa samasta työstä ja samasta suorituksesta. Palkan on tarkoitus olla oikeudenmukainen, reilu ja kannustava. Nämä tavoitteet saavutetaan käyttämällä päätöksenteon pohjana työn vaatavuutta. Erot osaamisessa ja suorituksissa näkyvät eri henkilöiden – ei sukupuolten – välisinä palkkaeroina.

■ Vähimmäisirtisanomisaika

Tapauksissa, joilla on kansainvälisiä tai merkittäviä liiketoiminnallisia tai sosiaalisia vaikutuksia, kuten esimerkiksi henkilöstön irtisanomiset, tuotantolaitoksen tai sen osan siirtäminen toiseen paikkaan ja rakennemuutokset, kuullaan Eurooppa-toimikunnan työkomiteaa ja/tai henkilöstön paikallisia edustajia ennen kuin asiassa tehdään päätöksiä, tai jolle se ole mahdollista, mahdollisimman nopeasti. Tavoitteena on tiedottaa kaikista merkittävistä toimintaa koskevista muutoksista jo niitä suunniteltaessa.

Wärtsilä noudattaa Euroopan unionin direktiivejä, yhteistoiminnasta yrityksissä ja yhteisöissä annettuja paikallisia lakeja, työehtosopimuksia ja muita vastaavia henkilöstön kuulemista ja työehtosopimuksia koskevia määräyksiä.

■ Osaamisen johtamisprosessi

Wärtsilän osaamisen johtamisprosessi on tehokas ja jäsennetty tapa kehittää pitkäjänteisesti liiketoiminnoissa olevaa osaamista. Jotta osaamme kohdistaa osaamisen kehittämistoimenpiteet oikein, meidän on tunnistettava yrityksemme kannalta merkittävät nykyiset ja tulevat menestystekijät. Sama prosessi auttaa meitä myös tunnistamaan yksilötason osaamisen kehittämistarpeet sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Arvioimalla henkilöstön osaamista ja vertaamalla sitä tavoitteisiin pystymme analysoimaan osaamisessa olevia puutteita.

Kaikella Wärtsilän henkilöstön koulutus- ja kehitystoiminnalla pyritään kehittämään, ylläpitämään ja päivittämään strategiaamme toteuttamiseen tarvittavaa osaamista. Oikea osaaminen oikeaan aikaan ja kyky sopeutua jatkuvasti muutuvaan liiketoimintaympäristöön ovat tärkeitä menestystekijöitä Wärtsilälle.

■ Yhteistoiminta ja kommunikointi

Wärtsilän yhteistoiminta ja sisäinen tiedottaminen on järjestetty jokaisessa maassa paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Wärtsilän toimintaperiaatteiden mukaisesti avointa vuorovaikutusta ylläpidetään yhtiön johdon ja työntekijöiden edustajien välillä yt-toimikunnissa, ja organisaatio pidetään tietoisena sekä konsernin että kyseessä olevan yhtiön tilanteesta. Myös sellaisissa maissa, joissa ei ole varsinaisia yt-toimikuntia, henkilöstön ja yhtiön johdon välillä käydään avointa keskustelua. Säännölliset tiedotustilaisuudet kuuluvat Wärtsilän yhtiöiden toimintatapoihin. Yhteistoimintaa harjoitetaan myös työsuojelussa. Useimmissa Wärtsilän yksiköissä on työsuojelutoimikunta, joissa on edustus kaikista henkilöstöryhmistä.

Paikallisen yhteistoiminnan lisäksi Eurooppa-toimikunnassa käsitellään kysymyksiä, jotka koskevat vähintään kahta EU:n alueella toimivaa yhtiötä, sekä koko konsernia koskevia kysymyksiä. Eurooppa-toimikunnalla ja sen työkomitealla on aktiivinen rooli konsernitason kysymysten käsittelyssä ja edistämässä.

Yksilötason vuoropuhelu tapahtuu vuosittain pidettävissä kehityskeskusteluissa. Kehityskeskustelun aiheita ovat konsernin ja oman yksikön tavoitteet, ko. henkilön työnkuva, osaamisen kehittäminen, uravaihtoehdot, henkilökohtaiset tavoitteet ja palaute. Kehityskeskustelut käydään lähtökohtaisesti kaikkien työntekijöiden kanssa.

Henkilöstöllä on mahdollisuus vaikuttaa välittömästi yrityksen toiminnan kehittämiseen kehitysehdotustoiminnan kautta. Jokainen wärtsiläläinen voi tehdä toiminnan parannusehdotuksia joko jatkuvan parantamisen prosessin (JP) tai aloitetoiminnan kautta. JP-ehdotukset käsitellään yhdessä ja toteutetaan yhteisellä päätöksellä. Aloitteet annetaan yhtiön

asiantuntijoiden arvioitavaksi, minkä jälkeen toteuttamiskelpoiset ideat toteutetaan.

Wärtsilä rohkaisee henkilöstöään innovatiivisuuteen myöntämällä vuosittain Teknologia- ja innovaatiopalkinnon joko yksittäiselle työntekijälle tai työryhmälle parhaasta teknologisesta innovaatiosta. Palkintokriteerit ovat innovatiivisuus, ympäristömyötäisyys, teknologiajohtajuuden edistäminen, tuote-/prosessiparannus ja kustannusten vähentämismahdollisuudet. Wärtsilä myöntää myös vuosittain Customer Care -palkinnon yksittäiselle työntekijälle tai työryhmälle, joka aktiivisesti on ollut vuorovaikuttamassa liiketoimintatapojen kehittymiseen, laadun parantamiseen, asiakassuhteiden hoitoon, asiakastyytyväisyyteen tai Wärtsilän arvojen toteuttamiseen.

Henkilöstö numeroina vuonna 2009

Henkilöstön määrä 31.12.2009		18 541
Henkilöstön kansallisuudet		110
Henkilöstömäärän muutos (nettotyöllisyysvaikutus)		-310
Henkilöstön keski-ikä	vuotta	38,8
Henkilöstön sukupuolijakauma: miehet/naiset	%	86/14
Miesten/naisten osuus johtotehtävissä	%	87/13
Henkilöstön vaihtuvuus (irtisanoutuneet)	%	10,5
Kokonaispalkkakustannukset	MEUR	735
Eri bonusjärjestelmien kattavuus yhteenlaskettuna	%	60
Vuotuisten kehityskeskustelujen toteutuminen	%	78,1

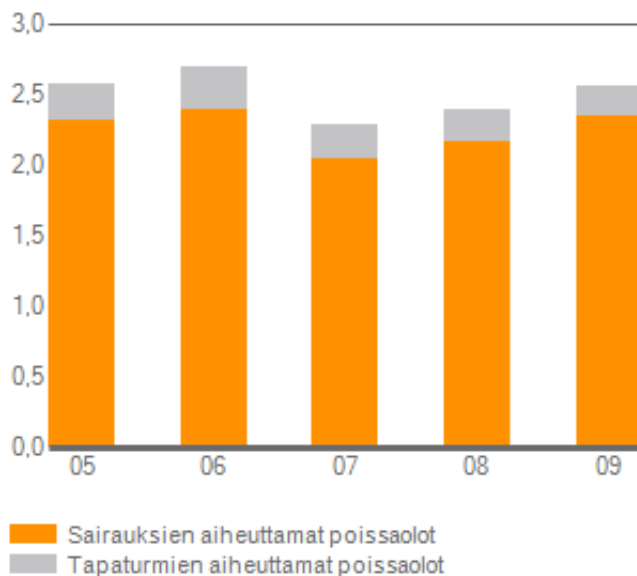
Työterveys ja -turvallisuus

Wärtsilän työterveys- ja turvallisuusperiaatteet (TTT-periaatteet) määrittää yhtiön laatu-, työterveys- ja turvallisuus- ja ympäristöpolitiikka ja työterveys- ja työturvallisuudirektiivi. Wärtsilän tytäryhtiöillä tulee olla laatu-, työterveys- ja työturvallisuus- ja ympäristöpolitiikan sekä TTT-direktiivin mukainen johtamisjärjestelmä. Johtamisjärjestelmien keskeisiä painopisteitä ovat toiminnan lainmukaisuus, työterveys- ja työturvallisuusriskien tunnistaminen ja minimointi, henkilöstön koulutus, toimintatapojen ohjeistus, suojavarusteiden käyttö sekä työterveys- ja turvallisuustason jatkuva parantaminen.

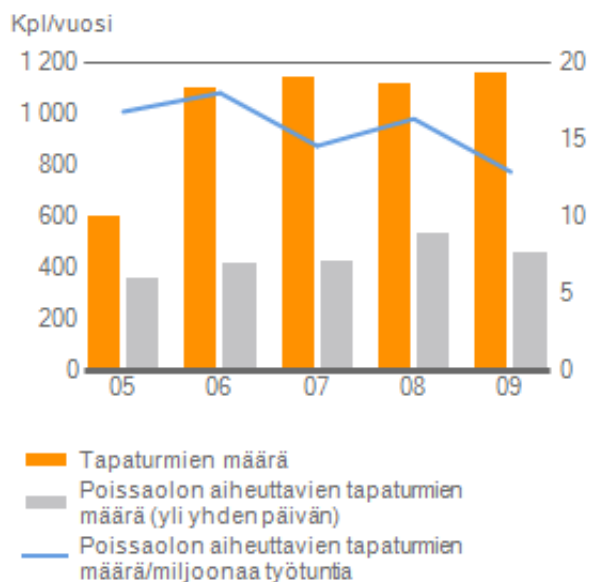
Wärtsilän laatu-, työterveys- ja turvallisuus- ja ympäristöpolitiikan tavoitteena on ehkäistä ja hallita henkilöstöön ja sidosryhmiin liittyviä työterveys- ja turvallisuusriskejä. Johtamisjärjestelmän lisäksi Wärtsilä-yhtiöissä on käytössä paikallisen lainsäädännön edellyttämiä työsuojeluohjelmia, jotka toteutetaan yleensä yhtiöiden johdon ja henkilöstön edustajien muodostamissa työsuojelutoimikunnissa. Tapaturmat kirjataan ja tutkitaan paikallisen lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Wärtsilän yhtiöistä 70%:lla on työsuojelutoimikunta. Työsuojelun toteutumista mitataan suorituskykyindikaattorein, joita ovat esimerkiksi tapaturmien määrä, sairauspoissaolojen määrä sekä tapaturmataajuus. Katsauskaudella tapahtui kaksi kuolemaan johtanutta tapaturmaa. Wärtsilän työntekijä kuoli paluumatkalla asiakkaan toimipaikasta Kiinassa. Wärtsilän alihankkijan työntekijä sai surmansa asiakkaan tiloissa Pakistanissa tapahtuneessa tapaturmassa. Katsauskaudella esiintyi kaksi poikkeamaa. Vakuutusyhtiö suositteli, että Wärtsilä Argentina parantaisi työntekijöidensä työterveys- ja turvallisuuslakien tuntemusta, jotta lakien noudattaminen voidaan varmistaa. Wärtsilä UK sai koneen suojausta koskevan varoituksen. Kyseiset yritykset ovat ryhtyneet korjaaviin toimenpiteisiin.

Wärtsilä on asettanut konsernitason tavoitteeksi poissaoloon johtavien tapaturmien nollatason. Tavoite osoittaa yhtiön pitkäjänteistä sitoutumista turvallisuuskulttuurin lujittamiseen ja vaatii toimenpiteitä kaikilta Wärtsilän yhtiöiltä ja työntekijöiltä. Turvallisuusasioita seurataan yhtiöissä kuukausittain. Wärtsilä jatkoi tapaturmien nollatasoon tähtäävien toimintasuunnitelmien toteuttamista kaikissa tytäryhtiöissään vuonna 2009. Wärtsilän tytäryhtiöt ovat asettaneet omia välitavoitteitaan. Wärtsilä laati ja julkaisi useita ohjeistuksia ja asiakirjoja, jotka tukevat pitkän aikavälin tapaturmattomuustavoitetta. Wärtsilän tytäryhtiöt ottivat käyttöön tapaturmalaskureita ja -kalentereita. Viestintään ja uuden turvallisuuskulttuurin levittämiseen kiinnitettiin runsaasti huomiota. Wärtsilä alkoi myös laatia turvallisuuskäsikirjaa ja turvallisuuden verkkokoulutusohjelmaa, jotka lanseerataan vuonna 2010. Poissaoloihin johtaneissa tapaturmissa tapahtui vuonna 2009 konsernitason myönteistä kehitystä: poissaoloon johtaneiden tapaturmien taajuus pieneni edellisvuodesta yli 20%.

Sairaspoissaolojen määrä / tapaturmien aiheuttamien poissaolojen määrä
%

Tapaturmien määrä ja tapaturmalaajuus

Ihmisoikeudet

Wärtsilä tukee ja kunnioittaa YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen perustuvia ihmisoikeuksia.

Wärtsilän työntekijät edustavat 110 eri kansallisuutta, ja yhtiö tukee koko henkilöstönsä tasapuolista kohtelua rodusta, ihonväristä, kansallisuudesta, sukupuolesta, iästä ja uskonnosta riippumatta. Yhtiön työntekijät valitaan kunkin työtehtävän vaatiman pätevyyden ja osaamisen perusteella. Tasa-arvon edistämiseen tähtääviä ohjelmia ja ohjeita on käytössä eri tytäryhtiöissä.

Wärtsilä tukee kansainvälisen työjärjestön ILO:n määrittelemiä työhön liittyviä oikeuksia ja huolehtii tässä mielessä yhdistymisvapauden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden ylläpitämisestä yhtiössä. Niissä maissa, joissa paikallinen lainsäädäntö ei tunnusta näitä oikeuksia, yhtiö pyrkii tarjoamaan henkilöstölleen muita keinoja näkemystensä esittämiseen.

Wärtsilä ei hyväksy missään muodossa tapahtuvaa pakkotyötä eikä lapsityövoiman käyttöä. Wärtsilän tiedossa ei ole tapauksia, jotka liittyvät ihmisoikeuksien rikkomiseen, syrjintään, työelämän oikeuksien rikkomiseen tai pakko- tai lapsityövoiman käyttöön. Wärtsilä Korea Ltd. sai 17.659 euron sakot, koska yhtiö ei täyttänyt lakivelvoitetta palkata vajaakuntoisia 2%:n verran henkilöstön kokonaismäärästä. Yhtiö on palkannut lähinnä työntekijöitä, mikä rajoittaa sopivien työtehtävien löytymistä vajaakuntoisille. Wärtsilä Argentina S.A.:n täytyi muuttaa palkanmaksumenettelyä ja -päivämäärää kansallisten vaatimusten mukaiseksi.

Koska yhtiö odottaa omien toimintaperiaatteidensa mukaista toimintaa myös yhteistyökumppaneiltaan ja toimittajiltaan, myös niiden on noudatettava vastaavaa toimintatapaa. Yhtiöllä on yhteiset vaatimukset toimittajilleen, ja niiden toteuttamista valvotaan säännöllisesti erilaisilla suorituskykykymittareilla ja auditoinneilla. Vaatimusten täyttäminen on edellytys hyväksytyin toimittajan statuksen saavuttamiselle. Wärtsilä arvioi kaikki fuusioitavat ja yrityskauppojen kohteena olevat yritykset. Olennainen osa näitä due diligence -arviointoja on asiaan kuuluvan lainsäädännön noudattaminen.

Turvallisuuskäytännöt

Wärtsilällä on turvallisuuspolitiikka ja -ohjeet, joihin sisältyvät ihmisoikeusasiat ja kansainväliset parhaat käytännöt. Poliitiikkaa sovelletaan myös ulkopuolisiin organisaatioihin. Wärtsilän turvallisuushenkilöstö on koulutettu politiikkamme ja ohjeidemme mukaisesti. Turvallisuuspäällikkömme on yritysten ja yhteisöjen turvallisuusjohdon yhdistyksen ASIS-Finlandin hallituksen jäsen.

Yhteiskunta

Wärtsilän toimintaperiaatteiden lähtökohtana on avoimuus ja hyvä yhteistyö paikallisten sidosryhmien kanssa. Tämä koskee niin paikallisia viranomaisia kuin työntekijöiden perheitä, naapureita, oppilaitoksia ja julkista sanaa. Keinoina on käytetty mm. avointen ovien päiviä, lehdistötilaisuuksia ja erimuotoista viestintää eri kohderyhmille. Wärtsilän tytäryhtiöiden toiminnassa tapahtuvien muutosten vaikutukset paikallisyhteisöihin arvioidaan tapauskohtaisesti. Hyväntekeväisyystoiminta on esitetty osassa [Taloudellinen vastuu](#).

Toimittajat

Wärtsilä on määrittänyt prosessit toimittajien valitsemiseksi, vaatimusten määrittelemiseksi ja toimitussuhteen kehittämiseksi. Wärtsilä tarjoaa toimittajilleen molempien osapuolien kilpailukykyä vahvistavaa kumppanuutta. Kumppanuuden edellytys on avoin ja jatkuva vuorovaikutus. Kumppanuusajattelua sovelletaan myös Wärtsilän tutkimus- ja tuotekehityksessä, jossa usein toimitaan tiiviissä yhteistyössä yliopistojen ja keskeisten toimittajien kanssa.

Wärtsilä arvioi toimittajiaan ja hoitaa toimittajasuhteitaan toimittajien hallintajärjestelmän avulla. Toimittaja-arviointeja järjestetään säännöllisesti. Toimittaja-arvioinnit jaetaan kolmeen luokkaan: alkutarkastukseen, auditointiin ja katselmukseen. Alkutarkastus tehdään potentiaalisille uusille toimittajille ennen toimitussuhteen aloittamista. Auditointi tehdään uusille toimittajille tai toimittajille, joiden suorituskyvyssä on havaittu puutteita Wärtsilän vaatimuksiin nähden. Katselmointi suoritetaan yksittäisen poikkeaman selvittämiseksi. Toimittajiensa arvioinnissa Wärtsilä keskittyy useisiin kriittisiin indikaattoreihin, joissa toimittajilta odotetaan korkeita standardeja ja hyvää suorituskykyä. Niitä ovat asiaankuuluvan lainsäädännön noudattaminen, ympäristö-, työterveys-, työturvallisuus- ja laatuasioiden hoito, prosessikartoitus ja laatusuunnitelmat sekä sosiaalinen vastuu.

Vuonna 2009 Wärtsilä arvioi 180 keskeistä toimittajaansa ja suoritti kymmeniä toimittaja-arviointeja. Wärtsilän toimittajien kehittämiseen tähtävää toiminnan käyttöönotto jatkuu globaalisti. Toimittajien kehittämiseen tarkoitettujen työkalujen avulla parannamme kaikkia liiketoimintayksiköitämme palvelevien toimittajien laatutasoa ja toimitusvarmuutta. Työkaluista tärkein on osavalmistuksen laadunvarmistussuunnitelma. Sen tarkoituksena on varmistaa, että toimittaja pystyy valmistamaan tarvittavat osat järkevästi ja tehokkaasti. Laadunvarmistuksella taataan myös, että osat valmistetaan tilauksessa eriteltyjen teknisten spesifikaatioiden mukaisesti ja että ne täyttävät laatukriteerit.

Korruption ja lahjonnan vastaiset menettelyt

Yhtiön toimintaperiaatteet ja itsenäisiä välittäjiä koskeva ohjeistus (Broker Directive) kieltävät nimenomaisesti yhtiötä ja sen työntekijöitä ottamasta ja tarjoamasta minkäänlaista lahjuksena pidettävää etua sekä ryhtymästä minkäänlaisiin toimiin, jotka voisivat johtaa eturistiriitaan tai luotettavuusrikkomukseen. Ilman nimenomaista lupaa sallittuja ovat vain tavanomaiset, arvoltaan nimelliset lahjat ja vieraanvaraisuus. Ohjeissa veloitetaan noudattamaan paikallista lainsäädäntöä ja kansainvälisesti tunnustettujen korruption ja lahjonnan vastaisia periaatteita sekä raporttoimaan mahdollisista rikkomuksista. Wärtsilä järjestää laajalti koulutusta muun muassa myyntiorganisaatiolle lahjonnan vastaisista periaatteista sekä niitä koskevasta ohjeistuksesta.

Korruption tai lahjontaan liittyviä syytöksiä oli tarkastelujakson aikana yksi, joka liittyi vuonna 2001 päättyneeseen projektiin Keniassa. Toukokuussa 2009 Wärtsilä Finland Oy:n entistä johtajaa vastaan nostettiin Suomessa syyte törkeästä lahjonnasta. Lokakuussa 2009 yleinen syyttäjä vaati entistä johtajaa vastaan nostettujen syytteiden perusteella, että Wärtsilä Finland tuomitaan yhteisösakkoon. Syytteet liittyivät voimalaitosprojektin yhteydessä tehtyyn konsulttisopimukseen. Yleisen syyttäjän mukaan konsulttisopimuksella ei olisi tavoiteltu konsulttipalveluita vaan kyseessä olisi ollut lahjoman anto. Syytteet käsiteltiin Mustasaaren käräjäoikeudessa marraskuussa 2009. Käräjäoikeus hylkäsi 18. joulukuuta 2009 antamassaan päätöksessä kaikki syytteet entistä johtajaa vastaan ja hylkäsi Wärtsilä Finlandille esitetyt yhteisösakkovaatimukset.

Poliittinen vaikuttaminen

Wärtsilän periaatteena on avoimuus ja hyvä keskusteluyhteys niin paikallisten kuin kansainvälisellä tasolla toimivien viranomaisten kanssa. Yksi keskeinen yhteistyöala on toiminta energiatuotannon päästöjen vähentämiseksi. Sidosryhmäyhteistyö viranomaisten kanssa liittyy Wärtsilän liiketoimintaan eikä poliittiseen toimintaan.

Kilpailusäännökset

Wärtsilällä on kilpailuoikeudellisten riskien hallintaan tarkoitettu lainnoudattamisohjelma. Johto on vahvasti sitoutunut ohjelman toteuttamiseen. Toimintaohjelman kulmakiviä ovat kilpailuoikeudellinen käsikirja, jossa on kuvaus kilpailuoikeuden säännöistä, sekä yhtiön sisäiset menettelytapaohjeet. Kuten aikaisemminkin, Wärtsilässä järjestettiin myös vuonna 2009 kilpailuoikeudellista koulutusta avainhenkilöille. Tavoitteena on lisätä kilpailulainsäädännön tuntemusta ja siten varmistaa lakien ehdoton noudattaminen.

Tuotevastuu

Wärtsilän työsuojelu- ja -turvallisuuspolitiikka määrittelee tuoteturvallisuuteen liittyvät toimintatavat. Lisätietoja tuoteturvallisuuskysymyksistä annetaan kappaleessa Wärtsilä ja kestävä kehitys. Raportointijaksolla ei havaittu tuotevastuuseen liittyviä poikkeamia.

Asiakastyytyväisyys

Wärtsilä kehittää ja syventää asiakassuhteitaan jatkuvasti. Wärtsilä tarjoaa asiakkailleen tukea laitteiden ja järjestelmien suunnittelu-, käyttöönotto- ja operointivaiheessa kunkin asiakkaan tarpeiden mukaan. Vuorovaikutus asiakkaiden kanssa on erittäin tärkeää toiminnan, tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä.

Wärtsilä järjestää tärkeimmillä markkina-alueillaan asiakaspäiviä, joihin osallistuu nykyisiä ja potentiaalisia asiakkaita. Asiakaspäivillä käydään läpi ajankohtaisia teemoja ja keskustellaan nykyisistä ja tulevaisuuden tarpeista ja haasteista. Vuonna 2009 Ship Power- ja Power Plants-liiketoiminnat olivat mukana järjestäjinä tai osallistujina lähes 200 merenkulku- ja energia-alan asiakastilaisuudessa, kansainvälisessä ja kansallisessa seminaarissa, näyttelyssä ja konferenssissa maailmanlaajuisesti. Tilaisuuksiin osallistui tuhansia nykyisiä ja potentiaalisia asiakkaita sekä muita sidosryhmiä, kuten konsultteja, alihankkijoita, opiskelijoita jne.

Wärtsilässä on käytössä CROL-prosessi (Customer Relationship On-Line), jolla mitataan Wärtsilän suorituskykyä projekti- ja asiakassuhdekohtaisesti läpi myynti-, toimitus- ja huoltoprosessin. Osana järjestelmää Wärtsilä arvioi myös itse omaa toimintaansa käyttäen samoja kysymyksiä kuin asiakaskyselyssä. Itsearviointin tuloksia verrataan asiakkailta saatuihin palautteeseen. Näin voidaan puuttua mahdollisiin epäkohtiin, joita asiakassuhteen elinkaaren aikana ilmenee. Huonot tulokset edellyttävät automaattisesti korjaavien toimenpiteiden aloittamista. Asiakasvastuussa olevat henkilöt vastaavat korjaavista toimenpiteistä ja niiden dokumentoinnista sekä toimenpiteistä tiedottamisesta asiakkaalle. Lisäksi Wärtsilän Industrial Operations, tuoteyhtiöt ja liiketoiminnan prosessijohto ovat vastuussa korjaavista toimenpiteistä, joka palautteen perusteella kohdistuu näihin toimintoihin. Korjaavien toimenpiteiden toteutumista ja tehokkuutta seurataan ylemmässä johdossa vuosineljänneksittäin.

Vuonna 2009 kerättyjen asiakaspalautteiden perusteella on laadittu yli 500 projekti- tai asiakaskohtaista toimintasuunnitelmaa, joita Wärtsilän edustajat toteuttavat. Toimintasuunnitelmat vaihtelevat asiakkaan kanssa sovitusta viestintäsuunnitelmasta vaativaan tekniseen ongelmanratkaisuun. Kaikissa tapauksissa tavoitteena on reagoida asiakaspalautteeseen ja parantaa asiakkaan mielikuvaa Wärtsilästä.

Wärtsilän suorituskykyä mitataan kyselyllä, jossa asiakasta pyydetään arvioimaan Wärtsilän tuotteiden ja ratkaisujen laatuun ja yhtiön organisaatioon ja henkilöstön ammattitaitoon liittyviä väittämiä. Arviointi suoritetaan asteikolla 1–10, jossa 10 on paras arvosana.

Asiakastytyväisyystutkimuksen keskiarvotulokset

	2009	2008	2007	2006	2005
Ship Power	7,4	7,4	7,5	7,4	7,2
Services	7,9	7,8	7,7	7,6	7,7
Power Plants	8,1	8,3	8,1	7,9	8,1
Vastaajia	1 859	2 204	1 575	1 477	1 167

Ship Power sopeutuu markkinatilanteeseen

Wärtsilän Ship Power -liiketoiminta käynnisti toukokuussa 2009 maailmanlaajuiset toimenpiteet organisaation kapasiteetin sopeuttamiseksi vastaamaan markkinatilannetta. Laivanrakennusmarkkinoiden nopea kasvu pysähtyi äkillisesti vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä, ja hyvin alhaisten laivatilauksmäärien perusteella alkoi vahvistua käsitys siitä, että alan taantumaan ei olisi odotettavissa nopeaa käännettä.

Toimenpideohjelman myötä Ship Power -liiketoiminnan työpaikkoja vähennetään maailmanlaajuisesti 400–450 vuoden 2010 loppuun mennessä muiden säästötoimien lisäksi. Ship Power tavoittelee ohjelmalla noin 30 miljoonan euron vuosittaisia säästöjä. Vuoden 2009 loppuun mennessä työpaikkoja oli vähennetty 202.

Merkittävä osa vähennyksistä on toteutunut konsernin sisäisillä siirroilla Ship Powerista toisiin liiketoimintoihin, joissa on ollut avoimia tehtäviä. Wärtsilän HR-organisaatio on aktiivisesti välittänyt tietoa avoimista työpaikoista. Henkilöstömäärää on supistanut myös se, että päättäneitä määräaikaisia työsopimuksia ei ole uusittu ja lähteneiden tilalle ei ole palkattu uusia työntekijöitä. Näiden toimenpiteiden lisäksi henkilöstöä on myös irtisanottu. Henkilöstömäärän vähentyminen ulottuu pitkälle ajanjaksolle, koska vähentäminen on sovitettu yhteen tilauskannan purkautumisen ja toimitusten kanssa siten, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa asiakkaille.

Työlainsäädäntö ja käytännöt vaihtelevat maittain, minkä vuoksi tukitoimenpiteiden tarpeellisuus ja toteutustapa on harkittu paikallisesti. Henkilöstön edustajat ovat osallistuneet tukitoimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Esimerkiksi Norjassa irtisanomisuhan alla oleville henkilöille on tarjottu ulkopuolisen asiantuntijan apua uudelleensijoittumisessa. Suomessa sekä henkilöstölle että esimiehille on järjestetty yhdessä työterveyshuollon kanssa koulutustilaisuuksia muutoksenhallinnasta sekä tukea ja apua työnhakutilanteisiin.

Raportoinnin laajuus ja raportointiprofiili

■ Raportoinnin laajuus

Wärtsilän kestävä kehityksen raportointi 2009 noudattaa GRI:n (Global Reporting Initiative) G3-ohjeistoa kestävä kehityksen raportoinnista.

Raportoidut suorituskykykymittarit ovat Wärtsilän toiminnalle, tuotteille ja sidosryhmille oleellisimpia. Vuosikertomuksen Kestävä kehitys -osa käsittelee Wärtsilän ympäristövastuuta sekä taloudellista ja sosiaalista vastuuta. Valitut indikaattorit ovat merkityksellisiä konsernitasolla, ja ne perustuvat G3-ohjeiston ydinindikaattoreihin. Tuotteiden suorituskykyä käsittelevä raportointi on pääasiassa esitetty internetissä (www.wartsila.com). Raportointi kuvaa Wärtsilän tuotteiden ympäristönäkökohtia ja -vaikutuksia, Wärtsilän toimenpiteitä vaikutusten vähentämiseksi sekä Wärtsilän kehittämiä edistyksellisiä ratkaisuja.

Raportin kattavuus

Raportin tiedot kattavat Wärtsilän liiketoiminnat. Yhtiötasolla raportti sisältää emoyhtiön lisäksi Wärtsilän tytäryhtiöt,

mukaan lukien tuotannolliset, huolto- ja myyntiyksiköt. Raportti ei sisällä Wärtsilän osakkuusyhtiöitä, yhteisyrityksiä tai toimitusketjun yhtiöitä.

Wärtsilän liiketoiminnot ovat Ship Power-, Power Plants-, Services-liiketoiminta sekä Industrial Operations -divisioona. Kolme ensimmäistä näistä muodostavat ulkoisen liikevaihdon; viimeinen on Wärtsilän sisäinen toiminto.

Taloudellisen vastuun tiedot kattavat kaikki Wärtsilän yhtiöt. Ympäristövastuun ja sosiaalisen vastuun tiedot kattavat kaikki Wärtsilän yhtiöt lukuun ottamatta seuraavia yhtiöitä:

- Whessoe S.A., Whessoe Total Automation Ltd.
- Wärtsilä Automation Services, France S.A.S.
- Wärtsilä Ship Design Poland Sp.z.o.o., Wärtsilä Ship Desing Serbia d.o.o.
- Wärtsilä Hungary Kft, Wärtsilä Ukraine LLC, Wärtsilä Cyprus Limited
- Wärtsilä Tanzania Ltd., Wärtsilä Uganda Ltd.
- Wärtsilä Uruguay S.A., Wärtsilä Belize Ltd.

Kyseiset yhtiöt liittyvät kestävän kehityksen raportointiin tulevina vuosina. Wärtsilän kestävän kehityksen raportointi on osa vuosiraportointia, joten kestävän kehityksen tiedot julkaistaan vuosittain.

Rakenteelliset muutokset yhtiössä

Rakenteelliset muutokset on esitetty liiketoimintakatsauksessa, ja ne liittyvät lähinnä Ship Power- ja Services -liiketoimintojen kehittämiseen.

■ Toiminnallisten tietojen kattavuus

Toiminnalliset tiedot, osuus yhtiöistä, %					
	2009	2008	2007	2006	2005
Talous	100	100	100	100	100
Ympäristö	84	85	90	90	90
Sosiaaliset tiedot	84	85	90	90	90

Toiminnalliset tiedot, osuus henkilöstöstä, %					
	2009	2008	2007	2006	2005
Talous	100	100	100	100	100
Ympäristö	98	95	96	91	95
Sosiaaliset tiedot	98	95	96	91	95

Toiminnalliset tiedot, osuus valmistuksesta, %					
	2009	2008	2007	2006	2005
Talous	100	100	100	100	100
Ympäristö	100	100	100	96	98
Sosiaaliset tiedot	100	100	100	96	98

■ Raportointiprofiili

Tiedonkeräys

Tuotteiden ympäristösuorituskykyä kuvaava kehitys perustuu mitattuihin tietoihin. Toiminnan suorituskykyä kuvaavat tiedot, jotka liittyvät ympäristövastuuseen ja sosiaaliseen vastuuseen, on kerätty Wärtsilä-yhtiöiltä kyselylomakkeella. Taloudellisen vastuun indikaattorit perustuvat pääasiassa tilintarkastettuun tietoon.

Kestävän kehityksen tiedot kerätään ja raportoidaan erityisen ohjeiston mukaisesti, joka sisältää tarvittavat määritelmät ja ohjeet kerättävälle tiedolle. Ympäristökustannukset ja -investoinnit kirjataan Eurostatin ohjeiden mukaisesti.

Jokaisella yhtiöllä on nimetty vastuullinen koordinaattori, joka vastaa tiedon keräämisestä, konsolidoinnista sekä tiedon laadusta ja luotettavuudesta. Yhtiöiden tiedot on hyväksytty paikallisen yhtiön johdossa ennen niiden konsolidointia konsernin luvuiksi. Kestävän kehityksen tiedot raportoidaan Wärtsilän CSM-nimisellä raportointijärjestelmällä. Raportoidut tiedot tarkastetaan sekä paikallisesti että konsernitason tasolla ennen konsolidointia.

Wärtsilän johtokunta on katselmoinut ja hyväksynyt kestävän kehityksen raportin tiedot.

KPMG Oy Ab on varmentanut kestävän kehityksen raportin ja arvioinut tietojen kattavuuden, vertailukelpoisuuden sekä oikeellisuuden. Toimipaikkakohtaiset varmennuskäynnit suoritettiin Havantissa ja Segensworthissa, Englannissa, sekä Vaasassa, Suomessa.

Wärtsilän arvion mukaan raportti vastaa GRI G3:n ohjeiden osalta A+ -tasoa, jonka kolmas osapuoli on myös tarkastanut.

Muut tietolähteet

Wärtsilä on julkaisut seuraavat raportit:

- Wärtsilän ympäristöraportti 2000
- Wärtsilän kestävän kehityksen raportti 2002
- Wärtsilän kestävän kehityksen raportti 2004
- Wärtsilän kestävän kehityksen raportti 2005
- Wärtsilän vuosikertomus 2006
- Wärtsilän vuosikertomus 2007
- Wärtsilän vuosikertomus 2008.

Raportit ja kestävän kehityksen tiedot on esitetty Wärtsilän internet-sivuilla osoitteessa: www.wartsila.com.

Kestävän kehityksen raportointiryhmä

Mikael Troberg Director, Testing and Validation, Industrial Operations

Ari Suominen Director, Technology, Industrial Operations

Juhani Hupli Vice President, Ship Power Technology, Ship Power

Arnaud Filancia Director, Marketing & Communications, Services

Joséphine Mickwitz Director, Investor Relations

Marko Vainikka General Manager, Sustainability

(kontaktihenkilö: marko.vainikka@wartsila.com)

Riippumaton varmennusraportti

■ Wärtsilä Oyj Abp:n johtokunnalle

Olemme Wärtsilä Oyj Abp:n (myöhemmin Wärtsilä) johtokunnan pyynnöstä suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon, jonka kohteena ovat olleet Wärtsilän raportointiajanjaksolta 1.1. - 31.12.2009 raportoimat kestävän kehityksen tiedot, jotka on esitetty sähköisen Wärtsilän vuosikertomuksen 2009 (myöhemmin vuosikertomus) yhteydessä. Olemme myös suorittaneet Wärtsilän kestävään kehitykseen liittyvän raportoinnin sovellustason tarkistuksen.

Varmennuksen kohteena olleet kestävän kehityksen tiedot sisältävät ne luvut ja lausumat, jotka on esitetty vuosikertomuksen "Kestävä kehitys" -osiossa ja sen alaosioissa, sekä "Liiketoiminta"-osion seuraavissa alaosioissa: "Ship Power ja kestävä kehitys", "Power Plants ja kestävä kehitys" sekä "Services ja kestävä kehitys". Kestävän kehityksen tiedot sisältävät myös tuotteiden kestävän kehityksen suorituskykyyn liittyvät luvut ja lausumat, jotka on esitetty erikseen merkityillä sivuilla Wärtsilän verkkosivustolla www.wartsila.com.

Raportoinnin sovellustason tarkistus viittaa Wärtsilän kestävän kehityksen raportoinnin laajuuden arviointiin Global Reporting Initiative'n määrittelemien sovellustason liittyvien ohjeiden mukaisesti (www.globalreporting.org). Sovellustason tarkistuksen tarkoituksena on arvioida, onko Wärtsilä raportoinut kestävän kehityksen näkökohdistaan vuosikertomuksessa ilmoittamansa tason mukaisesti.

Wärtsilän johtokunta vastaa esitetyistä kestävän kehityksen luvuista ja lausumista, sekä niiden laatimisesta ja esittämisestä *Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines* -ohjeiston G3-version ja ilmoittamansa sovellustason mukaisesti. Wärtsilän johtokunta on hyväksynyt esitetyt kestävän kehityksen tiedot.

Meidän velvollisuutenamme on suorittaa rajoitetun varmuuden antava varmennustoimeksianto ja esittää siinä tehdyn työn perusteella varmennuksen kohteena olevista kestävän kehityksen tiedoista. Meidän velvollisuutenamme on myös suorittaa raportoinnin sovellustason tarkistus yllä kuvatun mukaisesti ja esittää riippumaton johtopäätös Wärtsilän raportoinnin sovellustasosta.

Olemme toteuttaneet toimeksiannon *The International Auditing and Assurance Standards Board*:in antaman kansainvälisen varmennusstandardin (ISAE 3000) "*Assurance engagements other than audits or review of historical financial information*" mukaisesti. Muun ohessa tämä standardi edellyttää, että toimeksiannon toteuttajalla on riittävä erityisosaaminen, taidot sekä ammatillinen osaaminen varmennettavien tietojen ymmärtämiseen ja varmentamiseen ja että toimeksiannon toteuttaja noudattaa Kansainvälisen tilintarkastajaliiton IFAC:n ammattieettisiä periaatteita riippumattomuuden turvaamiseksi.

Varmennuksemme arviointikriteereinä on *Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines 3.0 (G3)* -ohjeisto.

Toimeksiannossa tehdyt toimenpiteet

Varmennustoimenpiteemme on suunniteltu antamaan rajoitettu varmuus siitä, ovatko varmennustoimeksiannon kohteena olleet tiedot olennaisilta osiltaan *Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines* -ohjeiston G3-version mukaisesti esitetty. Rajoitetun varmuuden antava toimeksianto toteutetaan tekemällä tiedusteluja, pääasiassa henkilöille, joiden tehtävänä on laatia esitetyt kestävän kehityksen tiedot, sekä soveltamalla analyyttisiä ja muita asianmukaisia evidenssin hankkimismenetelmiä. Rajoitetun varmuuden antavassa toimeksiannossa yllä mainitut evidenssin hankkimistoimenpiteet ovat vähemmän kattavia kuin kohtuullisen varmuuden antavassa toimeksiannossa, minkä vuoksi siinä annetaan alemman tason varmuus.

Toimeksiannossamme olemme suorittaneet seuraavat toimenpiteet:

- Haastatelleet kaksi ylimmän johdon edustajaa, vahvistaaksemme ymmärrystämme Wärtsilän kestävään kehitykseen liittyvien toimien yhteydestä Wärtsilän liiketoimintastrategiaan ja toimintoihin, sekä kestäväälle kehitykselle asetetuista tavoitteista,
- Arvioineet esitettyjen kestävän kehityksen tietojen keräämiseen ja yhdistelemiseen käytettäviä tiedonhallinnan prosesseja, tietojärjestelmiä ja käytännön menettelytapoja, sekä tutkineet niihin liittyviä Wärtsilän sisäisiä dokumentteja,
- Verranneet esitettyjä kestävän kehityksen tietoja niiden taustalla oleviin toimintaohjeisiin, johtamis- ja raportointijärjestelmiin sekä dokumentointiin,
- Arvioineet esitettyjen kestävän kehityksen tietojen GRI-raportointiperiaatteiden mukaisuutta
- Käyneet läpi esitetyt, varmennustoimeksiannon kohteena olleet kestävän kehityksen tiedot ja väittämät, ja arvioineet tietojen laatua ja laskentarajojen määrittelyä
- Testanneet tietojen oikeellisuutta ja täydellisyyttä otospohjaisesti konsernin tietojärjestelmistä ja tytäryhtiöiltä saaduista alkuperäisistä numeerisista tiedoista
- Suorittaneet kaksi toimipaikkakäyntiä kohteisiin, jotka valittiin sekä laadulliset että numeeriset tiedot huomioivan riskianalyysin perusteella.

Raportoinnin sovellustason arvioimiseksi olemme suorittaneet seuraavat lisätoimenpiteet:

- Arvioineet esitettyjä, G3-raportoinnille olennaisia kestävän kehityksen näkökohtia, joihin on viitattu vuosikertomuksen GRI-sisältöindeksissä, arvioidaksemme, onko Wärtsilän itse ilmoittaman sovellustason vaatimukset saavutettu. Tähän arviointiin luettiin mukaan kaikki vuosikertomuksen osat, joihin on viitattu GRI-sisältöindeksissä, riippumatta siitä, olivatko kyseessä varmennuksen kohteena olevat tiedot.
- Arvioineet vuosikertomuksen GRI-raportointiperiaatteiden mukaisuutta
- Arvioineet GRI-sisältöindeksin virheettömyyttä

Toimeksiannon rajoitukset

Varmennusraporttiamme lukiessa tulee ottaa huomioon kestävään kehitykseen liittyvien tietojen luonteeseen kuuluvat, tiedon tarkkuutta ja täydellisyyttä koskevat rajoitukset. Vastuullisuutta koskevia tietoja tulee arvioida yhdessä Wärtsilän antamien tietojen keräämiseen, laskemiseen ja arvioimiseen liittyvien selvitysten kanssa. Varmennusraporttiamme ei ole tarkoitettu käytettäväksi arvioitaessa Wärtsilän suoriutumista määrittelemiensä kestävään kehitykseen liittyvien periaatteiden toteuttamisessa. Wärtsilän taloudellisen aseman ja toiminnan tuloksen arvioimiseksi tulee tutustua Wärtsilän tilintarkastettuun tilinpäätökseen 31.12.2009 päättyneeltä tilikaudelta.

Sovellustason tarkistukseen mukaan luettuja vuosikertomuksen osioita tarkasteltiin ainoastaan kestävään kehityksen näkökulmasta siten, kuin se G3-raportointiohjeiston kannalta on asiaankuuluvaa. Osioissa esitetyt tiedot eivät olleet osa varmennustoimeksiantoa, paitsi siltä osin kuin ne kuuluivat varmennuksen kohteena olleisiin kestävään kehityksen tietoihin, kuten määritelly ylempänä.

Johtopäätökset

Tekemämme varmennustyön perusteella tietoomme ei ole tullut seikkoja, jotka antaisivat aiheen olettaa, että varmennustoimeksiannon kohteena olleet tiedot eivät olisi olennaisilta osiltaan *Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines* -ohjeiston G3-version mukaisesti esitetty tai että Wärtsilän raportointi ei vastaisi Wärtsilän itse ilmoittamaa A+ sovellustasoa.

Helsinki, 8. helmikuuta 2010
KPMG OY AB

Pekka Pajamo
KHT

Nina Killström
yritysvastuuasiantuntija

GRI sisältöindeksi

Raportoitu	
Osittain raportoitu	
Ei raportoitu	
Perusindikaattori	
Lisäindikaattori	

GRI Sisällysluettelo	Linkit	Huomiot
Profiili		
1 Strategia ja analyysi		
1.1 Konsernijohtajan lausunto	Konsernijohtajan katsaus	
1.2 Keskeisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien kuvaus	Riskit ja riskienhallinta Wärtsilä ja kestävä kehitys	
2 Organisaation profiili		
2.1 Organisaation nimi	Wärtsilä lyhyesti	
2.2 Tärkeimmät tuotteet, palvelut ja tuotemerkit	Wärtsilä lyhyesti Liiketoiminta	
2.3 Operatiivinen rakenne	Wärtsilä lyhyesti Markkinaympäristö Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	
2.4 Yhtiön pääkonttorin sijainti	Osakkeet ja osakkeenomistajat	Helsinki, Finland
2.5 Toimintojen maantieteellinen sijainti	Wärtsilä lyhyesti Markkinaympäristö Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	www.wartsila.com
2.6 Omistussuhteet ja juridinen muoto	Osakkeet ja osakkeenomistajat	
2.7 Markkinat	Wärtsilä lyhyesti Markkinaympäristö	
2.8 Organisaation toiminnan laajuus	Wärtsilä lyhyesti Markkinaympäristö	
2.9 Merkittävimmät muutokset raportointikaudella	Liiketoiminta Hallituksen toimintakertomus	
2.10 Raportointikaudella saadut palkinnot		Ei sovellettavissa
3 Raportointiprosessin kuvaus		
3.1 Raportointiajanjakso	Raportoinnin laajuus ja raportointiprofiili	

3.2	Edellisen raportin julkistamisajankohta	Raportoinnin laajuus ja raportointiprofiili
3.3	Raportointitiheys	Raportoinnin laajuus ja raportointiprofiili
3.4	Yhteystiedot	Raportoinnin laajuus ja raportointiprofiili
3.5	Raportin sisällön määrittelyprosessi	Raportoinnin laajuus ja raportointiprofiili
3.6	Raportin laskentaperiaatteet	Raportoinnin laajuus ja raportointiprofiili
3.7	Laskentaperiaatteisiin liittyvät rajoitteet	Raportoinnin laajuus ja raportointiprofiili
3.8	Laskentaperiaatteet yhteisyritysten, tytäryhtiöiden jne. tietojen raportoinnille	Raportoinnin laajuus ja raportointiprofiili
3.9	Mittaus- ja laskentamenetelmien kuvaus	Raportoinnin laajuus ja raportointiprofiili
3.10	Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa	Raportoinnin laajuus ja raportointiprofiili
3.11	Merkittävät muutokset raportin kattavuudessa, laskentaperiaatteissa tai mittausmenetelmissä	Raportoinnin laajuus ja raportointiprofiili
3.13	Periaate ja käytäntö ulkopuolisen varmuuden käytölle	Raportoinnin laajuus ja raportointiprofiili
4	Hallinto, vastuut ja vuorovaikutus	
4.1	Organisaation hallintorakenne	Corporate Governance
4.2	Hallituksen puheenjohtajan asema	Corporate Governance
4.3	Ulkopuolisten, riippumattomien jäsenten osuus hallituksessa	Corporate Governance
4.4	Osakkeenomistajien ja henkilöstön vaikuttamiskanavat hallitukseen	Corporate Governance
4.5	Johdon palkitseminen	Corporate Governance
4.6	Eturistiriitojen ehkäiseminen	Corporate Governance
4.7	Arviointiprosessit hallituksen pätevyydelle ja asiantuntemukselle	Corporate Governance
4.8	Sisäiset kannanotot, arvot ja toimintaperiaatteet	Strategia
		Wärtsilä ja kestävä kehitys
4.9	Prosessit, joiden avulla hallitus valvoo yritysvastuutyötä	Corporate Governance
4.10	Hallitustyön arviointi liittyen yritysvastuutyön tuloksiin	Corporate Governance
4.11	Varovaisuusperiaatteen soveltaminen	Riskit ja riskienhallinta Wärtsilä ja kestävä kehitys

		Ympäristövastuu	
4.12	Vapaaehtoisten aloitteiden ja sitoumusten tukeminen	Strategia	
		Kestävän kehityksen mukaisen toiminnan johtaminen	
4.13	Jäsenyydet yhdistyksissä ja järjestöissä	Sidosryhmäsuhteet	
4.14	Luettelo yrityksen sidosryhmistä	Sidosryhmäsuhteet	
4.15	Sidosryhmien tunnistaminen ja valinta	Sidosryhmäsuhteet	
4.16	Sidosryhmävuorovaikutuksen muodot	Wärtsilä ja kestävä kehitys	
4.17	Sidosryhmävuorovaikutuksen myötä esiin tuleviin keskeisiin kysymyksiin vastaaminen	Wärtsilä ja kestävä kehitys	

5 Johtaminen ja tunnusluvut

Taloudellisen vastuun tunnusluvut			
EC1	Välittömän lisäarvon syntyminen ja jakautuminen	Taloudellinen vastuu	
EC2	Ilmastonmuutokseen liittyvät riskit ja mahdollisuudet	Riskit ja riskienhallinta	
		Taloudellinen vastuu	
EC3	Organisaation eläkesitoumusten kattavuus	Taloudellinen vastuu	
EC4	Merkittävät valtionavustukset	Taloudellinen vastuu	
EC5	Organisaation pienin aloituspalkka verrattuna minimipalkkaan merkittävässä toimintamaissa	Taloudellinen vastuu	
EC6	Ostot paikallisilta toimittajilta	Taloudellinen vastuu	
EC7	Paikalliset rekrytoinnit	Taloudellinen vastuu	
EC8	Investoinnit paikalliseen infrastruktuuriin	Taloudellinen vastuu	
EC9	Merkittävät välilliset vaikutukset	Taloudellinen vastuu Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
Ympäristövastuun tunnusluvut			
EN1	Materiaalien käyttö (paino tai volyymi)	Ympäristövastuun tunnuslukuja	
EN2	Kierrätysmateriaalien käyttö	Ympäristövastuun tunnuslukuja	Raportointijärjestelmä kehitteillä
EN3	Välitön energiankulutus	Ympäristövastuun tunnuslukuja	
EN4	Välillinen energiankulutus	Ympäristövastuun tunnuslukuja	
EN5	Energiätehokkuuden parantumisen myötä säästetty energia	Ympäristövastuu	

EN6	Toimenpiteet energiatehokkuuden lisäämiseksi tuotannossa ja palveluissa	Ympäristövastuu	www.wartsila.com/sustainability
EN7	Toimenpiteet välillisen energiankulutuksen vähentämiseksi	Taloudellinen vastuu Ympäristövastuu	
EN8	Käyttöön otetun veden kokonaismäärä	Ympäristövastuun tunnuslukuja	
EN9	Vesilähteet, joiden ekosysteemiin vedenotto vaikuttaa	Ympäristövastuun tunnuslukuja	
EN10	Veden kierrätys ja uudelleenkäyttö	Ympäristövastuun tunnuslukuja	
EN11	Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät yhtiön hallussa olevat alueet, niiden sijainti ja koko	Ympäristövastuu	
EN12	Yhtiön toiminnan vaikutus luonnon monimuotoisuuteen suojelualueilla tai monimuotoisuuden kannalta rikkailla alueilla	Ympäristövastuu	Ei sovellettavissa
EN13	Suojellut ja kunnostetut elinympäristöt		Ei sovellettavissa
EN14	Luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvien vaikutusten hallinta		Ei sovellettavissa
EN15	Uhanalaisten lajien määrä organisaation toiminta-alueilla		Ei sovellettavissa
EN16	Välittömien ja välillisten kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt	Ympäristövastuun tunnuslukuja	
EN17	Muut merkittävät kasvihuonepäästöt	Ympäristövastuun tunnuslukuja	Raportointijärjestelmä kehitteillä
EN18	Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen tähtäävät aloitteet	Ympäristövastuu	www.wartsila.com/sustainability
EN19	Otsonikatoa aiheuttavien aineiden päästöt		Ei sovellettavissa
EN20	NO _x -, SO _x - ja muut merkittävät päästöt ilmaan	Ympäristövastuun tunnuslukuja	
EN21	Päästöt vesistöihin	Ympäristövastuun tunnuslukuja	
EN22	Jätteiden kokonaismäärä	Ympäristövastuun tunnuslukuja	
EN23	Merkittävät vuodot	Ympäristövastuun tunnuslukuja	
EN24	Kuljetetun, maahan tuodun, maasta viedyn tai käsitellyn ongelmajätteen määrä		Ei sovellettavissa
EN25	Päästöjen vaikutus vesialueisiin		Ei sovellettavissa
EN26	Tuotteiden ja palvelujen ympäristövaikutusten pienentäminen	Ship Power -katsaus Power Plants -katsaus Services -katsaus Ympäristövastuu	www.wartsila.com/sustainability

EN27	Uudelleenkäytettyjen ja kierrätettyjen tuotteiden määrä		www.wartsila.com/sustainability
EN28	Ympäristömääräysten rikkomisesta aiheutuneiden sakkojen ja sanktioiden määrä	Ympäristövastuun tunnuslukuja	
EN29	Kuljetuksiin liittyvät ympäristövaikutukset		
EN30	Ympäristökustannukset ja -investoinnit	Ympäristövastuun tunnuslukuja	
Sosiaalisen vastuun tunnusluvut			
LA1	Työvoima jaoteltuna työsuhteen ja työopimuksen mukaan	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
LA2	Työvoiman vaihtuvuus	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
LA3	Työntekijöiden etuudet	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
LA4	Kollektiivisten työehtosopimusten piirissä olevien työntekijöiden määrä	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
LA5	Uudelleenjärjestelytilanteissa noudatettava vähimmäisirtisanomisaika	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
LA6	Työntekijöiden edustus työsuojelutoimikunnissa	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
LA7	Tapaturmatiheys, ammattitaudit, menetetyt työpäivät, poissaolot ja työpaikalla aiheutuneet kuolemantapaukset	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
LA8	Työntekijöille suunnattu vakaviin sairauksiin liittyvä koulutus ja neuvonta	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	Osa TTT-järjestelmiä, jotka kattavat Wärtsilän työntekijät
LA9	Terveys- ja turvallisuusasioita koskevat sopimukset ammattiliittojen kanssa		
LA10	Keskimääräiset koulutustunnit vuodessa	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
LA11	Koulutusohjelmat	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
LA12	Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
LA13	Hallintoelinten ja henkilöstötyöryhmien koostumus	Corporate Governance Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
LA14	Miesten ja naisten peruspalkan suhde	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
Ihmisoikeudet			
HR1	Ihmisoikeuksien huomioon ottaminen	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	

	investointipäätöksissä		
HR2	Niiden alihankkijoiden määrä, joille on tehty ihmisoikeusarviointi	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
HR3	Ihmisoikeuskysymyksiin liittyvä koulutus	Kestävän kehityksen mukaisen toiminnan johtaminen	Osa liiketoiminta-periaatekoulutusta
HR4	Syrjintätapausten lukumäärä ja niihin liittyvät toimenpiteet	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
HR5	Järjestäytymis- ja työehtosopimusneuvotteluoikeuksien tukeminen riskialueilla	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
HR6	Lapsityövoiman käytön estäminen riskialueilla	Wärtsilä ja kestävä kehitys Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
HR7	Pakkotyövoiman käytön estäminen riskialueilla	Wärtsilä ja kestävä kehitys Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
HR8	Ihmisoikeuksiin liittyvä koulutus turvahenkilöstölle	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
HR9	Alkuperäiskansojen oikeuksien rikkomukset ja niihin liittyvät toimenpiteet	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
Yhteiskunta			
SO1	Paikallisyhteisöihin kohdistuvien vaikutusten arviointiin ja hallintaan liittyvät ohjelmat	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
SO2	Korruptioriskianalyysin läpikäyneiden liiketoimintayksiköiden määrä	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu Riskit ja riskienhallinta	
SO3	Korruptionvastainen koulutus	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
SO4	Korruptiotapausten yhteydessä toteutetut toimenpiteet	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
SO5	Organisaation julkiset kannanotot ja poliittinen lobbaus	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
SO6	Poliittisille puolueille ja poliitikoille annetut lahjoitukset	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
SO7	Kilpailunvastaiseen toimintaan, kartelleihin ja monopoliaseman väärinkäyttöön liittyvät oikeustoimet	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
SO8	Lakien ja määräysten rikkomisesta aiheutuneet sakot	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
Tuotevastuu			
PR1	Tuotteiden ja palveluiden terveys- ja turvallisuusvaikutusten arviointi	Wärtsilä ja kestävä kehitys	

PR2	Tuotteiden terveys- ja turvallisuusvaikutuksiin liittyvien määräysten rikkomukset	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
PR3	Tuotteisiin ja palveluihin liittyvä pakollinen informaatio	Wärtsilä ja kestävä kehitys	
PR4	Tuoteinformaatioon ja -merkintöihin liittyvien määräysten rikkomukset	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
PR5	Asiakastyytyväisyys	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
PR6	Markkinointiviestinnän, mainonnan ja sponsoroinnin lainmukaisuuden täyttäminen	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	
PR7	Markkinointiviestintään, mainontaan ja sponsorointiin liittyvien määräysten rikkomukset	Henkilöstö ja sosiaalinen vastuu	

WÄRTSILÄN VUOSIKERTOMUS 2009

Tilinpäätös

147 Viisivuotiskatsaus

149 Tunnuslukujen laskentakaavat

150 Hallituksen toimintakertomus 2009

167 Konsernitilinpäätös

167 Tuloslaskelma

168 Tase

170 Rahavirtalaskelma

171 Laskelma oman pääoman muutoksista

173 Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

181 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

213 Emoyhtiön tilinpäätös

213 Tuloslaskelma

214 Tase

216 Rahavirtalaskelma

217 Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

218 Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

225 Hallituksen ehdotus

226 Tilintarkastuskertomus

228 Kvartaalitunnuslukuja 2008–2009

Viisivuotiskatsaus

MEUR		2009	2008	2007	2006	2005
Liikevaihto		5 260	4 612	3 763	3 190	2 639
josta Suomen ulkopuolella	%	99,3	98,1	98,2	98,5	97,7
Vienti Suomesta		3 114	2 574	2 017	1 726	1 405
Henkilöstö keskimäärin		18 830	17 623	15 337	13 264	12 049
josta Suomessa		3 506	3 378	3 010	2 641	2 572
Tilaukanta		4 491	6 883	6 308	4 439	2 906
Tietoja tuloslaskelmasta						
Poistot ja arvonalentumiset		165	99	78	72	72
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista		6	-	1	1	-
Liiketulos		592	525	380	263	225*
prosentteina liikevaihdosta	%	11,2	11,4	10,1	8,2	8,5
Nettorahoituskulut		-34	-9	-8	-7	-23
prosentteina liikevaihdosta	%	-0,6	-0,2	-0,2	-0,2	-0,9
Nettovoitot myytävissä olevista sijoituksista		-	-	-	124	1
Osuus osakkuusyritysten tuloksista; Ovako**		-	-	-	67	10
Tulos ennen veroja		558	516	372	447	212
prosentteina liikevaihdosta	%	10,6	11,2	9,9	14,0	8,0
Tilikauden tulos		396	389	265	353	167
prosentteina liikevaihdosta	%	7,5	8,4	7,1	11,1	6,3
Tietoja taseesta						
Pitkäaikaiset varat		1 548	1 498	1 283	1 233	1 316
Lyhytaikaiset varat		3 108	3 245	2 466	1 955	1 553
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma		1 496	1 184	1 315	1 217	1 153
Vähemmistöosuus		16	15	10	13	10
Korollinen vieras pääoma		664	664	283	270	404
Koroton vieras pääoma		2 479	2 880	2 141	1 687	1 302
Taseen loppusumma		4 655	4 743	3 749	3 188	2 869
Bruttoinvestoinnit		152	366	231	193	231
prosentteina liikevaihdosta	%	2,9	7,9	6,1	6,1	8,8
Tutkimus- ja kehityksenot		141	121	122	85	70
prosentteina liikevaihdosta	%	2,7	2,6	3,2	2,7	2,7
Osingonjako		173***	148	216	167	85
Lisäosinko		-	-	192	-	198
Osinko yhteensä		173	148	408	167	283

Tunnuslukuja

Tulos/osake (EPS)	EUR	3,94	3,88	2,74	3,72	1,80
Laimennettu tulos/osake	EUR	3,94	3,88	2,73	3,71	1,78
Osinko/osake	EUR	1,75***	1,50	4,25	1,75	3,00
Osinko/tulos	%	44,4***	38,7	155,1	47,0	166,7
Korkokate		16,4	14,0	13,7	13,1	8,3
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	%	29,9	32,4	26,0	31,8	18,0
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	29,2	30,8	20,8	29,5	16,3
Omavaraisuusaste	%	40,0	34,3	45,9	47,0	46,6
Nettovelkaantumisaste		0,28	0,39	-0,01	0,07	0,24
Oma pääoma/osake	EUR	15,17	12,01	13,70	12,74	12,25

* Sisältää Imatra Steelin tulosta 22 milj. euroa.

** Osuus operatiivista toimintaa tukevien osakkuusyhtiöiden tuloksista esitetään liiketuloksen yläpuolella pois lukien Oy Ovako Ab.

*** Hallituksen esitys. Tunnusluvut on laskettu osingon yhteismäärästä.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)

$$\frac{\text{tulos ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{taseen loppusumma – koroton vieras pääoma – pakolliset varaukset, keskimäärin tilikauden aikana}} \times 100$$

Oman pääoman tuotto (ROE)

$$\frac{\text{tilikauden tulos}}{\text{oma pääoma, keskimäärin tilikauden aikana}} \times 100$$

Korkokate

$$\frac{\text{tulos ennen veroja + poistot + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{korko- ja muut rahoituskulut}}$$

Omavaraisuusaste

$$\frac{\text{oma pääoma}}{\text{taseen loppusumma – saadut ennakkomaksut}} \times 100$$

Nettovelkaantumisaste

$$\frac{\text{korollinen vieras pääoma – rahat ja pankkisaamiset}}{\text{oma pääoma}}$$

Tulos/osake (EPS)

$$\frac{\text{emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{osakkeiden oikaistu lukumäärä keskimäärin tilikauden aikana}}$$

Oma pääoma/osake

$$\frac{\text{emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{osakkeiden oikaistu lukumäärä tilikauden lopussa}}$$

Osinko/osake

$$\frac{\text{tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{osakkeiden oikaistu lukumäärä tilikauden lopussa}}$$

Osinko/tulos

$$\frac{\text{osinko/osake}}{\text{tulos/osake (EPS)}} \times 100$$

Efektiivinen osinkotuotto

$$\frac{\text{osinko/osake}}{\text{oikaistu pörssikurssi tilikauden lopussa}} \times 100$$

Hinta/voitto (P/E)

$$\frac{\text{oikaistu pörssikurssi tilikauden lopussa}}{\text{tulos/osake (EPS)}}$$

Hinta/osakekohtainen oma pääoma (P/BV)

$$\frac{\text{oikaistu pörssikurssi tilikauden lopussa}}{\text{oma pääoma/osake}}$$

Hallituksen toimintakertomus 2009

Keskeistä tilikaudelta 2009

Vahva vuosi haasteellisessa ympäristössä

Vuosi 2009 oli monin tavoin erittäin menestyksenkäs Wärtsilälle. Konsernin liikevaihto kasvoi 5.260 milj. euroon, kasvua oli 14 prosenttia vuoteen 2008 verrattuna. Liikevoitto nousi ennätystasolle 638 miljoonaan euroon (525) eli 12,1 prosenttiin liikevaihdosta (11,4). Tilikauden rahavirta oli erittäin vahva 349 milj. euroa (278).

Samaan aikaan tilauskertymä hidastui selvästi. Tähän vaikutti heikko kysyntä varsinkin laivalaitteiden alalla. Merenkulun markkinoilla uusien laivojen tilausaktiiviteetti oli edelleen pysähdyksissä vuoden 2009 ensimmäisen kuuden kuukauden ajan. Laivakapasiteetin ylitarjonta kaikilla suurimmilla laivasegmenteillä jatkui koko vuoden. Markkinat aktivoituivat hieman vuoden toisella puoliskolla ja vaikka uusien laivatilausten pysähtyneisyyden odotetaan jatkuvan kaksi seuraavaa vuotta, ensimmäisiä elpymisen merkkejä on nähtävissä Offshore-segmentillä ja joillakin erikoisaluusten segmenteillä.

Voimalamarkkinoilla rahoituksen järjestämisen vaikeudet vaikuttivat aktiiviteettiin vuoden 2009 aikana, vaikka peruskysyntä ja tarjousaktiiviteetti säilyivät hyvällä tasolla. Talous- ja rahoitusmarkkinoiden elpymässä tilausaktiiviteetti parani neljännen vuosineljänneksen aikana. Investointeja sähköntuotantokapasiteettiin on laiminlyöty vuosien ajan suuressa osassa maailmaa. Ympäristönäkökohdat suosivat uusiutuvia voimanlähteitä kuten tuulivoimaa, ja aktiivinen luonnonvarojen etsintä ja hyödyntäminen erityisesti Afrikassa vaativat energiaa. Wärtsilän teknologia vastaa hyvin näihin tarpeisiin.

Huoltomarkkinoiden tilanne säilyi suhteellisen vakaana. Vaikka noin 10% laivakannasta oli poissa liikenteestä ja aktiivilaitekanta oli vajaakäytössä vuoden aikana, keskinopeiden moottoreiden aktiivista kantaa huollettiin pääsääntöisesti suunnitellun aikataulun mukaisesti. Joillakin markkinasegmenteillä suuria huoltoprojekteja kuten polttoainekonversioita ja jälkiasennuksia lykättiin ja asiakkaat keskittyivät vain välttämättömiin korjauksiin ja kunnossapitoon. Voimalahuollon kysyntä pysyi vakaana.

Tilikaudella Wärtsilän tilauskertymä oli 3.291 milj. euroa (5.573), 41% matalampi kuin edellisvuoden vastaavana kautena. Vuoden aikana aloitettiin Ship Power -liiketoiminnan sekä tuotannon sopeuttaminen merkittävästi heikentyneeseen laivanrakennuksen markkinatilanteeseen.

Liikevaihto

MEUR	2009	2008	Muutos, %
Ship Power	1 767	1 531	15
Services	1 830	1 830	0
Power Plants	1 645	1 261	30
Eliminoinnit ja oikaisut	17	-9	
Konserni	5 260	4 612	14

Strategia

Wärtsilä on edelläkävijä merenkulun ja energia-alan laitteiden, ratkaisujen sekä palvelujen toimittajana. Wärtsilän ratkaisut tukevat asiakasyritysten liiketoimintaa tuotteen koko elinkaaren ajan. Wärtsilä kehittää teknisiä sovelluksia, joista hyötyvät sekä asiakkaat että ympäristö.

Wärtsilän strategisena tavoitteena on vahvistaa johtavaa asemaansa markkinoillaan ja jatkaa kasvua tarjoamalla asiakkaille

markkinoiden paras luotettavuus ja elinkaarenaikainen hyötysuhde. Tämän mahdollistaa integroitu laite- ja palvelutarjonta, joka vastaa asiakkaiden tarpeisiin kaikkialla maailmassa. Wärtsilän kilpailukyvyyn perustana on jatkuva keskittyminen innovointiin ja T&K -toimintaan sekä pyrkimys teknologiajohtajuuteen omilla toimialoillaan. Wärtsilän kyky keskittyä liiketoiminnan pitkän aikavälin kysyntätekiijöihin, vahva taloudellinen tilanne ja muuttuvien markkinaolosuhteiden vaatima ketteryys takaavat yritykselle hyvät edellytykset jatkaa valitsemaansa strategiaa.

Strategiset yritysostot, yhteisyritykset ja verkoston laajentaminen

Wärtsilä jatkoi strategiansa toteuttamista laajentamalla verkostoaan. Uusia huoltoyksiköitä avattiin mm. Ukrainassa, Kamerunissa, Unkarissa, Chillessä, Dubaissa, Venäjällä ja Ruotsissa. Uudet yksiköt antavat hyvän pohjan huollon kasvulle. Verkoston laajentaminen on Wärtsilän strateginen painopistealue myös jatkossa.

Toukokuussa Wärtsilä osti 60% italialaisen Wärtsilä Navim Dieselin osakekannasta ja on näin kasvattanut omistustaan 100%:iin. Merenkulun myynti- ja huoltopalveluihin erikoistuneella Wärtsilä Navim Dieselillä on vahva markkina-asema varsinkin Matkustajalajivat-asiakassegmentillä. Kaupasta syntyi 8 milj. euroa liikearvoa.

Taloudelliset tavoitteet

Keskimääräinen vuotuinen liikevaihdon kasvutavoite on 6-7% yli suhdannesyklin. Ship Power- ja Power Plants -liiketoimintojen kasvutavoite on 4% ja Services-liiketoiminnan 10-15%. Liikevoittotavoitteemme (EBIT%) on 8-10 % +/- 2% liikevaihdosta yli suhdannesyklin. Omavaraisuustavoitteemme on 35-40%.

■ Vuosi 2009

Liiketoimintaympäristö ja markkinakehitys

Ship Power -markkinat pysyivät heikkoina

Vuonna 2009 tilattiin ainoastaan 400 uutta laivaa, mikä on alle 10% ennätysvuosien keskimääräisistä tilausmääristä. Ensimmäinen vuosipuolisko oli erityisen vaikea ja laivakapasiteetin ylitarjonta jatkui kaikilla suurimmilla alussegmenteillä koko vuoden ajan. Markkinat aktivoituivat hieman vuoden toisella puoliskolla ja vähäistä elpymistä oli nähtävissä. Projektirahoitus näyttää edelleen olevan merkittävin tekijä monissa uusissa investoinneissa. Tämä näkyy esimerkiksi offshore-projekteissa, joissa elpymistä ei ole havaittu öljyn hinnan vahvasta kehityksestä huolimatta. Merenkulun- ja laivanrakennusteollisuuden taantuma on jättänyt jälkensä markkinoihin – sekä rahtihinnat että uusien laivojen rakennushinnat ovat erittäin matalat. Olemassa olevien tilauksien peruutukset ja uudelleenjärjestelyt jatkuvat.

Ship Power -markkinat maittain

Vuonna 2009 Kiinan markkinaosuus uusista laivatilauksista oli 50% (39) laivamäärillä mitattuna. Korean osuus tilauksista oli noin 30% (29). Kiinan markkinavaltaus jatkuu Japanin 2% (16) ja Euroopan 9% (10) kustannuksella. Tonneissa mitattuna Kiinan ja Korean osuudet olivat noin 45% saaduista tilauksista. Kun laajempi elpyminen alkaa, on odotettavissa, että Aasian laivanrakennusmarkkinat ovat entistä vahvempia kaikilla alueilla, myös erikoistuneemmassa tonnistossa.

Ship Power -liiketoiminnan markkinaosuudet

Wärtsilän keskinopeiden päämoottoreiden markkinaosuus kasvoi 31%:sta edellisen neljänneksen lopussa 36%:iin. Hidaskäyntisten päämoottoreiden markkinaosuus säilyi vakaana 12%:issa (13). Apumoottorimarkkinoilla markkinaosuus laski 2%:iin (4). Yksittäiset tilaukset vaikuttavat yhä herkemmin markkinaosuuksiin, mikä johtuu vähäisistä tilausmääristä.

Power Plants -markkinat elpyivät hieman loppuvuotta kohden

Vuonna 2009 kysyntä voimalamarkkinoilla oli hyvällä tasolla ja tarjousaktiiviteetti säilyi korkeana. Rahoituksen järjestämisen vaikeudet vaikuttivat voimalamarkkinoiden tilausaktiiviteettiin vuoden aikana ja epävarma markkinatilanne hidasti asiakkaiden päätöksentekoprosessia. Rahoitusmarkkinoiden elpymässä tilausaktiiviteetti parani neljännen vuosineljänneksen aikana.

Power Plants -liiketoiminnan markkinaosuudet

Diesel and Gas Turbine -lehden tilaston mukaan öljy- ja kaasuvoimaloiden kokonaismarkkinat Wärtsilän voimaloiden teholuokassa pienenevät 11.570 MW:iin (20.980) kesäkuun 2008 ja toukokuun 2009 välillä. Kaasuvoimalamarkkinat, joihin kuuluvat sekä mäntämoottori- että kaasuturbiinivoimalat, pienenevät 7.090 MW:iin (15.630). Wärtsilän osuus tällä markkinasegmentillä oli 13% (8). Raskasöljyvoimalamarkkinat pienenevät 3.430 MW:iin (4.050). Wärtsilän markkinaosuus oli 46% (49). Kevytöljyvoimaloiden markkinat pienenevät 1.050 MW:iin (1.300). Wärtsilän markkinaosuus oli 3% (20). Kevytöljyvoimaloiden markkinoilla Wärtsilän kannalta merkittävimpiä ovat nestemäisten biopolttoainevoimaloiden markkinat, jolla tilauksia oli hyvin vähän.

Services-liiketoiminta vakaata merenkulkumarkkinoiden haasteista huolimatta

Taluskriisi on vaikuttanut asiakkaidemme liiketoimintaan, kassavirtoihin sekä investointitasoihin. Kriisi on koetellut erityisesti meriteollisuuden asiakkaita, ja tämä näkyy myös heidän laivojensa koneistojen kunnossapidossa erityisesti kauppalaivasegmentillä. Vaikka noin 10% laivakannasta on poistettu liikenteestä ja aktiivinen laitekanta on vajaakäytössä, keskinopeiden moottoreiden kantaa on pääsääntöisesti huollettu suunnitellun aikataulun mukaisesti. Joillakin markkinasegmenteillä suuria projekteja, kuten polttoainekonversioita ja jälkiasennuksia, on lykätty, ja asiakkaat ovat keskittyneet välttämättömiin korjauksiin ja kunnossapitoon. Voimalat käyvät edelleen täydellä teholla, ja huollon kysyntä pysyy vakaana.

Wärtsilän Ship Power - ja Power Plants -markkinoille toimittama moottorikanta on yhteensä yli 160.000 MW, joka sisältää tuhansia laivakoneistoja ja voimalaitoksia kaikkialla maailmassa. Molemmilla markkinoilla on useita huoltoasiakassegmenttejä, ja Wärtsilän huoltotuotevalikoima on markkinoiden laajin. Näistä syistä yksittäisten markkinoiden tai asiakassegmenttien vaihteluilla on rajallinen vaikutus Wärtsilän huoltotoimintaan.

Tilaukset laski heikossa markkinaympäristössä

Tilikaudella tammi-joulukuu 2009 Wärtsilän tilaukset olivat 3.291 milj. euroa (5.573), 41% matalampi kuin edellisvuoden vastaavana kautena. Ship Power -liiketoiminnan tilaukset katsauskaudella olivat 317 milj. euroa (1.826), laskua oli 83% edellisvuoden vastaavaan kauteen verrattuna. Vaikeat markkinaolosuhteet ovat leimanneet lähes koko vuotta. Katsauskauden aikana Ship Power -liiketoiminnan tilauksista 36% tuli Kauppalaivasegmentiltä, 17% Offshore-segmentiltä, 16% Merivoimien segmentiltä ja 15% Matkustajalaivasegmentiltä.

Tilikaudella tammi-joulukuu 2009 Power Plants -liiketoiminnan tilaukset olivat 1.048 milj. euroa (1.883), 44% matalampi kuin edellisenä vuonna. Rahoituskriisin vuoksi tilausaktiiviteetti oli matalalla tasolla ensimmäisen kolmen neljänneksen aikana, mutta parani viimeisellä neljänneksellä. Vaikka suurten projektien rahoituksen varmistaminen oli haastavaa katsauskauden aikana, Wärtsilä sai merkittäviä tilauksia Nigeriasta ja Pakistanista vuoden alussa. Wärtsilä Power Plants vahvisti johtavaa asemaansa Välimeren maissa ja sai useita tilauksia Kreikasta, Kyprokselta ja Turkista. Viimeisen neljänneksen aikana Wärtsilä sai öljyvoimalaitoksen tilauksen Keniaan. Power Plants tilaukset katsauskaudelta on liiketoiminnan historian kolmanneksi korkein, mikä on merkittävää haastavissa markkinaolosuhteissa.

Services-liiketoiminnan tilaukset tilikaudella olivat 1.917 milj. euroa (1.858). Katsauskauden aikana Wärtsilä Services solmi useita käyttö- ja ylläpitösopimuksia mm. Brasiliassa, Pakistanissa ja Filippiineillä.

Tilaukanta

Katsauskauden lopussa Wärtsilän tilaukanta oli 4.491 milj. euroa (6.883), laskua oli 35%.

Ship Power -liiketoiminnan tilaukanta oli 2.553 milj. euroa (4.486), -43%. Tilikauden toteutuneet peruutukset 410 milj. euroa on vähennetty tilaukannasta. Peruutuksia tuli pääosin kauppalaiva- ja Offshore -segmenteiltä. Wärtsilä arvioi vuodenvaihteen tilaukannan peruutusriskiksi noin 500 milj. euroa (noin 800 milj. euroa edellisen katsauskauden lopussa).

Tilikauden lopussa Power Plants -liiketoiminnan tilaukanta oli 1.362 milj. euroa (1.949), 30% matalampi kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana.

Services-liiketoiminnan tilaukanta oli 576 milj. euroa (445) katsauskauden lopussa, kasvua oli 29%.

Vahva liikevaihdon kasvu

Tilikauden 2009 liikevaihto kasvoi 14% ja oli 5.260 milj. euroa (4.612). Ship Power -liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 15% 1.767 milj. euroon (1.531). Power Plants -liiketoiminnan liikevaihto oli 1.645 milj. euroa (1.261), kasvua oli 30%. Services-liiketoiminnan liikevaihto pysyi vakaana hyvällä tasolla ja oli 1.830 milj. euroa (1.830). Liikevaihto liiketoiminnoittain jakaantui tasaisesti katsauskaudella. Ship Power -liiketoiminnan osuus kokonaisliikevaihdosta oli 34%, Power Plants -liiketoiminnan osuus 31% ja Services-liiketoiminnan osuus 35%.

Kannattavuus parani huomattavasti

Tilikauden 2009 tulos ennen kertaluonteisia eriä kasvoi ennätyskelliseen 638 milj. euroon (525), 12,1% liikevaihdosta (11,4). Kertaluonteiset kulut mukaan lukien liiketulos oli 592 milj. euroa eli 11,2% liikevaihdosta. Kertaluonteiset erät 46 milj. euroa liittyvät rakennejärjestelyihin.

Rahoituserät olivat -34 milj. euroa (-9). Nettokorot olivat -17 milj. euroa (-19). Osinkotulot olivat 6 milj. euroa (7). Muut rahoituserät sisältävät liiketoimintaan kuulumattomien lainasaamisten arvonalentumisesta johtuneita alaskirjauksia 10 milj. euroa. Lisäksi johdannaisten korkoerot olivat 1 milj. euroa (10). Tulos ennen veroja oli 558 milj. euroa (516). Katsauskauden verot olivat 161 milj. euroa (127). Tilikauden tulos oli 396 milj. euroa (389). Tulos/osake oli 3,94 euroa (3,88). Tuotto sijoitetulle pääomalle (ROI) oli 29,9% (32). Oman pääoman tuotto (ROE) oli 29,2% (31).

Tase, rahoitus ja rahavirta

Tilikaudella 2009 liiketoiminnan rahavirta oli 349 milj. euroa (278). Kauden lopussa nettokäyttöpääoma oli 482 milj. euroa (267). Saatujen ennakoiden määrä oli 879 milj. euroa (1.243). Nettokäyttöpääoma on ollut poikkeuksellisen matalalla tasolla viime vuosina, mikä johtui suurista ennakoista. Rahavarat kauden lopussa olivat 244 milj. euroa (197).

Korollisen lainapääoman nettomäärä oli 414 milj. euroa (455). Wärtsilällä oli lainoja rahoituslaitoksilta yhteensä 664 milj. euroa (664) joulukuun 2009 lopussa. Tämänhetkiset rahoitusohjelmat sisältävät pitkäaikaisia lainoja 591 milj. euroa, vahvistettuja ja käyttämättömiä luottosopimusohjelmia yhteensä 555 milj. euroa ja suomalaisia yritystodistusohjelmia yhteensä 700 milj. euroa. Lyhytaikaiset lainat, jotka erääntyvät seuraavan 12 kuukauden kuluessa, ovat yhteensä 73 milj. euroa.

Omavaraisuusaste oli 40,0% (34,3) ja nettovelkaantumisaste 0,28 (0,39).

Korollinen lainapääoma

MEUR	2009	2008
Pitkäaikaiset velat	591	448
Lyhytaikaiset velat	73	216
Lainasaamiset	-6	-12
Rahat ja pankkisaamiset	-244	-197
Netto	414	455

Omistukset

Wärtsilä omistaa 7.270.350 Assa Abloy:n B-sarjan osaketta, mikä vastaa 2,0% Assa Abloy:n osakkeista. Omistus on kirjattu taseeseen katsauskauden lopun mukaiseen markkina-arvoon 98 milj. euroa.

Investoinnit

Tilikauden bruttoinvestoinnit olivat 152 milj. euroa (366), jotka koostuivat 16 milj. euron (198) yritysosto- ja osakeinvestoinneista ja 136 milj. euron (168) tuotannollisista ja informaatioteknologiainvestoinneista. Poistot ja alaskirjaukset olivat 165 milj. euroa (99), josta 40 milj. euroa liittyy vuoden 2010 alussa ilmoitettuun rakennejärjestelyyn.

Vuoden 2010 ylläpitoinvestoinnit ovat poistojen tasolla tai niiden alapuolella. Wärtsilä jatkaa strategiansa toteuttamista laajentamalla Services-liiketoiminnan tarjontaa ja verkostoa. Yritystomahdollisuudet tällä markkinalla voivat vaikuttaa vuoden investointeihin.

Bruttoinvestoinnit

MEUR	2009	2008
Osakkeet ja yritysostot	16	198
Muut investoinnit	136	168
Konserni	152	366

Tuotanto

Huhtikuussa Wärtsilä, China Shipbuilding Industry Corporation (CSIC) ja Mitsubishi Heavy Industries (MHI) avasivat Qingdaossa Shandongin alueella yhdessä omistamansa QMD-tehtaan, jossa valmistetaan hidaskäyntisiä merimoottoreita. Yhteisyritys Qingdao Qiyao Wartsila MHI Linshan Marine Diesel Co. Ltd. (QMD):n omistavat CSIC (50%), Wärtsilä (27%) ja MHI (23%).

Toukokuussa Wärtsilä ja kroatialainen 3. Maj Shipbuilding Industry Ltd. uusivat olemassa olevan lisenssisopimuksen kymmeneksi vuodeksi. Sopimus koskee Wärtsilän hidaskäyntisten dieselmoottoreiden markkinointia, myyntiä, valmistusta ja huoltoa.

Toisen neljänneksen aikana Wärtsilä 32 -moottori saavutti merkittävän rajapyykin, kun Vaasan tehtaalla valmistui 6.000. tämän tyyppin moottori.

Wärtsilä CME Zhenjiang Propeller Co. Ltd -yhteisyrityksen uusin laajennusinvestointi saatettiin päätökseen ja vihittiin käyttöön toisen neljänneksen aikana suunnitelman mukaisesti.

Laivarakennuksen keskittymisen Aasiaan ja varsinkin Kiinaan odotetaan jatkuvan. Tämä kehitys toimi lähtökohtana vuonna 2009 alkaneisiin Wärtsilä Industrial Operations -toiminnan kapasiteettisopeutuksiin. Vuoden 2010 alussa julkaistiin suunnitelma siirtää pääosa potkuri- ja W20-generaattoriaggregaattituotannosta Kiinaan.

Toimitetut megawattit

	2009	2008	Muutos, %
Power Plants	2 886	2 324	24,2
Ship Power, omat toimitukset	3 293	3 205	2,7
Wärtsilän toimitukset yhteensä	6 179	5 529	11,7
Lisenssivalmistajien toimitukset	3 311	3 725	-11,1
BioPower, lämpöenergia		49	-100,0
Toimitukset yhteensä	9 490	9 303	2,0

Tutkimus ja tuotekehitys

Vuonna 2009 saavutettiin useita T&K:n virstanpylväitä. Euroopan komissio hyväksyi Hercules Beta - tutkimusprojektiehdotuksen maaliskuussa. Hercules Beta on laaja, kansainvälisenä yhteistyönä toteutettava tutkimusprojekti, jonka tavoitteena on maksimoida polttoainehyötysuhde ja samalla tuottaa erittäin vähän päästöjä sekä kehittää hyötysuhteeltaan optimaalisia ja puhtaita uuden sukupolven dieselmootoreita.

Kolmannella neljänneksellä Det Norske Veritas- ja Germanischer Lloyd -luokituslaitokset ovat myöntäneet Sulphur Emission Control Area (SECA) Compliance -sertifikaatin Wärtsilän rikkidioksidi (SOx) savukaasupesurille onnistuneiden koeajojen tuloksena.

Neljännellä neljänneksellä Wärtsilä laajensi monipolttointeknologiaansa alempiin teholuokkiin lanseeraamalla uuden ympäristön kannalta edistyneen Wärtsilä 20DF -mootorin. Uusi Wärtsilä 20DF -moottori on osoitus siitä, että Wärtsilä pystyy menestyksekkäästi hyödyntämään kaasua pääasiallisena polttoaineena merenkulussa.

Wärtsilän ja Mitsubishi Heavy Industries Ltd:n yhteinen kehitysprojekti, jonka tavoitteena on suunnitella ja kehittää uusia, pieniä, hidaskäyntisiä dieselmootoreita, joiden sylinterin halkaisija on alle 450 mm, edistyi suunnitelman mukaisesti. Sopimus on jatkoa Wärtsilän ja Mitsubishin strategiselle yhteistyösopimukselle, joka solmittiin 2005.

Wärtsilä on yksi kolmesta johtavasta yrityksestä kansallisessa kolmivuotisessa tutkimusprojektissa, joka keskittyy tulevaisuuden polttomootoritekniikan kehittämiseen. Hankkeen on käynnistänyt laaja ja monialainen suomalaisten teknologiayritysten ja johtavien tutkimuslaitosten konsortio. FCEP (Future Combustion Engine Power Plant) -ohjelman tärkein tavoite on mäntämootorin ja siihen liittyvien voimalaitosteknologioiden kehittäminen. Tavoitteena on varmistaa johtava asema globaaleilla markkinoilla ja samalla vastata jatkuvasti tiukentuviin ympäristövaatimuksiin.

Vuonna 2009 Wärtsilän T&K-kulut olivat 141 milj. euroa (121) eli 2,7% liikevaihdosta.

Kestävä kehitys

Vuoden 2009 alussa Wärtsilä valittiin ensimmäistä kertaa maailman 100 parhaan kestävä kehityksen yrityksen listalle. Lista julkaistiin World Economic Forumissa Davosissa, Sveitsissä.

Osoittaakseen vahvan sitoumuksensa kestävään kehitykseen Wärtsilä liittyi vuoden 2009 aikana UN Global Compact -aloitteeseen.

Wärtsilän vuosikertomukseen sisältyvä kestävä kehityksen raportti on laadittu Global Reporting Initiative (GRI) G3-ohjeiden mukaisesti. Se antaa tasapainoisen ja perustellun kuvan organisaation ympäristövastuusta sekä taloudellisesta ja sosiaalisesta vastuusta. Raportti on varmennettu.

Henkilöstö

Toukokuussa 2009 Wärtsilä Ship Power aloitti neuvottelut 400-450 työpaikan vähentämisestä liiketoiminnan sopeuttamiseksi merkittävästi heikentyneeseen markkinatilanteeseen. Vuosittaiset säästöt ovat noin 30 milj. euroa. Säästöt alkoivat toteutua asteittain vuoden 2009 toisella puoliskolla ja vaikuttavat täysimääräisesti vuoden 2010 loppuun mennessä. Toisen neljänneksen liiketulos sisältää 6 milj. euroa kertaluonteisia kuluja, jotka liittyvät Ship Power -liiketoiminnan uudelleenjärjestelyihin. Wärtsilä Ship Powerin henkilöstö työskentelee myynnissä, projektihallinnassa, suunnittelupalveluissa ja laivansuunnittelussa 30 maassa.

Tilaukskannan pienentyessä myös Industrial Operations -yksikkö aloitti työpaikkojen vähentämisen lomautuksilla ja vähentämällä määräaikaisia työsopimuksia. Tammikuussa 2010 Wärtsilä julkaisi suunnitelman sopeuttaa tuotantokapasiteettiaan perustavanlaisiin markkinamuutoksiin. Suunnitelmaan kuuluu myös potkuri- ja W20-generaattoriaggregaattituotannon pääosan siirtäminen Kiinaan lähelle meriteollisuuden päämarkkinoita. Vuoden 2010 kuluessa Wärtsilä suunnittelee noin 1.400 työpaikan vähentämistä maailmanlaajuisesti eri liiketoiminnoissa.

Katsauskauden aikana Wärtsilän henkilöstömäärä keskimäärin oli 18.830 (17.623). Joulukuun lopussa Wärtsilällä oli henkilöstöä 18.541 (18.812). Suurimpana yksittäisenä yksikkönä Services-liiketoiminnan henkilöstömäärä oli 11.219 (11.011) maailmanlaajuisesti.

Muutokset ylimmässä johdossa

Wärtsilän johtokunnassa tehtiin seuraavat nimitykset 1.8.2009 alkaen:

KTM Christoph Vitzthum (40) nimitettiin Wärtsilän Services-liiketoiminnan johtajaksi. Dipl.ins. Vesa Riihimäki (43) nimitettiin Power Plants -liiketoiminnan johtajaksi ja johtokunnan jäseneksi.

Tage Blomberg, Services-liiketoiminnan johtaja, siirtyi eläkkeelle vuoden 2009 aikana työsopimuksensa mukaisesti.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Wärtsilä Oyj Abp:n osakkeet noteerataan Nasdaq OMX:n Large Cap -listalla Helsingin Pörssissä. Wärtsilän osakkeiden lukumäärä oli tilikauden lopussa 98.620.565. Wärtsilällä on noin 42.400 osakkeenomistajaa. Vuoden lopussa noin 45,4% (45,8) osakekannasta oli ulkomaalaisomistuksessa.

Osakkeet Helsingin Pörssissä

Lisätietoja Wärtsilän osakkeista ja osakkeenomistajista löytyy vuosikertomuksen Corporate Governance -katsauksesta.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

31.12.2009	Osakemäärä	Äänimäärä	Osakevaihto 1-12/2009
WRT1V	98 620 565	98 620 565	137 102 273

1.1.-31.12.2009	Ylin	Alin	Keskikurssi ¹	Päätös
WRT1V	30,91	15,81	23,46	28,07

¹ Kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi

Markkina-arvo	31.12.2009	31.12.2008
MEUR	2 768	2 072

Ulkomaalaisomistus	31.12.2009	31.12.2008
	45,4%	45,8%

Varsinaisen yhtiökokouksen päätökset

Wärtsilän varsinainen yhtiökokous, joka pidettiin 11.3.2009, vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden tilivuodelta 2008. Yhtiökokous vahvisti osingoksi hallituksen ehdotuksen mukaisesti 1,50 euroa osakkeelta, yhteensä 148 milj. euroa. Osinko maksettiin 23.3.2009.

Yhtiökokous päätti hallituksen jäsenmääräksi kuusi. Hallituksen jäseniksi valittiin dipl.ins. MBA Maarit Aarni-Sirviö, toimitusjohtaja Kaj-Gustaf Bergh, toimitusjohtaja Kari Kauniskangas, merenkulkuneuvos Antti Lagerroos, toimitusjohtaja Bertel Langenskiöld ja toimitusjohtaja Matti Vuoria.

Tilintarkastajaksi valittiin KHT-yhteisö KPMG Oy Ab.

Hallituksen järjestäytyminen

Wärtsilä Oyj Abp:n hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan puheenjohtajaksi Antti Lagerroosin ja varapuheenjohtajaksi Matti Vuorian. Hallitus päätti perustaa tarkastus-, nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan. Hallitus valitsi keskuudestaan valiokuntiin seuraavat jäsenet:

Tarkastusvaliokunta:

Puheenjohtaja Antti Lagerroos, Maarit Aarni-Sirviö, Bertel Langenskiöld

Nimitysvaliokunta:

Puheenjohtaja Antti Lagerroos, Matti Vuoria, Kaj-Gustaf Bergh

Palkitsemisvaliokunta:

Puheenjohtaja Antti Lagerroos, Matti Vuoria, Bertel Langenskiöld

Riskit ja liiketoiminnan epävarmuustekijät

Merenkulun markkinoiden epävarmuuden vuoksi Ship Power -liiketoiminnan pääasialliset riskit liittyvät edelleen telakoiden toimitusaikataulujen pitkittymiseen. Näyttää todennäköiseltä, että joidenkin tilausten aikatauluja muutetaan tai tilauksia perutaan. Tämän kehityksen myötä Wärtsilä arvioi Ship Power -tilausten peruutusriskiksi noin 500 milj. euroa.

Power Plants -liiketoiminnassa talouskriisin vaikutus näkyy pääasiassa suurempien projektien ajoituksessa.

Services-liiketoiminnassa suurimmat riskit liittyvät edelleen merikuljetuksen vähenemiseen, mikä voisi johtaa laajempaan laivojen liikenteestä poistamiseen. Tämä saattaisi vähentää kunnossapito- ja huoltopalveluiden kysyntää.

Markkinatilanne on vaikuttanut koko toimitusketjuun, ja Wärtsilä seuraa alihankkijoidensa toiminnan vakautta. Riskitaso ei ole merkittävästi muuttunut kauden aikana.

Wärtsilän vuosikertomus 2009 sisältää perusteellisen kuvauksen yhtiön riskeistä ja riskienhallinnasta.

Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Tammikuun 19. päivänä 2010 Wärtsilä julkaisi suunnitelman sopeuttaa tuotantokapasiteettiaan perustavanlaatuisiin markkinamuutoksiin. Suunnitelmaan kuuluu myös potkuri- ja W20-generaattoriaggregaattituotannon pääosan siirtäminen Kiinaan lähelle meriteollisuuden päämarkkinoita. Alankomaiden Drunenin potkurituotanto ja Zwollen DTS -yhtiön komponenttituotanto on suunniteltu lopetettavaksi. Vaasan tehtaan Wärtsilä 20 -generaattoriaggregaattien tuotanto on suunniteltu suljettavaksi ja siirrettäväksi Kiinaan kilpailukyvyyn säilyttämiseksi tällä markkinalla.

Vuoden 2010 kuluessa Wärtsilä suunnittelee 1.400 työpaikan vähentämistä maailmanlaajuisesti. Näistä vähennyksistä 570 on suunniteltu tapahtuvan Alankomaissa, jossa Wärtsilän palveluksessa on 1.561 henkilöä. Loppuosa vähennyksistä kohdistuu eri liike- ja tukitoimintoihin eri maissa. Vähennysten yksityiskohdat selviävät ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

Rakennejärjestelyyn liittyvät kertaluonteiset kulut ovat noin 140 milj. euroa. Tähän sisältyy alaskirjauksia noin 50 milj. euroa, joista 40 milj. euroa on kirjattu vuodelle 2009. Järjestelyjen tuloksena Wärtsilä arvioi vuosisäästöiksi noin 80-90 milj. euroa, joiden vaikutus alkaa asteittain vuoden 2010 aikana. Säästöt vaikuttavat täysimääräisesti vuoden 2011 ensimmäisen puoliskon aikana.

■ Markkinanäkymät

Vuoden lopussa oli nähtävissä merkkejä uusien projektien rahoituksen järjestämisen helpottumisesta. Tämä antoi vauhtia projektikehitykselle varsinkin Offshore-segmentillä. Rahoitusmarkkinoiden asteittaisen normalisoitumisen odotetaan palauttavan investointeja erilaisiin erikoisaluksiin. Näillä segmenteillä ei ole ollut ylitarjontaa viime vuosien aikana. Vuoden 2010 ensimmäisen kahden neljänneksen aikana uusien offshore- ja erikoisaluusten tilausten odotetaan elpävän. Kauppalaivasegmentillä suurten laivojen kysyntä pysyy alhaisena todennäköisesti kaksi seuraavaa vuotta. Ylikapasiteetti

ja rahoitusjärjestelyihin liittyvät epävarmuudet kuormittavat edelleen markkinoita. Odotettavissa on lisää peruutuksia, ja vanhoja tilauksia voidaan vaihtaa ja jakaa, mikä rajoittaa uutta tilausaktiiviteettia.

Vaikka markkinat näyttävät saavuttaneen pohjan, on selvää, että tämänhetkinen ylikapasiteetti sekä vallitsevat olosuhteet johtavat entistä kovempaan kilpailuun ja hinnoittelupaineisiin, jotka kohdistuvat laivanrakennusalan toimittajiin. Ship Power -liiketoiminta arvioi tilauskertymän parantuvan hieman vuonna 2010.

Vuonna 2010 voimantuotannon markkinoiden odotetaan elpyvän asteittain rahoitusalan tilanteen parantumisen myötä. Eri alueilla ja eri maissa elpymisen odotetaan tapahtuvan vaihtelevassa tahdissa. Kehittyvät markkinat ovat todennäköisesti tämän elpymisen edelläkävijöitä. Joustavan perusvoiman sekä sähköverkon vakaan toiminnan ja kuormahuippujen tasaamisen asiakassegmenttien odotetaan elpyvän ensimmäisinä. Power Plants -liiketoiminta arvioi tilauskertymän paranevan vuonna 2010.

Suurehkojen huoltoprojektien osalta epävarmuus jatkuu vuonna 2010, koska useat asiakkaat sopeutuvat vielä rahoituskriisin vaikutuksiin. Voimalat käyvät edelleen täydellä teholla. Ympäristömyötäisyys ja taloudelliset näkökohdat ovat olleet tämän liiketoiminnan tärkeimpiä kysyntätekijöitä ja näin tulee jatkossakin olemaan. Wärtsilä laajentaa jatkuvasti tuotevalikoimaansa tämän mukaisesti. Asiakkaat ovat yhä enemmän kiinnostuneita laivakoneistojensa ja voimalaitostensa etähallinnasta ja optimoinnista, minkä ansiosta he voivat samanaikaisesti vähentää sekä kustannuksia että ympäristöjalanjälkeä. Nähtävissä on myös kasvavaa kiinnostusta hallinnointikumppanuuksia kohtaan, mikä vähentää merenkulun, offshore- ja voimala-asiakkaittemme kiinteitä kustannuksia.

Vuonna 2010 Services-liiketoiminta jatkaa tasaista kehitystään.

■ Wärtsilän näkymät vuodelle 2010

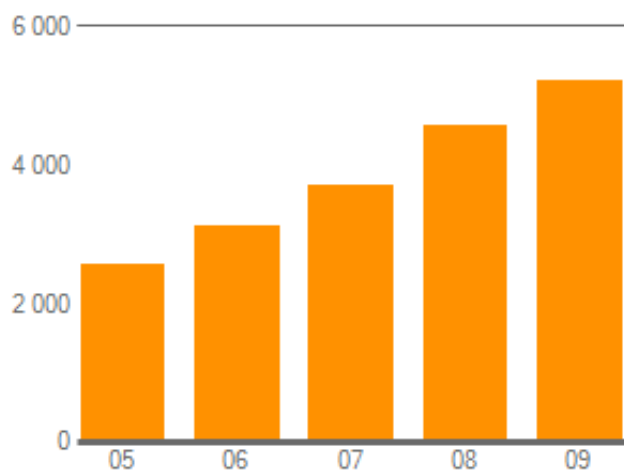
Laivanrakennuksen heikon markkinatilanteen vuoksi odotamme, että liikevaihto laskee 10-20% vuonna 2010. Huollon vakaan toiminnan, voimalaitosten hyvän kysynnän ja kapasiteetin sopeutusten ansiosta kannattavuutemme (EBIT% ennen kertaluonteisia erä) odotetaan olevan noin 9-10%, joka on Wärtsilän pitkän aikavälin kannattavuustavoitteen ylärajoilla.

■ Hallituksen voitonjakoehdotus

Hallitus esittää, että 31.12.2009 päättyneeltä tilikaudelta jaetaan osinkona 1,75 euroa osakkeelta. Emo-yhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2009 olivat 585.892.877,82 euroa.

Konsernin liikevaihdon kehitys

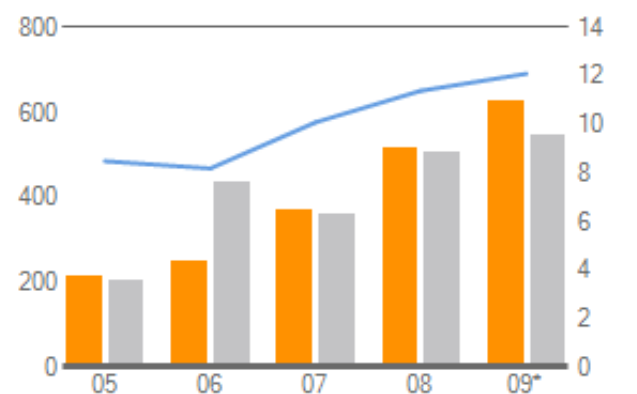
MEUR

Liikevaihdon kehitys

Tulos

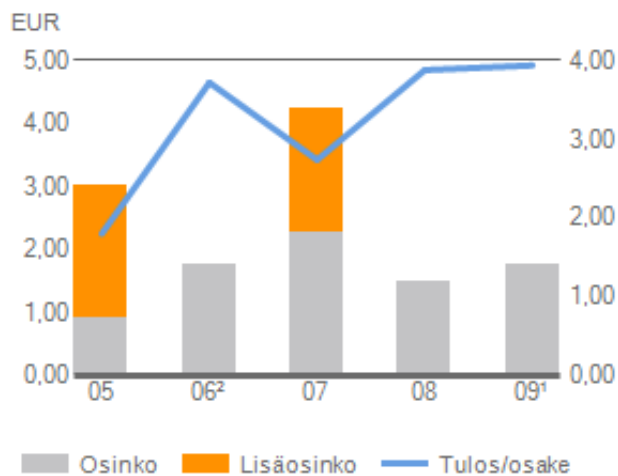
MEUR

Liiketulos Liiketulos, %
Tulos ennen veroja

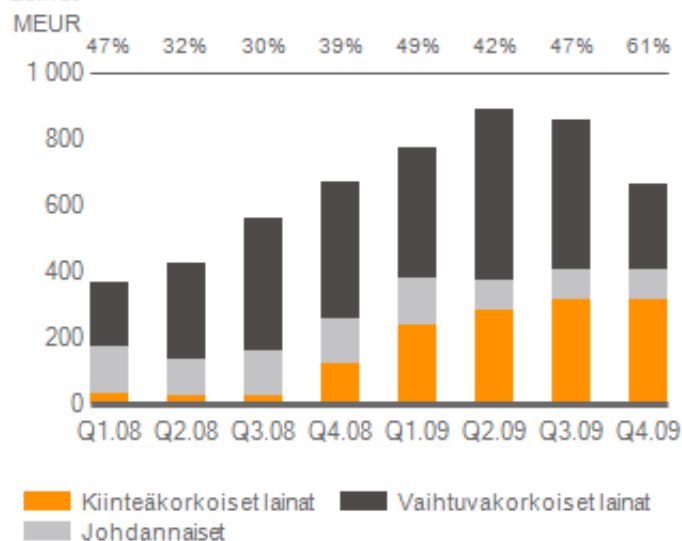
* Liiketulos ennen kertaluonteisia eriä

Tulos/osake, osinko/osake

1 Hallituksen ehdotus 2009. Tulos/osake sisältää kertaluonteisia eriä.
 2 Sisältää kertaluonteisia tuottoja; Assa Abloy ja Ovako.

Lainat

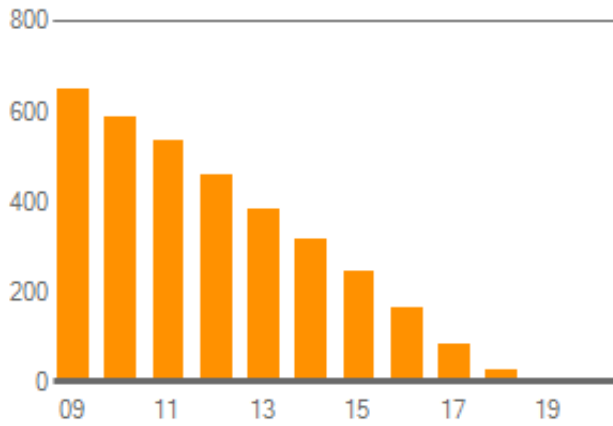

% = Kiinteäkorkoisten lainojen osuus (sisältäen johdannaiset)

Pitkäaikaisten lainojen eräntymisprofiili

(kauden lopussa)

MEUR

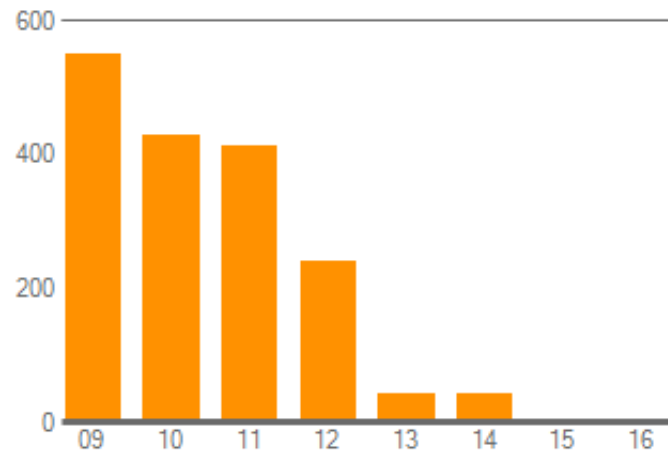

— Pitkäaikaiset lainat

Vahvistettujen luottolimiittisopimusten eräntymisprofiili

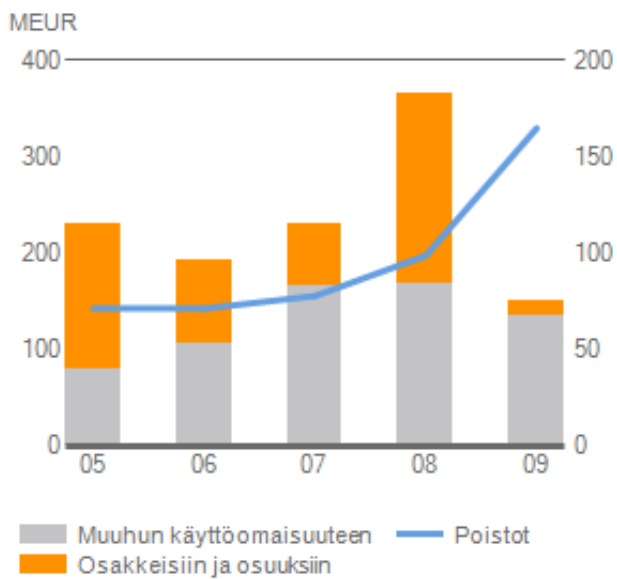
(kauden lopussa)

MEUR

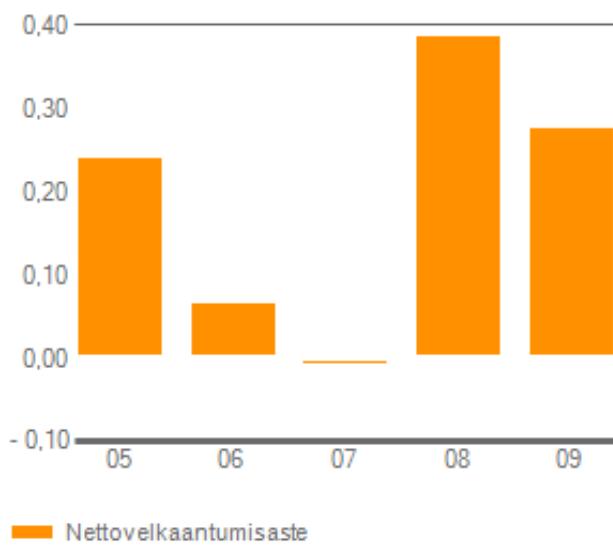

— Vahvistetut luottolimiittisopimukset

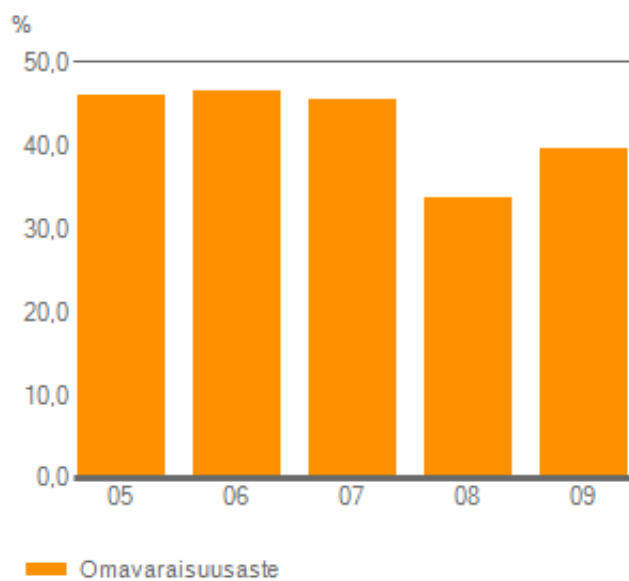
Bruttoinvestoinnit

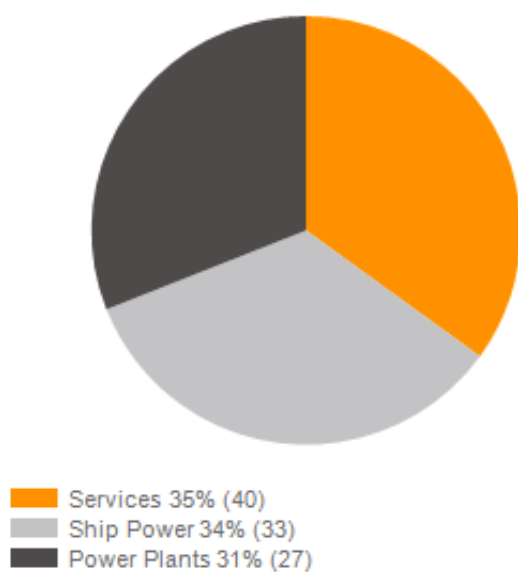
Nettovelkaantumisaste

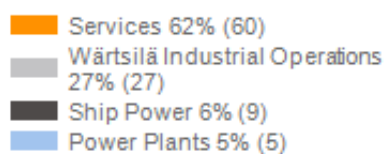
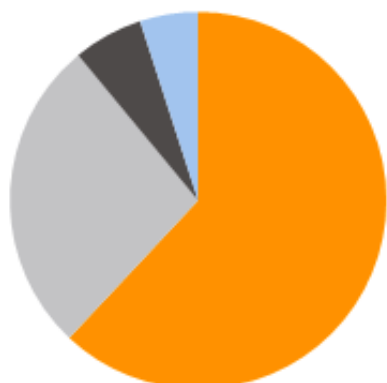
Omavaraisuusaste

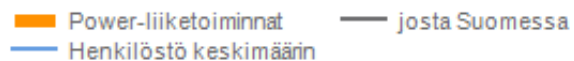
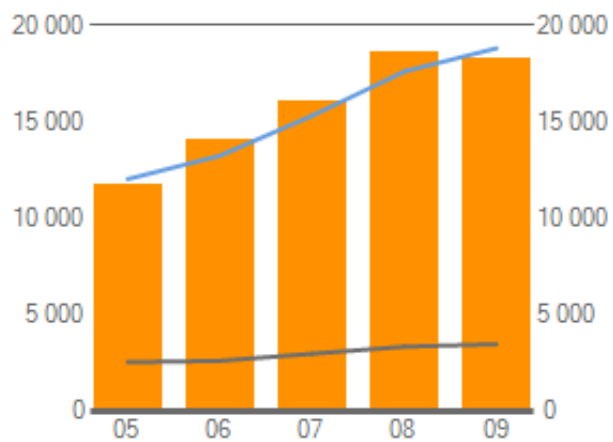
Liikevaihto liiketoiminnoittain

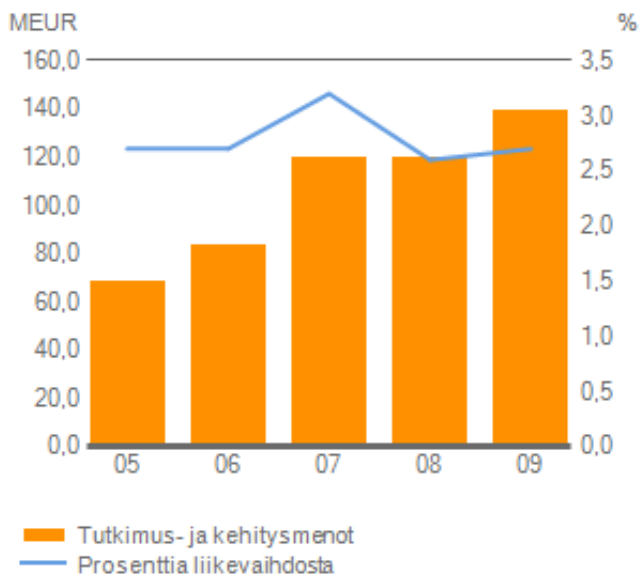
Henkilöstö liiketoiminnoittain

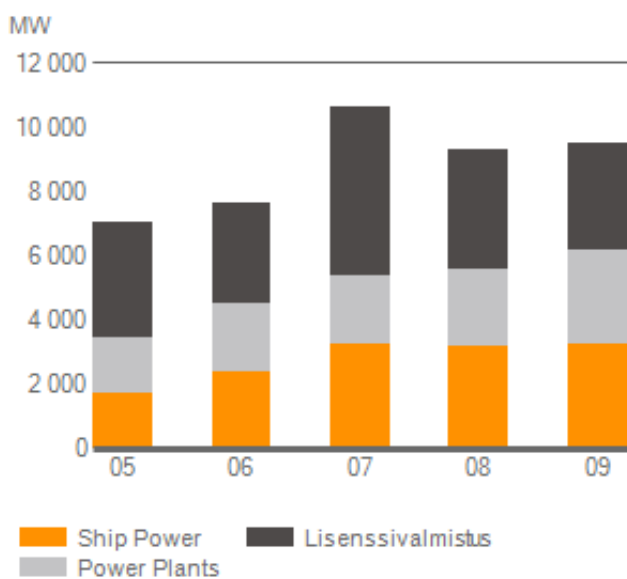
Henkilöstömäärä

Tutkimus- ja kehitysmenot

Toimitetut megawattit

Konsernitilinpäätös

Konsernin tuloslaskelma

MEUR	Liite	2009	%	2008	%
Liikevaihto	<u>1, 3</u>	5 260	100,0	4 612	100,0
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		98		304	
Valmistus omaan käyttöön		1		7	
Liiketoiminnan muut tuotot	<u>4</u>	50		26	
Materiaalit ja palvelut	<u>5</u>	-3 183		-2 999	
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	<u>6</u>	-910		-854	
Poistot ja arvonalentumiset	<u>7</u>	-165		-99	
Liiketoiminnan muut kulut		-564		-474	
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	<u>14</u>	6			
Liiketulos		592	11,2	525	11,4
Tuotot sijoituksista	<u>8</u>	6		7	
Korkotuotot	<u>8</u>	4		9	
Muut rahoitustuotot	<u>8</u>	12		22	
Korkokulut	<u>8</u>	-21		-27	
Muut rahoituskulut	<u>8</u>	-35		-20	
Tulos ennen veroja		558		516	
Tuloverot	<u>9</u>	-161		-127	
Tilikauden tulos		396	7,5	389	8,4
Jakautuminen:					
Emoyhtiön osakkeenomistajat	<u>10</u>	389		380	
Vähemmistö		8		9	
		396		389	
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osakekohtainen tulos: Tulos/osake (laimentamaton ja laimennettu), euroa		3,94		3,88	
Laaja tuloslaskelma	<u>11</u>				
Tilikauden tulos		396		389	
Muut kauden laajan tuloksen erät verojen jälkeen:					
Muuntoero		18		-27	
Myytavissä olevat rahoitusvarat		34		-37	
Rahavirran suojaukset		20		-44	
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten laajan tuloksen eristä		1		-1	

Muut tuotot/kulut		6
Muut kauden laajan tuloksen erät	73	-103
Tilikauden laaja tulos yhteensä	469	286
Laajan tuloksen jakautuminen:		
Emoyhtiön osakkeenomistajat	460	277
Vähemmistö	9	9
	469	286

Konsernin tase, varat

MEUR	Liite	31.12.2009	%	31.12.2008	%
Pitkäaikaiset varat					
Liikearvo	<u>12</u>	558		549	
Aineettomat hyödykkeet	<u>12</u>	222		244	
Aineelliset hyödykkeet	<u>13</u>	449		435	
Sijoituskiinteistöt	<u>13</u>	9		11	
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	<u>14</u>	56		41	
Myytavissä olevat sijoitukset	<u>15, 17</u>	151		106	
Korolliset sijoitukset	<u>17</u>	2		11	
Laskennalliset verosaamiset	<u>20</u>	88		85	
Myyntisaamiset	<u>17</u>	2		3	
Muut saamiset	<u>18</u>	12		12	
		1 548	33,2	1 498	31,6
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus	<u>16</u>	1 577		1 656	
Korolliset saamiset	<u>17</u>	4		1	
Myyntisaamiset	<u>17</u>	1 028		891	
Verosaamiset		10		14	
Muut saamiset	<u>18</u>	244		486	
Rahavarat	<u>19</u>	244		197	
		3 108	66,8	3 245	68,4
Varat yhteensä		4 655	100,0	4 743	100,0

Konsernin tase, oma pääoma ja velat

MEUR	Liite	31.12.2009	%	31.12.2008	%
Oma pääoma					
Osakepääoma	<u>22</u>	336		336	
Ylikurssirahasto	<u>22</u>	61		61	
Muuntoerot		-6		-27	
Arvonmuutosrahasto	<u>23</u>	99		50	
Kertyneet voittovarot		1 006		764	
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma		1 496	32,1	1 184	25,0
Vähemmistöosuus		16	0,3	15	0,3
Oma pääoma yhteensä		1 512	32,5	1 199	25,3
Vieras pääoma					
Pitkäaikaiset velat					
Korolliset velat	<u>17, 25</u>	591		448	
Laskennalliset verovelat	<u>20</u>	93		86	
Eläkevelvoitteet	<u>21</u>	46		40	
Varaukset	<u>24</u>	24		24	
Saadut ennakot		187		329	
Muut velat	<u>17, 26</u>	1		1	
		941	20,2	927	19,6
Lyhytaikaiset velat					
Korolliset velat	<u>17, 25</u>	73		216	
Varaukset	<u>24</u>	181		165	
Saadut ennakot		691		915	
Ostovelat	<u>17, 25</u>	299		444	
Verovelat		75		58	
Muut velat	<u>17, 26</u>	883		819	
		2 202	47,3	2 616	55,2
Vieras pääoma yhteensä		3 143	67,5	3 544	74,7
Oma pääoma ja velat yhteensä		4 655	100,0	4 743	100,0

Konsernin rahavirtalaskelma

MEUR	2009	2008
Liiketoiminnan rahavirta:		
Tulos ennen veroja	558	516
Oikaisut:		
Poistot ja arvonalentumiset	165	99
Rahoitustuotot ja -kulut	34	9
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot ja muut oikaisut	-7	2
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	-6	
Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	743	626
Käyttöpääoman muutos:		
Korottomien saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	114	-278
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	66	-561
Korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-358	589
Käyttöpääoman muutos	-179	-250
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	564	377
Rahoituserät ja verot:		
Korko- ja rahoituskulut	-72	-45
Korko- ja rahoitustuotot	15	50
Tuloverot	-158	-104
Rahoituserät ja verot	-215	-99
Liiketoiminnan rahavirta	349	278
Investointien rahavirta:		
Investoinnit osakkeisiin ja yritystöt	-16	-198
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-136	-168
Muiden sijoitusten myynti	3	9
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynti	-21	21
Lainasaamisten lisäys (-) / vähennys (+) ja muut muutokset	-1	1
Saadut osingot sijoituksista	8	7
Investointien rahavirta	-163	-329
Rahavirta investointien jälkeen	187	-51
Rahoituksen rahavirta:		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	263	260
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut ja muut muutokset	-109	-4
Lainasaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	3	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+) / vähennys (-)	-141	129
Maksetut osingot	-156	-412

Rahoituksen rahavirta	-140	-26
Rahavarojen muutos, lisäys (+) / vähennys (-)	47	-76
Rahavarat tilikauden alussa	197	296
Yhteisyritysten rahavarat tilikauden alussa		-18
Sijoitusten käyvän arvon muutokset		1
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-6
Rahavarat tilikauden lopussa	244	197

Laskelma oman pääoman muutoksista

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma							Vähem- mistö- osuus	Oma pääoma yhteensä
MEUR	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Kertyneet voitto- varat	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2008	336	61	3	127	788	1 315	10	1 325
Muuntoerot			-30			-30		-30
Muut muutokset					4	4		4
Myytavissä olevien sijoitusten arvonmuutokset verojen jälkeen				-37		-37		-37
Rahavirran suojaukset arvonmuutokset verojen jälkeen				-18		-18		-18
siirretty tuloslaskelmaan, veroilla vähennettynä				-22		-22		-22
Laajan tuloksen erät			-30	-77	4	-103		-103
Tilikauden tulos					380	380	9	389
Tilikauden laaja tulos yhteensä			-30	-77	384	277	9	286
Maksetut osingot					-408	-408	-4	-412

Oma pääoma 31.12.2008	336	61	-27	50	764	1 184	15	1 199
Muuntoerot			21			21		21
Muut muutokset					1	1		1
Myytävissä olevien sijoitusten								
arvonmuutokset verojen								
jälkeen				34		34		34
Rahavirran suojaukset								
arvonmuutokset verojen								
jälkeen				3		3		3
siirretty tuloslaskelmaan,								
veroilla vähennettynä				12		12	2	14
Laajan tuloksen erät			21	49	1	71	1	73
Tilikauden tulos					389	389	8	396
Tilikauden laaja tulos yhteensä			21	49	390	460	9	469
Maksetut osingot					-148	-148	-8	-156
Oma pääoma 31.12.2009	336	61	-6	99	1 006	1 496	16	1 512

Lisätietoja osakepääomasta esitetään liitetiedossa 22 ja arvonmuutosrahastosta liitetiedossa 23.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

■ Perustiedot

Wärtsilä Oyj Abp on pörssinoteerattu suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu yhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki.

Wärtsilä on kansainvälisesti johtava merenkulun ja energiamarkkinoiden voimatkaisujen toimittaja, joka tukee asiakasyrityksiä tuotteiden koko elinkaaren ajan. Wärtsilä maksimoi alusten ja voimalaitosten ympäristötehokkuuden ja taloudellisuuden keskittymällä teknologisiin innovaatioihin ja kokonaisuhyötysuhteeseen.

Vuonna 2009 Wärtsilän liikevaihto oli 5,3 miljardia euroa ja henkilöstömäärä oli yli 18.000 henkeä. Yrityksellä on 160 toimipistettä 70 maassa.

■ Laatomperusteet

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2009 voimassa olleita IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia sijoituksia, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, johdannaissojimuksia, suojauskohteita käyvän arvon suojauksessa ja käteisvaroina suoritettavia osakeperusteisia liiketoimia, jotka on arvostettu käypään arvoon. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina.

Konserni on soveltanut 1.1.2009 alkaen seuraavia standardeja, muutoksia ja tulkintoja, joilla on vaikutusta raportoitaviin tietoihin:

- *IFRS 8 Toimintasegmentit*. IFRS 8:n mukaan esitettävien segmenttitietojen on perustuttava johdolle toimitettuun yhteisön sisäiseen raportointiin ja siinä noudatettuihin laskentaperiaatteisiin. IFRS 8:n käyttöönotto ei muuttanut merkittävästi esitettävää informaatiota.
- *IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen – standardin muutos*. Muutokset vaikuttivat lähinnä laajan tuloslaskelman ja oman pääoman muutoksia osoittavan laskelman esittämistapaan. Lisäksi standardi on muuttanut myös muissa standardeissa käytettävää terminologiaa.
- *IFRS 7 Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot – standardin muutos*. Muutoksella otetaan käyttöön kolmitasoinen hierarkia rahoitusinstrumenttien käypien arvojen esittämisestä. Muutos vaatii myös lisätietoja käypien arvojen suhteellisen luotettavuuden arvioinnin helpottamiseksi, minkä lisäksi standardimuutos laajentaa maksuvalmuisriskiä koskevien tietojen esittämistä.
- *IAS 23 Vieraan pääoman menot – standardin muutos*. Uudistettu standardi edellyttää, että ehdot täyttävän hyödykkeen hankintamenoön sisällytetään välittömästi kyseisen hyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta johtuvat vieraan pääoman menot. Wärtsilä on kirjannut aiemmin sallitulla tavalla vieraan pääoman menot kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Uuden standardin käyttöönotolla ei ole ollut vaikutusta Wärtsilän tilinpäätökseen.

Konserni on soveltanut 1.1.2009 alkaen seuraavia standardeja, muutoksia ja tulkintoja, joilla ei ole olennaista vaikutusta raportoitaviin tietoihin:

- *IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardin muutos – Oikeuden syntymisehdot ja peruutukset*
- *IAS 32 Rahoitusinstrumentit: esittämistapa ja IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardien muutokset – Lunastusvelvoitteiset rahoitusinstrumentit ja yhteisön purkautuessa syntyvät velvoitteet*
- *IFRS-standardeihin tehdyt parannukset*
- *IFRIC 16 Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus.*

■ Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS:n mukaan edellyttää johdon arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat taseen varoihin ja velkoihin sekä muihin tietoihin, kuten ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määriin. Vaikka arviot perustuvat johdon tämän hetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista. Seuraavassa on esitetty olennaisimmat erät, jotka edellyttävät johdon arvioita ja oletuksia ja joihin voi liittyä epävarmuustekijöitä.

Myyntituotot tuloutetaan pääsääntöisesti, kun tuote tai palvelu on toimitettu, niiden arvo on määritetty ja on todennäköistä, että kirjattu saaminen voidaan periä. Nämä arviot vaikuttavat kirjattuihin myyntituottoihin. Pitkäaikaishankkeet ja pitkäaikaiset käyttö- ja huoltosopimukset tuloutetaan valmiusasteen mukaisesti, kun hankkeen tai käyttö- ja huoltosopimuksen lopputulos pystytään luotettavasti määrittämään. Valmiusaste ja tulos perustuvat johdon arvioihin hankkeen tai käyttö- ja huoltosopimuksen toteutumisesta. Arvioita tarkistetaan säännöllisesti. Kirjattua myyntiä ja tulosta oikaistaan projektin aikana, kun oletuksia koko projektin lopputulemasta päivitetään. Muutokset oletamuksissa liittyvät ensisijaisesti aikataulujen, toimituslaajuuksien, teknologian, kustannusten sekä mahdollisten muiden tekijöiden muutoksiin.

Takuuvaraus kirjataan myyntituoton tuloutuksen yhteydessä. Varaus perustuu historialliseen kokemukseen takuuvarauksen tasosta, joka tarvitaan tulevien ja nykyisten reklamaatiokustannusten hoitamiseen. Tuotteisiin voi sisältyä uusia, monimutkaisia teknologioita, jotka muun muassa vaikuttavat kyseisiin arvioihin ja voivat johtaa siihen, etteivät varaukset aina ole riittäviä.

Konserni on vastaajana eräissä varsinaisesta liiketoiminnasta syntyneissä oikeusprosesseissa. Varauksia tehdään, mikäli epäsuotuisa tulos on todennäköinen ja tappio voidaan määrittää kohtuullisella varmuudella. Lopullinen tulos voi poiketa näistä arvioista.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden sekä liikearvon kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään kaikille rahavirtaa tuottaville yksiköille vuosittain, tai jos osoitetaan, että hyödyke on menettänyt arvoaan, määrittämällä käyttöarvo. Käyttöarvon määrittämisessä käytetään arvioita tulevasta markkinakehityksestä, kuten kasvua ja kannattavuutta sekä muita olennaisia tekijöitä. Tärkeimpiä arvioiden perustana olevia tekijöitä ovat kasvu, kate, käyttöikä, tulevat investointitarpeet sekä diskonttauskorko. Muutokset näissä oletuksissa voivat olennaisesti vaikuttaa tuleviin arvioihin.

Eläkevastuun arvioiminen etuusperusteisissa eläkejärjestelmissä perustuu aktuaariin arvioihin koskien mm. tulevia palkankorotuksia, diskonttauskorkoja ja rahastoitujen varojen tuottoja. Muutokset oletuksissa voivat olennaisesti vaikuttaa eläkevastuuseen ja eläkekuluihin.

■ Konsolidointiperiaatteet

Konsernitiilinpäätös sisältää emoyhtiön Wärtsilä Oyj Abp:n ja kaikki tytäryhtiöt, joiden osakkeiden äänimäärästä emoyhtiö omistaa suoraan tai välillisesti yli 50 prosenttia tai joissa Wärtsilällä on muutoin määräysvalta sekä osakkuusyhtiöt (20–50 prosenttia äänivallasta ja huomattava vaikutusvalta, mutta ei kuitenkaan määräysvaltaa yhtiön taloudelliseen ja operatiiviseen toimintaan). Konsernin osuus osakkuusyhtiöistä ja yhteisyrityksistä on huomioitu pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappiosta ylittää sijoituksen hankintamenon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon, eikä sen ylittäviä tappioita huomioida, ellei konsernilla ole muita osakkuusyhtiöihin ja yhteisyrityksiin liittyviä velvoitteita.

Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tilikauden tuloksista on esitetty omana eräänään

ennen liikevoittoa. Konsernin osuus osakkuus- ja yhteisyritysten muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista on kirjattu konsernin muihin laajan tuloksen eriin.

Hankitut ja perustetut tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset sisällytetään konsernitilinpäätökseen hankinta- tai perustamispäivästä omistuksen päättymispäivään.

Hankitut tytäryhtiöt sisällytetään konsernitilinpäätökseen käyttäen hankintamenomenetelmää, jonka mukaan hankitun yhtiön yksilöitävissä olevat varat, velat ja ehdolliset velat arvostetaan hankintahetken käypiin arvoihin. Hankintahinnan ja hankittujen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen nettoarvon välinen erotus on liikearvoa. Vähemmistöosuusien hankinnassa, kun konsernilla on jo ennen vähemmistön hankintaa ollut määräysvalta, hankitut varat ja velat arvostetaan hankintahetken kirja-arvoihin ja hankintamenon ja nettovarojen kirjanpitoarvon välinen erotus on liikearvoa. Liikearvoille suoritetaan arvonalentumistestaus vähintään vuosittain.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, osingon jako, saamiset ja velat sekä realisoitumattomat katteet eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä. Vähemmistöosuus on erotettu tilikauden tuloksesta. Konsernin taseessa vähemmistöosuus esitetään omana eränä omassa pääomassa.

■ Yritysten yhteenliittymissä hankittujen hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen

Merkittävässä yritysten yhteenliittymissä konserni on käyttänyt ulkopuolista neuvonantajaa arvioitaessa aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden käypiä arvoja. Aineellisten hyödykkeiden osalta on tehty vertailuja vastaavien hyödykkeiden markkinahintoihin ja arvioitu hankittujen hyödykkeiden iästä, kulumisesta ja muista vastaavista tekijöistä aiheutuva arvon vähentyminen. Aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen perustuu arvioihin hyödykkeisiin liittyvistä rahavirroista.

■ Yhteisyritykset

Yhteisyritykset ovat yrityksiä, joissa konserni käyttää toisen osapuolen kanssa yhteistä määräysvaltaa. Konsernin osuudet yhteisyrityksistä yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistusosuutta vastaava tulos esitetään konsernin tuloslaskelmassa rivillä Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista. Wärtsilän osuus hankintahetken jälkeen kertyneistä voittovaroista sisältyy omaan pääomaan.

■ Ulkomaiset tytäryhtiöt

Ulkomaisten konserniyritysten tuloslaskelmat ja laajan tuloslaskelman erät muunnetaan euroiksi kunkin vuosineljänneksen keskipäivää käyttäen ja taseet raportointikauden päättymispäivän kurssin mukaan. Tilikauden tuloksen ja muiden laajan tuloksen erien muuntaminen eri kursseilla laajassa tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisten yritysten hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeisten voittojen ja tappioiden muuntamisesta syntyvät muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omana eränään omassa pääomassa. Hankinnan yhteydessä syntyvä liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksiköiden varojen ja velkojen käypien arvojen oikaisut käsitellään ulkomaisten yksikköjen varoina ja velkoina, jotka muunnetaan euroiksi raportointikauden päättymispäivän kurssija käyttäen.

■ Ulkomaan valuutan määräiset erät

Ulkomaan valuutan määräiset tapahtumat on kirjattu käyttäen tapahtumapäivän valuuttakurssia. Saamiset ja velat muunnetaan euroiksi käyttäen raportointikauden päättymispäivän kurssija. Liiketoimintaan liittyvistä saamisista ja veloista syntyvät kurssierot sisältyvät niitä vastaaviin tuloslaskelman eriin ja sisältyvät liiketulokseen. Rahoitussaamisiin ja -velkoihin liittyvät kurssierot esitetään tuloslaskelmassa rahoituserissä.

■ Liikevaihto ja myynnin tuloutusperiaate

Liikevaihto esitetään välillisillä veroilla ja alennuksilla vähennettynä. Myynnit tuloutetaan, kun kaikki omistukseen liittyvät oleelliset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet ostajalle. Tämä tarkoittaa yleensä sitä, että myynnit tuloutetaan, kun tuote tai palvelu on toimitusehtojen mukaisesti toimitettu asiakkaalle.

Pitkäaikaishankkeet ja pitkäaikaiset käyttö- ja huoltosopimukset tuloutetaan valmiusasteen mukaisesti silloin, kun projektin tuotot ja kulut pystytään luotettavasti mittaamaan. Pitkäaikaishankkeiden osalta valmiusaste mitataan toteutuneiden kustannusten suhteessa arvioituihin kokonaiskustannuksiin, kun taas pitkäaikaisten käyttö- ja huoltosopimusten osalta valmiusaste mitataan sopimuksessa määriteltyjen suoritettujen palveluiden perusteella. Kun pitkäaikaishankkeen lopputulosta ei voida arvioida luotettavasti, hankkeesta johtuvat menot kirjataan kuluksi samalla tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet ja hankkeesta saatavia tuottoja kirjataan vain siihen määrään asti kuin toteutuneita menoja vastaava rahamäärä on saatavissa. Hankkeesta johtuva mahdollinen tappio kirjataan kuluksi välittömästi.

■ Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimusmenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jonka aikana ne syntyvät. Kehitysmenot aktivoidaan silloin, kun on todennäköistä, että kehitysprojekti tuottaa konsernille taloudellista hyötyä tulevaisuudessa ja täyttää IAS 38:n aineettomien hyödykkeiden kriteerit, mukaan lukien tekninen ja taloudellinen käyttökelpoisuus. Tällaiset projektit liittyvät uusien tai olennaisesti parannettujen tuotteiden tai tuotantoprosessien kehitykseen. Aktivoidut kehitysmenot sekä kehitystoiminnan koneet ja laitteet poistetaan systemaattisesti vaikutusaikanaan. Saadut avustukset kirjataan muihin tuottoihin.

■ Eläkejärjestelyt

Konserniyhtiöillä on eri maissa useita eläkejärjestelyjä, jotka perustuvat paikallisiin olosuhteisiin ja käytäntöihin. Nämä eläkejärjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuus pohjaisiksi järjestelyiksi.

Maksupohjaisista järjestelyistä suoritettavat maksut kirjataan kuluksi sen tilikauden tuloslaskelmassa, johon ne kohdistuvat. Etuus pohjaisten järjestelyjen velvoitteiden nykyarvo on määritetty ennakoituun etuoikeusyksikköön perustuvalla menetelmällä, ja järjestelyyn kuuluvat varat on arvostettu käypään arvoon arviointipäivänä. Järjestelyyn liittyviä velvoitteita laskettaessa järjestelyn vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden ylittäessä 10% etuus pohjaisen eläkevelvoitteen nykyarvon tai tätä suuremman järjestelyyn kuuluvien varojen käyvän arvon, kirjataan yli menevä osuus vakuutusmatemaattisista voitoista ja tappioista tuloslaskelmaan järjestelyyn osallistuvien työntekijöiden keskimääräisen jäljellä olevan työajan aikana. Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen laskennan suorittavat hyväksytyt aktuaarit.

■ Osakeperusteiset maksut

Työsuhdeoptioiden käypä arvo kirjataan kuluksi ja oman pääoman lisäykseksi.

Yhtiön osakkeen arvoon sidottu bonusohjelma arvostetaan raportointipäivän osakkeen käypään arvoon ja kirjataan tuloslaskelmaan bonusohjelman juoksuaikana.

■ Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Yritysten yhteenliittymissä hankintahinnan ja sen hankintapäivän nettovarallisuuden ja ehdollisten varausten käyvän arvon välinen erotus esitetään liikearvona. Liikearvo muodostuu sellaisten hyödykkeiden tulevasta taloudellisesta hyödystä, joita konserni ei pysty erikseen tai yksilöidysti mittaamaan hankinnan yhteydessä. Liikearvoa ei poisteta vaan liikearvoille suoritetaan arvonalentumistestaus vuosittain tai useammin, jos on viitteitä arvonalentumisesta.

Muita aineettomia hyödykkeitä ovat patentit, lisenssit, aktivoidut kehityskustannukset, ohjelmistot, asiakassuhteet ja muut siirrettävissä olevat teollisoikeudet. Nämä arvostetaan hankintamenoa poikkeuksena yrityshankintojen yhteydessä

yksilöidyt aineettomat hyödykkeet, jotka arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä. Aineettomat hyödykkeet poistetaan tasapoistoina niiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Määräaikaan sidotut aineettomat hyödykkeet kirjataan kuluksi sopimuskauden kuluessa.

Aineettomien hyödykkeiden suunnitelmanmukaiset ohjeelliset poistoajat ovat:

Kehitysmenot 5–10 vuotta

Ohjelmistot 3–7 vuotta

Muut aineettomat hyödykkeet 5–20 vuotta.

■ Aineelliset hyödykkeet ja poistot

Konserniyhtiöiden hankkima aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan hankintamenoon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalennuksilla. Saadut avustukset kirjataan hankintameno vähennyksenä. Hankittujen tytäryhtiöiden käyttöomaisuus arvostetaan hankintahetken käypään arvoon.

Suunnitelmanmukaiset poistot perustuvat seuraaviin arvioituihin taloudellisiin käyttöaikoihin:

Rakennukset 10–40 vuotta

Koneet ja laitteet 5–20 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet 3–10 vuotta.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat tarkastetaan aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden osalta jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoaikoja muutetaan vastaavasti.

■ Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot, jotka johtuvat välittömästi omaisuuserän hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta, ja omaisuuserän valmiiksi saattaminen sen aiottua käyttötarkoitusta tai myyntiä varten vaatii välttämättä huomattavan pitkän ajan, aktivoidaan taseeseen osana hyödykkeen hankintamenoa. Muut kuin välittömästi kohdistettavissa olevat vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

■ Sijoituskiinteistöt

Kiinteistöt, joita ei käytetä konsernin omassa toiminnassa tai joita konserni pitää hallussaan hankkiakseen vuokratuottoja tai omaisuuden arvonnousua, luokitellaan sijoituskiinteistöiksi. Sijoituskiinteistöt esitetään pitkäaikaisina sijoituksina ja arvostetaan kertyneillä poistoilla ja arvonalennuksilla vähennettyyn hankintamenoon.

■ Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa kaikki olennaiset omistukselle ominaiset riskit ja tulevat edut siirtyvät konsernille, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasing-sopimuksilla hankitut omaisuuserät kirjataan käyttöomaisuuteen käypään arvoon tai tätä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Vastaavasti maksettavat vuokravastuut, rahoituskustannuksella vähennettynä, sisältyvät muihin korollisiin velkoihin ja rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan vuokrasopimusaikana. Rahoitusleasing-sopimuksin vuokratut omaisuuserät poistetaan taloudellisena vaikutusaikanaan vastaavaan omaisuuserään sovellettavien periaatteiden mukaisesti.

Vuokrasopimukset, joissa olennaiset omistukselle ominaiset riskit ja edut eivät siirry konsernille, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muiden vuokrasopimusten maksut kirjataan vuokratuloluiksi.

■ Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoonsa. Hankintamenoon sisältyy välittömien tuotantokustannusten lisäksi osuus hankinnan ja valmistuksen yleiskustannuksista. Hankintameno määritetään pääosin painotettua keskihintaa käyttäen.

■ Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella ja hankinnan yhteydessä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen ryhmään kuuluu johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, ja rahavarat sekä muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoituserät, jotka ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä varoja. Rahoitusvaroihin kuuluva erä luokitellaan tähän ryhmään, mikäli se on hankittu pääasiallisena tarkoituksena myydä se lyhyen aikavälin kuluessa.

Rahoitusvarat arvostetaan raportointikauden päättymispäivän käypään arvoon, joka on päättymispäivän markkinakurssi.

Johdannaiset arvostetaan aluksi taseessa hankintahintaansa ja sittemmin kunkin raportointikauden päättymispäivän käypään arvoon.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset arvostetaan niiden hankintamenoon. Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä ja jotka konsernilla on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti.

Lainasaamiset ja rahoitusvelat kirjataan selvityspäivänä ja esitetään taseessa jaksotettuun hankintamenoon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Transaktiokustannukset sisältyvät alkuperäiseen hankintamenoon.

Lainat ja muut saamiset

Myyntisaamiset arvostetaan niiden odotettuun realisointiarvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä kyseisten saatavien arvonalennuksella. Saamiset arvostetaan yksilöidysti, ja luottotappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Sijoitukset muihin yrityksiin luokitellaan myytävissä oleviksi rahavaroiksi ja arvostetaan käypään arvoon. Noteeratut osakkeet arvostetaan markkina-arvoon. Muut osakkeet arvostetaan hankintamenoon, ellei käypää arvoa pystytä luotettavasti määrittämään. Käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman käyvän arvon rahastossa kunnes osakkeet myydään, jolloin kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tuloslaskelmaan. Jos osakkeiden käypä arvo alenee pysyvästi tai on olemassa näyttöä arvon alenemisesta alle hankintameno, kirjataan arvonalennus tuloslaskelmaan.

Liiketoimintaan liittyvien osakeomistusten myyntivoitot ja -tappiot ja arvonalennukset sisältyvät liiketulokseen ja muiden osakkeiden myyntivoitot ja -tappiot rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisvaroista ja nostettavissa olevista pankki- tai muista vastaavista sijoituksista. Muut lyhytaikaiset rahavarat koostuvat erittäin likvideistä sijoituksista, joiden arvo vaihtelee vain vähäisessä määrin.

Johdannaissopimukset

Tiettyihin valuuttatermiineihin sovelletaan IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskentaa. Muutokset tulevien kassavirtojen suojaukseen käytettyjen johdannaisten käyvissä arvoissa kirjataan muihin laajan tuloksen eriin edellyttäen, että ne täyttävät suojauslaskennan edellytykset. Korkeasta johtuvat käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Muiden laajan tuloksen erien suojausvaraukseen kertynyt voitto tai tappio esitetään myynnin tai ostojen oikaisuna samalla tilikaudella kuin suojattuihin velvoitteisiin tai ennusteisiin liittyvät tapahtumat.

Konserni dokumentoi suojausjärjestelyn alussa kunkin suojausinstrumentin ja suojatun omaisuuserän välisen suhteen sekä riskinhallintavoitteen ja sovelletun strategian. Tämän prosessin kautta suojausinstrumentti kytketään siihen liittyviin varoihin ja velkoihin, ennakoituihin liiketapahtumiin tai sitoviin sopimuksiin. Konserni dokumentoi myös jatkuvan arvionsa suojauksen tehokkuudesta johdannaisten käyvän arvon ja suojatun kassavirran tai tapahtuman muutosten väliseen suhteeseen nähden.

Euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden oma pääoma on pääosin suojattu valuuttakurssivaihteluilta valuuttajohdannaisten ja ulkomaanvaluutan määräisten lainojen avulla käyttäen tytäryhtiöiden nettosijoituksen suojausta (equity hedging), jolla vähennetään valuuttakurssimuutosten vaikutusta konsernin omaan pääomaan. Kun ulkomainen tytäryhtiö myydään, muuntoerot sisällytetään tuloslaskelmassa esitettyyn luovutusvoittoon tai -tappioon.

Muutokset johdannaisten käyvissä arvoissa, jotka eivät täytä IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskentaa, kirjataan suoraan tuloslaskelmaan.

Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan diskonttaamalla niihin liittyvät tulevat kassavirrat. Valuuttatermiinit arvostetaan raportointikauden päättymispäivän termiinikursseihin. Valuuttoptiot arvostetaan raportointikauden päättymispäivän markkina-arvoihin.

Käyvän arvon hierarkia

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusinstrumentit on luokiteltu seuraavan käyvän arvon hierarkian mukaisesti: instrumentit, joille on olemassa aktiivisilla markkinoilla julkisesti noteerattu hinta (taso 1), instrumentit, joille on olemassa muu havainnoitavissa oleva suora tai epäsuora hinta kuin noteerattu tason 1 mukainen hinta (taso 2) ja instrumentit, joille ei löydy havainnoitavissa olevaa markkinahintaa (taso 3). Näihin käypään arvoon arvostettaviin instrumentteihin kuuluvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat sekä myytävissä olevat rahoitusvarat.

Arvon alentumiset

Omaisuserien tasearvoa tarkastellaan säännöllisesti mahdollisten arvonalentumisten selvittämiseksi. Konsernin omaisuus jaetaan pienimpiin mahdollisiin kassavirtaa tuottaviin yksiköihin, jotka ovat pääosin riippumattomia muista yksiköistä. Arvon alennus kirjataan, kun omaisuuserän kirja-arvo ylittää sen käyvän arvon. Omaisuuserän käypä arvo on nettorealisointiarvo tai sitä korkeampi kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu diskontattuun tulevaan kassavirtaan. Aiemmin kirjatut aineellisen käyttöomaisuuden arvonalennukset peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat.

Varaukset

Varaukset merkitään taseeseen silloin, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai

tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että veloitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen, ja veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varaukset voivat liittyä mm. takuukustannuksiin, ympäristövelvoitteisiin, oikeudenkäynteihin, projektien ennakoituihin tappioihin ja uudelleenjärjestelyihin.

Toimitettuihin tuotteisiin liittyvät takuukustannukset sisältyvät varauksiin. Takuuvarauksen suuruus perustuu kokemusperäiseen tietoon toteutuneista takuukustannuksista.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun asianosaiselle henkilöstölle on informoitu järjestelyn ehdoista tai kun uudelleenjärjestelysuunnitelma on hyväksytty. Suunnitelmassa tulee olla yksilöity, mitä toimintoja ja henkilöstöä se koskee sekä mikä on sen toteuttamisaikataulu ja -kustannukset.

■ Tuloverot

Tuloslaskelman verot sisältävät konserniyhtiöiden tilikauden verotettavasta tuloksesta paikallisten säännösten mukaiset verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennalliset verot. Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan kaikista verotuksen ja kirjanpidon välisistä väliaikaisista eroista käyttäen raportointikauden päättymispäivänä voimassaolevia verokantoja. Laskennalliset verovelat kirjataan taseeseen täysimääräisinä ja laskennalliset verosaamiset siihen määrään, kun on todennäköistä, että voidaan hyödyntää tulevaisuudessa.

■ Osingot

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamat osingot vähennetään voitonjakokelpoisesta omasta pääomasta yhtiökokouksen päätöksen jälkeen.

■ Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

Alla kuvatut standardit, tulkinnat tai niiden muutokset on julkaistu, mutta konserni ei ole soveltanut näitä säännöksiä ennen niiden pakollista voimaantuloa. Konserni ottaa käyttöön vuonna 2010 seuraavat IASB:n julkistamat uudet tai uudistetut standardit ja tulkinnat:

- *IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen* (voimassa 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistetun standardin soveltamisala on aikaisempaa laajempi. Uudistettu standardi sisältää useita konsernin kannalta merkittäviä muutoksia. Standardimuutokset vaikuttavat hankinnoista kirjattavan liikearvon määrään sekä liiketoimintojen myyntituloksiin. Standardimuutoksilla on vaikutusta myös tulosvaikutteisesti kirjattaviin eriin sekä hankintatilikaudella että niillä tilikausilla, joilla suoritetaan lisäkauppahintaa tai toteutetaan lisähankintoja.
- *IAS 27 Konsernitiilin päätös ja erillistilin päätös* (voimassa 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutettu standardi edellyttää tytäryrityksen omistusmuutoksista syntyvien vaikutusten kirjaamista suoraan konsernin omaan pääomaan silloin kun emoyrityksen määräysvalta säilyy. Mikäli määräysvalta tytäryrityksessä menetetään, jäljellä oleva sijoitus arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.
- *IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen – Suojauskohteiksi hyväksyttävät erät* (voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset koskevat suojauslaskentaa. Niillä tarkennetaan IAS 39:n ohjeistusta suojauskohteen yksipuolisen riskin sekä inflaatoriskin suojaamisesta. Konserni arvioi, ettei standardimuutoksella ole merkittävää vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin.
- *IFRIC 18 Omaisuuserien siirrot asiakkailta* (voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinnassa selvennetään IFRS-standardien vaatimuksia sellaisten sopimusten osalta, joiden mukaan yritys saa asiakkailta aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen. Tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- *IFRIC 9 Kytkeytyjen johdannaisten uudelleenarviointi ja IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen – Kytkeyty johdannaiset* (voimaan 30.6.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset selventävät, miten kytkeyty johdannaiset arvostetaan, kun rahoitusvaroihin kuuluva erä siirretään pois käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Muutoksilla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. Segmentti-informaatio

Konsernin liiketoiminta koostuu yhdestä liiketoiminta-alueesta, Power-liiketoiminnasta. Power-liiketoiminta jakaantuu edelleen toisiaan tukeviin Ship Power- ja Power Plants -markkinoihin, joilla asiakkaille tarjotaan samaa tuotekonseptia erilaisiin olosuhteisiin sovellettuna. Näiden molempien markkinoiden päätuotteita ovat kaasu- ja dieselmoottorit sekä niiden huoltotoiminta. Markkinasegmentit ovat hyvin riippuvaisia toisistaan.

Power-liiketoiminnassa molemmille markkinoille myytävien moottoreiden suunnittelu, niihin liittyvä tutkimus ja moottoreiden tuotanto tapahtuvat samoissa tutkimuskeskuksissa ja tehtaissa. Tuotantoprosessi kumpaakin markkinaa varten on yhteinen, ja myös tuotteiden jakelusta sekä niiden huollosta vastaavat samat konsernin tytäryhtiöt. Kapasiteettikustannuksia ei näin ollen ole mahdollista kohdistaa luotettavalla tavalla eri markkinoille. Nämä kustannukset ovat merkittäviä ja vaihtelevat kausittain. Kummankin markkinan asiakkaat ovat pääomavaltaisia, maailmanlaajuisesti toimivia yrityksiä, ja markkinoiden kehitys on vahvasti sidoksissa globaaliin talouskehitykseen.

Maantieteellisinä tietoina raportoidaan Suomi, muu Eurooppa, Aasia, Amerikka ja muut maanosat. Maantieteellinen tieto määräytyy liikevaihdon osalta asiakkaan kotimaan mukaan sekä pitkäaikaisten varojen osalta sen mukaan, missä ne sijaitsevat.

Maantieteelliset tiedot

2009

MEUR	Suomi	Muu Eurooppa	Aasia	Amerikka	Muut	Konserni
Liikevaihto	37	1 618	1 937	1 176	493	5 260
Pitkäaikaiset varat*	273	856	113	45	6	1 293

2008

MEUR	Suomi	Muu Eurooppa	Aasia	Amerikka	Muut	Konserni
Liikevaihto	87	1 608	1 792	689	436	4 612
Pitkäaikaiset varat*	246	850	136	45	4	1 281

* Pitkäaikaiset varat koostuvat aineellisista hyödykkeistä, sijoituskiinteistöistä ja sijoituksista osakkuus- ja yhteisyrityksiin.

Liiketoiminta-alueellinen informaatio

Johdon sisäisellä raportoinnilla seurataan toiminnan kehitystä markkinoihin perustuvien liiketoiminta-alueiden perusteella. Raportointi palvelee tavoitteiden asettamista ja budjetin seurantaa ja on siten johtamisen väline eikä varsinaisen ulkoinen taloudellinen mittari.

Wärtsilän korkein operatiivinen päätöksentekijä (CODM, Chief Operating Decision Maker IFRS 8:n mukaan) on konsernijohtaja, jota tukee johtokunta ja joissain tapauksissa myös hallitus. Konsernijohtaja arvioi konsernin taloudellista tilaa ja sen kehitystä kokonaisuutena eikä liiketoiminta-alueiden tuloksien perusteella. Koska yhtiön integraatiotaso on korkea, liiketoiminta-alueiden raportoidut tulosluvut eivät anna oikeaa kuvaa niiden taloudellisesta tilasta ja kehityksestä. Niillä katsotaan myös olevan rajallinen arvo ulkoiselle lukijakunnalle mm. huonon vertailtavuuden takia.

Tästä johtuen Wärtsilän liiketoimintaa ei voida jakaa erillisiksi raportoiviksi toimintasegmenteiksi.

Tilikausilla 1.1.-31.12.2009 ja 1.1.-31.12.2008 Wärtsilällä ei ole ollut IFRS 8:n määritelmän mukaisia yksittäisiä merkittäviä asiakkaita eikä maita.

2009

MEUR	Ship Power	Power Plants	Services	Muut	Konserni
Liikevaihto	1 767	1 645	1 830	17	5 260
Tilaukertymä	317	1 048	1 917	9	3 291
Tilaukanta*	2 553	1 362	576		4 491

* Tilauksia on poistettu tilaukannasta 410 milj. euron arvosta katsauskaudella tammi-joulukuu 2009.

2008

MEUR	Ship Power	Power Plants	Services	Muut	Konserni
Liikevaihto	1 531	1 261	1 830	-9	4 612
Tilaukertymä	1 826	1 883	1 858	5	5 573
Tilaukanta	4 486	1 949	445	3	6 883

2. Yrityssostot ja -myynnit

Yrityssostot 2009

Yrityssostojen tulosvaikutus

MEUR	Kirjattu konsernin tulokseen 2009	Koko vuoden pro forma
Liikevaihto	24	5 271
Liiketulos	-1	592

Koko vuoden pro forma kuvaa yrityssostojen vaikutusta konsernin tilinpäätökseen tilanteessa, että kaikki yrityssostot olisi tehty 1. tammikuuta.

Vuoden merkittävin yrityskauppa oli italialaisen Wärtsilä Navim Dieselin 60 %:n osakeomistuksen hankinta, jonka jälkeen Wärtsilän omistusosuus on 100 %. Varat, velat ja vastuusitoumukset on arvostettu käypään arvoon. Aineettomiin hyödykkeisiin on sisällytetty asiakassuhteet ja liikearvo, joka oli 8 milj. euroa. Liikearvo perustuu synergioihin, jotka syntyvät siitä, että liiketoiminta voidaan kokonaisuudessaan integroida konsernin aiempaan liiketoimintaan Italiassa.

Muihin yrityskauppoihin sisältyy Ship Design -yhtiöiden hankinnat Serbiassa ja Venäjällä, joiden neuvottelut ovat suoritettu loppuun vuoden aikana.

Hankintahinta	MEUR
Maksettu hankintahinta	13
Muut hankintakustannukset	-
	13
Hankitun omaisuuden käypä arvo	-5
Liikearvo	8

Yrityssostojen rahavirtavaikutus	MEUR
Maksettu hankintahinta	13

Hankitun omaisuuden erittely

	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Aineettomat hyödykkeet	1	4
Aineelliset hyödykkeet	1	1
Vaihto-omaisuus	1	1
Saamiset	10	10
Velat	-10	-10
Laskennallinen verovelka		-1
Yhteensä	4	5

Yrityssostot 2008

Yrityssostojen tulosvaikutus

MEUR	Kirjattu konsernin tulokseen 2008	Koko vuoden pro forma
Liikevaihto	42	4 674
Liiketulos	16	558

Koko vuoden pro forma kuvaa yrityssostojen vaikutusta konsernin tilinpäätökseen tilanteessa, että kaikki yrityssostot olisi tehty 1. tammikuuta.

Vik-Sandvik-konserni

Elokuussa Wärtsilä hankki Vik-Sandvik-konsernin. Vik-Sandvik tarjoaa varustamoille ja telakoille laivasuunnittelua ja teknisiä palveluita maailmanlaajuisesti. Yrityskauppa on Wärtsilälle tärkeä strateginen askel, joka vahvistaa yhtiön asemaa kokonaisratkaisujen tarjoajana ja asiakkaiden arvostetuimpana yhteistyökumppanina. Yhdistämällä laivasuunnitteluosaaminen propulsiolaitteistojen ja automaatiojärjestelmien tarjontaan, Wärtsilä pystyy luomaan asiakkailleen entistä enemmän lisäarvoa. Uudet elinkaaripalvelut mahdollistavat myös lisäkasvun. Wärtsilän tavoitteena on tulla johtavaksi laivasuunnittelupalveluiden tarjoajaksi usealla eri segmentillä.

Vik-Sandvikin liikevaihto elo-joulukuussa oli yhteensä 30 milj. euroa.

Hankintahinta

	MEUR
Maksettu hankintahinta	165
Muut hankintakustannukset	-
	165
Hankitun omaisuuden käypä arvo	-68
Liikearvo	97

Yrityssostojen rahavirtavaikutus

Maksettu hankintahinta	165
Hankitut rahavarat	-24
	141

Hankitun omaisuuden erittely

	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Aineettomat hyödykkeet		51
Aineelliset hyödykkeet	5	5
Myytavissä olevat sijoitukset	8	6
Saamiset	34	34
Rahavarat	24	24
Velat	-4	-4
Laskennallinen verovelka	-33	-47
Yhteensä	34	68

Muut yritysostot

Maaliskuussa hankittiin norjalaisyritys Maritime Service AS, joka tarjoaa laivojen huolto- ja kunnostuspalveluja sekä mekaanisia korjauspalveluita.

Huhtikuussa Wärtsilä osti tanskalaisen International Combustion Engineering A/S (I.C.E.) -yhtiön. I.C.E:n toimialana ovat höyrykattiloiden ja niihin liittyvien poltinjärjestelmien huolto- ja korjauspalvelut sekä projektipalvelut. Oston myötä Wärtsilän huoltopalveluvalikoima laajeni uuteen kategoriaan eli kattiloiden huoltopalveluihin. Tämä uusi huoltokategoria vahvistaa Wärtsilän kilpailukykyä johtavana kokonaisuhoitopalveluiden tarjoajana. Kesäkuussa Wärtsilä jatkoi kattilahuoltopalveluidensa laajentamista hankkimalla I.C.E:n entisen tytäryhtiön Dubaista.

Kesäkuussa Wärtsilä hankki saksalaisen Claus D. Christophel Mess- und Regeltechnik GmbH -yhtiön (CDC), joka on erikoistunut merenkulun automaatiojärjestelmien suunnitteluun, toimittamiseen ja huoltoon.

Syyskuussa hankittiin ranskalainen Navelec SAS -yhtiö, joka on erikoistunut merenkulun navigaatio- ja kommunikointijärjestelmiin sekä sähköhuolto-, ohjaus- ja automaatiopalveluihin. Yrityskaupalla Wärtsilä laajentaa palvelutarjontaansa ja teknistä tietämystään navigointi- ja viestijärjestelmistä, sekä vahvistaa asemaansa johtavana merenkulun sähköhuolto- ja automaatiopalvelujen tarjoajana.

Lokakuussa Wärtsilä jatkoi laivasuunnitteluosaamisensa laajentamista hankkimalla laivasuunnitteluun erikoistuneen Conan Wu & Associates Pte Ltd -yhtiön (CWA). Yhtiö on yksi alan johtavista yrityksistä ja se sijaitsee Singaporessa. Yrityskauppa sisältää myös liikekumppanuussopimukset, jotka liittyvät CWA:n liiketoimintoihin Malesiassa ja Kiinassa.

Hankintahinta	MEUR
Maksettu hankintahinta	49
Muut hankintakustannukset	1
	49
Hankitun omaisuuden käypä arvo	-20
Liikearvo	29
Yritysostojen rahavirtavaikutus	
Maksettu hankintahinta	49
Muut hankintakustannukset	1
Hankitut rahavarat	-3
	46

Hankitun omaisuuden erittely

	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Aineettomat hyödykkeet		14
Aineelliset hyödykkeet	3	4
Vaihto-omaisuus	4	4
Saamiset	9	9
Rahavarat	3	3
Velat	-10	-10
Laskennallinen verovelka		-3
Yhteensä	8	20

Varat, velat ja vastuusitoumukset on arvostettu hankintahetken käypään arvoon. Aineettomiin hyödykkeisiin on sisällytetty piirustustietokanta, asiakassuhteet, tuotemerkki ja tilauskannan arvostus. Aineettomien hyödykkeiden arvostus perustuu 1–10 vuoden taloudellisen vaikutusajan diskontattuun kassavirtaan. Yrityshankinnoissa syntynyt liikearvo perustuu kyseisten yhtiöiden henkilöstön osaamiseen sekä synergioihin, jotka syntyvät siitä, että konserni saa laajennetun tuotevalikoiman. Hankintojen johdosta on Wärtsilällä huomattavan vahva asema laivasuunnittelussa, mikä laajentaa tarjontaa elinkaaripalveluissa ja lisää kasvumahdollisuuksia.

3. Pitkäaikaishankkeet ja pitkäaikaiset käyttö- ja huoltosopimukset

Pitkäaikaishankkeet

MEUR	2009	2008
Liikevaihto tuloslaskelmassa	585	544

Keskeneräiset pitkäaikaishankkeet

MEUR	2009	2008
Tuloutettu kumulatiivinen liikevaihto	1 705	1 215
Tuloutettu kumulatiivinen kate	218	160
Saadut ennakkomaksut 31.12.	705	922
Tuloutuksista syntyneet saamiset netotettuna ennakkomaksuilla 31.12.	92	160

Pitkäaikaiset käyttö- ja huoltosopimukset

MEUR	2009	2008
Liikevaihto tuloslaskelmassa	225	207

4. Muut tuotot

MEUR	2009	2008
Vuokratuotot		1
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	3	9
Julkiset avustukset	7	6
Sivutuotteiden myyntituotot	3	4
Peruutukset*	30	
Muut liiketoiminnan tuotot	7	6
Yhteensä	50	26

* Peruutuksiin liittyvät kulut ovat vastaavilla kulutileillä. Peruutuksien nettovaikutus ei ole merkittävä.

5. Materiaalit ja palvelut

MEUR	2009	2008
Raaka-aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-1 809	-1 981
Varastojen muutos	-122	186
Ulkopuoliset palvelut	-1 253	-1 204
Yhteensä	-3 183	-2 999

6. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

MEUR	2009	2008
Palkat ja palkkiot	735	693
Eläkekulut		
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	12	8
Muut eläkekustannukset	58	49
Muut henkilösivukulut	106	103
Yhteensä	910	854

Johdon palkat ja palkkiot esitetään liitetiedossa 29.

Tuloslaskelmassa on 6 milj. euron (-2) varaus muista kannustinjärjestelmistä. Varaus koskee pitkäaikaista osakkeen markkina-arvon kehitykseen perustuvaa tulospalkkiojärjestelmää ja se on laskettu osakkeen raportointipäivän käypään arvoon järjestelmän juoksuaika huomioiden.

Kyseisessä tulospalkkiojärjestelmässä vuoden 2007 ohjelmassa on 687.500 bonusoikeutta ja vuoden 2008 ohjelmassa 835.000 bonusoikeutta. Vuoden 2007 ohjelmassa bonuksen suuruus perustuu osakkeen kahden vuoden ja yhdeksän kuukauden kurssikehitykseen, ja sen lähtöhintana on 22,63 euroa. Vuoden 2008 ohjelmassa bonuksen suuruus perustuu osakkeen kahden vuoden kurssikehitykseen, ja sen lähtöhintana on 23,04 euroa. Molemmissa ohjelmissa huomioidaan juoksuaikana maksettavien 50% osinkojen maksu. Bonus ei kuitenkaan voi ylittää 9 euroa per bonusoikeus vuoden 2007 ohjelman osalta eikä 15 euroa per bonusoikeus vuoden 2008 ohjelman osalta. Vuoden 2007 ohjelma eräännyy maksettavaksi marraskuussa 2010 ja vuoden 2008 ohjelma marraskuussa 2011.

	2009	2008
Henkilöstö keskimäärin	18 830	17 623

7. Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset

MEUR	2009	2008
Aineettomat oikeudet	6	6
Muut aineettomat hyödykkeet	52	37
Rakennukset ja rakennelmat	10	9
Koneet ja kalusto	54	45
Muut aineelliset hyödykkeet	3	2
Arvonalentumiset*	40	
Yhteensä	165	99

* Liittyy 2010 julkaistuun sopeuttamisohjelmaan.

8. Rahoitustuotot ja -kulut

MEUR	2009	2008
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	6	7
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	4	9
Korkotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista	11	19
Valuuttakurssierot*		1
Muut rahoitustuotot	2	2
Rahoitustuotot yhteensä	22	38
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusveloista	-21	-27
Korkokulut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista	-10	-9
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen ja -velkojen arvomuutokset	-1	-5
Lainasaatavien alaskirjaukset	-10	
Valuuttakurssierot*	-6	
Muut rahoituskulut	-9	-6
Rahoituskulut yhteensä	-57	-47
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-34	-9

* Sisältää -5 milj. euroa (-2) tappiota rahavirtasuojauksen tehottomasta osuudesta.

9. Tuloverot

MEUR	2009	2008
Tuloverot		
Tilikaudelta	-174	-138
Edellisiltä tilikausilta	-7	13
Laskennallisten verojen muutos	20	-2
Yhteensä	-161	-127
Tulos ennen veroja	558	516
Verot laskettuna emoyhtiön verokannalla (26%)	-145	-134
Verokannan muutoksen vaikutus	1	6
Ulkomaisten tytäryhtiöiden eriävien verokantojen vaikutus	1	-1
Verovapaat tulot ja vähennyskelvottomat kulut	-6	-9
Kirjaamattomien verotappioiden hyödyntäminen	5	5
Käyttämättömät tilikauden tappiot	-2	-5
Muut verot	-10	-9
Muut jaksotuserot	2	8
Tuloverot edellisiltä tilikausilta	-7	13
Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut verot	-161	-127

10. Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos ulkona olevien osakkeiden määrän painotetulla keskiarvolla tilikauden aikana. Laimennettua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien potentiaalisten osakkeiden laimentava vaikutus jakamalla tilikauden tulos laimennetun määrän painotetulla keskiarvolla tilikauden aikana. Raportointikausilla ei ole ollut laimennusvaikutteisia ohjelmia.

MEUR	2009	2008
Emoyhtiön omistajille jakautuva tilikauden voitto	389	380
Osakkeet tuhansina		
Ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo	98 621	97 994
Liikkeelle laskettujen osakeoptioiden vaikutus		11
Laimennettu ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo	98 621	98 005
Laimentamaton ja laimennettu osakekohtainen tulos, euroa	3,94	3,88

11. Muut laajan tuloksen erät

Kausi päättynyt 31.12.	2009	2008
Muuntoerot	18	-27
Myytavissä olevat sijoitukset	46	-50
Rahavirran suojaukset		
Tilikauden aikana syntyneet voitot (tappiot)	3	-31
Oikaisut eristä siirretty suojauksien alkuperäisiin eriin	23	-30
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten laajan tuloksen eristä	1	-1
Muut tuotot/kulut		6
Tuloverot, jotka liittyvät laajan tuloksen muihin eriin	-19	29
Muut kauden laajan tuloksen erät	73	-103

Verovaikutukset muissa laajan tuloksen erissä

	2009		Määrä		2008	
	Määrä ennen veroja	Verot	Määrä verojen jälkeen	Määrä ennen veroja	Verot	Määrä verojen jälkeen
Muuntoerot	18		18	-27		-27
Myytavissä olevat sijoitukset	46	-12	34	-50	13	-37
Rahavirran suojaukset	26	-7	20	-61	16	-44
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten laajan tuloksen eristä	1		1	-1		-1
Muut tuotot/kulut				6		6
Muut laajan tuloksen erät	91	-19	73	-132	29	-103

12. Aineettomat hyödykkeet

Liikearvon arvonalentumistestaus

Yritysostoissa syntyvä liikearvo kohdistetaan erillistä rahavirtaa tuottaville yksiköille (RTY), jotka ovat pienimpiä riippumattomia omaisuusyksiköitä, joilla on erilliset rahavirrat. Wärtsilä on tunnistanut kolme erillistä itsenäistä RTY:ä, joille liikearvoa on voitu kohdistaa alla olevan taulukon mukaisesti. Lisäksi kyseisen tilikauden aikana ostetuille yrityksille on erikseen tehty liikearvojen arvonalentumistestaukset. Nämä yritykset on kuitenkin kaikki integroitu Wärtsilän Power-liiketoimintoihin, eivätkä siten enää tulevaisuudessa muodosta erillistä tunnistettavaa RTY:ä.

Rahavirtaa tuottavat yksiköt

MEUR	Liikearvo	
	2009	2008
Automation	36	36
Ship design	110	124
Muut yritysostot, ei integroitu	7	7
Power liiketoiminta, muu	405	383
Yhteensä	558	549

Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo perustuu käyttöarvolaskelmiin. RTY:n käyttöarvo määritellään nykyisen tilauskannan ja johdon hyväksymien strategisten suunnitelmien mukaisten tulevan viiden vuoden kassavirtojen diskontatulla nykyarvomenetelmällä. Tämän hetkinen markkinatilanne on huomioitu alentuneina myyntiodotuksina sekä kapasiteetin sopeuttamistoinpiteinä. Yksikön arvioitu rahavirta perustuu kiinteistön, tehtaan ja välineistön käyttöön niiden nykyisessä kunnossa normaaleilla ylläpitoinvestoinneilla ilman mahdollisia tulevaisuuden yritysostoja. Rahavirrat, jotka ulottuvat viiden vuoden ennustejakson jälkeiselle ajalle, on laskettu käyttäen ns. loppuarvomenetelmää. Loppuarvon kasvun määrittelemisessä on käytetty johdon konservatiivista arviota kassavirran pitkän aikavälin kasvusta. Loppuarvon kasvutekijänä on käytetty 2%:n vuotuista kasvua.

Power-liiketoiminnan arvonnäyttelemisessä avaintekijöitä ovat maailman talouden kasvu ja erityisesti globaalien energiamarkkinoiden kehitys, globaali laivanrakennusteollisuus sekä niihin liittyvien palvelujen kysyntä. Markkinoiden kokonaiskustannusten arvioidun kehityksen nähdään vaikuttavan kannattavuustasoon, kun taas yksittäisten kuluerien hintakehityksellä ei ole olennaista merkitystä laskelmiin. Avaintekijä tuotteiden ja laitteiden uusmyynnin arvonnäyttelemisessä on maailman talouden kasvu, kun taas avaintekijät huoltotoiminnoissa liittyvät myös vastaavien palvelujen kysyntään ja arvioihin työkustannusten kehityksestä markkinoilla.

Diskonttaus korkona käytetään Wärtsilän määrittelemää painotettua pääomakustannusta ennen veroja (WACC). WACC:n osatekijät ovat riskitön korko, markkinariskipreemio, teollisuuskohtainen beta, lainakustannus sekä oman ja vieraan pääoman suhde. Vuoden 2009 WACC:ia laskettaessa on huomioitu, että yleinen korkokanta on laskenut ja riskipreemio on kasvanut. Wärtsilä on käyttänyt 10,0%:n WACC:ia (2008: 10,4) laskelmissaan.

Liikearvon testauksen tuloksena liikearvontestaustappiota ei tunnistettu yhdellekään RTY:lle kausille, jotka päättyivät 31.12.2008 ja 31.12.2009. Kaikkien RTY:iden kerrytettävissä olevat rahamäärät ylittivät niiden kirjanpitoarvot yli 50%:lla.

Konserni on aloittanut projektin tuotantokapasiteetin vähentämiseksi. Tämän johdosta tiettyjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvoa on alaskirjattu 40 milj. euroa, josta 4 milj. euroa kohdistui liikearvoon.

Herkkyysanalyysi

Jokaiselle tunnistetulle erillistä rahavirtaa tuottavalle yksiköille on tehty herkkyysanalyysi käyttämällä downside-skenaarioita. Näiden skenaarioiden avulla tarkasteltiin yritysarvon muutosta arvonnäytteen perusoletuksia vaihtamalla. Perusoletusten muutokset ja niiden vaikutukset ovat seuraavat:

- myynnin kasvua alennettiin 15%, vaikutus 6% (8)
- loppuarvon kasvuvauhtia alennettiin 50%, vaikutus 10% (11)
- kannattavuutta (EBIT) alennettiin 10%, vaikutus 10% (11)
- WACC:ia nostettiin 15%, vaikutus 16% (15).

Tehtyjen herkkyysanalyysien perusteella mikään downside-skenaarioista ei muuta huomattavissa määrin Wärtsilän kerrytettävissä olevien rahamäärien laskennassa käytettyjen pitkän aikavälin avaintekijöiden oletuksia, joihin arvonalentumistestaukset perustuvat, eikä johda tilanteeseen missä kirjanpitoarvo ylittäisi käyttöarvon.

Arvon alentumistestausten perusteella ei ole tarvetta liikearvon arvonalentumiskirjauksiin.

Johdon näkemys on, ettei teoreettisten downside-skenaarioiden perusoletusten muutoksia tulisi tulkita osoituksena niiden toteutumisen todennäköisyydestä. Herkkyyksianalyysit ovat hypoteettisia ja siksi niihin tulee suhtautua varauksella.

2009

MEUR	Aineettomat oikeudet	Keskeneräiset hankinnat ja ennakot	Muut aineettomat hyödykkeet	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2009	73	19	368	549	1 009
Valuuttakurssimuutokset	1		8	18	27
Yritysostot			4	8	12
Lisäykset		17	7		24
Vähennykset ja uudelleenryhmittelyt		-8	8	-14	-14
Hankintameno 31.12.2009	74	27	395	562	1 058
Kertyneet poistot 1.1.2009	-37		-179		-216
Valuuttakurssimuutokset			-1		-1
Tilikauden poisto	-6		-52		-58
Arvon alentumiset				-4	-4
Kertyneet poistot 31.12.2009	-43		-231	-4	-279
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	31	27	164	558	779

Sisäisesti aikaansaadut hyödykkeet koostuu tuotekehitysmenoista, joita on aktivoitu tilikaudella 7 milj. euroa (6) ja joiden tasearvo on 36 milj. euroa (35).

2008

MEUR	Aineettomat oikeudet	Keskeneräiset hankinnat ja ennakot	Muut aineettomat hyödykkeet	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2008	68	14	297	445	824
Valuuttakurssimuutokset	-1		-7	-21	-30
Yritysostot			65	127	191
Lisäykset	6	14	9		29
Vähennykset ja uudelleenryhmittelyt		-9	4		-5
Hankintameno 31.12.2008	73	19	368	549	1 009
Kertyneet poistot 1.1.2008	-32		-146		-178
Valuuttakurssimuutokset			4		4
Tilikauden poisto	-6		-37		-42
Kertyneet poistot 31.12.2008	-37		-179		-216
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	37	19	188	549	793

13. Aineelliset hyödykkeet

Wärtsilä keskittää varaosien varastoinnin ja logistiikan investoimalla uuteen jakelukeskukseen Alankomaihin. Uuteen jakelukeskukseen investoitiin katsauskauden aikana 22 milj. euroa ja siihen liittyviä sitoumuksia oli katsauskauden lopussa 41 milj. euroa.

2009

MEUR	Maa- ja vesi- alueet	Raken- nukset ja raken- nelmat	Koneet ja kalusto	Kesken- eräiset hankinnat ja ennakot	Muut aineelliset hyödykkeet	Sijoitus- kiinteis- töt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2009	23	225	600	59	62	11	980
Valuuttakurssimuutokset		2	6	1			9
Yritysostot							1
Lisäykset	2	17	55	33	6		112
Vähennykset		-1	-5	-1	-1	-2	-10
Uudelleenryhmittely		8	26	-31	-3		
Hankintameno 31.12.2009	25	251	682	60	63	9	1 092
Kertyneet poistot 1.1.2009		-108	-378		-46		-533
Valuuttakurssimuutokset		-1	-5				-6
Vähennysten kertyneet poistot		1	5				7
Tilikauden poisto		-10	-54		-3		-67
Uudelleenryhmittely			-3		3		
Arvon alentumiset			-36				-36
Kertyneet poistot 31.12.2009		-117	-471		-46		-634
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	25	134	211	60	18	9	457

Aineellisiin hyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

2	8	11
---	---	----

Sijoituskiinteistöihin kuuluu maa-alueita, jotka eivät ole konsernin omassa käytössä. Niiden käyvän arvon arvioidaan olevan noin 31 milj. euroa. Vuonna 2009 sijoituskiinteistöjä on myyty yhteensä 3 milj. eurolla (4), mistä syntyi 2 milj. euron (2) myyntivoitto.

2008

MEUR	Maa- ja vesi- alueet	Raken- nukset ja raken- nelmat	Koneet ja kalusto	Kesken- eräiset hankinnat ja ennakot	Muut aineelliset hyödykkeet	Sijoitus- kiinteis- töt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2008	14	203	529	64	60	13	884
Valuuttakurssimuutokset			-6	-2	-2		-9
Yrityssostot	1	3	5				9
Lisäykset	8	18	72	36	5		139
Vähennykset		-4	-25	-4	-1	-2	-35
Yhteisyrietykset		-3	-1	-3			-6
Uudelleenryhmittely		10	25	-33	-1		
Hankintameno 31.12.2008	23	225	600	59	62	11	980
Kertyneet poistot 1.1.2008		-103	-355		-47		-506
Valuuttakurssimuutokset			5				6
Vähennysten kertyneet poistot		3	18				22
Tilikauden poisto		-9	-45		-2		-57
Uudelleenryhmittely			-2		3		
Kertyneet poistot 31.12.2008		-108	-378		-46		-533
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	23	117	221	59	15	11	446

Aineellisiin hyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

	2	11		1		14
--	---	----	--	---	--	----

14. Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrietyksiin

MEUR	2009	2008
Kirjanpitoarvo 1.1.	41	16
Osakkeiden osto*	11	1
Osuus tuloksesta	6	
Osingot	-2	-1
Valuuttakurssimuutokset		2
Yhteisyrietykset**		22
Kirjanpitoarvo 31.12.	56	41

* Sisältää yritysjärjestelyn Wärtsilä Biopower/MW Power.

** Yhteisyrietysten laskentaperiaatteiden muutos.

Osakkuusyhtiöiden taloudellinen yhteenveto (100%):

2009

MEUR		Omistus-%	Varat	Velat	Oma pääoma	Liikevaihto	Tilikauden tulos
Qingdao Qiyao Wärtsilä MHI Linshan Marine Diesel Co Ltd.	Kiina	27,0	180	142	39	22	-9
Wärtsilä Land & Sea Academy, Inc.	Filippiinit	40,0		1	-1		-1
AWEK Industrial Patents Ltd. Oy	Suomi	25,0	1			3	
Repropel Sociedad de reparacao de helices	Portugali	50,0	1	1	1	1	
WD Power Investment Ky	Suomi	21,7	1		1		
Neptun Maritime AS	Norja	40,0	1		1	2	
EI-Design AS	Norja	37,0	1			1	
Cosco-Shipyard Total Automation Co Ltd.	Kiina	40,0	3	2	1	4	1
MW Power Oy	Suomi	40,0	101	65	36	168	10
IHB Design AD	Bulgaria	50,0				1	

2008

MEUR		Omistus-%	Varat	Velat	Oma pääoma	Liikevaihto	Tilikauden tulos
Qingdao Qiyao Wärtsilä MHI Linshan Marine Diesel Co Ltd.	Kiina	27,0	143	94	49		-3
Wärtsilä Navim Diesel S.r.l.	Italia	40,0	23	14	9	46	4
Wärtsilä Land & Sea Academy, Inc.	Filippiinit	40,0		1	-1		
AWEK Industrial Patents Ltd. Oy	Suomi	25,0	1			2	
Repropel Sociedad de reparacao de helices	Portugali	50,0	2	1	1	2	
WD Power Investment Ky	Suomi	21,7	4		4		
Neptun Maritime AS	Norja	40,0	1			1	
EI-Design AS	Norja	37,0					
Cosco-Shipyard Total Automation Co Ltd.	Kiina	40,0	3	2	1	5	

Yhteisyritysten taloudellinen yhteenveto (100%):

Konserni omistaa 50% yhteisyrityksestä Wärtsilä Qiyao Diesel Company Ltd., joka sijaitsee Shanghain alueella Kiinassa. Yhteisyrityksen toinen omistaja on China Shipbuilding Industry Corporationin (CSIC) tytäryhtiö China Shanghai Marine Diesel Research Institute.

Konsernilla on yhdessä Hyundai Heavy Industries Co Ltd:n kanssa yhteisyritys Koreassa, Wärtsilä Hyundai Engine Co Ltd., joka valmistaa LNG-aluksiin sopivia monipolttoainemoottoreita. Konsernin omistusosuus yhteisyrityksestä on 50%.

2009

MEUR		Omistus-%	Varat	Velat	Oma pääoma	Liikevaihto	Tilikauden tulos
Wärtsilä Qiyao Diesel Company Ltd.	Kiina	50,0	25	15	10	31	-1
Wärtsilä Hyundai Engine Co Ltd.	Korea	50,0	143	96	48	85	8

2008

MEUR		Omistus-%	Varat	Velat	Oma pääoma	Liikevaihto	Tilikauden tulos
Wärtsilä Qiyao Diesel Company Ltd.	Kiina	50,0	31	22	9	37	
Wärtsilä Hyundai Engine Co Ltd.	Korea	50,0	86	51	35	18	-2

15. Myytävissä olevat sijoitukset

Myytävissä olevat sijoitukset sisältävät noteerattuja sekä noteeraamattomia osakkeita. Noteeratut osakkeet on arvostettu käypään arvoon. Noteeraamattomat osakkeet esitetään hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei ole luotettavasti saatavilla.

MEUR	2009	2008
Kirjanpitoarvo 1.1.	106	155
Valuuttakurssimuutokset	1	1
Lisäykset	2	6
Vähennykset	-3	-5
Käyvän arvon muutokset	46	-50
Kirjanpitoarvo 31.12.	151	106

MEUR	2009		2008	
	Hankintameno	Markkina-arvo	Hankintameno	Markkina-arvo
Noteeratut osakkeet (taso 1)				
Sampo Oyj	4	32	4	25
Assa Abloy AB	18	98	18	59
Noteeratut osakkeet	22	130	22	84
Noteeraamattomat osakkeet (taso 3)				
Muut osakkeet*	21	21	21	21
Noteeraamattomat osakkeet	21	21	21	21
Osakkeet yhteensä	43	151	43	106

* Vuonna 2009 tuloslaskelman kautta kirjattiin myyntitappiota 2 milj. euroa ja vuonna 2008 myyntivoittoa 2 milj. euroa.

16. Vaihto-omaisuus

MEUR	2009	2008
Aineet ja tarvikkeet	625	741
Keskeneräiset tuotteet	753	684
Valmiit tuotteet ja tavarat	59	56
Maksetut ennakot	140	175
Yhteensä	1 577	1 656

17. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

2009

MEUR	Raha- virran ja nettoin- vestoin- tien suojaus	Käypään arvoon tulos- vaikut- teisesti kirjattavat rahoitus- varat ja velat	Lainat ja muut saamiset	Myytä- olevat rahoitus- varat	Jakso- tettuun hankinta- menoon Tase-erien kirjanpito- arvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvarat						
Myytävissä olevat sijoitukset				151	151	151
Korolliset sijoitukset			2		2	2
Myyntisaamiset			2		2	2
Muut saamiset			5		5	5
Lyhytaikaiset rahoitusvarat						
Korolliset saamiset			4		4	4
Myyntisaamiset			1 028		1 028	1 028
Johdannaiset	6	1			7	7
Muut saamiset		16	2		18	18
Rahavarat		244			244	244
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	6	261	1 043	151	1 461	1 461
Pitkäaikaiset rahoitusvelat						
Korolliset velat					591	591
Muut velat					1	1
Lyhytaikaiset rahoitusvelat						
Korolliset velat					73	73
Ostovelat					299	299
Johdannaiset	15	9			24	24
Muut velat					12	12
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	15	9			976	1 000

2008

MEUR	Raha- virran ja nettoin- vestoin- tien suojaus	Käypään arvoon tulos- vaikut- teisesti kirjattavat rahoitus- varat ja velat	Lainat ja muut saamiset	Myytä- olevat rahoitus- varat	Jakso- tettuun Myytä- hankinta- vissä menoon Tase-erien kirjattavat rahoitus- kirjanpito- arvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvarat						
Myytävissä olevat sijoitukset				106	106	106
Korolliset sijoitukset			11		11	11
Myyntisaamiset			3		3	3
Muut saamiset			4		4	4
Lyhytaikaiset rahoitusvarat						
Korolliset saamiset			1		1	1
Myyntisaamiset			891		891	891
Johdannaiset	56	13			69	69
Muut saamiset		90			90	90
Rahavarat		197			197	197
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	56	300	910	106	1 372	1 372
Pitkäaikaiset rahoitusvelat						
Korolliset velat					448	448
Muut velat					1	1
Lyhytaikaiset rahoitusvelat						
Korolliset velat					216	216
Ostovelat					444	444
Johdannaiset	40	22			62	62
Muut velat					85	85
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	40	22			1 194	1 256
						1 255

18. Muut saamiset

MEUR	2009	2008
Korot	1	1
Johdannaiset	7	69
Muut rahoituserät	16	20
Vakuutusmaksut	5	4
Vuokrajaksotukset	6	6
Projektijaksotukset	14	18
Muut siirtosaamiset	31	50
Lainasaamiset	6	4
Arvonlisäverosaamiset	62	90
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	8	7
Siirtosaamiset pitkäaikaishankkeista	54	160
Muut saamiset	46	68
Yhteensä	256	498
Pitkäaikaiset	12	12
Lyhytaikaiset	244	486

19. Rahavarat

MEUR	2009	2008
Rahat ja pankkisaamiset	221	183
Rahamarkkinasijoitukset	23	14
Yhteensä	244	197

20. Laskennalliset verot

Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos tilikauden 2009 aikana

MEUR	1.1.2009	Tuloslas- kelmaan kirjatut erät	Muut laajan erät	Muuntoero	Yritysostot	31.12.2009
Laskennalliset verosaamiset						
Vahvistetut verotappiot	23					23
Eläkevelvoitteet	3					4
Varaukset	10	-1		2		10
Arvonmuutosrahasto	11		-11			
Sisäisten katteiden eliminointi	14	-4				10
Muut väliaikaiset erot	24	16		1		41
Yhteensä	85	12	-11	2		88
Laskennalliset verovelat						
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	34	-12		4		26
Arvonmuutosrahasto	23		8			31
Muut väliaikaiset erot	29	3		2	1	35
Yhteensä	86	-8	8	6	1	93
Laskennallinen nettoverosaaminen/ -velka		20	-19	-3	-1	-4

31.12.2009 konsernilla oli kirjaamatta 38 milj. euroa (52) laskennallisia verosaamisia, koska niiden toteutumiseen liittyy epävarmuutta. Pääosa niistä liittyy kertyneisiin tappioihin.

Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos tilikauden 2008 aikana

MEUR	1.1.2008	Tuloslas- kelmaan kirjatut erät	Muut laajan erät	Muuntoero	Yritysostot	31.12.2008
Laskennalliset verosaamiset						
Vahvistetut verotappiot	24	-1				23
Eläkevelvoitteet	3					3
Varaukset	15	-6				10
Arvonmuutosrahasto			11	1		11
Sisäisten katteiden eliminointi	14	1				14
Muut väliaikaiset erot	15	10				24
Yhteensä	70	3	11	1		85

Laskennalliset verovelat

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	16	5		-1	13	34
Arvonmuutosrahasto	42		-18			23
Muut väliaikaiset erot	23			-1	7	29
Yhteensä	81	5	-18	-3	20	86

**Laskennallinen nettoverosaaminen/
-velka**

-11	-2	29	3	-20
-----	----	----	---	-----

21. Eläkevelvoitteet

MEUR	2009	2008
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen varat 31.12.	8	7
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet	20	17
Muut työsuhteen jälkeiset velvoitteet	26	23
Eläkevelvoitteet yhteensä 31.12.	46	40

Eläketurva perustuu kunkin maan lainsäädäntöön ja sopimukseen. Suomessa eläketurva kuuluu suurimmaksi osaksi TyEL-järjestelmän piiriin. Suurimmat etuuspohjaiset eläkejärjestelmät ovat käytössä Alankomaissa, Sveitsissä ja Britanniassa. Suurin osa etuuspohjaisista eläkejärjestelmistä on eläkesäätiöiden hallussa, ja niiden varat eivät sisälly konsernin varoihin. Tytäryhtiöiden maksut eläkesäätiöille suoritetaan kunkin maan lainsäädännön ja käytännön mukaisesti. Valtuutetut vakuutusmatemaatikot ovat kussakin maassa suorittaneet etuuspohjaisiin eläkejärjestelmiin liittyvät vakuutuslaskelmat.

IFRIC 14 otettiin käyttöön 1.1.2008, mikä johti 5 milj. euron oman pääoman lisäykseen.

Muut työsuhteen jälkeiset velvoitteet liittyvät pääosin Italiassa ja Ranskassa maksettaviin etuisuuksiin.

Etuuspohjaisten eläkevelvoitteiden nykyarvon muutokset	2009	2008
Velvoitteet tilikauden alussa	229	212
Valuuttakurssimuutokset	6	5
Työsuoritukseen perustuvat menot	11	9
Korkomenot	9	8
Maksetut etuudet	-13	-10
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	3	
Yritysostojen vaikutus ja muut muutokset	8	6
Velvoitteet tilikauden lopussa	254	229

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset

Varojen käyvät arvot tilikauden alussa	198	202
Valuuttakurssimuutokset	4	9
Työnantajan suorittamat maksut	14	13
Maksetut etuudet	-12	-9
Varojen odotettu tuotto	9	10
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	13	-28
Yritysostojen/-myyntien vaikutus ja muut muutokset		2
Yhteensä	227	198
Kirjaamattomat varat	-2	
Varojen käyvät arvot tilikauden lopussa	225	198

Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot

Kirjaamatta kauden alussa	-21	5
Valuuttakurssimuutokset	-2	2
Kauden vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot vastuista	-7	-1
Kauden vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot varoista	13	-28
Yritysostojen/-myyntien vaikutus ja muut muutokset	-1	1
Kirjaamatta kauden lopussa	-18	-21

Taseeseen merkityt etuus pohjaiset eläkevastuut, netto	12	10
---	-----------	-----------

Tuloslaskelman etuus pohjaiset eläkekulut

Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	11	9
Korkomenot	9	8
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	-9	-10
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	1	1
Tuloslaskelman kulut yhteensä	12	8

Järjestelyyn kuuluvien varojen toteutunut tuotto	19	-17
---	-----------	------------

Velvoitteiden kehitys	2009	2008	2007	2006	2005
Etuus pohjaisten eläkevelvoitteiden nykyarvo	254	229	212	307	293
Varojen käypä arvo	-227	-198	-202	-295	-292
Eläkejärjestelyjen kirjaamattomat velvoitteet	28	31	9	12	1

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin:

	2009	2008
Oman pääoman ehtoiset instrumentit (%)	24	22
Joukkovelkakirjat ja muut rahoitusinstrumentit (%)	49	51
Kiinteistöt (%)	14	14
Muut saamiset (%)	14	13

Vakuutusmatemaattiset oletukset 2009	Eurooppa	Muut
Diskonntauskorko (%)	3,25-5,4	1,5-12,0
Varojen odotettu tuotto (%)	3,5-6,3	1,5-16,0
Tuleva palkankorotusolettamus (%)	1,0-4,5	1,2-10,0

Vakuutusmatemaattiset oletukset 2008	Eurooppa	Muut
Diskonntauskorko (%)	3,25-6,5	1,5-16,0
Varojen odotettu tuotto (%)	4,0-7,5	1,5-10,0
Tuleva palkankorotusolettamus (%)	1,5-4,5	1,2-14,0

22. Emoyhtiön osakepääoma

Osakepääoma	A-osakkeiden lukumäärä	B-osakkeiden lukumäärä	Osakkeiden lukumäärä	Osakepääoma	Ylikurssi-rahasto	Yhteensä
1.1.2008	23 579 587	72 389 974	95 969 561	336	61	397
Optioilla merkityt osakkeet		31 050	31 050			
Osakesarjojen yhdistäminen ja suunnattu maksuton osakeanti	-23 579 587	26 199 541	2 619 954			
31.12.2008			98 620 565	336	61	397
31.12.2009			98 620 565	336	61	397

23. Arvonmuutosrahasto

MEUR	Rahavirran suojaukset	Myytävissä olevat sijoitukset	Yhteensä
Käyvän arvon ja kirja-arvon ero 1.1.2008	56	113	169
Laskennallinen verovelka	-12	-29	-42
Arvonmuutosrahasto 1.1.2008	44	84	127
Siirretty tuloslaskelmaan, veroilla vähennettynä	-22		-22
Käyvän arvon muutokset	-28	-50	-78
Laskennallinen verovelka/-saatava	10	13	23
Arvonmuutosrahasto 31.12.2008	4	47	50
Siirretty tuloslaskelmaan, veroilla vähennettynä	12		12
Käyvän arvon muutokset	3	46	49
Laskennallinen verovelka/-saatava		-12	-12
Arvonmuutosrahasto 31.12.2009	19	80	99

24. Varaukset

2009

	Oikeuden- käynnit	Takuu- varaukset	Tappio- varaukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2009	8	138	16	5	23	189
Kurssierot		1	1			2
Lisäykset	3	66	4	3	18	94
Käytetyt varaukset	-1	-54	-8		-8	-71
Käyttämättömien varausten peruutukset			-1	-1	-7	-9
Varaukset 31.12.2009	10	151	11	7	26	205

Pitkäaikainen						24
Lyhytaikainen						181

2008

	Oikeuden- käynnit	Takuu- varaukset	Tappio- varaukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2008	7	107	12	6	31	164
Kurssierot		1				
Lisäykset	1	70	10		7	88
Käytetyt varaukset		-40	-5		-12	-58
Käyttämättömien varausten peruutukset			-2	-1	-5	-8
Varaukset 31.12.2008	8	138	16	5	23	189

Pitkäaikainen						24
Lyhytaikainen						165

Konserniyhtiöt ovat vastaajina eräissä oikeudenkäynneissä, jotka liittyvät konsernin tavanomaiseen liiketoimintaan. Kyseiset oikeudenkäynnit koskevat muun muassa tuotevastuu- ja työsuhteasioita sekä omaisuus- ja henkilövahinkoja. Konsernin periaatteisiin kuuluu varausten tekeminen kyseisten oikeudellisten vaateiden kattamiseksi, mikäli oikeudellinen vastuu voidaan kohtuullisella varmuudella olettaa toteutuvaksi.

25. Rahoitusvelat

2009

MEUR	Lyhytaikainen < 1 vuosi	Pitkäaikainen		Yhteensä
		1-5 vuotta	> 5 vuotta	
Lainat eläkeyhtiöiltä*		185	114	299
Lainat muilta rahoituslaitoksilta*	66	79	201	346
Rahoitusleasingvelat	3	8	1	12
Muut korolliset lainat	4	3		7
Korottomat lainat	1			1
Ostovelat	299			299
Johdannaiset	24			24
Muut velat	12			12
Yhteensä	409	274	316	1 000

* Arvioidut korkokustannukset yhteensä

	14	52	24	90
--	----	----	----	----

2008

	Lyhytaikainen < 1 vuosi	Pitkäaikainen		Yhteensä
		1-5 vuotta	> 5 vuotta	
Lainat rahoituslaitoksilta*	61	235	199	495
Rahoitusleasingvelat	4	9	2	14
Muut korolliset lainat	152	3		155
Korottomat lainat	1			1
Ostovelat	444			444
Johdannaiset	62			62
Muut velat	85			85
Yhteensä	808	246	201	1 255

* Arvioidut korkokustannukset yhteensä

	26	50	16	91
--	----	----	----	----

Rahoitusvelkojen käyvät arvot esitetään liitetiedossa 17. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin.

26. Muut velat

MEUR	2009	2008
Projektikulut	572	451
Henkilöstökulut	113	115
Johdannaiset	24	62
Korot ja muut rahoituserät	12	23
Muut siirtovelat	82	85
Muut velat	80	84
Yhteensä	883	820
Pitkäaikaiset	1	1
Lyhytaikaiset	883	819

27. Rahoitusinstrumentit

Konserni soveltaa suojauslaskentaa valuuttatermiineihin merkittävien osin. Lisätietoja esitetään liitetiedossa 33. Rahoitusriskit.

MEUR	2009	joista suljettu	2008	joista suljettu
Johdannaisinstrumenttien nimellisarvot (taso 2)				
Koronvaihtosopimukset	90		140	
Valuuttatermiinit				
Transaktioriski	1 042	433	1 553	471
Muuntoriski	339		341	
Valuuttaoptiot, asetetut	5			
Valuuttaoptiot, ostetut	72		50	
Yhteensä	1 548	433	2 084	471
Johdannaisinstrumenttien markkina-arvostukset (taso 2)				
Koronvaihtosopimukset	-2		-2	
Valuuttatermiinit				
Transaktioriski	-9		13	
Muuntoriski	-5			
Valuuttaoptiot, ostetut	-1			
Yhteensä	-17		11	

Valuuttatermiinit erääntyvät seuraavan 12 kuukauden aikana. Koronvaihtosopimukset ovat euromääräisiä ja niiden keskimääräinen juoksuaika on 13 kuukautta.

Valuuttatermiinien ja -optioiden valuuttajakauma

MEUR	Tarjouskanta	Tilauskanta	Nettovelat	Muuntoriski
Valuuttatermiinit				
USD		325	42	83
NOK		83	67	71
CHF		10	101	
SGD			8	50
JPY		96	7	20
GBP		2	33	19
Muut valuutat*		42	36	99
	-	557	294	342
Valuuttaoptiot				
USD	35	42		
Yhteensä	35	599	294	342

* Muut valuutat eivät sisällä mitään merkittävää yksittäistä valuuttaa.

Hyödykejohdannaiset

	Määrä tonneissa	joista suljettuja	Käypä arvo MEUR
2009			
Öljyswapit (taso 2)	-	-	-
Kuparifutuurit (taso 1)	-	-	-
2008			
Öljyswapit (taso 2)	17 700	12 000	-1
Kuparifutuurit (taso 1)	1 250		-3

28. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

MEUR	2009		2008	
	Taseen velkamäärä	Kiinnitykset	Taseen velkamäärä	Kiinnitykset
Velat ja vastuut, joiden vakuudeksi on annettu kiinteistökiinnityksiä				
Lainat rahoituslaitoksilta	1	2	2	2
Lainat eläkelaitoksilta	34	44	34	49
Muut vastuut	5	10		10
Yhteensä	40	56	36	61

Velat ja vastuut, joiden vakuudeksi on annettu yrityskiinnityksiä				
Muut vastuut		10		10
Yhteensä		10		10

MEUR	2009	2008
Takaukset ja vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
osakkuusyhtiöiden puolesta	678	664
Yhteensä	686	664

Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien nimellisarvot		
Seuraavan vuoden aikana maksettavat	21	21
Myöhemmin maksettavat	68	66
Yhteensä	89	87

29. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin kuuluvat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja johtokunnan jäsenet sekä osakkuus- ja yhteisyritykset.

Johdon palkat ja palkkiot

TEUR	2009	2008
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa		
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	922	884
Tulospalkkiot*	246	252
	1 169	1 136
Muut konsernin johtokunnan jäsenet		
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	1 678	1 277
Tulospalkkiot*	376	391
	2 054	1 668
Hallituksen jäsenet 31.12.2009		
Antti Lagerroos, hallituksen puheenjohtaja	125	121
Matti Vuoria, hallituksen varapuheenjohtaja	89	88
Maarit Aarni-Sirviö, hallituksen jäsen	61	59
Kaj-Gustaf Bergh, hallituksen jäsen	60	56

Kari Kauniskangas, hallituksen jäsen	59	56
Bertel Langenskiöld, hallituksen jäsen	60	57
Hallituksen jäsenet 19.3.2008 saakka		
Göran J. Ehrnrooth, hallituksen varapuheenjohtaja		3
Heikki Allonen, hallituksen jäsen		2
	455	442

Johdon palkat ja palkkiot yhteensä **3 677** 3 246

* Lisäksi pitkäaikaisen, osakkeen markkina-arvon kehitykseen perustuvan, tulospalkkio-ohjelman kustannusvaraus on 1 780 tuhatta euroa.

Toimitusjohtaja sekä hallituksen ja johtokunnan jäsenet omistivat vuoden lopussa 70 428 (56 479) Wärtsilän osaketta.

Toimitusjohtajalla ja joillakin johtokunnan jäsenillä on oikeus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaana. Yhtiöllä ei ole lainasaamisia konsernin johdolta tai hallituksen jäseniltä. Johdon tai osakkeenomistajien puolesta ei ole annettu pantteja tai muita vastuuta.

Liiketoimet osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

MEUR	2009	2008
Myyntit osakkuus- ja yhteisyrityksille tuloslaskelmassa	16	34
Saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä taseessa	23	22
Osakkuus- ja yhteisyrityksille maksetut ennakot taseessa	54	29
Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille taseessa	11	12

Lisätietoja osakkuusyhtiöistä ja yhteisyrityksistä esitetään liitetiedossa 14. Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin.

30. Tilintarkastajien palkkiot ja palvelut

Seuraavat palkkiot maksettiin tilintarkastajille ja tilintarkastustoimistolle lakisääteisestä tarkastuksesta sekä muista palveluista.

Vuonna 2009 yhtiökokous valitsi Wärtsilä Oyj Abp:n tilintarkastajaksi KHT-yhteisö KPMG Oy Ab:n.

Tilintarkastajien palkkiot

MEUR	2009	KPMG 2008	2009	Muut 2008
Tilintarkastuspalkkiot	1,9	1,7	0,1	0,1
Todistukset ja lausunnot	0,1	0,1		
Veroneuvonta	1,0	1,1	0,3	0,2
Muut palvelut	0,6	1,0		0,3
Yhteensä	3,5	4,0	0,4	0,6

31. Tilinpäätöskursseja

	Tilinpäätöskurssi 31.12.2009	Tilinpäätöskurssi 31.12.2008	Keskikurssi 2009	Keskikurssi 2008
USD	1,44060	1,39170	1,39327	1,47059
GBP	0,88810	0,95250	0,89105	0,79654
SEK	10,25200	10,87004	10,61995	9,61688
NOK	8,30000	9,75001	8,72877	8,22484
DKK	7,44180	7,45062	7,44630	7,45595
CHF	1,48360	1,48500	1,50987	1,58708
JPY	133,16000	126,13522	130,23383	152,33000
SGD	2,01940	2,00400	2,02296	2,07614
INR	67,04000	67,94402	67,48022	64,07155

32. Tytäryhtiöt

Yhtiön nimi	Kotimaa	Omistusosuus%
Wärtsilä Technology Oy Ab	Suomi	100,0
Wärtsilä Finland Oy	Suomi	100,0
Wärtsilä Sweden AB	Ruotsi	100,0
Wärtsilä Norway A/S	Norja	100,0
Wärtsilä Ship Design Norway AS	Norja	100,0
Wärtsilä Danmark A/S	Tanska	100,0
Wärtsilä Italia S.p.A.	Italia	100,0
Wärtsilä Navim Diesel S.r.l.	Italia	100,0
Wärtsilä France S.A.S.	Ranska	100,0
Wärtsilä Defence S.A.	Ranska	100,0
Whessoe S.A.	Ranska	100,0
Wärtsilä Switzerland Ltd.	Sveitsi	100,0
Wärtsilä Netherlands B.V.	Alankomaat	100,0
DTS-Zwolle B.V.	Alankomaat	100,0
Wärtsilä Ibérica S.A.	Espanja	100,0
Wärtsilä Portugal Lda.	Portugali	100,0
Wärtsilä Deutschland GmbH	Saksa	100,0
Wärtsilä Ship Design Germany GmbH	Saksa	100,0
Wärtsilä UK Ltd	Iso-Britannia	100,0
Whessoe Total Automation Ltd.	Iso-Britannia	100,0
Vulcan Insurance Ltd.	Iso-Britannia	100,0
Wärtsilä Greece S.A.	Kreikka	100,0
Wärtsilä Ireland Ltd.	Irlanti	100,0
Wärtsilä Polska Sp.z.oo.	Puola	100,0
Wärtsilä Ship Design Poland Sp.z.oo.	Puola	100,0
Wärtsilä-Enpa A.S.	Turkki	51,0
Wärtsilä BLRT Estonia Oü	Viro	51,7
Wärtsilä BLRT Lietuva UAB	Liettua	51,0
Wärtsilä Vostok, LLC	Venäjä	100,0
Wärtsilä Hungary Kft	Unkari	100,0
Wärtsilä Ukraine LLC	Ukraina	100,0
Wärtsilä North America, Inc.	USA	100,0
Wärtsilä Defence Inc.	USA	100,0
Wärtsilä Development & Financial Services Inc.	USA	100,0
Wärtsilä Canada Inc.	Kanada	100,0
Wärtsilä de Mexico SA	Meksiko	100,0
Wärtsilä Caribbean, Inc.	Puerto Rico	100,0
Wartsila Dominicana Inc.	Dominikaaninen tasavalta	100,0

Wärtsilä Guatemala S.A.	Guatemala	100,0
Wärtsilä Chile Ltda.	Chile	100,0
Wärtsilä Ecuador S.A.	Ecuador	100,0
Wärtsilä Brasil Ltda.	Brasilia	100,0
Wärtsilä Colombia S.A.	Kolumbia	100,0
Wärtsilä Peru S.A.C.	Peru	100,0
Wärtsilä Argentina S.A.	Argentiina	100,0
Wärtsilä Venezuela, C.A.	Venezuela	100,0
Wärtsilä Panama S.A.	Panama	100,0
Wärtsilä Australia Pty Ltd.	Australia	100,0
Wärtsilä China Ltd.	Hong Kong	100,0
Wärtsilä-CME Zhenjiang Propeller Co. Ltd	Kiina	55,0
Wärtsilä Engine (Shanghai) Co Ltd	Kiina	100,0
Wärtsilä Shanghai Services Ltd.	Kiina	100,0
Wärtsilä Propulsion (Wuxi) Co. Ltd.	Kiina	100,0
Wärtsilä Singapore Pte Ltd.	Singapore	100,0
Wärtsilä Automation Services Singapore Pte Ltd	Singapore	100,0
Wärtsilä Japan Company Ltd	Japani	99,7
Wärtsilä India Ltd.	Intia	98,9
Wärtsilä Vietnam Co Ltd.	Vietnam	100,0
Wärtsilä Korea Ltd.	Etelä-Korea	100,0
Wärtsilä Taiwan Ltd.	Taiwan	100,0
Wärtsilä Philippines Inc.	Filippiinit	100,0
PT. Wärtsilä Indonesia	Indonesia	100,0
Wärtsilä Lanka Ltd.	Sri Lanka	100,0
Wärtsilä Pakistan (Pvt.) Ltd.	Pakistan	100,0
Wärtsilä Bangladesh Ltd.	Bangladesh	100,0
Wärtsilä Azerbaijan LLC	Azerbaidzan	100,0
Wärtsilä Power Contracting Saudi Arabia Ltd.	Saudi-Arabia	60,0
Wärtsilä Gulf FZE	Yhdistyneet arabiemiirikunnat	100,0
Wärtsilä Arab Mediterranean Power Ltd	Egypti	100,0
Wärtsilä South Africa (Pty) Ltd.	Etelä-Afrikka	100,0
Wärtsilä Eastern Africa S.A.	Kenia	100,0
Wärtsilä West Africa S.A.	Senegal	100,0
Wärtsilä Central Africa Ltd.	Kamerun	100,0

Kirjanpitoasetuksen mukainen täydellinen luettelo sisältyy yhtiön virallisiin tilinpäätösasiakirjoihin.

33. Rahoitusriskit

Yleistä

Wärtsilä-konsernin keskitetyllä rahoitustoiminnolla on kaksi päätehtävää: 1) hankkia riittävästi rahoitusta konsernin tarpeisiin kilpailukykyisellä hinnalla, 2) tunnistaa ja arvioida konsernin rahoitusriskit sekä tehdä konserniyhtiöiden tarvitsemat suojaukset.

Tarkoituksena on suojautua rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta heilahteluilta sekä minimoida valuutta-, korko-, likviditeetti- ja luottoriskien vaikutus konsernin kassaan, tulokseen ja omaan pääomaan. Wärtsilän riskienhallintapolitiikka on hyväksytty yhtiön hallituksessa.

Rahoitusriskien suojausinstrumentteina käytetään vain sellaisia instrumentteja, joiden markkina-arvoa ja riskiprofiilia voidaan luotettavasti seurata.

Valuuttariski

Valuuttapositioneja seurataan liiketoimintojen tasolla ja ne yhdistetään ja suojataan konsernitasolla. Kaikki kiinteähintaiset osto- ja myyntisopimukset suojataan. Tulevat kaupalliset avoimet valuuttayli- ja alijäämät

arvioidaan liiketoiminnoittain ja suojausten tasosta päättää johtokunta. IFRS:n mukaista suojauslaskentaa sovelletaan valtaosaan edellä mainittujen erien suojauksista. Suojaukset kattavat aikajakson, joka mahdollistaa myyntihintojen ja kustannusten sopeuttamisen uudella valuuttakurssitasolla. Suojausten pituudet vaihtelevat konserniyhtiöillä kuukaudesta kahteen vuoteen. Konserni suojaa myös taseessa olevat valuuttamääräiset erät kuten valuuttamääräiset myyntisaamiset ja ostovelat. Valuuttakurssien mahdollisiin muutoksiin liittyen konserni ei odota merkittäviä valuuttakurssitappioita vuodelle 2010. Mikäli tilauksia peruutetaan, voi se johtaa tehottomaan valuuttasuojaukseen. Vuonna 2009 65% myynnistä ja 70% operatiivisista kuluista oli euromääräisiä. Konsernin tulokseen ja kilpailukykyyn vaikuttavat välillisesti myös pääkilpailijoiden kotivaluutat: USD, GBP, JPY sekä KRW.

Konsernissa käytetyt valuuttasuojausinstrumentit, näiden nimellismäärät sekä valuuttajakauma on eritelty liitetiedossa 27.

Eräillä tytäryhtiöillä maissa, joiden valuutat eivät ole vapaasti vaihdettavia, kuten Brasilia ja Kiina, on suojaamattomia EUR- tai USD-määräisiä konsernin sisäisiä lainoja. Näiden lainojen kokonaismäärä on 69 milj. euroa.

Koska Wärtsilällä on tytäryhtiöitä euroalueen ulkopuolella, on konsernin oma pääoma alttiina valuuttakurssien vaihteluille. Vuoden 2009 lopussa Wärtsilän euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden nettovarallisuuden arvo oli 432 milj. euroa, josta 339 milj. euroa oli suojattu. Nettosijoitusten suojausten tehoton osuus ei ollut merkittävä.

IFRS:n mukaista suojauslaskentaa on sovellettu 918 milj. euron arvosta valuuttatermiineihin. 10% valuuttakurssimuutos aiheuttaisi näistä termiineistä noin 68 milj. euron muutoksen verojen jälkeen konsernin omaan pääomaan. Vuoden 2009 aikana on rahavirtasuojauksen käypien arvojen muutoksia kirjattu omaan pääomaan 3 milj. euroa. Omasta pääomasta on vuoden aikana kirjattu tuloslaskelmaan -12 milj. euroa myynnin tai ostojen oikaisuna. Rahavirtasuojauksen tehoton osuus -5 milj. euroa on kirjattu rahoituseriin.

Valuuttajakauma 2009

	Liiketoiminnan			
	Liikevaihto	kulut	Myyntisaamiset	Ostovelat
EUR	65	70	75	78
USD	19	9	10	3
NOK	3	3	3	3
CHF	1	2	1	3
Muut EU-valuutat	2	4	2	3
SGD	1	1	1	1
CNY	1	2		
JPY		1		2
Muut valuutat	7	9	7	7
%	100	100	100	100

Korkoriski

Wärtsilä-konsernin korkoriski muodostuu pääasiallisesti nettomääräisen lainasalkun arvon muutoksista (hintariski) sekä korkojen vaihtelusta (vaihtuvakorkoisten lainojen koronmuutokset). Wärtsilä suojaa korkoriskinsä johdannaisilla kuten koronvaihtosopimuksilla, futuureilla sekä optioilla. Näiden johdannaisten markkina-arvojen muutokset kirjataan suoraan tuloslaskelmaan. Korkoriskejä seurataan mittaamalla jatkuvasti rahoitusinstrumenttien markkina-arvoja sekä tekemällä herkkyyksianalyseja.

Korollinen velka oli vuoden 2009 lopussa 664 milj. euroa (664). Keskikorko oli 2,3% (4,1) ja keskimääräinen korkosidonnaisuusaika 23 kuukautta (11). Vuoden 2009 lopussa yhden prosenttiyksikön suuruinen yhdensuuntainen lasku/nousu korkokäyrässä olisi aiheuttanut 13 milj. euron lisäyksen/vähennyksen nettovelkasalkun arvoon (sisältäen johdannaiset).

Wärtsilä hajauttaa korkoriskejään ottamalla sekä kiinteä- että vaihtuvakorkoista velkaa. Vaihtuvakorkoisen velan suhde koko velkasalkkuun saa vaihdella 30 ja 70 prosentin välillä. Vuoden 2009 lopussa vaihtuvakorkoisen velan osuus koko velkasalkun määrästä oli 39%, kun johdannaissopimukset otetaan huomioon. Yhden prosenttiyksikön suuruinen korkotason muutos aiheuttaisi 2 milj. euron muutoksen velkasalkun seuraavan vuoden korkokuluihin (sisältäen johdannaiset).

Muuta lainoihin liittyvää tietoa annetaan liitetiedoissa 17 ja 25.

Likviditeetti- ja jälleerahoitusriski

Wärtsilä varmistaa aina riittävän likviditeetin tehokkaalla kassanhallinnalla sekä riittäväillä vahvistetuilla ja vahvistamattomilla luottolimiiteillä.

Tämänhetkiset rahoitusohjelmat sisältävät:

- Vahvistettuja luottolimiittisopimuksia määrältään 555 milj. euroa.
- Suomalaisia yritystodistusohjelmia määrältään 700 milj. euroa.

Pitkäaikaisten lainojen keskimääräinen takaisinmaksuaika on 71 kk ja vahvistettujen luottolimiittien keskimääräinen takaisinmaksuaika 31 kk. Lisätietoa liitetiedossa 25.

Konsernin likviditeetti on hyvä. Rahavarat olivat vuoden lopussa 244 milj. euroa ja käyttämättömiä vahvistettuja luottolimiittisopimuksia oli 555 milj. euroa, joiden lisäksi käytössä on mittavat yritystodistusohjelmat. Jälleerahoitusriskiä minimoidaan lainojen tasapainoisella erääntymisellä sekä riittävän pitkällä laina-ajoilla.

Vahvistetut luottolimiittisopimukset

MEUR

Vuosi	Käytettävissä	
	Erääntyvät (kauden lopussa)	
2009		555
2010	120	435
2011	15	420
2012	175	245
2013	195	50
2014		50
2015	50	

Luottoriski

Kaupalliseen toimintaan liittyvien luottoriskien hallinta on osa liiketoiminta-alueiden ja konserniyhtiöiden toimintaa. Suuriin kauppoihin ja projektirahoitukseen liittyviä luottoriskejä pyritään rajoittamaan siirtämällä riskejä pankeille, vakuutusyhtiöille ja vientitakuulaitoksille. Yhtiöllä ei ollut vuoden 2009 lopussa pitkäaikaisia toimitusluottosaatavia.

Likvidien varojen sijoittamiseen ja rahoitusinstrumenttien kaupankäyntiin liittyviä luottoriskejä minimoidaan asettamalla vastapuolille luottorajat sekä tekemällä sopimuksia vain johtavien koti- ja ulkomaisten pankkien ja rahoituslaitosten kanssa.

Konserniyhtiöt sijoittavat kaikki kassavaransa konsernin rahoitustoiminnon tileille (Wärtsilä Group Treasury), mikäli paikallinen lainsäädäntö ja keskuspankin säännöt sallivat sen. Konsernin varat sijoitetaan instrumentteihin, joilla on riittävä likviditeetti (lyhytaikaiset pankkitalletukset tai suomalaiset yritystodistukset) ja luottoluokitus (vähintään yksi-A tai konsernin talous- ja rahoitusjohtajan erikseen hyväksymä sijoitus). Wärtsilä Group Treasury seuraa jatkuvasti kyseisiä sijoituksia eikä näistä odoteta luottotappioita.

Myyntisaamisten ikäjakauma

MEUR	2009		2008	
	Myyntisaamiset	joista alaskirjattu	Myyntisaamiset	joista alaskirjattu
Erääntymättömät saamiset	613		543	
1–30 päivää erääntyneet	139		128	
31–180 päivää erääntyneet	180	2	157	1
181–360 päivää erääntyneet	78	3	43	2
Yli vuoden erääntyneet	58	33	53	27
Yhteensä	1 068	38	924	30

Vuonna 2009 tuloslaskelman kautta alaskirjattiin 12 milj. euroa.

Osakehinterariski

Wärtsilällä on sijoituksia julkisesti noteerattuihin yhtiöihin (liitetieto 15). Sijoitusten markkina-arvo vuoden 2009 lopussa oli 130 milj. euroa. Osakearvon 10% vahvistumisen tai heikentymisen vaikutus konsernin omaan pääomaan verojen jälkeen on +/- 10 milj. euroa.

Wärtsilällä on osakesijoituksia 9 milj. euroa voimalaitosyhtiöihin, jotka sijaitsevat pääosin kehittyvissä maissa. Kyseisten yhtiöiden tuloskehitys on ollut hyvä ja vastannut odotuksia.

Pääomarakenteen hallinta

Wärtsilän päämääränä on varmistaa vahva pääomapohja ylläpitääkseen sijoittajien ja luotonantajien luottamuksen sekä kehittääkseen toimintaansa. Pääomaksi määritellään oma pääoma mukaan lukien vähemmistöosuus ja netotettu korollinen lainapääoma. Wärtsilän tavoitteena on 35–40%:n omavaraisuusaste ja konsernin osinkopolitiikan mukaan tavoitteena on jakaa 50% toiminnallisesta osakekohtaisesta tuloksesta osinkona.

MEUR	31.12.2009	31.12.2008
Taseen loppusumma	4 655	4 743
Saadut ennakot	-879	-1 243
	3 777	3 500
Oma pääoma yhteensä	1 512	1 199
Omavaraisuusaste, %	40,0	34,3

Osana pääomarakenteen hallintaa seurataan myös nettovelkaantumisasastetta:

Pitkäaikaiset korolliset velat	591	448
Lyhytaikaiset korolliset velat	73	216
Rahavarat	-244	-197
	420	467
Lainasaamiset	-6	-12
Korollinen lainapääoma, netto	414	455
Nettovelkaantumisaste	0,28	0,39

Emoyhtiön tilinpäätös

Emoyhtiön tuloslaskelma (FAS)

MEUR	Liite	2009	2008
Liiketoiminnan muut tuotot	<u>1</u>	77	78
Henkilöstökulut	<u>2</u>	-40	-32
Poistot ja arvonalentumiset	<u>3</u>	-12	-11
Liiketoiminnan muut kulut		-87	-83
Liiketulos		-62	-48
Rahoitustuotot ja -kulut	<u>4</u>		
Tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista		84	49
Korko- ja muut rahoitustuotot		32	58
Kurssierot		-13	9
Korko- ja muut rahoituskulut		-30	-53
		74	64
Tulos ennen satunnaisia eriä		11	16
Konserniavustus	<u>5</u>	393	301
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		405	317
Poistoeron muutos		-1	-1
Tulos ennen veroja		404	316
Tuloverot	<u>6</u>	-84	-70
Tilikauden tulos		320	246

Emoyhtiön tase (FAS)

MEUR	Liite	31.12.2009	31.12.2008
VARAT			
Pysyvät varat	<u>7</u>		
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot		31	33
Keskeneräiset hankinnat		14	14
		46	47
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		7	6
Rakennukset ja rakennelmat		1	1
Koneet ja kalusto		2	2
Muut aineelliset hyödykkeet		1	1
Keskeneräiset hankinnat		1	2
		12	12
Sijoitukset			
Osakkeet saman konsernin yrityksissä		450	450
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		1	2
Muut osakkeet ja osuudet		19	19
		470	471
Pysyvät varat yhteensä		527	531
Pitkäaikaiset saamiset			
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	<u>8</u>	166	97
Lainasaamiset		12	11
		177	108
Lyhytaikaiset saamiset			
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	<u>9</u>	1 444	1 585
Lainasaamiset			1
Muut saamiset		3	4
Siirtosaamiset	<u>10</u>	19	87
		1 467	1 677
Rahat ja pankkisaamiset		151	77
Vaihtuvat varat yhteensä		1 795	1 862
Varat yhteensä		2 322	2 393

Emoyhtiön tase (FAS)

MEUR	Liite	31.12.2009	31.12.2008
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma	<u>11</u>		
Osakepääoma		336	336
Ylikurssirahasto		61	61
Kertyneet voittovarat		266	169
Tilikauden tulos		320	246
Oma pääoma yhteensä		983	812
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Poistoero		8	7
Vieras pääoma	<u>12</u>		
Pitkäaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		263	317
Lainat eläkelaitoksilta		221	96
Velat saman konsernin yrityksille	<u>14</u>	77	
		561	413
Lyhytaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		64	43
Lainat eläkelaitoksilta			4
Ostovelat		4	4
Velat saman konsernin yrityksille	<u>14</u>	618	871
Muut lyhytaikaiset velat		5	143
Siirtovelat	<u>13</u>	79	96
		770	1 161
Vieras pääoma yhteensä		1 331	1 574
Oma pääoma ja velat yhteensä		2 322	2 393

Emoyhtiön rahavirtalaskelma (FAS)

MEUR	2009	2008
Liiketoiminnan rahavirta:		
Liiketulos	-62	-48
Oikaisut liiketulokseen:		
Poistot ja arvonalentumiset	12	11
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot	-3	-3
Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	-53	-40
Käyttöpääoman muutos:		
Korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	115	-74
Korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys(-)	-60	79
	55	6
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	2	-34
Korko- ja rahoituskulut	-46	-78
Saadut osingot liiketoiminnasta	80	43
Korko- ja rahoitustuotot liiketoiminnasta	25	104
Tuloverot	-65	-60
	-6	10
Liiketoiminnan rahavirta	-4	-24
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-12	-14
Luovutustulot muista sijoituksista		2
Luovutustulot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	3	4
Lainasaamisten lisäys (-) / vähennys (+) ja muut muutokset	1	
Saadut osingot sijoituksista	5	6
Investointien rahavirta	-3	-3
Rahavirta investointien jälkeen	-7	-27
Rahoituksen rahavirta:		
Lainasaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	129	-269
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+)/vähennys(-)	-367	201
Pitkäaikaisten lainojen nostot	185	246
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut ja muut muutokset	-20	-16
Konserniavustukset	301	169
Maksetut osingot	-148	-408

Rahoituksen rahavirta	80	-76
Rahavarojen muutos, lisäys (+)/vähennys (-)	74	-103
Rahat ja pankkisaamiset tilikauden alussa	77	180
Rahat ja pankkisaamiset tilikauden lopussa	151	77

Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Wärtsilä Oyj Abp:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain mukaisesti (FAS).

Laskentaperiaatteet ovat pysyneet muuttumattomina edelliseen vuoteen verrattuna.

Tilinpäätöstä laatiessaan yhtiön johto joutuu voimassa olevien määräysten ja hyvän kirjanpitotavan mukaisesti tekemään arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöserien arvostukseen ja jaksotukseen. Toteutuvat luvut voivat poiketa tehdyistä arvioista.

■ Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat saatavat ja velat on arvostettu tilinpäätöskursseihin. Avoinna olevat valuuttamääräisten erien suojausinstrumentit on arvostettu päivän arvoon korkotekijät huomioon ottaen. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään liikevaihdon ja liiketoiminnan kulujen oikaisuerinä. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin.

■ Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan sen tilikauden kuluiksi, jolloin ne syntyvät.

■ Saamiset

Saamiset arvostetaan hankintamenuon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

■ Pysyvät vastaavat ja poistot

Pysyvät vastaavat merkitään taseeseen välittömään hankintamenuon vähennettynä tehdyillä poistoilla. Eräiden maa-alueiden tasearvoihin sisältyy arvonkorotuksia.

Poistojen perusteena olevat pysyvien vastaavien pitoajat ovat:

- Muut pitkävaikutteiset menot 3–10 vuotta
- Rakennukset 20–40 vuotta
- Koneet ja kalusto 5–20 vuotta

■ Leasing

Leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina.

■ **Satunnaiset tuotot ja kulut**

Satunnaiset tuotot ja kulut sisältävät varsinaiseen liiketoimintaan kuulumattomat erät kuten konserniavustukset.

■ **Pakolliset varaukset**

Pakollisina varauksina on taseessa esitetty eriä, jotka ovat joko sopimusperusteisia tai muuten sitovia velvoitteita, mutta jotka eivät vielä ole realisoituneet. Pakollisten varausten muutokset sisältyvät tuloslaskelmaan.

■ **Tuloverot**

Tuloslaskelmaan on tuloveroina kirjattu tilikauden tuloksesta Suomen verosäännösten perusteella lasketut verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut. Satunnaisiin eriin kohdistuvat verot esitetään liitetiedoissa.

■ **Osingot**

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamasta osingosta ei tilinpäätöksessä ole tehty kirjausta, vaan osingot otetaan huomioon vasta yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

1. Liiketoiminnan muut tuotot

MEUR	2009	2008
Vuokratuotot	2	2
Pysyvien vastaavien realisointivoitot	3	3
Palvelut konsernityhtiöille	71	72
Muut liiketoiminnan tuotot	1	1
Yhteensä	77	78

2. Henkilöstökulut

MEUR	2009	2008
Palkat ja palkkiot	30	24
Eläkekulut	8	5
Muut pakolliset henkilösivukulut	2	2
Yhteensä	40	32

Palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja, hänen sijaisensa ja hallituksen jäsenet	2	2

Emoyhtiön toimitusjohtajan sekä joidenkin johtokunnan jäsenien oikeus siirtyä eläkkeelle on sovittu alkavaksi 60 vuoden iässä.

Yhtiön hallitus päättää toimitusjohtajan sekä hänen suoranaisten alaisten palkoista ja palkkioista.

Henkilöstö keskimäärin tilikauden aikana	398	361
--	------------	-----

3. Poistot ja arvonalentumiset

MEUR	2009	2008
Suunnitelman mukaiset poistot		
Muut pitkävaikutteiset menot	12	11
Suunnitelman mukaiset poistot yhteensä	12	11
Kirjanpidon poistot yhteensä	13	12
Poistoero	-1	-1
Pysyvien vastaavien arvonalentumiset		
Kertynyt poistoero tilikauden alussa	7	7
Poistoeron muutos	1	1
Kertynyt poistoero tilikauden lopussa	8	7

4. Rahoitustuotot ja -kulut

MEUR	2009	2008
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	80	43
Muilta	5	6
Yhteensä	84	49
Muut korkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	30	54
Muilta	1	4
Yhteensä	30	58
Muut rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	5	8
Muilta	11	19
Yhteensä	16	27
Kurssierot	-13	9
Korkokulut		
Saman konsernin yrityksille	-9	-32
Muille	-17	-21
Yhteensä	-26	-53
Muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-3	-8
Muille	-15	-19
Yhteensä	-18	-27
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	74	64

5. Satunnaiset tuotot ja -kulut

MEUR	2009	2008
Saadut konserniavustukset	393	301

6. Verot

MEUR	2009	2008
Tuloverot tilikaudelta edellisiltä tilikausilta	-84	-70
	-1	
Yhteensä	-84	-70
Tuloverot satunnaisista eristä	102	78

7. Pysyvät vastaavat

Aineettomat oikeudet

MEUR	Pitkävai- kutteiset menot	Kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä 2009	Yhteensä 2008
Hankintameno 1.1.	101	14	116	103
Lisäykset	2	6	8	12
Uudelleenryhmittelyt	8	-6	2	
Hankintameno 31.12.	110	14	126	116
Kertyneet poistot 1.1	-67		-68	-57
Tilikauden poisto	-12		-12	-11
Kertyneet poistot 31.12	-79		-80	-68
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	31	14	46	
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	33	14		47

Aineelliset hyödykkeet

MEUR	Maa- ja vesi- alueet	Raken- nukset ja rakennel- mat	Koneet ja kalusto	Kesken- eräiset hankinnat	Muut aineel- liset hyödyk- keet	Yhteensä 2009	Yhteensä 2008
Hankintameno 1.1	6	11	11	2	2	32	35
Lisäykset	2		1	1		3	2
Vähennykset	-1					-2	-3
Uudelleenryhmittelyt				-2		-2	
Hankintameno 31.12	7	11	12	1	2	32	34
Kertyneet poistot 1.1		-10	-10		-1	-20	-22
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot							1
Tilikauden poisto						-1	
Kertyneet poistot 31.12		-10	-10		-1	-21	-22
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	7	1	2	1	1	12	
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	6	1	2	2	1		12

Sijoitukset

MEUR	Osakkeet konsernin yrityksissä	Saamiset konsernin yrityksiltä	Osakkeet muissa yrityksissä	Yhteensä 2009	Yhteensä 2008
Hankintameno 1.1	450	2	19	471	472
Lisäykset					1
Vähennykset		-1		-1	-2
Hankintameno 31.12	450	1	19	470	471
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	450	1	19	470	
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	450	2	19		471

8. Pitkäaikaiset saamiset

MEUR	2009	2008
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Pitkäaikaiset sijoitukset	1	2
Lainasaamiset	166	97
Yhteensä	166	99

9. Lyhytaikaiset saamiset konsernin yrityksiltä

MEUR	2009	2008
Myyntisaamiset	3	3
Lainasaamiset	1 428	1 523
Siirtosaamiset	13	59
Yhteensä	1 444	1 585

10. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

MEUR	2009	2008
Korot		1
Johdannaiset	13	85
Muut rahoituserät	6	
Yhteensä	19	87

11. Oma pääoma

MEUR	2009	2008
Osakepääoma		
Osakepääoma tilikauden alussa	336	336
Osakepääoma tilikauden lopussa	336	336
Ylikurssirahasto		
Ylikurssirahasto tilikauden alussa	61	61
Ylikurssirahasto tilikauden lopussa	61	61
Kertyneet voittovarot		
Kertyneet voittovarot tilikauden alussa	415	577
Osingonjako	-148	-216
Ylimääräinen osinko		-192
Arvonkorotuksen peruutus	-1	-1
Tilikauden tulos	320	246
Kertyneet voittovarot tilikauden lopussa	586	415
Oma pääoma yhteensä	983	812
Jakokelpoiset varat	586	415

12. Vieras pääoma

MEUR	2009	2008
Pitkäaikainen		
Korollinen	561	413
Yhteensä	561	413

Lyhytaikainen

Koroton	114	157
Korollinen	656	1 004
Yhteensä	770	1 161

Yhtiön lainat ja niiden lyhennysohjelma

2009 MEUR	Lyhytaikainen		Pitkäaikainen		Yhteensä
	< 1 v.	1-5 v.	> 5v.		
Lainat rahoituslaitoksilta	64	71	192	327	
Lainat eläkelaitoksilta		151	70	221	
Yhteensä	64	222	286	508	

2008 MEUR	Lyhytaikainen		Pitkäaikainen		Yhteensä
	< 1 v.	1-5 v.	> 5v.		
Lainat rahoituslaitoksilta	43	185	132	360	
Lainat eläkelaitoksilta	4	65	32	100	
Yhteensä	47	249	164	460	

13. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

MEUR	2009	2008
Tulo- ja muut verot	31	12
Johdannaiset	27	63
Henkilöstökulut	11	8
Korot ja muut rahoituserät	4	7
Muut	6	6
Yhteensä	79	96

14. Velat konsernin yrityksille

MEUR	2009	2008
Muut pitkäaikaiset velat	77	
Ostovelat	4	4
Muut lyhytaikaiset velat	589	815
Siirtovelat	25	52
Yhteensä	695	871

15. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

MEUR	2009	2008
Takaukset ja vastuusitoumukset		
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta	678	664
Osakkuusyhtiöiden puolesta	8	
Yhteensä	686	664

Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien nimellisarvot

Seuraavan vuoden aikana maksettavat	3	3
Myöhemmin maksettavat	12	15
Yhteensä	15	17

16. Lähipiirilainat ja muut sitoumukset

Konsernin johdolta ja hallituksen jäseniltä ei ole lainasaamisia.
Johdon ja osakkaiden puolesta ei ole annettu pantteja tai muita vastuuta.

17. Tilintarkastajien palkkiot

Seuraavat palkkiot maksettiin tilintarkastajille ja tilintarkastustoimistolle lakisääteisistä tarkastuksista sekä neuvonantamisesta ja ohjauksesta että riippumattomista asiantuntijapalveluista.

Vuonna 2009 yhtiökokous valitsi Wärtsilä Oyj Abp:n tilintarkastajaksi KHT-yhteisö KPMG Oy Ab:n.

Tilintarkastajien palkkiot

TEUR	2009	2008
Tilintarkastuspalkkiot	155	143
Veroneuvonta	153	391
Muut palvelut	242	574
Yhteensä	550	1 108

Hallituksen ehdotus

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 585.892.877,82 euroa, josta tilikauden voitto on 319.816.166,25 euroa. Osinkoon oikeuttavia osakkeita on 98.620.565 kappaletta.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

EUR	
Osinkona jaetaan 1,75 euroa/osake eli yhteensä	172 585 988,75
Jätetään omaan pääomaan	413 306 889,07
Yhteensä	585 892 877,82

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Helsingissä 27. päivänä tammikuuta 2010

Antti Lagerroos	Matti Vuoria
Maarit Aarni-Sirviö	Kaj-Gustaf Bergh
Kari Kauniskangas	Bertel Langenskiöld
Ole Johansson, konsernijohtaja	

Tilintarkastuskertomus

■ Wärtsilä Oyj Abp:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet Wärtsilä Oyj Abp:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.2009. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyyskärsiä ja että emoyhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsitksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Lausunto vastuuvapaudesta ja voitonjaosta

Konsernitilinpäätös ja emoyhtiön tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille

sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä, 27. tammikuuta 2010
KPMG OY AB

Pekka Pajamo
KHT

Kvartaalitunnuslukuja 2008-2009

Lyhennetty tuloslaskelma

MEUR	Q4/2009	Q3/2009	Q2/2009	Q1/2009	Q4/2008	Q3/2008	Q2/2008	Q1/2008
Liikevaihto	1 519	1 167	1 333	1 241	1 530	1 140	1 092	850
Muut tuotot	11	20	13	5	10	6	5	5
Kulut	-1 280	-1 026	-1 167	-1 087	-1 313	-996	-953	-753
Poistot ja arvonalentumiset	-73	-31	-30	-30	-31	-26	-21	-21
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	1	3	1	1	1	-1	1	
Liiketulos	179	133	149	130	197	123	124	81
Rahoitustuotot ja -kulut	-9	-9	-9	-7	-14	5	7	-7
Tulos ennen veroja	170	125	141	123	183	127	131	75
Tuloverot	-51	-38	-39	-34	-36	-30	-36	-25
Tilikauden tulos	119	87	102	89	147	97	96	49
Tulos/osake, euroa	1,17	0,87	1,01	0,89	1,46	0,97	0,96	0,49
Tilaukertymä yhteensä	823	725	785	958	823	1 382	1 432	1 936
Tilaukanta katsauskauden lopussa	4 491	5 351	5 829	6 477	6 883	7 762	7 479	7 219
Henkilöstö katsauskauden lopussa	18 541	18 806	19 016	18 844	18 812	18 268	17 552	16 979